190

[...]כתו מארם ומואב ומבני עמון ומפלש[...]

איכון טרפו מנהון כד הוו עצלי בתורה ביומי שפוט השופטים

אתא דוד ואתתקף בתורה וקם חצות לילה להודות על משפטי

צדקך דיקום נטריה לון ומלי מרעא קדישא כל טובא וכן בגלותא

דבבל ותקם בעוד לילה בלילה ההוא נדדה שנת המלך

ואתער מלכו של עולם ונתן טרף לביתה טרפת מהמן

כל ההוא עותרא ויהבית ויהבת לבע ביתא מרדכי ואסתר

וחק לנערותיה שבע הנערות הראויות ליקרא דשבתא

עד כאן ועוד כתיב בפרשת ויקרא

כבע ערך עתיר פי' עתיר שאיר בסחורות שיש בהן נפת

ר' יהודה ור' יוסי הוו יתבי חד לילה ולעאן באורייתא אמר

ר' יהודה לרבי יוסי חמינא דצרותא דאורייתא בליליא הוא

יתיר מביממא אמאי אמר ליה בגין דנחותא דתורה שבכתב

תורה שבעל פה הוי' ותורה שבעל פה בליליא שלטא ואתערב

יתיר מביממא ובזימנא דאיהי שלטא כדין נחותא הוא ד'

דאורייתא' פתח ר' יוסי ואמר ולא אמר איה אלוה עושי

נותן זמירות בלילה תא חזי בשעתא דאתער רוח צפון וכ'

ואתפליג ליליא הא אוקמוה דשלהובא חד נפיק ובטש תחות

גדפוי דתרנגולא ואקיש גדפוי וקרי וההוא שלהובא בזימנא

דמטי גבי ואתער לקבליה אסתכי ביה ואודעזע וקרי ואסתכי

[illegible] דהמריה למעבד רעותיה וקרי לון לבני
נשא ועל דא אקרי שכוי אשגחא ואקרי גבר בגין דאתער
בשלהובא דגבורה בסטרא דגבורה קא אתיא לאתערא בעלמא
כדין איכון בני מהימנותא קיימין ויהבין חילא לכנסת ישראל
וכדין אקרי רנה של תורה ועל דא ידית דוד מלכא הוא
ובני לדרי דרין. וכד תרנגולא קארי ובני נשא ניימי ב
בערסייהו ומתערי תרנגולא קרי לבתר ואמ׳ מה דאמ׳ והא
אוקמוה לבתר בטש בגדפוי ואמר ווי ליה לפלניא נזיף
דמאריה שבקא דמאריה ולא אתער רוחיה ולא אשגח
ליקרא דמאריה׳ כד יהיר יממא כרוזא קרי עליה ואמר
ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה לשבחא
ליה באינון תושבחן ולמהוי בלא סיועא חדא ולא אמר
איה אלוה עושי עושי מבעי ליה מהו עושי אלא בשעתא
דבר נש קם בפלגות ליליא ואשתדל ברנה דאוריתא
דרנה לא אתקרי אלא בלילא והוא אשתכח באוריתא כד
נהיר יממא קודשא בריך הוא וכנסת ישראל מתקני ליה
בחד חוטא דחסדא לאשתזבא מכלא ולנהרא ליה בין
עילאין ותתאין׳ ר׳ יהודה אמר הכא שמענא דאמ׳ ר׳ אבא
האי קרא עושי עושה לי מבעי ליה אלא מהו עושי אלא

במק

במה דאמרת בשעתא דאיהו קם בפלגות ליליא ואשתדל
באורייתא כד נהיר יומא אתער אברהם בההוא חוטא דיליה
דכתי' אם מחוט ועד שרוך נעל וקודשא בריך הוא וכנסת
ישראל ומתקנו ליה דעבדי ליה בכל יומא בריה חדתא
הדא הוא דכתי' אלוה עושי והא אוקמוה אלוה' אל דא
אברהם דכתי' ביה האל הגדול ו' דא קודשא בריך הוא
ה' דא כנסת ישראל ודא הוא אלוה ואילין עבדין ליה
לבר נש ומתקנו ליה בכל יומא ובגינ' כך כתיב עושי
כמא דאת אמר ישמח ישראל בעושיו' אמר ר' יוסי כך
הוא ודאי וכלא חד מלה עד כאן' ומבואר כי גודל מעשה
הגבר
ה' על בריותיו והאזהרה שמזהיר אותם על ידי קריאת
להעיר אותם משינתם לטובתם ולהנאתם'
ובפרשת ויקחו לי תרומה כתוב על פסוק זה
וזה לשונו פתח ר' אלעזר ואמר ולא אמר איה אלוה עושי
וכו' האי קרא אוקמוה ואתמר אבל עושי עושי מבעי ליה
מאי עושי שמא אלוה כליל איהו דאתחזי הוא וכי דיינה
דא שמא שלים איהו כליל דכר ונוקבא אל זה ובגין כך
עושי נותן זמירות בלילה בגין דהא איה' דקא משבחת
תדיר לגבי מלכא דשלמא דיליה בגוונא דפוסיקא דלא

שכיך תדיר בגין לקבלא נהורא חדוא עילאה מסגיאות חדוא
ועל דא נותן זמירות בלילה כל אינון כוכביא דקא מנהרן
ברקיעא בגין דמלאכי עילאי כולהו אודאן ומשבחן אשמורות
בתלת פלגי דהוי ליליא בליליא אתפלגן כמה סטרין בראשית
דליליא כד נמש ליליא והא אתחשך כל אינון רוחין בישין
כלהו מתבדרן ומשטטי בכל עלמא ואתפנשא סטרא
אחרא ותבעי אורחי דבי מלכא מכל אינון סטרין קדישין
כיון דההוא סטרא אחרא אתערת כל בני עלמא טעמין
טעמא דמותא חדא משיתין דמותא ושלטא עליהון כדין
כיון דמסאבי אתפנש לעילא ושלטא ונחתא לתתא כדין
אתפנש תלת משריין לשבחא ליה לקב"ה בתלת סטרי
דליליא במא דאתערו בהאי בעוד דאינון משבחין
לקב"ה סטרא אחרא אזלא ומשטטא לתתא בכל סטרי
עלמא ועד דסטרא אחרא לא אתעבר מתמן לא יכלי אינון
לאתיחדא במאריהון רזא דתכימין מלאכין עילאין וישראל
לתתא כלהו דחקי בהאי סטרא אחרא מלאכין עילאין כד
בען לאתיחדא במאריהון ולא יכלין עד דדחין ליה לבר
מה עבדין נחתין שתין דבוא דמלאכין קדישין ואפילו
שינתא על כל בני עלמא וכד איהי נחתא דקא דתיין

לה'

לה לבר׳ ויהבין לה כל עלמא דא בההוא שעתא כדין איהי
שלטא עלייהו ומקבלן מסאבו מינה כד אלעא דישראל
בלחודא דלא שלטא תמן כיון דאיתי אתפרשא מניהון ושאלין
לקמי מאריהון ומשבחן ואורן קמיה בגוונא דא ישראל
לתתא לא יתרון לאתיחדא במאריהון עד דדחיין לההוא סטרא
אחרא מניהון יהבי ליה חולקא במא דמתעסקין ולבתר
אינון מקרבי לגבי מריהון ולאו אשתכח מקטרגא עילא
ותתא ואי תימא תיכה לתתא אבל לעילא מאי קטיגורא תמן
אלא בגין דאיתי לגבי מארייהו דהא קב״ה גו מסאבא לא אתערב
לעלמין׳ וכן גוונא דא ישראל לתתא ותרין סטרין עילאין
ותתאין כד בעאן לקרבא לגבי מלכא קדישא דחיין לבר ועל
דא כד אעיל ליליא ומלאכין עילאין קא מסתדרן שורין
לקרבא גבי מאריהון דחיין לההוא סטרא לבר בקדמיתא
ובתר עאלין לקדושא׳ ועל דא כד עייל ליליא כל רוחין בישין
וזיינין בישין ורוח מסאבין אתרחיין לבר ושמשי מלכא עאלין
לגו קודשא למלכא דהוו ליה אבנין יקירין בחד תיבותא
מתקלפא בקוסטרוי וההוא מלכא הוה חכים בגין דלא יקרב
כל מאן דבעי לההוא תיבה דאבנין יקירין ומרגלאן תמן
בחכמתא חד חוייא תקיפא וכריך ליה סחרנה דההוא

תיבה כל מאן דבעי ואושיט ידיה לגביה תיבה הא חיוייא
דליג עליה וקטליה: חד דחימא הוה ליה למלכא אמר ליה
מלכא כל זימנא דאת בעי לאעלאה ולאשתמשא בתיבה
עביד כך וכך לגבי חויייא ותפתח ותשמש בגנזין דילי
כך קודשא בריך הוא כריך חויייא מוחרטה דקודשא
אתאן מלאכין קדישין לאעלא גו קודשא הא חיוייא תמן
דחלי לאסתאבא ביה ואי תימא הא כלהו אשא ואשא
לא מקבלא מסאבו: תא חזי כתיב עושה מלאכין
רוחות משרתיו אש לוהט: עושה מלאכין רוחות אילין
מלאכין דקיימין לבר משרתיו אש לוהט אילין מלאכין
דקיימין לגו: איהו רוח מסאב ואיכון רוח רוח ברוח לא
עיילי דא ברא רוח מסאבו ברוח קדיש לא אתערבן
דא ברא ובגין כך איכון דאקדון רוח לא יכלין לאעלא
לגו בגין ההוא רוח מסאבו אילין דלגו איכון אש וההוא אש
דחיל ההוא מסאבו דלא עייל לגו ובגין כך כלא דחיין
לה לבר דלא אתערב בהדייהו ועל דא מלאכין עילאין
משבחין ליה לקב"ה בכל דדחיין ליה למסאבו לבר:
תלת אשמורות איכון בלילה לקבליהון: תלת מעריין
מתפלגי כמא דאתמר ועל דא האי דכון דכלהו איהו

נר דוד דלא שביק לעלמין אלא תדיר אודי ומשבח ליה
למלכא עילאה ועל דא נותן זמירות בלילה׳
דבר אחר ולא אמר איה אלוה עושי כמה דאתאמר בגין
דהא מעילא ומתתא אתכליל ברנש ואתעביד כמה דאיהו
גופא מתרין סטרין מגו דכר ונוקבא אוף הכי רוחא איהו
כליל מגו דכר ונוקבא ועל רזא דא אתתקן בר נש בגלופוי
בגופא וברוחא׳ ובגין דאיהו כליל ברזא דא ובעובדא
כמא דאתמר על דא ודאי כתיב ויאמר אלהים נעשה
אדם בצלמנו וג׳ והא אתמר בליליא דאתמר דהא ברשותא
דליליא כל אינון זיינין בישין ורוחין בישין מתערי בעלמא
היך איהו יכול למהוי דאי הכי הא תנינן דמסטרא דצפון
נפקי כל הני זיינין בישין ואתמר דכד׳ אתער רוח צפון
בפלגו ליליא דהא כל אינון רוחין בישין וסטרין בישין
אתכנשון מעלמא ועאלין גו נוקבא דתהומא רבא׳ אי
הכי בסטרא דרום דאיהו ימינא אמאי משטטי אינון
זיינין בישין בריש ליליא דקא שלטא רוח דרום אלא
ודאי אלמלא ההוא סטרא דדרום דקא מעכב ורחיא
לההוא סטרא בישא הוה מטשטש כל עלמא ולא
יכיל עלמא למסבל׳ אבל כד אתער ההוא סטרא אחרא

לא אתער אלא בסטר רוח מערב דקא שלטא בריש ליליא
ועלמא איהו כניש ועל דא קודשא בריך הוא אקריס אסותא
לעלמא בגוונא דא כמא דאתמר זכאין איכון ישראל
בהאי עלמא ובעלמא דאתי דקודשא בריך הוא אתרעי בהו
מכל שאר עמין דעלמא׃
אלעזר ור׳ אבא כד אתפלג ליליא קמו למלעי באוריתא עאלו לביתא ר׳
אמר ר׳ אבא ודאי השתא איהו עידן רעוא דקודשא בריך
הוא והא זימנין סגיאין אתערנא האי דקודשא בריך הוא
בשעתא דאתפלג ליליא עאל גו איכון צדיקייא בגנתא
דעדן ואשתעשע בהו זכאה איהו מאן דישתדל באוריתא
בההוא זימנא׳ אמר ר׳ אלעזר הא דאשתעשע קודשא
בריך הוא גו צדיקיא בגנתא דעדן היך ישתעשע׳
אלא בההוא זימנא דיתפליג ליליא קודשא בריך הוא אתער
רחימו דשמאלא לגבי כנסת ישראל דהא לית רחימו
אלא מסטרא דשמאלא וכנסת ישראל לית לה דורונא
או תשיבן מעליא באיכון רוחין דצדיקייא דקודשא בריך
הוא חמי לון מעטרן בכמה עובדין טבין בכמה זכיין
וקבה עתא ליה מכל קרבנין ועלוון דקודשא בריך הוא
אדח בההוא דית עחת דקא עבדי ישראל כדין נהירן

אתנהיר

ורזא דמהימנותא ומאן דידע רזא דא ידע רזא דמאריה ואחסין תרין עלמין עלמא דין ועלמא דאתי׳ ועוד נמצא בספר הזוהר סודות אחרות עליונות על הע״הר כתבתים בספרי ספר דרך עץ החיים וכאן אין מקום להאריך׳

וגם יש בפסוק שמע ישראל ששה תיבות

וכה אותיות׳ הששה תיבות הם כנגד ששה מזלות שעל החגורה בחגורת המזלות וכנגד ששה קצוות׳ ויכוין שהקב״ה אחד בכלן וששה פעמים אחד עולה ע״ה וכן עולה שלשה פעמים שם ההויה בגימטריא אהיה והוה ויהיה׳ גם רומזים לששה צרופים של שם ההויה היוצאים מראשי תיבות ששה פסוקים דרך ישר והם אלה׳ ישמחו השמים ותגל הארץ יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי ירות ולצלע המשכן השנית׳ ורבש היום הזה יהוד׳ וירא יושב הארץ הכנעני המר ימירנו והיה הוא ותמורתו מראשי ששה פסוקים אלו יוצאים ששה שמות ההויה שכנגדם הם ששה תיבות בפסוק שמע׳ ועוד יש רמז אחר בפסוק שמע׳ כי הם ה׳ תיבות זולת תיבה אחד׳ שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ ובכחם וביחודם אשר כיון דוד המלך עליו השלום הכה את הפלשתי כמו שהרג משה

רבינו ע"ה את המצרי וזהו שנאמ' ויקח דוד חמשה חלוקי אבנים
מן הנחל וכו' וזה לשון התקונין בתקון ל"ה כתיב ג'
ויקח דוד חמשה חלוקי אבנים מן הנחל אינון גדולה גבורה
תפארת נצח הוד די בהון שבח דוד לקודשא בריך הוא
לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד' נטיל לון
מן הנחל דאיהו יסוד חי עלמין וכד שוי לון בקידטא דאיהי
מלכות קדישא אתעבידו בה חד וטבע במצחא דפלישתאי
וקטיל ליה ואינון חמש אבנין שמע ישראל יי' אלהינו יי'
אחד שוי לון בקידטא דאיהי שפה דפומא צריך למעבר
לון בה כולהון אחד דבזימנא דינצח בה קב"ה כל ממנן
דעלמא יתקיים בה כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה
לקרא כולם בשם יי' ולעבדו שכם אחד ש"פה ודאי דא
שכינתא דהכי סליקת בחושבן' כל אומין דעלמא עתידין
לאשתעבדא תחות ידה ולאמלכא לה עליהון ביומין
דמלכא משיחא לקיים בה ומלכותו בכל משלה'
זכאה איהו מאן דנטיר האי אמונה בליביה ובפומיה
דודאי איהו אמונה דישראל ואיהי יחודא דקב"ה ובה
מיחדין ישראל לקודשא בריך הוא תרין זמנין בכל יומא
עד כאן' ואלה החמשה תיבות הם גם כן כנגד

6

חמשה קשרים של ציצית · והי״ג חוליות כנגד תיבה אחת
בתקונין תקון י״א כתב וזה לשונו איכון חמשה קשרין לקבלא
שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ דאינון לקבל ה׳ זמנין דכנור דרור
דהוה מנגן מאליו · י״ג חולין בחושבן אחד דקלא דניגונא
סלקא באחד ודא ח״י בין חוליין וקשרין לכל סטר סלקין ע״ב
ודא איהו והוכן בחסד כסא ע״ב וכו׳ ועוד יבוין שיש בפסוק
זה ג׳ שמות ה׳ אלהינו ה׳ ובהם ארבעה עשר אותיות וכשנחליף
הארבעה עשר אותיות שבהם עם האותיות הסמוכות להם
אחריהם באלפא ביתא דא״ב יעשו מהם שלשה שמות
כוזו במוכסז כוזו והם י״ד אותיות אחרות ובין הששה
שמות עשרים ושמנה אותיות הי״ד אותיות שבשלשה
שמות ה׳ אלהינו ה׳ נקראים היד הגדולה · והיד אותיות
שבשלשה שמות כוזו במוכסז כוזו נקראים היד החזקה
ימין ושמאל · בתחלת התקונין כתיב קמ״ץ י״ד פרקין
דאצבען והאי איהו ויאמר כי יד על כס יה ואינון כמיין
ה׳ אלהינו ה׳ ובחמש אצבען דיד שמאלא י״ד פרקין
כמיין כוזו במוכסז כוזו ואינון כח דאתמר עלייהו
ועתה יגדל נא כח ארני והכי סליק א׳ יה א׳ וה כה
דרמיזין בכסא כבוד מרום מראשון מיד דמסתלקין וילכו

בלא כח לפני דורף ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין כל העונה
אמן יהא שמיה רבא בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים
שנה וכו ובתקון חמשין ותמש כתיב שהם כנגד אימא עילאה
ואימא תתאה · וזה לשונו והלוחות מעשה אלהים המה
והמכתב מכתב אלהים הוא זה לוחות אינון ה בנא וברתא
ואינון מעשה אלהים דאיהי אימא עילאה מעשה אוהי בתרין
ידין דתמן עשייה ומכתב אלהים הוא בתרין ידין דתמן
עשיה ומכתב אלהים הוא בתרין ידין דתמן כתיבה ואיהו
חרות על הלוחות יד כותבת ויד חותמת ואיהי חד יד הגדולה
דאתמר בה וירא ישראל את היד הגדולה ותנינא היד
החזקה הרא הוא דכתי׳ ביד חזקה זה הדבר כמו שנאמ׳
ה׳ אלהיכו ה׳ יד הגדולה כוזו במוכסז כוזו החזקה ואינון אימא
עילאה אימא תתאה וכלא כ״ח פרקין דאתמר בהון
ועתה יגדל נא כח אדני ודא כח מעשיו הגיד לעמו כח
מעשה בראשית · ועוד אות יד החזקה דאתקרי יד ומה
ודא יוי יוד הא ואו הא ואיהו יד תמינאי · אהיה אלף
הא יוד הא ודא כח בזמנא דתאבו ישראל אסתלק האי
כח מניהו ואתמר בהון וילכו בלא כח לפני רודף ע״כ
ואותיות הששה שמות הנזכרים שהם כ״ח הם כנגד

7

אלה הכ״ח
כח פרקים שבידים י״ד ביד ימין וי״ד ביד שמאל גם
הם סוד כל הנקודות שהם קמץ פתח צרי סגולה שבא
חלם חרק שרק שלק׳ הם תשע נקודות ובהם כ״ח
אותיות שכח מלאכים שולטים עליהם ומנענעין כל
האותיות כמו שהעורקים מנענעין כל האברים כמו
כ״ח
ואלה שמות המלא׳
שכתוב בתקון שבעים׳
חסדיאל תומיאל פראל קרומיאל מלכיאל צוריאל הרי קמץ׳
פמטוריאל הרי פתח׳ צוריאל קויאל יופיאל הרי צרי׳
ברכיאל שמעיאל גזדיאל ועניאל למואל הרי סגולה׳
חלם׳ מתניאל להליאל חניאל אתניאל הרי שבא׳
קניאל צמיאל שמועאל חזקיאל רהטיאל קדשיאל הרי חרק׳
ותקיג הרי קדושאל רפאל שמשיאל הרי שרק משלש נקודות׳
בהון שהן דאתמר ועשרין תמני הא שורק בואו שנרק
אילין בהון ונהרין אנפין איגון זכאין לעמו׳ הגיר מעשין כח
די״ד פרקין ולקבל י״ד ימינא די״ד פרקין י״ד לקבל ואיכון שמהן
אתמר לא עלייהו כוזו במוכסז כוזו אלהינו ה׳ יהוה שמאלא
ינקה לא ליד י״ד לאו ואם פני על אחרים אלהים לך יהיה
רע עד כאן פירוש לא יהיה לך אלהים אחרים על פני ואם
לאו י״ד ליד לא ינקה שהם יי׳ אלהינו וכוזו במוכסז כוזו

יקח נקמתו ממנו ולא ינקה רע ויהיה נכון לכ״ה מדרגות
של נחשים נקוסמים של יצר הטומאה הרמוזים בפסוק וישלח
מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה וכו כמו שכתוב בסבא
וזה לשונו
וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור
פתורה וכו׳ הנה עם וכו והוא יושב ממולי׳ הכא אית עשרין
ותמניא תבין לקבל עשרין ותמניא דרגין דחרשי קוסמין
דצפור ואית לאסתכלא מאן דבעא למללא ביה כבלעם
ולאתחברא בהדיה אמאי שדר ליה מיחת עד דיתי לגביה
מילין בפרושא דקאמר הנה עם יצא ממצרים ועתה לכה
קבה לי הוה ליה לאתחברא בהדיה בקרמיתא ולפייסא ולשוחדא
ליה ולבתר לאודעא ליה מלוי אלא אמר ר׳ יוסי מהכא אשתמודע
דהא ידע בלק דעותיה דההוא רשע דבעא לאתיקרא תדיר
במילין רברבין ולית ליה תיובתא אלא כד עביד בישין
בלק קסם קסמים ועבד חרשין ואתקין צפרא וידע דדרגין
דמשה עילאין ויקירין וחרש בחרשוהי וקסם בקסמוהי
וידע דרגין דבלעם הוי לקבליהו מיד וישלח מלאכים
אל בלעם בן בעור פתורה שמא דאתרא הוה כמא דאת אמר
מפתור ארם נהרים אמאי אקרי הכי בגין דכתי׳ העורכים
לגד שלחן ופתורא הוה מסדר תמן כל יומא והכי הוה

8

במכלא ומשתיא
וראי דסטרין בישין מקרדין קמייהו פתורא במכלא ומתכנשין
ועברין חרשין ומקטרין קטרתא בישא לקמי פתורא ומתכנשין
כמן כל רוחין מסאבין ואורעין לון מה דאנון בעאן וכל תרשין
וקסמין על ההוא פתורא הוה ובגין כך אקרי שמא דאתרא
ההיא פתור דהכי קורין בארם נהרים לשלחן פתורא׳
וגם הכ״ח אותיות הנזכרות הם כנגד כ״ח עתין
שאמ׳ שלמה ע״ה והם ימין ושמאל והם בשבעה פסוקים כל
פסוק ופסוק דבר והפכו ימין ושמאל כנגד שבעה ימי השבוע
שהם גם כן דבר והפכו אור וחשך לילה ויום והם י״ד חלקים
שבעה ימים ושבעה לילות והם כ״ח עתין מתחלת לילה
ועד חציה עת אחת מחציה ועד אור הבקר עת אחרת וכן
מתחלת היום ועד חצין עת אחת מחצין ועד לילה עת אחרת
ונמצא בתקונין בתקון ס״ט על סוד זה וזה לשונו לכל זמן
ועת לכל חפץ תחת השמים תמניא ועשרין זמנין אדכר
קהלת עת דא בתר דא הדא הוא דכתיב עת ללדת ועת למות
עת לטעת ועת לעקור נטוע וכו׳ ואינון יד יד יד ימינא
רחמי ללדת לטעת לרפא לבנות וגו׳ יד שמאלא דינא למירך
למות לעקור להרוג וכו׳ יד ימינא איהי פשוטה לקבל שבים
ועלה אתמר ובני ישראל יוצאים ביד רמה׳ ימינך יי׳ נאדרי

בכת יד שמאל הנה יד ה' הויה יד ה' היתה בם להמם ולאבדם
ובגין דא אית עת רצון ואתמר בה בזאת יבא אהרן אל הקדש
ואית עת דאתמר בה ואל יבא בכל עת אל הקדש ובגין דא
איכון עשרין ותמניא יומי סיהרא י"ד יומין איהי שלמה וי"ד
יומין חסרה ומאן דאתיליד ביומי שלימותא איהו שלים בבנין
בעותרא במזוני בחרות בשלם בבעינה בכל י"ד עתות
דכולהו כב ומאן דאתיליד ביד עתות חסרים איהו חסר
בכולא ומאן גרים דא דאתיליד תמן בגין דמזליה גרים
דאתחייב לעילא קודם דאתא לעלמא ובגין דא אמ' ליה
לל' פרת אי בעית דאחריביה לעלמא ואפשר דנפלה בשעתא
דמזוני דלהאי גברא קשים מזונותיו כקריעת ים סוף בגין
דאינון מסטרא דדינא דאתברי בדינא דאהי אדני ומאן
דאתברי ברחמי דאיהו יהוה לאו אינון קשין מזונותיו עכ'
העת הנזכר רומזת לספירת מלכות הנקראת עת וכן
רמוז בסוף המאמ' הנזכר וכן במאמר אחר בא בפרשת
וירא וזה לשונו ר' יהודה פתח עת לעשות
ליי' הפרו תורתיך עת לעשות מהו אלא הא אוקמוה אבל
עת דא כנסת ישראל דאקרי עת כר"א ואל יבא בכל עת
אל הקדש מאי ואל יבא בכל עת כמא דאת' אמר לשמרך

מאשה

בכה ר' יוסי
ושלשולא דרוחא ובטש ביהון ואתאביד מינהו׳
ואמר דילמא חס ושלום חובא איהו גבן או לא אכן זכאין
למנדע ליה כד אתו קמיה דר' שמעון ואמרו ליה עובדא
אמר לון דילמא בקץ משיחא בעינן אתוון הויתון משתדלין
אמרו ליה דא לא ידעינן דבלא יתנשי מינן אמ' לון ר' שמעון
ליה ניעותא דקב"ה בדאי דיתגלי כל כך לעלמא וקריב ליומי
משיחא אפילו רביי עלמא זמינן לאשכחא טמירין דחכמתא
ולמנדע גו קצין וחושבנין ובההוא זמנא אתגלייא לכלא הדא
הוא דכתי' כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה וכדין לקרוא
כלם בשם יי' ולעובדו שכם אחד עד כאן׳ חשבתי שלא ר'
לכתוב מאמ' זה שמא אין רצון הבורא ית' שיתגלה אחר כך
הסכמתי לכותבן כי המבין סודן ודאי יהיה מיראי יי' וחושבי
שמו לטובה וסוד יי' ליראין ומי שלא יבינהן יהיה לו בספר
החתום והחתום עד עת קץ יראו שננו וישמח לבנו׳
ועוד כתב בפרשת ויקהל פתח ר' חייא ואמר עת
לעשות לה' וכולי הא קרא אתמר והא אוקמוה חבריא אבל
עת לעשות לה' בכל זימנא דאורייתא אתקיימת בעלמא
ובני נשא משתדלין בה כביכול קב"ה חדי בעובדי ידוי ובעלמא
וכולהו שמיא וארעא קיימי בקיומיהו ולא עוד אלא קב"ה

משתדלין

כנש כל פמליא דיליה ואמר לון חזו עמא קדישא דאית לי בא׳
בארעא דאורייתי אתעטרת בגינהון חמן עובדי דאתון אמרתון
מה אנוש כי תזכרנו וגו׳ ואינון כד חמאן חדווא דמאריהון
בעמיה פתחי ואמרי ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ׳
ובשעתא דישראל מתבטלי מאורייתא כב יכול תשש חילא
וכדין עת לעשות ליי׳ אינון בני עלמא צדיקייא דאשתארן
אית לון לחגרא חרצין ולמעבד עובדין דכשרן בגין קב״ה
דיתקף בהו בצדיקייא גו חילין ומשריין ואכלוסין דיליה מאי
טעמא בגין דהפרו תורתיך ולא משתדלי בה בני עלמא׳
כדקא יאות׳ ההוא טייעא דהוה טעין אבתרייהו אמר
לון במטו מניכון שאלתא חדא בעינא למנדע אמר ר׳ יוסי
ודאי ואורחא מתקנא קמן שאיל שאלתך אמר האי קרא
אי כתיב יש לעשות או נעשה הוינא אמר הכי מאי עת
לעשות לעשות לפעיני אצטריך מאי לעשות ליי׳ אמר ר׳
יוסי בכמה גוונין אורחא מתקנא קמן׳ חד דהוינא תרין
הא אנן תלתא ושכינתא אתכלילת בהדן׳ וחד דחשיבנא
דלא הוית אלא אילנא יבישה ואנת דעננה בזית וחד
דיאות שאלתא והואיל ושריאת מולה׳ אימא פתח ואמר
עת לעשות ליי׳ הפרו תורתיך׳ עת לעשות לה׳ עת אית עת

ואית

בצלותא דחול דוראי לאו צלותא דמנחה
שבת בחול בגין דהא בחול בשעתא
דמנחה הליא דינא בעלמא ולאו איהו
עת רצון אבל בשבת דכל רוגזין אתעדי
וכלא אתכליל כחדא אף על גב דדינא
אתער אתבסמותא איהו ועלדא
אצטריך קרא דייחודא ליחדא כל דרגין
דכד הוי ייחודא דינא אתחבר ואתכליל ברחמי ואתבסם
כלא וכדין עת רצון כהי עת רצון כליל כלא כחדא
ודינא אתבסם בההוא זמנא והוי חדוה דכלא משר"ה
אסתלק מעלמא בההוא שעתא דצלותא דמנחה
דשבת בשעתא דעת רצון אשתכח ובההיא שעתא
דעוי הוה ליה לעילא וצערא לתתא ועלדא ננעלן
תרעין בשבת משעתא דמנחה ולעילא מאי תרעין
ננעלן תרעין דבי מדרשא בגין לאדכרא למשה עברא
מהימנא דאוריתא אתבטל בגיניה בההוא זימנא
בי מדרשא דמשה אתבטיל בההוא זימנא כל שכן
אחרנין מאן חמי תרעין דבי מדרשיה ננעלו דלא ננעלן
אחרנין כלהון אוריתא דמשה עציבא עליה בההוא

והואו היא גמולה כי
הואו דומות ליסוד
הרי בתיבת ואני
יסוד ומלכות וכן עת
היא מלכות ורצון
א' דומז ליסוד הרי ייחוד
שלם

זימנא מן לא עזיב בגין כך תרעי נגעלו דבי מדרשיה וכ'
ואצטריך כלא לצדקא ליה לקב"ה בארח שבחא והיינו צדקתך
כהררי אל תלתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זימנא
וכולהו כליל במשה חד משום מהימנא עילאה וחד יוסף
וכאה וחד דוד מלכא בגין כך תלתא צדוקי דיכא הכא חד
איהו יוסף דזכה לכל הע ודא איהו צדקתך כהררי אל ככלהו
טורין עלאין וחד משה נביאה מהימנא ודא איהו דכתיב
וצדקתך אלהים עד מרום וג' בגין דאיהו נטיל לכל סטרין
ימינא ושמאלא וחד איהו דוד מלכא ודא איהו דכתי'
צדקתך צדק לעולם וג' דא דוד מלכא כדין אתכנעו כלא
בהאי זמנא תורה שבכתב ותורה שבעל פה ועל דא בהאי
זמנא ננעלו תרעי דאורייתא וננעלו תרעי דכולי עלמא
בהאי זמנא ובשעתא דמית יוסף חסידא יבשו מ[ע]יינין ורין
ומבועין וכלהו שבטין נפלו במבועא פתחו עילאי ואמרו
צדקתך כהררי אל וג' בשעתא דמית משה אתחשך
שמשא בסיהרא ואנעלת תורה שבכתב נקודה דנהורא
בשעתא דמית דוד מלכא בעשת סיהרא נהורא
דאוריתא דעל פה בעשות נהורא ומההוא זימנא
אסגיאו מחלוקת על משכנא וחכימיא במחלוקת.

וכלהון

וכלהו תקיפי לבא בערבוביא ועל דא חדוא דאוריתא לא
איהו בההוא זימנא בכל דדין דעלמא׳ ומה אינון מומרי
דתעניות דגזרו רבנן כך מית פלוני גזרו תענית כד הוה
כך גזרו כך דא דהוה יתיר כעשו דחדוא דתורה שבכתב
ותורה שבעל פה בההוא זימנא על אחת כמה וכמה
דאצטריך למיעל תעניין דאוריתא בההוא זימנא ובגין
כך צדוקי דינא כמה דאתאמר חדו ר׳ יוסי ור׳ חייא ונשקוה
ברישיה במלקדמין אמרי זכאה חולקנא בהאי ארחא׳
ובפרשת ויהי מקץ כתיב וז״ל ר׳ חזקיה פתח
לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים ת״ח כל מה דעבד
קב״ה לתתא לכלא שוי זמנא וזמן קצוב זמנא שוי לנהורא
ולחשוכא זמנא שוי לנהורא דשאר עמין דאינון שלטין
השתא על עלמא וזמנא שוי לחשוכא דאיהו גלותא דישראל
תחות שולטנא דילהון זמנא שוי קב״ה לכלא בגין כך לכל
זמן ועת לכל חפץ מאי עת לכל חפץ זמן ועידן הוא לכלא
לכל ההוא רעותא דאשתכח לתתא׳ דבר אחר ועת
לכל חפץ מאי עת כמא דאתאמר עת לעשות ליי׳ וכתיב
ואל יבא בכל עת ואיהו דרגא ממנא לכל חפץ תחת ה
השמים׳ רבי חייא פתח ואמר את הכל

עשה יפה בעתו גם העולם נתן בלבם מבלי אשר לא
ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש
ועד סוף   הא חזי זכאין אינון דמשתדלין באורייתא
וידעין לאסתכלא ברוחא דחכמתא את הכל עשה יפה
בעתו כל עובדין דעבד קודשא בריך הוא בעלמא
בכל עובדא ועובדא אית דרגא ממנא על ההוא עובדא
בעלמא הן לטב הן לביש מנהון דרגין לימינא ומנהון
דרגין לשמאלא אזיל ברנש לימינא ההוא עובדא דעביד
דרגא ממנא לההוא סטרא ועביד ליה סיועא כמא אינון
דמיסעי ליה אזיל ברנש לשמאלא ועביד עובדוי ההיא
עובדא דעביד ממנא איהו לההוא סטרא והא מקטרג
ליה ואוביל ליה לההוא סטרא ואסטי ליה בגין כך ההוא
עובדא דעביד ברנש כדקא חזי ההוא ממנא דסטר ימינא
מסייע לי' ודא בעתו יפה בעתו דההוא עובדא מתקשרא
בעתו כדקא חזי ליה גם את העולם נתן בלבם כל עלמא
וכל עובדוי דעלמא לאו אינון אלא ברעותא דליבא ובנש
זכאין אינון צדיקיא דמשיכן עובדין טבין לאוטבא לון
ולכל עלמא ואינון ידעין לאדבקא בעת שלום ובחילא
דצדקה דמשיכן עובדין טבין לאוטבא לון ולכל עלמא

דעבדין

דעברין לתתא איכון משכין לההוא דרגא דאקרי כל לאנהרא
בעתו ווי לון לחייביא דלא ידעין עת דההוא עוברא ולא מ׳
משגיחין למעבד עובדיהן בעלמא על תיקונא דאצטריך
ליה עלמא ולאתקנא ההוא דרגא דיתחזי לי׳ ועל דא אתיהיב
כלא ברעותהון דבני נשא דכתי׳ מבלי אשר לא ימצא האדם
את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף ובגין
כך דאינון עוברין לא אתעבידו לאתתקנא בדרגוי כדקא
חזי לאתכליל עוברא דא בדרגא דא דלאו כתקונא אלא
כפום רעותא דבני נש מה כתיב בתריה ידעתי כי אין טוב
בם כי אם לשמוח ולעשות טוב בחיין ידעתי כי אין טוב
בם כי אם לשמוח ולעשות טוב בחיין· ידעתי כי אין טוב
בם באינון עוברין דלא אתעבידו כדקא יאות כי אם לשמוח
בכל מה דייתי עלוי ולמיתן הודאה לקב״ה ולעשות טוב בחיין
דהא אי ההוא עוברא גרים ליה בישא בגין ההוא דרגא דקא
ממנא עלוי אית ליה למחדי ביה ולהודאה עליה דאיהו
גרים להון לנפשיה ואיהו אזיל בלא ידיעה כצפורא דא
גו טסירא וכל דא מנא לן דכתי׳ כי גם לא ידע האדם את
עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחוזות
בפח בהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול

עליהם פתאום כי גם לא ידע האדם את עתו מאי עתו עתו דההוא
עובדא דקא עביד כמא דאתאמר את הכל עשה יפה בעתו
ובגין כך איכון כצפרים האחוזות בפח ובגין כך וכאין איתון
ומשתדלי באורחוי דאורייתא וידעין אורחוי ושבילוי דמלכא
עילאה למהך באורח קשוט עד כאן׳
הנה מבואר
שיש עת לש עת ויש מקום שעת דומז אל המזל הממונה
על המעשה אשר יעשה אותו האדם הן לטוב הן לרע
ויש מקום שרומז אל השכינה כנסת ישראל וכן נמצא
גם כן בפרשת אחרי מות וזה לשונו כלם אליך ישברון
לתת אכלם בעתו מאן עתו עתו דצדיק דא מטרוניתא
דאתקרי עתו דצדיק ובגין כך כלהו מחכאן להאי עתו
כלהו תתאי מאתר דא אתזנו ורזא דא אוקימנא עני כל
אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו כמא
דאוקימנא׳ תא חזי בשעתא דהאי כל מבסם לעתו
ומתברך מניה כלהו עלמין נחדו כלהו עלמין בברכן
כדין שלמא אשתכח בעילאי ובתתאי וכד גרמין חייבי
עלמא ותמן לא אשתכחו ברכאן דאינון נחלי ונפקא
מסטרא אחרא כדין דינין מתערין בעלמא וליתב שלמא
אשתכח וכד בעאן בני עלמין לאתברכא לא יכלין

תלא

3

אלא על ידא דכהנא בגין דאתער כתרא דיליה ואתבריך
מטרוניתא ואשתכחו ברכאן בכלהו עלמין עד כאן
הרי מבואר כי ספירת מלכות נקראת עת ומתי נקראת עת
רצון וכמה צריך להתחזק לתקן ולגרום שיבא לה שפע
וברכה בשעה שאינן עוסקים בתורה ומתישין כחה אז עת
תיקון לעשות ליי' ועתה יגדל נא כח יי' על דרך תנו עוז לאלהים
ולכן יוד של יגדל מאותיות גדולות הפך יוד של צור ילדך
תשי' שהיא יוד זעירא כי הכל תלוי בה דכתיב וכל מעשהו
באמונה ויודע כי ספירת מלכות נקראת אמונה הדא
הוא דכתי' ואמונתך בלילות' ובמקום אחר
גם כן רומז זה דכתי' וז"ל פתח ואמר והיה אמונת עתך חסן
ישועות חכמה ודעת יראת ה' היא אוצרו האי קרא אוקמוה
חברייא אבל הא תנינן כל ברנש דאתעסק באורייתא
בהאי עלמא וזכי למקבע עתין לה אצטריך באמונה דרעותא
דיליה יתכוין לקב"ה יתכוין לשום שמים בגין דאמונה להכי
יתכוין חסן ישועות לאכללא רחמי בדינא חכמה ודעת
בתרין אלין שראן דא על דא דא טמיר וגניז למשראה
דא על דא יראת ה' היא אוצרו אוצרו דכל אלין בגין דהאי
נקיט כל אינון חילין ואיהי אתעבידת אוצר לכלהו וכו'

נפקי מינה כל אינון גנזין כלהו אפיק לון בחושבנא מנא לן
דכתי׳ עינך ברכות בחשבון ודאי עביד ואפיק אינון ברכות
מים וא
בחושבנא ועל דא תמונה
ובכללא אקרי אמונה והא אתקימנא ומה אי הכא אצטריך
לאחזאה מהימנותא לשאר מילי עלמא עא״כן ועל דא קב״ה
אודע לכל ישראל דדא הימנותא דילהון בכל מה דעבדו
וכלא אתמר מבואר במאמר זה כי ספירת מלכות נקראת
אמונה לפי שהיא אוצר כל הספירות כמא ד״א יראת ה׳
היא אוצרו׳ ולפעמים ספירת בינה נקראת אמונה נש״ה
ג״כ כמו שכתוב בהקונ תיקון א׳ וז״ל
אמונה
איהי אימא עילאה מסטרא דחסד דבה ק״ש דאיהו אמונה
ואיהי עתך מסטרא דגבורה דבה אתמר בזאת יבא אהרן
אל הקדש׳ אל יבא בכל עת אל הקדש חסן איהי מסטרא
דעמודא דאמצעיתא ישועות אתקריאת מסטרא דנצח׳
וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם׳ חכמה איהי סדר
קדשים דאיהו הוד ודעת עם יסוד דאיהו סדר טהרות
ואית דיימא בהפוכא מסטרא דשכינתא תתאה אמונה
מסטרא דצדיק דביה כלילן תרין שמהן אמן דאיהון
יאהדונהי ובצדיק עץ עושה פרי אשר זרעו בו ובגין דא

אתקרי׳

14

אתקרי סדר זרעים עתך איהו מסטרא דהוד דאיהו סדר
מועד דביה אוכלין כל ד' ותולין כל ה' ושורפין בתחלת ו' חמץ
איהי מסטרא דעמודא דאמצעיתא דביה סדר נשים ושועות
איהו סדר נזיקין מסטרא דגבורה דתמן כל דינין נפקין
למאן דעביד נזק לחבריה חכמה אתקריאת מסטרא דחסד
דביה הרוצה להחכים ידרים ועמיה נצח דאיהו סדר טהרות
הה"ד נעימות בימינך נצח ואינון שית סדרי מתני' ברזא
דלהט החרב המתהפכת מרחמי לדינא ומדינא לרחמי ע"כ
ובספר לבנת הספיר פרשת ויצא כתיב וזה לשונו
יששכר יש שכר זבולון בית זבול לו בעלמא תתאה בגין דלא
יתפנו לביה דיששכר במילין דעלמא תתאה אלא יודעי בינה
לעיתים לאתמשכא לכ"ה עיתין מנהירין דאימא עילאה
ע"כ ויש אנשים שבחן גדול בעיניהם זאת הספירה הנזכרת
וכמו שבא בספר הזוהר פרשת ויקרא וזה לשונו תנא ושלח
ביד איש עתי רזא דמלה הכי וכל מה דאתעביר בשברנש
זמן להוא מלה אית ברנש דברכתא אתקיים יתיר מאחורא
בגין תהוא זמין דאתקיים ברכתא על ידיה ואית ברנש דאיהו
זמין לאתקיימא לווטייא על ידיה ובכל מה דישגח ירתן
לטייא ומארה דבעינא כגון בלעם דאקרי רע עין דהוה זמין

בכל רע ולא הוה זמין לטב וא׳ ע״ג דבריך ברכתיה לא ברכתא
ולא אתקיים וכד הוה ליט כל מה דלייט אתקיים ואפילו
ברגעא חדא ועל דא כתיב סתום העין בכל אתר דעיינ׳
שלטא אתלטיאי
תא חזי מה כתי׳ וישת אל
המדבר פנו בגין דיתער מההוא קטרא ההוא דשלטא
תמן וייתא בדלטורא עלייהו דישראל מה כתי׳ בכהנ׳
טוב עין הוא יבורך דהא הוא זמין בהא ושארי בתתא ב׳
באשכחותא דיליה ועל דא תנינן יסטי ברנש אפילו
מאה אורחין ולא יערע ברנש דאית ליה עינא בישא
אוף הכא ושלח ביד איש עתי המדברה דהוה זמין להאי
ורשים בהאי וכהנא הוא אשתמודע ביה חד עינא יקיר
מאחרא סטרא דעל עינא אתתפיאן בשערין סגיאין
מבתלא דעינא ולא אסתכל במישר האי הוה ברנש זמין
להאי וכדקא חזי ליה ודא כתי׳ ביד איש עתי המדברה בגוש
חלבא הוה ברנש דבכל אתרא דאחי בידוי הוה מית ולא
הוו בע נשא מקרבין בהדיה בסודייא הוה ברנש ובכל
אתר לאסתכל אפי׳ לטב כוליה אתהפך לבישי יומא
חד הוה אזיל ברנש חד בשוקא והוו אנפוי נהירין אתא
ההוא גברא ואסתכל ביה ואתבקע עינה וכלא הוה זמין

ברנש

בר נש להאי ולהאי ועל דא כתי׳ טוב עין הוא יבורך אל תקרי
יבורך אלא יברך ותנאי האי בר נש דהוה אזיל למדברא
כד מטא בההוא שעתא הוה סליק לטורא ורחי ליה בתרין
ידוי ולא נחית לפלגות טורא עד דאתעביר שייפין שייפין
וההוא בר נש הוה אמר ככה ימחו וג׳ ובגין דסליק ההוא קטיגור
ויתעביר מעגורא דישראל כדין קב״ה כל חוביהון דישראל
וכל מה דכתי׳ באינון כתקין דלעילא לאדכרא חובייהו ובני
נשא נטיל לון ורמי לון לאתר דאקרי מצולות ים הה״ד
ותשליך במצולות ים כל חטאתם ע״כ הבן מה
שכתבנו שכלן הם סודות והשבע פסוקים שבהם כ״ה עתים
הנזכרים הם רמוזים לפסוק בראשית שיש בו שבעה תיבות
וכ״ה אותיות לרמוז כי כשברא הקב״ה שמים וארץ ברא שבעה
כוכבי לכת וכ״ה צורות של כוכבים להאיר השפעתן יתברך
על הארץ על ידם ומתקיימין בעבור התורה והעוסקים בה
ולכן יש בפסוק וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר
שבעה תיבות וכ״ה אותיות כנגד קולות קולות של מתן תורה
וז׳ ספרים עם פסוקי ויהי בנסע הארון ובנחה יאמר שהם
עושים מחבור האותיות המתנועעות על ידי כ״ח מלאכים
שיוצאים מסוד הנקודות הנחלקות לחמש מוצאות כמו שאמר גו׳

ועל סור וה׳ כתיב ועתה יגדל נא כח
יי׳ כאשר דברת לאמר ויש בפסוק כח אותיות וז׳ תיבות
מלבד תיבת כח ואמר שלמה המלך ע״ה כל אשר תמצא
ידך לעשות בכחך עשה בכל הכח הנז׳ שהם כח שלך
זהו בכחך׳ כתיב בזוהר פ׳ מקץ פתח ר׳ חייא ואמר ראה
חיים עם אשה אשר אהבת וג׳ ת״ח האי קרא ברזא עילאה
הוא ואוקמוה׳ ראה חיים אילין חיים דעלמא דאתי דזכאה
ברנש מאן דזכי בהו כדקא יאות׳ עם אשה אשר אהבת
דא כנסת ישראל בגין דבא כתיב אהבת כמא דאת אמר
ואהבת עולם אהבתיך אימתי בזמנא דימינא אחיד
בה דכתיב על כן משכתיך חסד׳ כל ימי חיי הבלך
בגין דהיא אתקשרת בחיים ואלהי עולם דחיים שרייאן
ביה דהא עלמא דא לא שריאן ביה חיים בגין דאינון
תחת השמש ולא מטון הכא אינון נהירין דההוא שמשא
ואסתלקו מעלמא מיומא דאתחרב בי מקדשא דכתי׳
חשך השמש בצאתו וכו׳ מאי חשך השמש דסליק נהוריה
ולא נהיר כמא דאתאמר הצדיק אבד וג׳ כי הוא חלקך
בחיים הא ההוא שמשא בסיהרא ובעינן עם סיהרא למיעל
בשמשא ושמשא בסיהרא דלא לאפרשא לנן ודא הוא

ולא
חולקא

חולקא דברנש למיעל בהן לעלמא דאתי מה כתיב בתרי׳
כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה
וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה׳
האי קרא אית לאסתכלא ביה כל אשר תמצא ידך לעשות
בכחך עשה וכי הותרה רצועה, למעבד ברנש כל מה דבעי
אלא לעשות בכחך כתיב מאי כחך דא נשמתיה דברנש
דהוא חילא דברנש למזכי בה בעלמא דין לעלמא דאתי׳
דבר אחר בכחך דא אשה דקאמרן דהא היא
לאתקפא בה בעלמא דין ובעלמא דאתי וכדין בעי ברנש
למזכי בה חילא למעבד מידי ולומר השתא מכאן ולהלא
אעביד ודאי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול
אשר אתה הולך שמה אי לא זכי ברנש בהאי עלמא
לא יזכי לבתר בההוא עלמא ואוקמוה מאן דלא תקין
זוודין בהאי עלמא לא ייכול בההוא עלמא ואית עובדין
טבין דעביד ברנש בהאי עלמא דיכול מיניהו הכא ולא
אשתאר לעלמא דאתי לאתזנא מיניהו׳ תא חזי
יוסף זכה בהאי עלמא וזכה בעלמא דאתי בגין דבע
לאתאחדא באשה ודאת יוי עד כאן
וזו בעצמה כוונת המדרש שכתב קטון וגדול שם הוא

בעולם הזה ומי שהוא קטון יכול להעשות גדול ומי שהוא
גדול יכול להעשות קטון אבל לעתיד לבא מי שהוא קטון
אי אפשר להעשות גדול ומי שהוא גדול אי אפשר להעשות
קטון כיוצא בו כי לכלב חי טוב מן האריה המת׳
ירושלמי פרק הרואה בעולם הזה מי שהוא כלב יכול להעשות
ארי׳ ארי יכול להעשות כלב אבל לעתיד לבא מי שהוא
כלב אינו יכול להעשות ארי ומי שהוא ארי אי אפשר
להעשות כלב׳ כיוצא בו מעוות לא יוכל לתקון וחסרון
לא יוכל להמנות בעולם הזה מי שהוא מעוות יוכל לתקון
ומי שהוא חסר יוכל להמנות אבל לעתיד לבא מי שהוא
מעוות לא יוכל לתקון ומי שהוא חסר לא יוכל להמנות
אבל לעתיד לבא מי שהוא מעוות יש מן הרשעים
שמזדווגין זה לזה בעולם הזה אחד מהן עשה תשובה
לפנ׳ מותו ואחד מהם לא עשה תשובה לעתיד לבא
נמצא זה בחברת צדיקים וזה עומד בחברת רשעים
והוא רואה ואומ׳ אוי לי שמא משוא פנים יש בדבר אני
וזה גנבנו כאחד הרגנו כאחד וזה עומד בחברת צדיקים
והוא בחברת רשעים והם משיבים ואומרים לו שוטה
שבעולם אין אתה יודע שבעולם ההוא עשה תשובה

זמך

17

אמר להם העתו לי ואלך ואעשה תשובה אומרים לו העולם
הזה דומה לשבת ועולם שבאת ממנו דומה לערב שבת
אם אינו מתקן בערב שבת מה יאכל בשבת העולם הזה
דומה לים ועולם שבאת ממנו ליבשה אם אינו מתקן ביבשה
מה יאכל בים· העולם הזה דומה למדבר ועולם שבאת ממנו
לישוב אם אינו מתקן בישוב מה אוכל במדבר עד כאן פי'
המדרש כי האדם יהיה צדיק או בינוני או רשע אם הוא צדיק
אפשר שיש הפרש קטון לגדול ובין אחד וכן אם הוא בינוני
שאינו לא צדיק שאינו עוסק בתורה ובמצות ולא רשע
שאינו עוסק בעבירות רק נזהר בהם זה דומה ובמשל
כבהמות ואפשר להיות בעהם הפרש כהפרש הכלב מן
האריה שזה מתגבר בכח יותר מאחר והוא גבור כארי
ויש מי שהוא רשע והוא מעוות ולכן אמר כי כל אחד
מאלו בידו להשלים חסרונו בעולם הזה ולא לעתיד
לבא ואומ' כי כשהתחסר יראה למי שהיה בזה העולם חסר
השלימות כמוהו ושם רואה אותו בחברת השלמים
ורואה את עצמו בין החסרים ההם ואומר שמא חס ושלום
משוא פנים יש בדין ומשיבין אותו כפי מה שהוא ואומרים
לו שעשה תשובה וכשאומר העתו לי ואלך ואעשה תשובה

אומרים לו העולם הזה דומה לשבת שהוא יום מנוחה ושמחה
כן הוא זה העולם לצדיק שכמותך מכל מקום כל אחד גבוה
מחופתו של חבירו להיות שאין בידו להשיג יותר שלימות
ממה שהשיג בעולם שבא ממנו הדומה לערב שבת והמתקן
בערב שבת יאכל בשבת ולרשע אומרים לו שהעולם
ההוא העומד בו הוא דומה לים שהוא סוער עלינו והאניה
חשבה להשבר ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף
הקלע נפש רשע אותה רע והרשעים כים נגרש והעולם
שבא ממנו הוא כמו היבשה ויחתרו האנשים החטאים
האלו בנפשותם להשיב אל היבשה ולא יכולו כי מי
שמתקן ביבשה יאכל בים. ולבינוני השיב ואמר
כי העולם העומד בו דומה למדבר שאינו לא ים ולא
ישוב כן הוא אינו לא צדיק ולא רשע ועולם שבא ממנו
דומה לישוב והמתקן בישוב אוכל במדבר או הג' משלי'
ירמזו לנשמה ולוח ולנפש משל השבת לנשמה משל
הים מקום נשיבת הרוח רומז לרוח משל המדבר רומז
לנפש שהיא צורה מוכנת לקבל הכל כמו המדבר
לכל זה רמז הכתוב באומרו כל אשר תמצא ידך
לעשות בכחך עשה.
ועוד כתב בספר

הזוהר

הזוהר פרשת פנחס וזה לשונו׳ פתח ר׳ בא מאמר משמיה דר׳
פנחס בן יאיר כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה
כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה
הולך שמה כמה יאות ליה לבר נש בעוד דבוסינא דליק ושריא
על רישיה לאשתדלא ולמעבר רעותא דמאריה בגין דההוא
נהורא דבוסינא איהי כח דשריא עליה ועל דא כתיב יגדל
נא כח יי׳ כח ינו רא הוא דשריא על רישיהון דצדיקייא ועל
כל איכון דמשתדלין ברעותא דמאריהון ועל דא תנינן
כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו דא איהו
כחו ודאי אצטריך לאתערא כל שייפוי בחילא תקיף
בגין דבאתערותא תקיף דאתתקף אתער ההוא כח קדישא
עילאה ואסתלק גו קודשא ואתחברית חילא ותוקפא
דסטרא אחרא ועל דא בכחך אצטריך למעבר רעותא
דמארך כי אין מעשה וחשבון ודעת בשאול אשר אתה
הולך שמה בגין דבההוא כח אית מעשה אשתדלותא
לאשתדלא בהאי עלמא דאקרי מעשה עלמא דעובדא
למשלם סופא דמחשבה וחשבון דא הוא עלמא דתליא
בדיבורא דהא חשבון בדיבורא תליא ועל דא כל גימטריאות
ותקופין ועבורין בעלמא בסיהרא הוו ודעת דא איהו לוא

רשות מטרין דתליא במחשבה ואקרון עלמא דההוא מחשבה
וחכמה דכלא תליא מינה כל אילין כלילן בהאי כח דלא
הכי בסטרא דשאול דרגא דגיהנם והא כל ברנש דלא אשתדל
בהאי כח בהאי עלמא לא עלה ביה במעשה וחשבון ודעת
סופה לאעלא בשאול דלית ביה מעשה וחשבון ודעת וחכמה
דהא מסטרא אחרא ארח שאול איהי דכתי' דרכי שאול ביתה
אשר אתה הולך שמה וכי כל בנין דעלמא אזלין לשאול
אין אבל סלקין מיד דכתי' מוריד שאול ויעל בר איכון
חייבין דלא הדהרו תשובה לעלמין דנחתין ולא סלקין
ואפילו צדיקים גמורים נחתין תמן אמאי נחתין בגין
דנטלין כמה חייבין מתמן וסלקין לון לעילא ותמן עברין
לון להדהר תשובה ומאן איכון דהדהרן תשובה
בהאי עלמא ולא יכילו ואסתלקו מעלמא צדיקיא נחתו
בגיהנם גו שאול ונטלי לון וסלקי לון מתמן עד כאן
ראה כמה גדולה מעלת המאמר הזה
שרמוז בו כל הדרוש שאמרנו כי הכח ענינם קדושים
הם כח האדם ומעלתו ומדרגתו ועם כח הנשמה הנתן
לו מלמעלה משיג הכח העליון כח יי' מצד החסד והרחמים
ברמוז בפסוק ועתה יגדל נא כח יי' ונרמז בקדיש

ויתגדל

יתגדל שיש בעניתן ז׳ תיבות וכ״ח אותיות יהא שמיה רבא
מברך לעלם לעלמי עלמיא כי זה נחשב שמיה הקדיש ולא
יותרו לרמוז לנו על זה אמרו ה׳ ז״ל כל העונה אמן יהא שמיה
רבא בכל כחו וכו׳ ואיש כזה ירש הקדושה העליונה שהיא
רמוזה בכח כמו שאמרנו ונוצל מכח שמצד הטומאה הרמוז
בכס״ו וישלח מלאכים כמו שביארנו וזהו מה שאמר בגין
דבאתערותא תקיף דאתתקף אתער ההוא כח קדישא עילאה
ואסתלק גו קודשא ואתחברת חילא ותוקפא דסטרא אחרא
עד כאן· הכונה כי עם כח הקדושה שיאחז צריך
דרכו משבר כח הטומאה כמא דאת אמר אשרי העם יודעי
תרועה וכן רמז באומרן כל ברשו דלא אשתדל בהאי כח
בהאי עלמא למעלא ביה במעשה וחשבון ודעת סופיה
למעלא בשאול וכו׳ ונוצל משבעה כוכבי לכת ומה כ״ה
צורות שאינו נתון תחת ממשלתם כי לא נבראו למשול
אלא על שאר האומות ולא על ישראל כמו שאמר הכתו׳
כ״ח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים פירוש
העתים כ״ה· וה כ״ה צורות שהם כח מעשיו הגיד לעמו
שכונתו לתת להם לכ״ה צורות נחלת גוים הם לבדם
יהיו נחלת הכ״ה עתים והכ״ה צורות ולא ישראל עם נחלתו

כדכתי' בהנחל עליון גויים וכו' כי חלק יי' עמו וזהו ומאותות
השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהם' גם נלמוד ממאמר
זה שאלולי הצדיקים גמורים נכנסים בשאול לטוב להם
ולאחרים שבעמתן שם הוא לזכות להוציא משם אותם
אשר הרהרו תשובה בלבם בעולם הזה ולא יכלו להוציאה
בפועל עד שנסתלקו מן העולם והצדיקים נכנסין בשאול
ועושים שגם בהיותם שם יהרהרו התשובה ועם ההרהור
ההוא מוציאין אותם משם' נלמוד מזה שני דברים אחד
שהצדיקים שבגן עדן יודעים תעלומות חכמה מי הם העומדים
בגיהנם ומי ומי הרהר תשובה בלבו גם נלמוד כמה מעלת
הצדיק כי צדיק מושל יראת אלהים להוציא הרשעים
ונל' כב יכול כמו הב"ה דכתיב ביה מוריד שאול ויעל
בל' זה השיג בכ"ח השכל והחכמה שהשיג והחכמה תחיה
בעליה חכמה כח מה שם ההויה מלא באותיותיו יוד הא
ואו הא עולה מה והם כ"ח אותיות בזה האופן יוד ואו דלת
הא אלף ואו אלף ואו הא אלף הלי' כ"ח אותיות הן סוד
כח מה הוא סוד חכמה זהו סוד הי"ד אותיות שבשלשה
שמות שבפסוק שמע יש' יי' אלהינו יי' וי"ד אותיות ש'
שבחילופן שהם כוזו במוכסז כוזו ואותיות הג' שמות

הם כח

הם כה לרמוז לכל הכוחות שהזכרנו ואותיות שבפסוק שמע
הם כ״ה כנגד מה שאמר הכתוב כה ורעך רמז לו שעתיד
זרעו ליחד שמו בכל יום בכ״ה אותיות שהם כנגד שם
יה שבו נבראו השתי עולמות בעשרה מאמרות עשרה
מאמרות וי״ה הרי כ״ה ואם חס ושלום אינו נזהר במצות ק״ש
בהיותו עומד בצרה גם הוא יקרא ולא יענה וזהו שאמ׳
הפס׳ התרפית ביום צרה צר כחכה מלא בהא כ״ל צר כח
כ״ה נה הכ״ה אותיות של ששה שמות שהם יי׳ אלהינו יי׳
כוזו במוכסז כוזו וכח הכ״ה אותיות שבפסוק שמע צר
כחכה היא ספירת מלכות השוכנת אתנו בגלות וכמו
שכתב בספר הזוהר פרשת וישלח וזה לשונו
ר׳ יהודה פתח טוב יי׳ למעוז ביום צרה ויודע
חוסי בו זכאה חולקיה דבר נש דאשתתף ביה בקב״ה בג״ין
דתוקפא דקב״ה איהו תוקפא דאית ביה ישועות דכתי׳
ומעוז ישועות משיחו הוא׳ ביום צרה ביומא דעקו דעאקין
שאר עמין לישראל׳ תא חזי מה כתיב התרפית ביום
צרה צר כחכה מאן דאתרפי ידוי מקב״ה דלא לאתתקפא
ביה והיך אתתקף ברנש בקב״ה מאן דאתתקף באוריתא
דכל מאן דאתתקף באוריתא אתתקף באילנא דחיי כביכול

יהי תוקפא לכנסת ישראל לאתתקפא ואי איהו אתרפי
מאורייתא מה כתיב התרפית ביום צרה צר כחכה צומא
דייתי לה עאקי כב יכול רחיק ליה לשכינתא דאיהי חילא
דעלמא׳ דבר אחר צר כחכה תא חזי בשעתא דבר נש
אתרפי מאורייתא ואזיל באורח דלא כשרא כמה בעלי דבבו
לקבליה דכתיב צר כחכה בגין דאיהי צר לגביה׳ אמר ר׳
אבא בשעתא דבר נש אזיל באורח אורייתא וכל אורחוי
מתקנן כדקא יאות כמה סניגורין קיימין עליה לאדכרא
ליה לטב פתח ואמר אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני
אלף להגיד לאדם ישרו ויחוננו ויאמר פדעהו מרדת
שחת מצאתי כופר הני קראי אית לאסתכלא בהון וכי
לא אתגלי כלא קמי קב״ה דאיהו אצטריך למלאכא דיימא
קמיה טב וביש אלא ודאי אצטריך דכד אית ליה לבר נש
סניגורין לאדכרא זכו דיליה קמיה ולא אית ליה קטיגורין
כדין ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כופר׳
תא חזי בהני קראי תשכח בדירה דמלה
כתיב אם יש עליו מלאך אי לא כתיב יתיר יאות אבל
מלאך אחד מני אלף כתיב ומאן איהו דא מלאך דאתמנא
עמיה דבר נש בסטר שמאלא דכתי׳ יפול מצדך אלף

ודא

ודא הוא סטרא דשמאלא דכתיב ורבבה מימינך אבל אחר
מעי אלף דא הוא יצר הרע דאיהו אחר מאינון דאיהו לסטר
שמאלא בין דאיהו סליק לעילא ונטיל רשו ועל דא איבר נש
אזיל באורח קשוט ההוא יצר הרע עבד לן כמה דאתמר
טוב נקלה ועבד לן כדין איהו סליק ואתעביד סעגור ואמר
קמי קב״ה זכו עליה דבר נש כדין קב״ה אמר פדעהו מרדת
שחת ועם כל דא לא אהדרן בריקניא בגין דאתיהיב ליה
אוחרא לשלטאה עלוי ולמיטל נשמתיה מיעה בגין דאקדים
חובוי דההוא בר נש ואיהו כופר על ההוא דכתיב מצאתי כופר
דבר אחר מצאתי כופר ההוא זכו דאמרת איהו עליה כופר
למפדי ליה דלא יהוה לגיהנם ולא ימות ועל דא מבעי ליה ל׳
לבר נש למיהך באורח קשוט בגין דיהא ליה ההוא קטיגורא סניגורא
בגוונא דא ישראל ביומא דכפורי דיהבי ליה ואתעסקן בהדי
עד דאתהדר עבדא להו וסליק וסהיד סהדותא קמי קב״ה ול׳
ואתעביד להון סעגורא ועל דא אמר שלמה אם רעב שונאך
האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים ועל יצר הרע אתמר
ובגין דא ביום צרה כד בר נש אתרפי מאורייתא כביכול
דחיק ליה לקב״ה בהדיה דההוא יצר הרע דאיהו אתעביד
קטיגורא צר כחכה צר כח כ״ה בגין דאתקריב קמיה ל׳

יְיָ אלהיכם אמת עד כאן · ומה שאות' ומן שמא דא יורהא
ואוהא מתפשט כ"ב אתוון פירוש כשתמלא יוד באותיותיו יוד •
וו דלת הם שמנה אותיות וכן הא אלף הם חמש אותיות וכן וו
וו וו הם ארבע אותיות וכן הא הא אלף הם חמש אותיות הרי
בין כלם כ"ב אותיות אמנם טעם למ"ה נכתוב לקמן בע"ה
ועוד יש סוד גדול בתיבת אחר כמבואר
בספר הזוהר פרשת ויקרא וז"ל עוד פתח ואמר הנה מה טוב
ומה נעים שבת אחים גם יחד זכאין אינון ישראל דלא יהב
לון קב"ה לכרבא או לשליחא אלא ישראל אינון דכרבא הוא
אחיד בהו ומחבבותא דילהון קרא לון קב"ה עבדין הדא הוא דכתי'
כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם' ולבתר קרא לון בנין הדא
הוא דכתי' בנים אתם לייָ אלהיכם לבתר קרא לון אחים שנ'
למען אחי ורעי ובגין דקרא לון אחים בעי לשואה מדוריה בהו
ולא יעדי מניהו בדין כתיב הנה מה טוב ומה נעים וגומר
ובוסינא קדישא הכי אמר הנה מה טוב ומה נעים וגו' כמא
ד"א ואיש אשר יקח את אחותו וגומ' ובספרא דרב סבא ואיש
דא קב"ה אשר יקח את אחותו דא כנסת ישראל. וכל כך
למה חסד הוא ודאי והא אוקמוה ועל דא הנה מה טוב ומה
נעים שבת אחים קב"ה וכנסת ישראל גם יחד. לדבות

ישראל

ישראל ליתבא כמא דאמרן דהא בשעתא דכנסת ישראל באחוותא
ביה בקב"ה ישראל שריאן ביה באחוותא בקב"ה ובגין כך גם יחד
כתיב ובספרא דרב המנונא סבא גם יחד לרבות צדיק בה בכנסת
ישראל דאינון זווגא חד ובלא חד מלה ותנינן בפרשה דשמע
ישראל אחד מהו אחד דא כנסת ישראל דאחיד ביה בקב"ה דאמ׳ ר׳ שמעון
זווגא דדכר ונוקבא אקרי אחד באתר דנוקבא שריא אחד אקרי
מאי טעמא בגין דדכר בלא נוקבא פלג גופא אקרי ופלג לאו הוא
חד וכד מתחברן כחדא תרי פלגי אתעבידו חד גופא וכדין אקרי
אחד והשתא קב"ה לא אקרי אחד ורזא דמלה כנסת ישראל
בגלותא וקב"ה סליק לעילא זווגא אתפרש ושמא לא אשתכח
שלים ואחד לא אקרי ואימתי אקרי אחד בשעתא דמטרוניתא
אשתכחת ביה במלכא וייזדווגון כחדא הדא הוא דכתי׳ והיתה
ליי׳ המלוכה מאן מלוכה דא כנסת ישראל דמלכו בה אתקשר
כדין ביום ההוא יהיה יי׳ אחד ושמו אחד על דא הנה מה טוב
ומה נעים וג׳ כשמן הטוב על הראש כשמן הטוב מאן שמן
הטוב דא משח רבות קודשא דנגיד ונפיק מעתיקא קדישא
דאשתכח בההוא נהר עילאה דינקא לבנן לאדלקא בוצינין
וההוא משח נגיד ברישא דמלכא ומרישיה ליקירו דדיקנא
קדישא ומתמן נגיד לכל אינון לבושי יקר דמלכא אתלבש

בהו הדא הוא דכתי' שיורד על פי מדותין על פי מדותין ממש
ואילין אינון כתרי מלכא דשמיה אשתכח בהו׳ תא חזי כל
נגידו וכל חידו דעלמא לא נחית לברכא אלא על ידא דאילין
כתרין קדישין דאינון שמא דמלכא קדישא ובגין כך כתיב
שיורד על פי מדותין על פי מדותין ודאי כמא דאת אמר
על פי אהרן ובניו יהיה כך על פי מדותין יורד ונגיד לכלהו
עלמין לאשתכחא ברכאן לכלא׳ ותא חזי האי שמן טוב
לא זמין עד ההוא זמנא דפולחנא דלתתא הוה סליק
ואתערעאן דא ברא הדא הוא דכתי' שמן וקטורת ישמח
לב שמן לעילא וקטורת לתתא כדין הוא חדוותא דכלא
ר' אתא ור' יהודה זקפו ידין ואודו ליה לר' אבא עד כאן
הרי סוד יי' אחד מבואר והשמן הטוב הוא השפע
היורד מכתר עליון אל ספירת בינה וממנה לשאר
הספירות כלן׳ וצריך להפסיק פסוק של שמע בשלש
הפסקות כמו שכתב תלמיד אחד של מה"רם הנקרא
מה"רר משה שנ"אל מאיבורקא ז"ל בחבורו אשר חבר
הנקרא על הכל לפי שמתחיל על הכל יתגדל ויתקדש
וישתבח ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים
הקב"ה וכולי׳ וכתב וזה לשונו והלכתא דפסוק שמע ישראל

יפסוק

יפסיק ג' הפסקות כדמשמע מתוך דברי רבותינו ר"ת ור"י בפרק
מקום שנהגו דקאמר ג' דברי עשו אנשי יריחו שהיו אומרים
שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד ולא היו מפסיקים פירש
בקונטרס מאריכין באחד ור"ת ור"י פירשו שלא היו מפסיקין
בין ישראל לאלהינו דהיינו משמע שישראל הוא אלהינו
ולר"י נראה שצריך להפסיק בין יי' אלהינו ליי' אחד ופשטיה
דקרא הכי הוא שמע ישראל יי' אלהינו פירוש מי ששמו יי'
אלהינו הוא ששמו יי' אחד והיינו קבלת עול מלכות שמים
שאנו מקבלים אלהותו ואחדותו אבל מי שהוא קורא הכל
באחד בלי הפסק אין כאן קבול עול מלכות שמים והן לא
היו מפסיקין ולא היו עושין בטוב ובחומשין מדוייקין נמצא
פסק בין שמע ישראל ליי' אלהינו ובין יי' אלהינו ליי' אחד'
וזה מוכיח כמו שפירשנו ומתוך הכהן פירושי אמר לכן
מהר"ם כי הבא לקבל עליו עול מלכות שמים בשלימות
יפסיק בפסוק שמע שלשה הפסקות כדאמרן עד כאן
ובתוספות הטוך הנמצאות כתוב וזה לשונם לא היו מפסיקין
בין שמע ישראל לשם דמשמע דאמ' לשם שישמע ישראל
ויענם ע"כ הכוונה כי באומרו שמע ישראל יי' אלהינו ביחד
בלי הפסק הוי כאלו אומר יי' אלהינו שמע ישראל ועניה.

אותם והן שמע ישראל ותפלתם אתה יי אלהינו׳ אמנם כשעושה
הפסק בין שמע ישראל ליי אלהינו משמע שאומר לישראל
שישמעו כי הוא אומר שיי אלהינו והן שמע ישראל והאזין שיי
אלהינו אם כן לדעת התוספות הפסק שבין שמע ישראל ליי
אלהינו הוא כדי שלא יראה כמתפלל אל יי אלהין שישמע
לישראל ויענם ולדעת ר״י הוא כדי שלא יובן שמע ישראל יי
אלהינו פירוש ישראל הוא יי אלהינו אם כן צריך שיעשה
מהפסיק ג׳ הפסקות שמע ישראל פיסקא אחת יי אלהינו פיסקא
שנית יי אחד פיסקא שלישית ופירושו שמע ישראל לאותו
שנקרא יי אלהינו הוא נקרא יי אחד וזהו קבלת עול מלכות
שמים שלמה ולא יאריך באלף דאחד שלא יראה כאומר
איחר ולא יחטוף באלף אלא יאריך בה קצת כדי להמליכו
בט׳ גלגלים שהאלף והחית רומזים אליהם׳ ובדלת יאריך
שיעור כדי להמליכו בד׳ רוחות העולם הרי המליכו בשמים
הרמוזים באלף חית דאחד ובארץ הנרמזת בדלת דאחד
ארבע רוחות העולם ומעלה ומטה הם שש קצוות כנגד שש
תיבות שבפסוק שמע וידגיש דלת של אחד שלא תהא כריש
ונמצא מחרף חס ושלום ומפסיק בין פסוק שמע ישראל
ובין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כדי להפריש בין יחוד

עליון

עליון ליחוד תחתון לסוד הכוכב לעיל ובין הששה הוויות הנרמזות
בפסוק שמע לשש הוויות הנרמזות בבשכמל"ו

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

בנוסח זה ששה תיבות כנגד ששה מזלות שתחת
חגורת המזלות וששה קצוות ולשש כנפים של שם בויה ה'
היוצאים מששה פסוקים מסופי תיבות הפסוקים והם אלה
ויראו אותה שרי פרעה לו מה שמו מה אגידה ולשורקה בני
אתנכו ליוצאתי ונראתה שמו צדקה תהיה לנו כי ארצה
וישליכהו ארצה ויהי הרי שש הוויות נרמזו בשש תיבות
בפסוק שם כבוד מלכותו לעולם ועד ובס' ה' כתב כי פסוק
שמע ישראל הוא יחוד קב"ה עם כנסת ישראל מלמעלה
למטה וממשיך שפע מי"ג מדות של רחמים אריך אנפין
הרמוזות בפסוק מי אל כמוך נושא עון וכו' ישוב ירחמנו
וכו' אחד בגימט' י"ג במנין י"ג מדות שאין חוזרות ריקם כן
המיחד שמו של הקב"ה אינו חוזר מלפניו ריקם כתב בספר
הבהיר ודע כי לא נברא גן עדן ומעלותיו כי אם לאותם
המיחדים בכונה כי המורד ביחוד כופר בעבודה וזה נכל
המורד בעבודה זרה כופר ביחוד גיהנם ושבעה מדוריו
לא נברא אלא לעובדי עבודה זרה ומפני זה תמצא בפרש'

בראשית יג פעמים גן ובפ' ואתחנן בכללה תמצא יג פעמים
אש וזה למען הודיעך כי כל המכוין באחד שחשבונו יג
במספר יג מדות ניצול מאש של גיהנם ומדורותיו וזוכה
לגן עדן ולכל מעלותיו שהם יג כמו שאמ' ז"ל ר' יהושע בן
לוי אשכחיה לר' שמעון דהוה יתיב אתלי סר גובבי פירא
והכוונה על יג מעלות של עדן עד כאן הרי סוד יחוד
העליון בפסוק שמע וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
הוא יחוד כנסת ישראל עם קב"ה ממטה למעלה. וכתב
רבינו בחיי ז"ל ולפי שלא הזכיר מדת המלכות בפי' בכלל
הג' שמות לכך תקנו ז"ל להוסיף ולומ' ברוך שם
כבוד מלכותו לעולם ועד מה שלא הזכיר משה ומנ"פ
שלא הזכירו כמוו באות הללו ועליו משלו משל נמרץ
לבת מלך שהריחה ציקי קדרה תאמר יש לה גנאי לא תאמר
יש לה צער מה עשו עבדיה הביאו לה בחשאי ציקי קדרה
הוא דבר מבושם בבית ומשיב הנפש וביאור המשל במדת
בת מלך היא השכינה שהריחה ציקי קדרה שהרגישה קלוסן
של שבטים והיחוד שהיו מיחדים השם הגדול ואלו תאמר
שבחה בפיה שכשם שהוא יחיד כך היא יחידה יש לה
גנאי לא תאמר היא מצטערת כשלא נתיחד כבודה בכבודן

על

על כן באו ישראל שהם עברי השכינה והתקינו לומר ברוך
שם בחשאי שהוא היחוד התחתון ומטעם הנזכר השבת
הזה של שכינה בשש תיבות כמו בפסוק שמע וזה כנגד שש
קצוות של מעלה וזה כנגד שש קצוות של מטה ותיבה ועד
הוא אחד בחלוף אותיות ונקראת נעד כי הוא יעגד הכל כמו
שכתב בספ׳ הפליאה׳ וכתב גם כן כי לכן נתיחדו
שש תיבות אלו של ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ליחוד
כנסת ישראל לסוד גדול והוא כי שם יוי ברוך הוא וברוך שמו ש
שהוא רמוז בתפארת משתמש בכל אותיות האלפא ביתא באלו
האותיות לבד בבית כמו אך בי״י אל תמרודו בשין כמו אשרי
העם שיוי אלהיו בכף כמו כיוי אלהינו בכל קראנו אליו במם
כמו מיוי יצא הדבר בלמד כמו איש כי ידור נדר ליוי בואו כמו
ויוי שמים עשה עכ״ל ועוד כתב בספר הזוהר פרשת תרומה
כי יחוד שמע ישראל בשש קצוות של מעלה צריך שיהיה
בקול רם ויחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהיא
בכנסת ישראל בשש קצוות של מטה צריך לאומרה בלחש
כדי שלא ישלוט עין הרע של סמאל ומיעתו המקטרגים
תריך ולכן אין אנו אומרים ביחוד זה אחד בפי׳ אלא בחילוף
אותיות ועד אבל לעתיד לבא שכתוב בלע המות לנצח

ואין שטן ואין פגע רע והיה ה׳ למלך על כל הארץ ביום ההוא
יהיה ה׳ אחד ושמו אחד ה׳ אחד רמז ליחוד של שמע ישראל
ושמו אחד רמז ליחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
שאן בפירוש נאמר גם כן ביחוד כנסת ישראל אחד כמו
שאנו אומרים אחד ביחוד דקב״ה ולרמוז לזה מתחיל
יחוד כנסת ישראל בבית ומסיים ברלת והוא בד לרמוז
כתונת בד קדש ילבש ולבשו הכהן מדבר מ״ה פרצופין
ועשה בד ויחוד גמור כמו שכתב רשב״י ע״ה ובתיקון י״ד
כתיב כי ששה תיבות שבפסוק שמע וששה שבברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד עליהם נאמר שרפים עומדים ממעל
לו שש כנפים שש כנפים לאחד שבכל המיוחד שם שמים
כראוי השרפים לוקחים ששה תיבות של יחוד עליון וששה
של יחוד תחתון ופורחים עמהם לפני הקב״ה ועליהם נאמר
כי עוף השמים יוליך את הקול אלו שש תיבות של פסוק
שמע שהקול נשמע ונאמ׳ בקולם ובעל כנפים יגיד
דבר אלו שש תיבות שבברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
שהם דבור בלא קול וזהו כי הקול הוא תפארת והדבור
הוא הדבור כמו שכתוב בספר הזוהר על פסוק והקול נשמע
בית פרעה כמו שכתבתי וזהו סוד קול ודבור יחוד עליון

שעם צורות

ויחוד

ויחוד תחתון ויש עוד טעם אחר וכונות אחרות נעלמות גלויות
ללבבות אנשים תמימים וכבודם כתבתים בספר דרך עץ החיים
שחברתי ובמה שכתבתי פה די לכונת החבור הקצר הזה׳
יג נוסח זה דראשי תיבותיו בשכמל״ו הוא   עי׳ כה תברכו ... עיין
שם קדוש ויש בו כ״ד אותיות ועם הפסוק לאחריהם כ״ה כנגד
מה שאמ׳ הכתו׳ כה תברכו את בנ׳ ישראל לומ׳ כי על ידי כ״ה
אותיות היחוד שמיחדים ישראל בכל יום ברכה שורה עליהם
ועל כ״ה אותיות שבפסוק שמע וכ״ה שבברוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד רמז הכתוב באמרו ויפן כה וכה וירא כי אין איש
עתיד לצאת ממנו שיקבל עליו יחודו של מקום או ויך את
המצרי בהזכירו מדת כה וכה שהם יחוד עליון ותחתון ובתיקון
לה׳ אומר כי ויפן כה וכה רומז לפסוק שמע הוא יחוד העליון
שמיחדים פעמים בכל יום בבקר ובערב וזה לשונו׳
פתח ר׳ שמעון ואמר לרעיא מהימנא מאן יגיח עמך בסייפא
דאתמר בה רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם דאיהי קריאת
שמע חכמא וילך דאנת תקינת לך רבה קטילת למצרי הדא
הוא דכתי׳ ויפן כה וכה ויך את המצרי כה כה סלקין חמשין
אתוון דמייחדין בהון לקודשא בריך הוא פעמים שמע ישראל
ה׳ אלהינו ה׳ אחד דאית בהון כ״ה אתוון תרין זמנין וסלקין לחמשין

תרעין דבינה דאיהי הוא תמינאה מעשר ספירן מתתאה ולעילא
וכו' עד כאן   ולדברי התקונים אין אותיות בשכמל"ו במנין
זה כי הם כ"ה אותיות לבד מאותם בחשוב כ"ה אותיות שבפסוק
שמע וכ"ד שבבשכמל"ו הם מ"ט כנגד מ"ט שערי בינה שנגלו
למשה רבינו ע"ה וכנגד מ"ט פנים טהור מ"ט פנים טמא שהיה
ר' עקיבא דורש את התורה וכנגד מ"ט ימי הספירה שספרו
ישראל לכשיצאו ממצרים עד שקבלו את התורה
בספר הזוהר פרשת ואלה שמות אמר ר' אלעזר תרי סר טורי
אפרסמון עילאין עאלין נשמתהון דצדיקייא ומ"ט ריחין עילאין
עאלין בכל יומא עד ההוא נהרא דאתקרי עדן בקבל דא אתיהיבת
אורייתא במ"ט פנים טהור ובמ"ט פנים טמא מ"ט אתוון בשמהתהון
דשבטין מ"ט יומין לקבלא אורייתא מ"ט קרישין עילאין
יתבין קיימין למיטל רשותא בכל יומא מאבנין זהירין
דגליפאן בההוא חושנא וכו' עד כאן   הרי סוד אותיות
יחוד עליון ותחתון ועוד כוונו יחוד אחר השלה י"ג לי"ג דברים
שהיו בנדבת המשכן זהב וכסף ונחשת וכו' כנגד שם אחד
וכנגד עשרת הדברות ותורה נביאים וכתובים וזה מלבד
אבני שוהם ואבני מלואים שהיו י"ב אבנים כנגד י"ב הוויות
וי"ב שבטים הרי הלמז ה' אחר הי"ג אבנים הם י"ב הויות

רומזות

רומזות לשם יוי והי״ג דברים דמן לאחד ובין כלם הם כ״ה דברים
בנגד כ״ה אותיות שבפסוק שמע ישראל וכנגדן תקן יעקב
אבינו בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אלא שחסר
אות אחת לפי שעדיין לא הוקם המשכן וכמו שכתוב בספ׳
הזוהר פרשת תרומה וזה לשונו אבני שוהם ואבני מלואים אילין
אבני קודשא יסודי דמקדשא ברתיכין קדישין אילין אודמינן
בלחודייהו ליקר ולשבת בלבוש יקר לעיינא כהנא תמן ולקבל
אתריסר שבטין ועל דאתריסר אבנין כמה דאוקמוה תלי סר
זיינין אינון כ״ד אבנין יקירין אילין וכלהו סלקין לחמש ועשרין כה
אתוון ברזא עילאה דיחודא ולקבל אילין גליף ואתקין משה
כ״ה אתוון רזא עילאה דיחודא דכתיב שמע ישראל ה׳ אלהינו
ה׳ אחד ואינון חמש ועשרין אתוון גליפן מחקקן ברזא דלעילא
דארבע
יעקב בעא לאתקנא לתתא ברזא דיחודא ואתקין ברזא
ועשרין אתוון ואינון ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ולא
אשלים לחמש ועשרין אתוון בגין דעד לא אתתקן משכנא לא
אשתלים מלה
כיון דאתתקן משכנא ואשתלים מלה דהוה כגיך מינה כד
אשתלים למלה בחמש ועשרין אתוון לאחזאה דהא אשתלים
דא בגוונא דלעילא דכתי׳ וידבר יוי אליו מאהל מועד
לאמר ועל דא עשרין וחמש ואינון לאשלמא תקונא דמקדשא

זכל הני אתוון אוקימנא באינון אתוון גליפין דאוליפנא
ממר ובגין דמשכנא אשתלים ברזין אילין אקרי בה ביחוד
דשלימו דמשכנא ועל דא וחסידיך יברכוכה כתיב רזא
דשלימו דכל משכנא ותיקונא דיליה חמש ועשרין לקבל
חמש ועשרין לקבל עשרין ותרין אתוון ותורה נביאים
וכתובים דאינון כללא חדא ורזא חדא בשעתא דישראל
קא מיחדי יחודא בהאי יקרא ברזא דעשרין וחמש אתוון
ואינון שמע ישראל יוי אלהינו יוי אחד ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד דאינון ארבע ועשרין אתוון ויכוין
כל חד בהו כלהו אתוון מתחברן כחדא וסלקין בחבורא
חד מ"ט תרעין דרזא דיובלא וכדין אצטריך לסלקא
ועד לא יתיר[illegible] אתפתחו תרעין וחשיב קב"ה לההוא
בר נש כאלו קיים אוריתא כלה דאיהו אתיא במ"ט פנים
בכלא ועל דא אצטריך לכוונא רעותא בחמש ועשרין
ובארבע ועשרין ולסלקא לון ברעותא דליבא במ"ט תרעין
דקא אמרן כיון דיתכוין בהאי אתכוון בההוא יחודא
דאמר מר שמע ישראל וגומר ברוך שם וגומר כללא
דכל אוריתא כולה זכאה חולקיה מאן דיתכוין בהו וודאי
כללא איהו דכל אוריתא דעילא ותתא ודא איהו רזא

רזא דס

דאדם שלימו בדכר ונוקבא ורזא דכל מהימנותא עד כאן
הנה מבואר טעם היות בברוך שם כבוד מלכותו לעולם
ועד כ"ד אותיות אחת פחות מפסוק שמע ישראל הוא לפי
שהיחוד התחתון לא היה שלם לפי שעדין לא הוקם המשכן
ומיד אחר שהוקם המשכן רמז לו הקב"ה שגם היחוד התחתון
היה שלם והיה בן עשרים וחמש אותיות כמו ביחוד העליון
וזהו ויקרא אל משה ומי היה קורא השכינה שירדה למטה
לשכון כבוד בארצנו ולמה קראה אותו לרמוז לו ענין היחוד
הנזכר זהו וידבר יי' אליו מאהל מועד לאמר הרי שש
תיבות וכה אותיות כמו בפסוק שמע ישראל ולכן היו
במשכן י"ב אבנים כנגד שם יהוה שמצטרף בי"ב הויות
והיו בו גם כן י"ג ענינים אחרים זהב וכסף ונחושת וכו'
כנגד אחד שעולה י"ג בין כלם כ"ב כנגד כ"ב אותיות התורה
ותורה נביאים וכתובים עוד הודיענו כי המכוין במ"ט אותיות
שבפסוק שמע וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהם
כנגד חמשים שערי בינה פחות אחד וכנגד מ"ט פנים שהתורה
נדרשת הוא פותח שער בינה וחושב לו הקדוש ב"ה כאלו
קיים כל התורה כולה יר"ה
עוד נמצא על סוד זה בפקודא להפריש

עדי מקלט כי מי שאינו מכוין בששה תיבות שבפסוק שמע
ובששה שבברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ובארבעים
ותשע אותיות שבהם ואינו מכוין בין אלהינו יי אחד יתברך
עליו הכתוב אומר צדיק מט לפני רשע ולמה לפי שעושאוהו
במוט בשני מוטות הם שני ווין ולא שמו אלף בין שניהם
אלא ואו ואינן מיחדים השער החמשים. עם המט להשלים
המנין לכך צדיק מט לפני רשע אמנם כשמיחד שער
החמשים עם חמש ומשים אלף בין שני ווין כמו זה ואו
כי אז עולה אחד מספר יג או כתיב לא יתן לעולם מוט
לצדיק כי הוא משים אחדות אחד בין ששה תיבות
שבפסוק שמע לששה תיבות שיש בברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד שהם כנגד שש מזלות של
חגורת המזלות וששה שתחת החגורה ומכוין במט אותיות
שבהם ולכן לא יתן לעולם מוט לצדיק או ירמוז לדבר
אחר כמו שכתוב בפקודא לדון בסייף וז״ל לדון בסייף
לסמאל הדא הוא דכתי׳ כי רותה בשמים חרבי הנה על
אדום תרד חרב דקודשא בריך הוא יוד רישא דחרבא
ואו גופא דחרבא הה תרין פיפיות דיליה צדק צדק תרדוף
תרתין תרין דינין דינא מבי בית דין דלעילא ודינא

רעמ״ס

שדס סתן
שצמ״ר
חנכ״ל
סכר
פסוק זה צ״ע

מפי

מפי בית דין דלתתא ומהכא אשתמודע אין אדם נוקף באצבעו
מלמטה עד שניתן לו רשות מלמעלה נרתקא דחרבא אדני
תמן אשתכח דינא בקריאת שמע יהוה חרבא לקב״ה עלה
אתמר רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם כצדיק חי
עלמין כליל ה׳ ברכאן רביה אדני שפתי תפתח ביה עאל
חרבא בנרתיקא וחמת המלך שככה ומתחברין תרין שמין
יאהדונה״י לדון בחנק ורזא תמן קו יוד כריבא ביה וקו ואו
דאתפשט מינה ביה תפיס לשמאל וישאוהו במוט בשנים
מאי מוט דההוא רשע דא איהו יוד הא ואו הא מ״ה וארבע
אתוון יהוה סלקין מ״ט בחושבן מ״ט אתוון דאינון בשית
תיבין דיחודא עילאה ובשית תיבין דייחודא תתאה דאינון
ו״ו האי איהו וישאוהו במוט בשנים בפרורא מניהון בלא
אלף במוצע ואו דלית ייחודא לסטרא אחרא אלא וישאוהו
במוט בשנים סמאל ובת זוגיה הנפרדים בחבל דיחנק
בה אחורין ה״ה בחמש אצבעות דימינא ובחמש דיד שמאלא
ואתחבל יוד חנק דילהון שמא דיהוה מיתה לסמאל ונחש
וחיים לישראל ובגין דא כאן עתה כי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי אני אמית לאלהים אחרים בשמי ולכל
דלא מהימנין בי ואחיה לאילין דהמנין בי ונטרין פקודין

דילי עד כאן   ובתקון ס״ט כתיב ואת המטה הזאת תקח
בידך הא״ה מן המטה הא עילאה הא תתאה מאי איהו ואת
המטה הזה תקח בידך בידך מאי בידך דא יוד אשר תעשה
בו את האותות איהו אשר אהיה ואיהו כתר עילאה אהיה
אשר אהיה כד איהו ו׳ במ״ט אתוון דיחודא לא יתן לעולם
מוט לצדיק כד יסתלק מתמן ו׳ דאיהו ו׳ תיבין דייחודא
מן מוט מיד צדיק מט לפני רשע דאיהו סמאל ע״כ
ולפי זה המאמר יהיה פירוש הפסוק צדיק מ״ט לפני רשע
זה סמאל ולמה הצדיק מט לפניו בעבור שאינו מיחד
השם כראוי בשש תיבות שבשמע ובשש תיבות שבברוך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד ואפי׳ הכי לא יתן לעולם מוט
לצדיק שאע״פ שהוא מט לפני סמאל הרשע אינו לעולם
כי שבע יפול צדיק וקם׳   ועוד יש כמן אחר
במ״ט תיבות שביחוד שחרית ובמ״ט תיבות שביחוד ערבית
שהם מאה חסר שתים היא התרומה תרי ממאה שאדם
נותן בכל יום לה׳ כ״ה מהמאה ברכות שחייב לברך בכל
יום כמו שכתוב בפקודא להפריש תרומה גדולה ואיקמוה
תרי ממאה מאי תרומה רבנן דמתיבתא האי תרומה
דצריכין לאפרשא תרי ממאה׳   בסתרי תורה מאן אוהן

עיין ענין ק׳ ברכות

מה דבעי למטעם אי הוא יומא דהיינו אל זר מאל הקב"ה
אמר ויקחו לי תרומה תרי ממאה לייחדא בכל יומא תרין
זמנין דאינון תרון ממאה במ"ט אתוון דשמע וברוך שם
דערבית ובמט אתוון דשחרית חסרון תרי ממאה אינון
שכינתא עלאה ותתאה בתרויהו צריך ליחדא לקב"ה אמה
ושכינתיה מרה דתרויהו ומא באמ' אמה בתוספת אתווי מאה איהו
ואיהו בהפוך אתוון האם והיה באכלכם מלחם הארץ תרימון
תרומה ליי' תרימו כגון דום ידיהו נשא ואינון עשר י'
אצבען דיסליקן דלהון לעשר ספירן דאינון יוד הא ואו הא
דסליקן מ"ה ואתווי מה סליק מאה ים הץ והא איהו דאוקמוה
מארי מתניתין מה יי' אלהיך שואל מעמך אל תקרי מה
אלא מאה לקבל מאה ברכאן דמחייב בר נש לברכא למאריה
בכל יומא והא איהו דצריך למטעם בר נש בכל יומא למאריה
ובגין דא ויקחו לי תרומה וכמה תרומות אינון אית תרומה
דאורייתא תורה מס והאי איהו תרומה תורה דאתיהיבת
בארבעין יומין ואי תימרון דאכילנא איכה הא כתיב ויהי שם
שם עם יי' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים
לא שתה כטיבא עד השתא האי תרומה לקב"ה וכיון דמלכא
לא אכל היך אכיל עבדיה ודא לבתר דאמר אריתי מורי

עם בשמי לבתר אכלו לעיס יכלון עבדוי עד כאן
אתה הראית לדעת כמה סודות עליונים יש בתורה במנין
התיבות והאותיות והגימטריאות ושבפסוק שמע ובברוך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד ועל פי זה הסוד יובן מחלוקת
שמאי והלל בקימה ושכיבה וכמו שבא בספר הזוהר
פרשת תרומה וזה לשונו מחלוקת דשמאי והלל בקימה
ושכיבה דכתי' בשכבך ובקומך דשמאי סבר בערב דהא
בליליא נוקבא בשולטנהא אצטריך לגבי נוקבא דהא
יטו ויקראו ובבקר דהא שליט דכורא בשולטנו דעלמא
עילאה אצטריך למיקם קמי דכורא כמה דאצטריך
בתפלה מעומד ובכל אתר דדכורא אתיא והלל סבר אלמלא
אשתכח דא לחוד ודא לחוד הכי אצטריך אבל כיון דאנן
מחברין לון כחדא ומלקי כחדא בחבורא דמ"ט פנים
מ"ט תרעין לא צריכינן למפרשא דא לחוד ודא לחוד
אלא לאשגחא דכלא איהו חד בלא פירודא ובמה דאזדמן
ליה לבר נש הכי יימא דהא תרויהון בחבורא חדא במה
דאצמא לון והכי צריך לאמזאה. ועל דא דבורא בשית
סטרין בקרא דשמע ישראל דאינון שית תיבין ונוקבא
בשית סטרין בברוך שם דאינון שית תיבין אחרנין וסלקין

בחבורא

בחבורא חדא כרזא דמ״ט תרעין והלכה כבית הלל בכל אתר
עד כאן׃ וצריך שיפסיק מעט בין ועד ובין ואהבת לסור
גדול להמתין שיומתק קור החבור ואחר כך יבא הצווי כלול
מהחתן והכלה ימין ושמאל כרמוז בפרשת ואהבת ובמספר
תיבותיה כמו שנפרש בע״ז האל׳ וידקדק ביוד שלא ידאה
כאלו אומר אישראל׳ ט״ו

ואהבת את ה׳ אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך׳

צריך לכוון שיש בפרשה זו חמשה
פסוקים מתחילין בואו ומסיימין בכף הוא סימן כ״ו כמנין שם
ההויה ברוך הוא וחמשה פעמים כ״ו עולה ק״ל וזהו סוד מה שאמ׳
ר׳ שמעון ז״ל׳ וזה לשונו׳ פתח ר׳ שמעון ואמר סיני דאסלקדאיהו
ק״ל׳ ורזא דמלה הנה ה׳ רוכב על עב ק״ל ע״ב דא יוד הי ואו הי
ועוד עב דא יה והואיהוה קל יוד יוד הא יוד הא ואו
יוד הא ואו הא אתוון קדמאין סלקין ע״ב ועם אתוון דאינון
תולדין כולהון סלקין ק״ל׳ מאתן ותרין עב קל בחשבון בר
חנות דעיא מהימנא עלך אתמר נשקו בר ואנת רב לתתא
ולעילא רבן של ישראל רבן דמלאכי השרת בר לעילא ברא
דקודשא בריך הוא ושכינתיה׳ חסר ג״ם לאשלמא ר״מה
עליהו אתמר לגבי משיח בן יוסף גם יוי העביר חטאתך לא

תמות בהאי גם אתכפר דוד והאי איהן שיעורא דחלה מ״ג
ביצים ותוספת חומש ביצה כמ״ז ותמישיתו יוסף עליו ע״כ
זהו סוד פרשה זו שראשי וסופי פסוקיה חמשה פעמים כ״ו
העולה ק״ל המכוין בזה הנה יי׳ רוכב על עב קל ובא מצרים
לכרות כל כחות הטומאה המצרים לאדם מפחד בלילות׳
צריך לאהוב הבורא יתעלה בשלשה דברים
הנזכרים בפסוק כדי שתהיה האהבה שלמה והם לב נפש
ומאד׳ וכתב הרב ר׳ אהרן הלוי ז״ל וזה לשונו שני
עקרים יש בקרית שמע א׳ להודיע אחדות ה׳ יתברך ב׳
להודיע שהשגחתו והנהגתו דבקה בנו יותר משאר אומות
ולכך אנו אומרים אלהינו׳ וכן אמרו בספרי עלינו הוחל
שמו ביותר״ וכלל בפסוק ואהבת כל המצות מצוות האמונה
היינו בכל לבבך׳ איסור מאכלות וביאות אסורות שהנפש
מתפעלת מהם ומחמרתן היינו בכל נפשך מצות התלויות
בממון היינו בכל מאודך׳ ואמר ואהבת את יי׳ אלהיך
בלשון יחיד לומר שהוא לכל א׳ ואחד מישראל להתעלם ו
ולשמירתו ולהנהגתו ועל ענין זה נקרא אלהי אברהם׳
ע״כ לשון הרב רבי אהרן הלוי ז״ל׳ ומה שאמ׳ בכל לבבך
ולא אמר בלבך לרמוז ולכלול שני יצרים יצר הטוב

ויצר

ויצר הרע ולרמוז על זה כתב גם כן בכל לבבך בשני ביתין
ולא כתב לבך בבית אחת כי בית מתחלפת בשין כאלפא ביתא
דאת בש גר ושין בגימטריא יצר הרי שתי פעמים בית הם שני
פעמים שין ושני פעמים שין הם שני פעמים יצר ושני פעמים
יצר עולה שש מאות ושש מאות בגימטריא שקר ואמת ה
התאומים ביצירתו של אדם בשני יצרים רמוזים בשני יודין
של וייצר יי אלהים את האדם שבשניהם צריך האדם לעבוד
את בוראו ולאהוב אותו ולהודות לפניו יתברך · וכתב בספר
לבנת הספיר פרשת צו כי לשני יצרים אלה רמז הכתוב באומרו
זובח תורה יכבדנני בשני נונין לרמוז לשני יצרים יצר טוב
ויצר הרע שהם נרמזים בקרבן תורה כי התורה היתה באה
עשרים עשרונים עשרה עשרונים חמץ ועשרה עשרונים
מצה מעשרה עשרונים של חמץ היו עושים עשר חלות
סולת ומעשרה עשרונים של מצה היו עושים שלשים חלות
עשרה מאפה תנור ועשרה מעשה מרחשת ועשרה מורבכת
החמץ כנגד יצר הרע והמצה כנגד יצר הטוב והלחמים
של מצה היו שלשים להורות כי כל השלשים בנויין של
חסד המבוארים בספר האורה כלם מליצים עליו טובה
כיון שמשלים יצר הרע עם יצר הטוב וזובח תורה על

ריך זבחי אלהים רוח נשברה׃ וכל זה נרמז בספר הזוהר
פרשת תרומה וזה לשונו פתח ואמר אודה יי בכל לבב ביצר
הטוב וביצר הרע דאיהו שוי בגויי דהא על כולא אית לאודאה
ליה לקב״ה ביצר הטוב וביצר הרע דהא מסטרא דיצר הטוב
אתי טוב לבר נש ואית לאודאה ליה לקב״ה ביצר הטוב׃
וביצר הרע דהא מסטרא דיצר הטוב אתי טוב לבר נש ואית
לאודאה ליה לקב״ה ביצר הטוב וביצר הרע בכל מה דאתי
ליה לברנש מסטרא דא ומסטרא דא׳ בסוד ישרים ועדה
דאינון רזא דקודשא בריך הוא הוו דהא כל רזין דקב״ה
אינון ידעי ואינון רזא דיליה ועל דא בסוד ישרים ועדה
אילין אינון ישראל כד מתכנשי עשרה לאודי ליה לקב״ה
ובגין כך אית לאודאה לקב״ה על טב ועל ביש ולפרסמא
כולא דאי תימא הא איהו ידע אמאי אצטריך לפרסמא
אלא בדא אתיקר קב״ה בעלמא לפרסמא עמא ועל דא
קב״ה כתיב ביה והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי וגו׳ עד כאן
הרי סוד השם הנודע לישרים ועדה והטוב הנמשך
מהם שהוא קדוש השם וגודלו מבואר במאמר הנזכר׳
ובפרשת וישלח מבאר סוד ישרים ועדה וזה לשונו׳
פתח ר׳ אלעזר ואמר הללויה אודה יי בכל

לבב

לבב במור ישרים ועדה האי קרא אוקמוה אבל תא חזי דוד
מלכא כל יומוי הוה משתדל בפולחנא דקב״ה והוה קאים
בפלגו ליליה ומשבח ומודה בשירין ובתושבחן בגין לאתקנא
דוכתיה בפלגו עילאה דהא אתער רוח צפון בפלגו דליליא
הוה ידע דההוא שעתא קודשא בריך הוא אתער בגנתא דעדן
לאשתעשעא עם צדיקיא ואיהו קם בהאי שעתא ואתגבר
בשירין ותושבחן עד דסליק צפרא בגין דכד קודשא
בריך הוא אתער בגנתא דעדן הא אוקימנא דאיהו וכל
צדיקיא דבגינתא כולהו ציתין לקליה כמה דאת אמר היושבת
בגנים חברים מקשיבים לקולך ולא עוד אלא דחוטא דחסד
משיך עליה ביממא שנאמ׳ יומם יצוה יי׳ חסדו ובלילה
שירה עמי ולא עוד אלא דאינון מילין דאוריתא דאיהו אמר
להון סלקין ומתעטרן קמי קב״ה ובגין כך דוד מלכא הוה
משתדל בליליא בפולחנא דמאריה׳ תא חזי הללויה בכל
אינון שירין ותושבחן דקאמר דוד הא תנינא דלעילא
מכלהון הללויה ואוקמוה מאי טעמא משום דכליל שמא
ושבחא כחדא מאי שמא ושבחא שמא דא יה שבחא מאי
איהו אלא דא כנסת ישראל דאיהי מתקנא תדיר שבחא
לקב״ה ולא אשתככת כמא דאת אמר אלהים אל דומי לך

אל תחרש ואל תשקוט אל בגין דסרורא דשבחת איהי מסדרת
תדיר ומסדרת תדיר לגביה ובגין כך שמא ושבחא כחדא
אודה יוי בכל לבב כמה דאוקמוה ביצר הרע וביצר הטוב
בגין דאינון משתכחין תדיר לגביה דבר נש כמא דאתאמר
בכל לבבך ואוקמוה בסוד ישרים ועדה אילין אינון ישראל
דכל דרגין מתעטרן בהו פהני לואי צדיקים חסידים
ישרים עדה כמא דאת אמר בעדת אל ואינון רזא דקב"ה
אתעטר בהו ובגין כך בעי בר נש לשבחא לקב"ה תדיר
בגין דהוא אתרעי בשירין ותושבחן ומאן דידע לשבחא
ליה לקב"ה כדקא יאות מקבל צלותיה ושזיב ליה הדא
הוא דכתי' אשגבהו כי ידע שמי יקראני ואענהו עמו
אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו אורך ימים אשביעהו ואראהו
בישועתי עד כאן ובפרשת ויצא פירש ר' שמעון אבין
בסוד ישרים ועדה פירוש יותר עמוק וזה לשונו
פתח ר' שמעון ואמר אודה יוי בכל לבב בכל לב מבעי ליה
מאי בכל לבב ביצר טוב וביצר הרע ואילין תרין סטרין
חד ימינא וחד שמאלא בסוד ישרים אילין אינון שאר
סטרין דעלמא דהא לבב דרום וצפון בסוד ישרים אילין
שאר סטרי עלמא מאינון שית בגוונא לעילא ועדה דא

הוא אתר דיהודה דכתי׳ ועדותי זו אלמדם וכתיב ויהודה עוד
רד עם אל וגו׳ וכתיב אודך בכל לבי נגד אלהים אזמרך
הכא באתר חד קאמר דכתי׳ נגד אלהים אזמרך דהא לגבי
דרגא קאמ׳ שירתא לחברא ליה בימינא תא חזי דיהודה
אחיד בכל סטרין אחיד בדרום אחיד במזרח דהא איהו
מסטר שמאלא קא אתיא ושרותיה בצפון ואחיד בדרום
הפעם
דבגין דאיהו אחיד בימינא ואתאחיד בגופא בגיני כך
אודה את יי׳ ותעמוד מלדת ותעמוד דקימא בקיומא
וקיימא כדקא יאות דהא אתתקן כלא רתיכא קדישא פי׳
לבב עם שע ביתין רומז לדרום וצפון שהם חסד וגבורה
בסוד ישרים רומז לשאר הכחות שהם מזרח ומערב ומעלה
ומטה לפי שהם ששה כחות כמו שהם למעלה הרמוזות
בששה צרופי יהו יוה הוי היו ויה והי ועוד דא הוא אתר
דיהודה פל זה רומז לספירה מלכות כמו שאמ׳ הפסוק נגד
אלהים אזמרך אלהים רומז למדת הדין תא חזי דיהודה
אחיד בכל סטרין כו׳ מבואר הוא הרי סוד השתי לבבות אמור
במאמר זה וכתיב וידעת היום והשבות אל לבבך כי יי׳
הוא האלהים וכו׳ וכתב בספר הזוהר פרשת וארא פתח
ר׳ אלעזר ואמר וידעת היום והשבות אל לבבך כי יי׳ הוא

האלהים האיקרא הכי מבעי ליה למימר וידעת היום כי יוי הוא
האלהים והשבות אל לבבך אלא וכאה הוא מאן דישתדל
באודיתא תא חזי והשבות אל לבבך אל לבך מבעי ליה למימר
אלא אמר משה אי את בעי למיקם על דא ולמנדע כי יוי
הוא האלהים והשבות אל לבבך וכדין תנדע ליה לבבך
יצר טוב יצר רע דאתכליל דא בדא דאינון חד ועל דא
והשבות אל לבבך למנדע מלה עד כאן קור בכל לבבך׳
ובכל נפשך ובנפשך מבעי ליה למימר מאי בכל נפשך
לכלול נפש רוח ונשמה כל מה שכולל שם נפש ובכל׳
מאדך ובמאדיך מבעי ליה למימר אלא כמה מיני ממון
הם ובכלן יאהוב את הבורא ותברך אהבה שלימה׳ ועוד
בכל מאדך רומז לשני מיני מאר או מאר שנמלת בו
או מאר שירשת מאחרים בשניהם צריך לאהוב את
השם׳ וזהו לשון הזוהר פרשת ואתחנן ותא חזי לית לך
מלתא בחביבותא קמיה קודשא בריך כמאן דרחים ליה
כדקא יאות ומהו במה דכתיב בכל לבבך בכל מאי קא
מיירי בלבבך מבעי ליה למימר בנפשך במאדך מהו בכל
אלא לאכללא תרין מילין חד טוב וחד ביש בכל נפשך חד טב
וחד ביש ובכל מאדך דא לא אתיא לדרשא׳ אמר ר׳ אלעזר

ואפילו

ואפילו האי לרדשא הוא מאי טעמא בגין דבין דנפל ליה ממונא
מירותא ומסטרא אחרא בין דאיהו דוה ליה ועל דא כתיב בכל מ׳
מאדך ע״כ וכל המייחד ואוהב את הבורא בשלשה דברים אלה
לב ונפש ומאד כאלו בו נברא העולם ולכן המצא פי בראשית
בחשבון קטן י״ג וכן אה״בה חשבון י״ג וכן אחד וז״ל התיקונין
והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע אילין דירעי רזא תעינאבפקודין
במלת בראשית דאיהי אה״בה דאיהי לחושבן זעיר
בראשית במתקלא חדא סלקי ודא אהבת חסר דאיהו ע״ב בחושבן
לקבל שמא מפרש ויס״ע ויב״א וי״ט דביה ואו בחושבן אחד
והיינו מאמר אחד דהוא בראשית דאוקמוה עליה והלא במאמר
אחד היה יכול להבראות והאי איהו דחימו דמאריה מאן דנפשיה
מסר באחד ברחימו דמאריה ובגין דא ואהבת את יוי אלהיך אפילו
נוטל נפשך אם חביב עליך נפשיה מגופא לכך נאמר בכל
נפשך ואם חביב עליה גופיה מממונא לכך נאמ׳ ובכל לבבך
ואם חביב עליה ממונא מגופיה לכך נאמ׳ בכל מאדך כמה
חביב עלך מסור ליה ברחימו דמאך בשעת השמד ודא איהו
ניסיון דעתידין ישראל לאתנסאה בע׳ שנין דגלותא בתראה
דעני חשוב כמת׳ וכאלו נטלין נפשיה גופא ונפשא וממונא
כלהו שקילין במה דחביב עליה מסור ליה ברחימו דמאריה

ובההוא זמנא אתקשר במלת אהבה איהי בראשית כאלו ברא ביה
עלמא ומאן דלא מסר נפשיה או גופיה או ממוניה ברחימו דמאריה
בשעת השמד כאלו חזר עלמא לתהו ובהו בגין דא קרא סמיך
ליה והארץ היתה תהו ובהו ואהבת יוי איהי מלכות כלילא
מכל ספירין ואיהי פקודא דקב״ה בכל תרי״ג פקודין ובגינא אתמר
מדוע אתה עובר את מצות המלך ואיהי בגין עלמא שפחה
בישא איהי חורבן דעלמא ובגין דא אתמר בה והארץ היתה
תוהו ובוהו ואיהי כנונה בירא דקודשא בריך הוא לאלקאה
בה חייבי״א ובגין דא מאן דרחים לקב״ה מגו נפשיה או גופיה
או ממוניה דנטיל ליה קודשא בריך הוא הא רחימו דיליה ת׳
תליה בההוא דיהיב ליה ולאו עקר דרחימו דיליה איהו האי
רחימו דאם נטל ממוניה או גופיה או נפשיה כפר ביה׳
לאו איהו עקר דחימו עד דימסר נפשיה ברחימו דמאריה
ואם כל תלת שקילין לגביה ימסור לון כלהו על קדושת
שמיה ברחימו והאי איהו עקרא דרחימו דאיהי אהבת יוי
מלכות דאיהי אהבת חסד וכו׳ עד כאן הרי מבואר
שהאוהב ה׳ יתברך בלב ונפש ומאד כאלו בו נברא העולם
והוא בעין העולם כי היא אהבת חסד אהבת אמיתית
ולכן אהבה עולה י״ג כמנין אחד וכן בראשית עולה י״ג

במספר

במספר קטן ובספר הזוהר פרשת תרומה ר' חייא
פתח וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים וכו
האי קרא אית לאסתכלא ביה · אתה הראית מאי הראית
אלא כד נפקו ישראל ממצרים לא הוו ידעי ברזא דמהימנותא
דקודשא בריך הוא כלום בגין דכלהו הוו פלחי פולחנא נוכראה
בארעא אחרא בגין גלותא ואנשו כל עקר דמהימנותא דהוה
בהון בקדמיתא ואוריתו כל אינון תרי סר שבטין מאבוהון יעקב ת'
וכד אתא משה אוליף לון דאית אלהא עילאה בעלמא כמא
דאוקמוה לבתר חמו כל אינון נסין וגבוראן דעל ימא וכל אינון
נסין וגבוראן דעבד להון במצרים לבתר חמו כמה גבוראן במנא
ובמיא ואולפי אורחא דקב"ה עד דמטו לעידנא דא אמר לון משה
עד הכא אצטריך למילף לכו כמה דאלופי לדביא מכאן ולהלא
אתה הראית ואוליפת עד הכא לדעת ולמנדע ולאסתכלא
ברזא דמהימנותא ומאי איהו כי יי הוא האלהים אי תימא מלה
זעירא היא למנדע הא כתיב וידעת היום והשבות אל לבבך
כי יי הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד ·
הכא תליא כל רזא דמהימנותא למנדע רזא דכל רזין מגורא
למנדע סתימו רזא דכל סתימין יי שם מלא וכלא חד
אתה הראית לדעת הכא רזא דרזין לאינון ידעי מדין בגין דזכאין

אינון כל אינון דמשתדלי באוריתא דכד ברא קב״ה עלמא אסתכל
בה באוריתא וברא עלמא ובאוריתא אתברי עלמא כמה
דאוקמוה ואהיה אצלו אמון אל תקרי אמון אלא אומן וכי
אוריתא אומנא הוה אין למלכא דבעי למעבד פלטרין אי לא
שוי לגביה אומנא לא יכיל למעבד פלטרין כיון דפלטרין
אתעבידו לא סליק שמא אלא מלכא אילין פלטרין דעבד
מלכא מלכא שוי באינון פלטרין מחשבה כך קב״ה בעי למברי
עלמא אסתכל באומנא אף על גב דאומנא עביד פלטרין
לא סליק שמיה אלא מלכא ודא מלכא בנא פלטרין אוריתא
צווחת ואהיה אצלו אמון בי ברא קב״ה עלמא אלא עד לא אתברי
עלמא אקדימת אוריתא תרי אלפי שנין לעלמא וכד בעא
קב״ה למברי עלמא הוה מסתכל בה באוריתא בכל מלה
ועבד לקבלא אומנותא דעלמא בגין דכל מילין ועובדין
דכל עלמין באוריתא אינון ועל דא הוה מסתכל בה קב״ה
וברא עלמא לא דאוריתא ברא עלמא אלא קב״ה באסתכלותא
דאוריתא ברא עלמא אשתכח דקב״ה איהו אומנא ואוריתא
לקבליה ולגביה אוריתא ואהיה אמון לא כתיב אלא אצלן
הואל וקב״ה אסתכל בה אצלן הוא אומנא ואי תימא מאן
יכיל למהוי אומנא לגביה אלא אסתכלותא דקב״ה בגוונא

דא

38

דא באורייתא כתיב ביה בראשית ברא אלהים וגו' אסתכל
בהאי וברא את השמים כתיב בה ויאמר אלהים יהי אור ·
אסתכל בהאי מלה וברא את האור וכן בכל מלה ומלה
דכתיב בה באורייתא אסתכל קב"ה ועביד ההוא מלה ועל דא כתיב
ואהיה אצלו אמון ואהיה אצלו בגוונא דא כל עלמא אתברי כיון דאתברי עלמא כל
מלה ומלה לא הוה מתקיים עד דסליק ברעויא למברי אדם דיהוי
משתדל באורייתא ובגינה אתקיים עלמא השתא כל מאן דאסתכל
בה באורייתא דישתדל כביכול הוא מקיים כל עלמא קב"ה אסתכל
באורייתא וברא עלמא ברנש אסתכל בה באורייתא ומקיים עלמא
אשתכח דעובדא וקיומא דכל עלמא אורייתא איהי בגין כך זכאה
איהו ברנש דאשתדל בה באורייתא דהא איהו מקיים לכל עלמא
בשעתא דסליק ברעותא דקב"ה למברי אדם קאים קמיה בדיוקנה
וקיומיה כמה דהוא בהאי עלמא ואפילו יומא דא כלהו בני ע
עלמא עד לא ייתון להאי עלמא כלהו קיימי בדיוקניהון בגוונא
דקיימין בהאי עלמא בחד אוצר דתמן כל נשמתין דעלמא
מתלבשן בדיוקניהו ובשעתא דזמינן לנחתא להאי עלמא
קרי קב"ה לחד ממנא דממני קודשא בריך הוא ברשותיה כל
נשמתין דזמינין לנחתא להאי עלמא ואמר ליה זיל אייתי לי
רוח פלוני בהאי שעתא אתיא ההיא נשמתא מתלבשא דהאי

בדיוקנא דהאי עלמא וההוא ממנא אחזי ליה לקמי מלכא
קדישא קודשא בריך הוא אמר לה ואומי לה דכד תהות להאי
עלמא דישתדל למנדע ליה ולמנדע ברזא דמהימנותא
דכל מאן דהוי בהאי עלמא ולא אשתדל למנדע ליה לקב״ה
טב ליה דלא אברי בגין כך אתחזי קמי מלכא קדישא למנדע
בהאי עלמא ולאשתדלא ביה בקודשא בריך הוא ברזא דמהימנותא
הדא הוא דכתי׳ אתה הראית לדעת וג׳ אתחזית על ידא דההוא
ממנא קמי קודשא בריך הוא לדעת למנדע ולאסתכלא
בהאי עלמא ברזא דמהימנותא דאוריתא דהא בגין דא
אייתי ליה קודשא בריך הוא לברנש בהאי עלמא מהן למנדע
כי השם הוא האלהים דא איהו כללא דכל רזא דמהימנותא
כללא דשלאנתא כללא דכל אוריתא דא איהו רזא דתורה
שבכתב ודא איהו כללא שבעל פה וכלא חד׳ כללא דרזא
דמהימנותא בגין דאיהו שם מלא דא איהו רזא דמהימנותא
ומאן איהו השם אחד ושמו אחד׳ שמע ישראל ה׳
אלהינו ה׳ אחד דא איהו ייחודא חד׳ ברוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד׳ הא ייחודא אחרא למהוי שמא חד ורזא דא
השם הוא האלהים כד איגון ביחודא חד׳ ואי תימא אי הכי
בגוונא דא ה׳ הוא האלהים ויתחזי ה׳ אחד ושמו אחד אלא

כלא אחר דכר אתיחדן תלין שמהן אילין דא ביחודא חד ודא ביחודא
חד כדין תרין שמהן אילין אתעבידו חד ואתכליל דא ברא והוי
כולא שמא שלים ביחודא חדא וכדין ה' הוא האלהים דהא כדין
אתכליל כלא דא ברא למהוי חד' ועד דאתיחדן כל חד דא
בלחודוי ודא בלחודוי לא אתכלילו דא ברא למהוי כלא חד
כללא דכל אוריתא הכי הוא ודאי דהא אוריתא איהי' תורה
שבכתב ותורה שבעל פה תורה שבכתב דא איהו דכתי' ה' תורה
שבעל פה דא איהו דכתיב אלהים' ובגין דאוריתא איהי ליא
שמא קדישא אקרי הכי' תורה שבכתב ותורה שבעל פה דא
כלל ודא פרט כלל אצטריך לפרט ופרט אצטריך לכלל ו'
ואתיחדן דא ברא כלא חד' ועל דא כללא דאוריתא איהו כללא
דעילא ותתא בגין דשמא דא לעילא ושמא דא לתתא דארזא
דעלמא עילאה ודא רזא דעלמא תתאה ועל דא כתיב אתה
הראית לדעת כי יוי הוא האלהים דא איהו כללא דכלא ודא אצטריך
בר נש למנדע בהאי עלמא' ואי תימא מפקודי אוריתא אן
איגון הכא בכללא דא אלא דא איהו זכור ודא איהו שמור
וכל פקודי אוריתא בהני כלילן ברזא דזכור וברזא דשמור וכלא
איהו חד עד כאן תחלת המאמר הוא מבואר'
ומבאר איך נברא העולם עם התורה ומתקיים עמה וה'

והשבועה שנשבע כל אדם קודם בואו בזה העולם לקיים התורה
ומה שאמ' הכא תליא כל רזא וכו' ה' שם מלא וכלא חד פירושו
כי ה' מלא יוד הי ואו הי עולה ע"ב והאותיות הם עשרה הרי ויה היה כתי'
פ"ב וארבע אותיות הפשוטות הרי פ"ו וכן עולה אלהים פ"ו
זהו ה' הוא האלהים· וכן השם מספרו הפשוט כ"ו כשתכתוב
כף ואו יהיה הנעלם פ"ו כמנין אלהים ולכן אנו כופלים ה'
הוא האלהים ב' פעמים לרמוז לשני המספרים· וכתב
כי סוד השם הוא האלהים הוא סוד ה' אחד ושמו אחד· פירוש
ה' רמז לתפארת ישראל ואלהים רמז לספירת מלכות'
זהו השם אחד ספירת תפארת ושמו אחד· ספירת מלכות
הנקראת שם ואומר כי סוד שמע ישראל וברוך שם הוא
סוד שני ייחודים ואחר שנעשון שני ייחודים אלו כתיב השם
הוא האלהים הם סוד תורה שבכתב ותורה שבעל פה
זכור ושמור היודע יחוד זה ומכוין בו הוא יקרא אוהב אהוב
למקום אהוב לבריות וזהו עקר אהבת הבורא יתברך
ועליו נאמ' כי מכבדי אכבד ותניא בנדרים פרק קונם
ואהבת את יי' אלהיך שלא יאמר אדם אקרא בשביל
שיקראוני רבי· אשנה בשביל שאהיה זקן ויושב בישיבה
אלא למוד מאהבה וסוף הכבוד לבא·
יו"

ויע

ב

ויש בפרשה זו י״ג מצות כמנין אהבה ובמושכתו

בספר הזוהר פרשה עצמה וזה לשונו. מאן דרחים ליה
לקב״ה איהו אתערו ימינא לגביה ומקבל ליה ברחימו וכל מילין
דעלמא לא תליין אלא ברעותא רות אמשיך רוח ואייתי רוח
וסימנך אם ישים אלין לבו רוחו ונשמתו אלין יאסוף כד אתער
בר נש רחימו לגבי קודשא בריך הוא אתערותא דימינא לא אתער
אלא בתלת גוונין כמה דכתי׳ בכל לבבך ובכל נפשך ובכל
מאדך הא תלת גוונין הכא דלא אתמר או האי או האי אלא
כלהו אצטריך דלא כתיב או בכל לבבך או בכל נפשך או בכל
מאדך אלא כלהו אצטריך ליבא ונפשא וממונא וכדין קב״ה
ימינא לגביה פשיט לקבליה ומקבלה לה ועל דא כתיב נאם
ה׳ לאדוני שב לימיני יומא דא דהאי קרא הא אתערנ׳ ביה
דדוד מלכא על דרגא דיליה קאמר כד אתקשר בימינא תליסר
פקודין הכא בימינא ואהבת את יי אלהיך הא חד בכל
לבבך הא תרי ובכל נפשך הא תלת ובכל מאדך הא ד׳
ושננתם לבנך הא חמש ודברת בם הא שש בשבתך בביתך
הא שבע ובלכתך בדרך הא שמונה ובשכבך הא תשע
ובקומך הא עשר וקשרתם לאות על ידך הא אחד עשר
והיו לטוטפת בין עיניך הא שנים עשר וכתבתם על מזוזות

בתיך ובשעריך הא תלי סר תלי סר פקודין אילין תליין בימינא
דשמאלא אתכליל בימינא והכי איצטריך ובכל זימנא דשמאלא
אתער ימינא ישרי ביה ברישא ובגין דא אם יזבון שמאלא
אתכליל בימינא ואם לאו ימינא אתכליל בשמאלא ושלטה
שמאלא וסימנא אם ברישא כגון אם בחוקותי תלכו וכו
ובסוף המאמר כתיב ר׳ יצחק הוה שכיה קמיה דר׳ אלעזר
אמ׳ ליה ודאי רחימו דקב״ה דבר נש רחים ליה לא אתער
אלא מליבא בגין דליבא איהו אתערותא לאתער לגביה רחימו
ורחמנא ליבא בעי אי הכי אמאי כתיב בכל לבבך ולבתר
בכל נפשך דמשמע תרין גוונין איכון חד ליבא וחד נפשא אי
ליבא הוא עקרא אמאי בעי נפשא אמר ליה ודאי ליבא ונפשא
תרין איכון ואתאחדן לחד דהא ליבא ונפשא וממונא כלהון
אתאחדן דא בדא׳ ליבא איהו ייחודא דכולא והא אתמר
בכל לבבך בתרין ליבין איהו דאיכון תרין יצרין יצר טוב
חד ויצר הרע חד׳ ותרין אילין כל חד וחד אקרי לב׳
דא אקרי לב טוב ודא אקרי לב רע ובכל נפשך ובנפשך
מבעי ליה׳ מאי בכל נפשך האי בכל מאי אלא לאכללא
נפש ורוח ונשמה דא איהו בכל נפשך כל מה דאחיד
האי נפשי׳ ובכל מאדך אוף הכי כמה זיינין איכון דממונא

ועל

ועל דא כלהו שעיין דא מן דא ואקרי ובכל׳ רחימו דקב״ה למרחם
ליה כל דא למרחם ליה בכל חד וחד׳ וכי תימא ביצר הרע
איך יכיל ברנש למרחם ליה דהא יצר הרע מקטרגא איהו דלא
יקרב ברנש לפולחנא דקב״ה׳ היך ירחם ליה ביה דא איהו
פולחנא דקודשא בריך הוא יתיר כד האי יצר הרע אתכפיא
וחבר ליה ההוא ברנש דא איהו רחימו דקודשא בריך הוא בגין
דידע לקרבא לההוא יצר הרע לפולחנא דקב״ה׳ הכא איהו רזא
למארי מארין כל מה דעבד קודשא בריך הוא עילא ותתא
בלא איהו בגין לאחזאה יקרא דיליה וכלא איהו לפולחנה
וכי מא חמי עבדא דלהוי מקטרגא דמאריה ובכל מה
דרעותיה דמאריה אתעביד איהו מקטרג רעותיה דקודשא
בריך הוא דיהון בני נשא תדיר בפולחנה דיהכון באורח קשוט
בגין למזכי לון בכמה טבין׳ הואיל ורעותיה דקודשא בריך הוא
בהאי איך אתיא עבדא בישא ואשתכח מקטרגא מגו רעותיה
דמאריה ואסטי לבני נשא לאורח ביש׳ ואדחיק לון מאורח
טב ועביד לון דלא יעבדון רעותא דמאריהון אלא ודאי רעותא
דמאריה עביד׳ למלכא דהוה ליה בר יחידאי והוה רחים ליה
יתיר ופקיד עליה ברחימו דלא יקריב גרמיה לאתתא בישא
בגין דכל מאן דיקרב לגבה לאו כדאי איהו לאעלא לגו פ׳.

פלטרין דמלכא׃ אודי ליה ההוא ברא למעבר רעותא דאבוה
ברחימו בביתא דמלכא׃ לבר הות חדא זונה יאה בחיזו
שפירא בריוא׃ ליומין אמר מלכא בעינא למחמי רעותא
דברי גבה קרא ליה להאי זונה אמר ליה דתיהך ויפתה לבריה
למחמי רעותא דבריה לגביה׃ האי זונה מה תעביד
אלא תיהך אבתריה דבריה שראת לחבקא ליה לנשקא
ליה למפתי ליה בכמה פתויין׃ אי ההוא ברא יאות ואצית
לפקודא דאבוי גוער בה ולא אצית לה ודחי לה מיניה כדין
אבוי חדי בבריה ואעיל ליה גו היכליה ויהיב ליה מתנן ונבזבזן
ויקר סגי מאן גרים כל ההוא יקר לההוא ברא הוי אומר האי
זונה והאי זונה אית לה שבחא בהאי או לאו׃ האי ודאי שבחא
אית לה מכל סטרין חד דעבידת פקודא דמלכא וחד דגרמא
ליה לההוא ברא לכל האי טיבו לכל האי רחימו דמלכא
לגביה׃ ועל דא כתיב והנה טוב מאד׃ והנה טוב דא מלאך
חיים. מאד דא מלאך המות דאיהו ודאי טוב מאד למאן
דאצית לפקודא דמאריה׃ ותא חזי אי לא הוי האי מקטרגא
לא ירתון צדיקיא אינון גנזיא עילאין דזמינן לירתא
לעלמא דאתי זכאין אינון מאן דאערעו בהאי מקטרגא
וזכאין אינון דלא אערעו ביה׃ זכאין אינון דאערעו ביה

דבגיניה

42

דבגניה ירתון כל אינון טבאן וכל אינון עידונין וכל אינון
כסיפי עלמא דאתי דעליה כתיב עין לא ראתה אלהים זולתך
יעשה למחכה לו זכאין דלא מעכען ביה דבגיעה ירתון גיהנם
ואטרטן מארת חיים אינון חייבין דלא ציייתין למאריהון
ואתמשכו אבתריה   ועל דא צדיקיא אית למחזק ליה
טבאן דהא בגניה ירתון כל אינון טבאן ועדונין וכסופין
לעלמא דאתי תועלתא דהאי מקטרגא כד חייביא ציייתין ליה
מאי היא אלא א׳ ע׳ גב דלית ליה תועלתא׳ פיקודא דמאריה
איהו עביד   ותו הא אתתקף כד עביד ביש בגין האי
הואיל ואיהו רע אתתקף כד עביד ביש חייבא לא אתתקף
עד דקטול בר נש   כיון דקטיל בני נשא כדין אתתקף וי׳
ואתגבר בחיליה ואית ליה ניחא׳   כך הא מקטרגא לא
אתגבר בחיליה עד דאסטי בני נשא ומקטרג לון וקטיל
לון כדין אית ליה ניחא ואתתקף ואתגבר בחילא כמא
דאתתקף סטרא דחיין כד בני נשא טבין ויהכון באורח מישר
אוף הכי האי מקטרגא אתתקף ואתגבר כד חייביא ציייתין
ליה ושליט עליהון רחמנא לישזבן וזכאין אינון דזכאן
לנצחא ליה ולאכפאה ליה למזכי בגיניה לעלמא דאתי
ואתתקף בר נש במלכא קדישא תדיר על דא אתמר.

אתמר אשרי אדם עוז לו בך מסילות בלבבם זכאין אינון בהאי
עלמא ובעלמא דאתי עד כאן׳
הרי פירשנו סוד
השלשה דברים שהאהבה אמיתית תלויה בהם׳ לב נפש מאד
והי״ג מצות הרמוזות בקרית שמע׳
י״ג
והרב בעל ספר מצות הגדול כתב בפתיחתו למצות עשה וז״ל
ולפי שפרשה זו חביבה לפני הקב״ה והיא מפתח יראתנו שיש
בה יחוד הבורא ואזהרת אהבת שמו בכל לב ובכל נפש׳
ובכל מאד וכל התורה כלולה בזה כי מי שאוהב את המלך
כל מחשבותיו לעשות הישר והטוב בעיניו לפי רצונו הקב״ה
לעשות לה חמשה זכרונות בכל יום אחד יקרא פרשה זו
בשכבו שני בקומו׳ שלישית שתהא פרשה זו נכתבת כנגד
הלב בתפילין של זרוע שמאל וקבועין כנגד הלב שנאמ׳
ושמתם את דברי אלה על לבבכם ודרשו ר׳ ז״ל שתהא
שימה כנגד הלב׳ רביעית שתהא פרשה זו נכתבת כנגד
נפשך שתפילין של ראש יהו מונחים על המוח שהוא מכוון
כנגד האויר שבין העינים מלמעלה ועקר היות הנפש שם
וישוב דעת של אדם וזהו והיו לטוטפות בין עיניך׳ חמישית
שתהא פרשה זו נכתבת כנגד מאדך על מזוזות ביתך
ובשעריך שממונו של אדם שם ובסדר שנכתבו במקרא

לב תחלה ואחר כך נפש ואחר כך הממון׳ כך נצטוו ואחר כך על
הסדר הזה׳ וקשרתם לאות על ידך כנגד לבבך׳ והיו לטוטפות
בין עיניך כנגד נפשך וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך
כנגד מאדך עד כאן׳ ובסדר תפילות וקריאות שעשה
אחד מהגדולים מצאתי כתוב שהעשרה דברות רמוזות בקריית
שמע וזה לשונו אנכי ולא יהיה לך בכלל אחד׳ לא תשא ואהבת
מאן דרחים למלכא לא משתבע בשמיה לשקרא׳ זכור למען
תזכרו ועשיתם את כל מצותי זו שבת ששקולה כנגד כל המצות
שנאמ׳ בעזרא ועל הר סיני ירדת ותתן לעמך תורה ומצות ואת
שבת קדשך הודעת להם׳ שקול שבת כנגד כל המצות כבר
והארכת ימים׳ למען ירבו ימיכם לא תרצח ואבדתם מהרה
מאן דקטיל מקטל׳ לא תנאף ולא תתורו אחרי לבבכם׳
ואמ׳ ר׳ לוי עינא ולבא תרי סרסורי עבירה היינו דכתי׳ תנה בנ׳
לבך לי ועיניך דרכי תצורנה כלומ׳ אז דרכי תצורנה׳ אמר הקב״ה
אי יהבת ליבך לי ועיניך אנא ידעי דאת דילי׳ לא תגנוב
ואספת דגנך ולא דגן חבירך׳ לא תענה ברעך עד שקר
אני יוי אלהיכם אמת מהו אמת שהוא אלהים חיים ומלך
עולם׳ וכתיב ויוי אלהים אמת׳ אמר ר׳ לוי אמר הקב״ה
אם העדת עדות שקר על חבירך מעלה אני עליך כאלו אתה

מעיד עלי שלא בראתי שמים וארץ· לא תחמוד בית רעך וכתבתם
על מזוזות ביתך ולא בית רעך· וכדין הוא שיאמרו
עשרת הדברות בכל יום אלא מפני טענת המינים שלא יאמרו
נתן בסיני אלא הם עד כאן דברי איתו גאון וכמעט שהוא
הוא לשון הירושלמי בפרקא קמא דברכות שכתב ר' לוי אמר
מפני שי' דברות כלולים בהם אנכי יי' אלהיך שמע ישראל
יי' אלהינו· לא יהיה לך אלהים אחרים יי' אחד לא תשא
ואהבת את יי' מאן דרחים מלכא לא לישתבע בשמיה כ'
לשקרא זכור את יום השבת למען תזכרו רבי אומר זו מצות
שבת שהיא שקולה כנגד כל מצותיה של תורה דכתי' ואת
שבת קדשך הודעת להם ומצות חקים ותורה צוית וג'
להודיעך שהיא שקולה כנגד כל מצותיה של תורה· כבד את
אביך למען ירבו ימיכם לא תרצח ואבדתם מהרה מאן
דקטיל מתקטיל· לא תנאף לא תתורו אחרי לבבכם וגומ'
אמ' ר' לוי ליבא ועינא תרי סרסורי דחטאה· כתוב תנה
בני לבך לי ועיניך דרכי תצרנה· אמ' הקב"ה אי יהבת לי
עינך ולבך אנא ידע דאת דילי· לא תגנוב ואספת דגנך
ולא דגנו של חברך לא תענה ברעך אני יי' אלהיכם· וכתיב
ויי' אלהים אמת· מהו אמת אמר רבי אבון שהוא אלהים

חיים

חיים ומלך עולם׃ אמ׳ ר׳ לוי אמר הקדוש ברוך הוא אם הערת
לחברך עדות שקר מעלה אני עליך כאלו הערת עלי שלא
בראתי שמים וארץ׃ לא תחמוד בית רעך וכתבתם על מזוזות
ביתך ביתך ולא בית חברך וגומר אמר ר׳ מתנא ור׳ שמואל
בר נחמן אמרי תרויהון כדין הוא שיהו אומרים עשרת הדברות
בכל יום ומפני מה אין קורין אותן מפני טענת המינים שלא
יהו אומרים אלו לבדם נתנו לו למשה בסיני מה שכתב
וכדין הוא שיאמר עשרת הדברות בכל יום וכו׳ הוא כמו ששנינו
במסכת תמיד והובאה בפ׳ קמ׳ דברכות׃ תנן התם אמ׳ להם
הממונה ברכו ברכה אחת והם ברכו וקראו עשרת הדברות
שמע והיה אם שמוע ויאמר וברכו את העם שלש ברכות אמת
ויציב ועבודה וברכת כהנים ובשבת מוסיפין ברכה אחת ל׳
למשמר היוצא׃ ושואל בגמרא מאי ברכה אחת אמר ר׳ חלבו
משמר היוצא אומר למשמר הנכנס מי ששכן שמו בבית זה
הוא ישכן ביניכם אהבה ואחוה שלום ורעות׃ ממאמר זה מגיע
לנו תועלת גדול והוא לקבוע בנפשנו גודל מעלת התפלה
שאפילו בזמן הקרבת הקרבן היתה צריכה׃ וכמה מעלות
טובות יש לה על הקרבן׃ כי מצינו שהתפלה נקראת עבודה
כמו עבודת הקרבנות׃ אמרו ז״ל ולעבדו בכל לבבכם זו

תפלה וכן דוד אמר תכון תפלתי קטורת לפניך ואמ׳ דניאל
בר ירע דירשם כתבא עאל לביתיה וכוין פתיחן לה בעליתיה
נגד ירושלם וזימנין תלתא ביומא בעי בעותיה ואומר
וכמקרביה לגובא לדניאל בקל עציב זעיק ענה ואמר אלהא
די אנתיה פלח ליה בתדיר הוא ישזבינך׳ וכי״ש פולחן בבבל
הא מה תלמוד לומר ולעובדו זו תפלה׳ כשם שעבודת
מזבח קרויה עבודה כך תפלה קרויה עבודה הרי שהתפלה
קרויה עבודה בדברי חכמים ובדברי תורה׳ וכן בדברי ה׳
הנביאים השוה התפלה לעבודה אמר הנביא ישעיה גם כי
תרבו תפלה אינני שומע ובכתובים אלהא דיאנת פלחליה
ודוד המלך ע״ה השוה אותה אל העבודה היותר חביבה לפני
המקום שהיא הקטורת שנאמ׳ תכון תפלתי קטורת לפניך׳
יח
ומשנים או שלשה מאמרי חכמים
נראה שהעבודה מעולה מתפלה ומשובחת ממנה לפי
שהתפלה אינה מועילה כעבודת הקרבן אלא כשאין קרבן
אז היא תמורת עבודת הקרבן׳ אבל כשיש קרבן הקרבן
הוא מעולה ומשובח מהתפלה׳ הרי אמרו חז״ל תפלות
כנגד תמידים תקנום׳ וגרסינן בפרקא בתרא דתעניות
ובסוף פרק בני העיר אמר ר׳ יעקב בר חמא אמ׳ ר׳ יוחנן

ילמ׳

אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ שנ׳ אם לא בריתי
יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי׳ ויאמר ה׳ אלהים
במה אדע כי אירשנה אמר אברהם לפני הקב״ה רבונו של עולם
שמא יחטאו ישראל לפניך ותעשה להם כאנשי דור המבול
וכאנשי דור הפלגה אמר לו לאו׳ אמר לו במה אדע כי אירשנה
אמר לו קחה לי עגלה משולשת אמר לו רבונו של עולם
תינח בזמן שבית המקדש קיים׳ בזמן שיחרב מה תהא עליהם
אמר לו כבר תקנתי להם סדר הקרבנות שכל זמן שקוראים
בהם מעלה אני עליהם כאלו מקריבים קרבן לפני ואני מוחל
להם על כל עונותיהם׳ וגרסינן בואלה שמות רבה וזה
אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה שנים ליום עולה
תמיד הדא הוא דכתי׳ קחו עמכם דברים וגו׳ זהו שאמ׳ הכתוב
ארחץ בנקיון כפי וכו׳ יכול אדם להקריב פרים ואלים תלמוד
לומר לשמוע בקול תורה׳ לפי שישראל אומרים אדון העולם
הנשיאים חוטאים ומביאים קרבן ומתכפר להם׳ משיח חוטא
ומביא קרבן ומתכפר לו אנו אין לנו קרבן אמר להם ואם
כל עדת ישראל ישגו׳ אמרו לו עניים אנו ואין לנו להביא
קרבנות אמר להם דברים אני מבקש שנ׳ קחו עמכם דברים
ושובו אל ה׳ ואני מוחל על עונותיכם ואין דברים אלא דברי

תודה שנ׳ אלה הדברים אשר דבר משה אמרו לו אין אנו יודעים
אמ׳ להם בכו והתפללו לפני ואני מקבל תפלותיכם׳ אבותיכם
כשנשתעבדו במצרים לא בתפלה פדיתי אותם שנ׳ ויאנחו
בני ישראל ויזעקו׳ בימי יהושע לא בתפלה עשיתי להם נסים
שנ׳ ויקרע יהושע שמלותיו ומה אמרתי לו נטה בכידון׳ בימי
השופטים בבכיה שמעתי צעקתם שנ׳ ויהי כי זעקו בני ישראל
אל ה׳ בימי שמואל לא בתפלה שמעתי להם שנ׳ ויזעק שמואל
אל ה׳ בעד ישראל ויענהו ה׳ וכן אנשי ירושלם אע״פ שהכעסוני
בשביל שבכו לפני רחמתי עליהם שנאמ׳ כה אמר יוי רנו
ליעקב שמחה הוי איני מבקש מכם לא זבחים ולא קרבנות
אלה דברים שנ׳ קחו עמכם דברים ושובו אל יוי לכך אמר
דוד ארחץ בנקיון כפי׳ איני אומר להקריב לך אלא לשמע
בקול תודה שאני מודה לך על דברי תורה׳ הרי מכל אלה
המאמרים נראה שעבודת הקרבן משובח ומעולה מעבוד׳
התפלה שהרי התפלה אינה אלא תמורת הקרבן אבל האמת
הוא שהתפלה מעולה ומשובחת מאד יותר מהקרבן אמנם
בבחינה מה הקרבן מעולה מהתפלה כי הקרבן בא
לכפר החטא אשר יחטא האדם ואשם׳ והחטא הוא פועל
החומר נעשה באברים גשמיים והקרבן הוא עבודה גשמיית

פרטית באברי הבהמה וכל הדברים הנעשים בקרבן משחיטתו
וזריקת דמו והקטרת חלבו היה ראוי שיעשו בגוף החוטא אשר
עשה מעשה בהמה· ומחסדי ה׳ יתעלה שיהיה זה המעשה
העשוי בגוף הבהמה חשוב ומקובל ומרוצה לפניו כאלו נעשה
בגופו כדכתי׳ ואתה תמשול בו ועם זו המחשבה יכנע לבבו
הערל ואז ירצה את עונו ועל זה נאמר זבחי אלהים רוח נשברה
וכו׳ אמנם מצד העבודה בעצמה התפילה מעולה הרבה יותר
מהקרבן ועבודת התפילה רוחנית גם עבודת הקרבן היא
פרטית קרבן מיוחד לעוון ולחטא מיוחד כמו עולה חטאת
אשם וכו׳ ועבודת התפלה כולל לכל מיני החטאים והעונות
ואפי׳ לפשעים שאין להם כפרה בקרבן מתכפרים הם בתפלה·
ויש לתפלה מעלה אחרת על הקרבן כי הקרבן ישנו זמן
מוגבל והתפלה בכל עת ובכל זמן ועוד מעלה אחרת כי
הקרבן צריך שיקרב על ידי שליח הוא הכהן והיות הלוי
משורר והכהן מקריב· והתפלה ביד כל אדם יחתום לעשות
אותה הוא בעצמו בלי אמצעות שום שליח ועוד מעלה
אחרת כי בקרבן כתיב השמר לך פן תעלה עולותיך בכל
מקום אשר תראה· ובתפלה כתיב בכל המקום אשר אזכיר
את שמי אבא אליך וברכתיך· ועוד שהקרבן היה צריך·

לתפלה כמו ששנינו אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת וכו'
וכל זה למדנו מהמשנה הנזכר' במסכת תמיד ובפרקא קמא
דברכות כדלעיל גם למדנו ממנה כמה אהבה ואחוה צריך
שיהיה בינינו לקיים קרא דואהבת לרעך כמוך שהרי משמר
היוצא היה מברך למשמר הנכנס ואומר יהי רצון שתשרה
שכינה וכו' גם למדנו טעם למנהגנו לומר בכל בקר ברכת
כהנים' זולת הברכה כהנים שאנו אומרים בברכת עמידה
וכמו שכתבו בעלי התוספות בפרק הנזכר וזה לשונם
וברכת כהנים ואין זה דוכן שהרי לא היו עומדים לדוכן
עד לאחר הקטרת אמורים דאמרינן בתעניות שלשה פעמ'
ביום הכהנים נושאים כפיהם וכו' ואם כן הוה ליה למתני
ארבעה פעמים אחד לפני הקטרה ואחד לאחר הקטרה
אלא בלא נשיאות כפים אמרו ברכת כהנים כמו שאנו
אומרים עד כאן' הרי רמז לברכת כהנים שאנו אומרים
קודם הקרבנות וכן כתוב בסדר רב עמרם' ואבודרהם
כתב ואומר ברכת כהנים לפני פרשת צו כדי להזכיר
ברכתן של ישראל לפני הקרבנות' הרי הירושלמי שאומ'
בפירוש שהעשרת דברות רמוזות בשתי פרשיות של
שמע ולכן היו אומרים אותם קודם קריאת שמע אלא

מפני

מפני טענת המינים וכמו שעשינו שם וגם למדנו מזה דבר מועיל
מאד והוא כמה צריך ליזהר שלא יחזקו את המינים שהרי דבר
חשוב ומשובח מאד כמו קריאת עשרת הדברות קודם קריאת
שמע בטלו אותו מפני טענת המינים כן ראוי לעשות בכל
דבר שמגיע ממנו נזק באמונה ולכן אמר בגמרא אף בגבולין
בקשו לומר כן אלא שכבר בטלום מפני תרעומת המינים׳ ורבה
בר בר חנה סבר למקבעינהו בסורא ואמימר בנהרדעא ומנעם
זה העיחוס׳ יט ואבודרהם כתב
בשם הרמב"ן ז"ל כי בפרשת ואהבת לבדה יש בה רמז לעשרת
הדברות שכן הוא תשובה משה לישראל לאחר ששמעו
הדברות מפי הגבורה ויאמרו לו קרב אתה ושמע את כל אשר
יאמר ה׳ אלהינו ושמענו ועשינו׳ אז אמר משה להם שמע
ישראל הרי בן אדם כמוכם והריני משמיעכם את דברי ה׳
ומפרש אני אותם אליכם הנה שמעתם דבור ראשון אנכי
ה׳ אלהיך וקבלתם אלהותו עליכם כאשר עניתם נעשה
ונשמע ולכן שמע ישראל ה׳ אלהינו לומר ה׳ עושה הכל הוא
אלהינו ואליו נשא עינינו וממנו נשאל כל צרכנו כי הוא
אלהינו׳ דבור שני לא יהיה לך אלהים אחרים כנגדו
אמר משה ה׳ אחד לומר לא יהיה לך מבטח לא במלאך

ולא במזל ולא תסמוך בדבר אחר שיוכל להועיל לך רק בו
לבדו כי הוא אחד ואין שני לו וכל המשתף שם שמים ודבר
אחר נעקר מן העולם׳ דבור שלישי לא תשא את שם יי׳ אלהיך
לשוא כי מי שהוא אוהב את המלך לא נשבע בשמו לשקר
ואמר בכל לבבך כי האהבה תלויה בלב וכן השבועה
על דבר הידוע ללב ונעלם מן העין וכתיב שבועת שקר
אל תאהבו כי את כל אלה אשר שנאתי נאם ה׳ מלמד ששבועת
שקר יש בה שנאה ולא אהבה׳ ושבועת אמת יש בה אהבה
ולא שנאה שנ׳ ובו תדבק ובשמו תשבע כתיב ותדבק נפשו
בדינה ויאהב את הנערה׳ דבור רביעי שמור את יום
השבת לקדשו כנגדו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך
היום [illegible] כי שבת היום לומר שמור מה שצויתך בכבוד
היום הוא יום השבת הקדוש מימי בראשית׃ וביום השבת
ניתנה תורה׳ דבור חמישי כבד את אביך ואת אמך כנגדו
ושננתם לבניך שתלמדהו מצות התורה לכבד אב ואם
והטע זאת בלבו מנעוריו וגם כי יזקין לא יסור ממנה
ומאי בשבתך בביתך כנגד למען יאריכון ימיך ולומר
כאשר יראו בניך כי תכבד אתה לאביך ואמך הזקנים בניך
עמך בביתך ובמנוחתך כן יכבדו אותך כי מנהג

אבות

אבות יעשו בעס׳ דבור ששי לא תרצח כנגדו ובלכתך
בדרך כי רוב הרציחות בדרכים וכתיב דרך ירצחו שכמה יוצא
לומ׳ ירא את יוי אלהיך בלכתך בדרך ולא תרצח׳ דבור שביעי
לא תנאף כנגדו ובשכבך וכתי׳ ההם אשר ישכב את אשת
רעהו לומר שמור עצמך בשכבך שלא תחטא בביאה אסורה
דבור שמיני לא תגנוב כנגדו וקשרתם לאות על ידך שלא
תגנוב בהם׳ דבור תשיעי לא תענה ברעך עד שקר כנגדו
והיו לטוטפות שלא תעיד אלא מה שראית בעיניך׳ דבור
עשירי לא תחמוד בית רעך כנגדו וכתבתם על מזוזות
ביתך ובשעריך ביתך ולא בית רעך ובשעריך ולא בשערי
רעך׳ שוב מצאתי בלקוטי הרב
ר׳ יוסף גיקאטילא ז״ל כי העשרת הדברות כנגד עשרה מאמרות
שבהם נברא העולם וזה לשונו׳ אמרו ז״ל בעשרה מאמרות
נברא העולם ומה תלמוד לומר והלא במאמר אחד יכול ל׳
להבראות׳ דע כי מעשה בראשית ה״א כלל ופרט
על דרך כלל הוא מאמר אחד דכתי׳ בדבר יוי שמים נעשו
ועל דרך פרט הם עשרה מאמרות למעשה בראשית וה׳
והפרט בתוך הכלל וכן הוא על דרך האמת כשברא הקב״ה
את עולמו רשם אותו בכחותיו כדי שיורו כל הנבראים

על מהות שמו ומעלותיו ותעיר כל בריה ובריה על שפע העליון
שבא לינו מאת ה׳ יתברך ולכן נברא בעשרה מאמרות בנגד
עשר ספירות ובנגדן עשרה הדברות ואור ישראל היה
שוקל אותם עשרה מאמרות כנגד עשרת הדברות בשקל
הקדש ואמר כתוב במתן תורה אנכי יוי אלהיך וכתיב
במעשה בראשית יהי אור ויהי אור בהאי דעת דקודשא
בריך הוא אקרי אור דכתי׳ יוי אורי וישעי ממי איכא כתוב
במתן תורה לא יהיה לך אלהים אחרים על פנ׳ וכתיב
במעשה בראשית יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל
בין מים למים יהי רקיע אלו ישראל שהם חלקו של
הקב״ה ואחוז לחלקם מדה הנקראת שמים וזהו שפעם
אחת שלח ר׳ ויסא סבא לר׳ אלעאי אמר לו הגוים נתן
להם הקדוש ברוך הוא תחת שרים ממונים עליהם הם
שבעים שרים המסובבים כסא כבודו וישראל באי זה מקום
נתנם שלח לו ויתן אותם אלהים ברקיע השמים:
והאמת שלח לו בתוך המים בתוך דברי תורה שנמשלו
למים ולכן כשהם עוסקים בתורה אין כל אומה ולשון
שולטת בהם ולא עין הרע כדגים הללו שהם בתוך
המים תוך ממש שאין שום מצורה נכנסת שם ואפילו

תוך

יצר הרע שהוא המצורה אם מקטרג שם התורה שומרת אותו
שלא ילכד במצורתו ויהי מבדיל בין מים למים בין הקדוש
ברוך הוא שהוא מים חיים ובין ע״ז שהיא בורות נשברים
אשר לא יכילו המים והם מים פרוחים מכונסים ועל זה
ישראל עומרים להבדיל בין מים למים׃ כתוב במתן ת׳
תורה לא תשא את שם יי׳ אלהיך לשוא׳ וכתיב במעשה
בראשית יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד בא וראה
שכל הנשבע בשם הגדול לשקר כאלו מפריד אלוף בין
הקב״ה ובין כנסת ישראל וכל המדות אינן מתישרות במקומן
בדרך אופן עץ החיים הנקרא קו האמצעי כרכתי׳ ונרגן
מפריד אלוף ואין אלוף אלא קודשא בריך הוא וכתיב
יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ולא תשים פירוד
בין שמים אל מקום אחד׃ בחותמו הנקרא אמת תשבע
ולא לשקר ומאי שקרא הוא שהולכים המים אל מקום
אחר׃ שאינו שלו׃ כתוב במתן תורה זכור את יום השבת
לקדשו׃ וכתיב במעשה בראשית תדשא הארץ דשא
עשב איתותי עץ ארץ החיים היא מעוטרת ומוכללת
כמו כלה הכלה כלולה מהכל הוי אומר ביום השבת כי
אזי מתברכת ארץ ישראל ומתחברת למעלה להוציא

דשמים וברכות ונשמות לעולם ואזי היא מריקה נשמות
על בני המזדווגים מערב שבת לערב שבת ועליהם הוא
אומר כה אמר יי׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי
מאי סריסים אלו תלמידי חכמ׳ שמסרסין עצמן כל השבוע
וממתינין לשבת ישמרו כמה דאת אמר ואביו שמר את
הדבר׳ כתוב במתן תורה כבד את אביך ואת אמך וכתי׳
במעשה בראשית יהי מאורות ברקיע השמים אלו המאורות
הם אביך ואמך אביך זה השמש אמך זו ירח ואין שמש
אלא הקדוש ברוך הוא שנאמ׳ כי שמש ומגן יי׳ צבאות ואין
ירח אלא כנסת ישראל כדכתיב וירחך לא יאסף כי יי׳
יהיה לך לאור עולם וכל זה הכל אחד כתיב במתן תורה
לא תרצח וכתיב במעשה בראשית ישרצו המים שרץ
נפש חיה גם אתה לא תהרוג אדם שנקרא כן דכתיב
ויהי האדם לנפש חיה לא תהיה כדגים שהגדולים אוכלים
הקטנים׳ כתיב במתן תורה לא תנאף וכתיב במעשה
בראשית תוצא הארץ נפש חיה למינה שלא יבא אדם
על אשת חברו שלא הוא מינה ולא היא בת זוגו ועל
כיוצא בזה כתיב תוצא הארץ נפש חיה שלא תוליד
האשה אלא ממינה ומי הוא מינה זוגה׳ כתיב במתן

תורה לא תגנוב וכתיב במעשה בראשית ויאמר אלהים הנה
נתתי לכם את כל עשב זורע זרע וכו' מה שנתתי לכם יהיה
שלכם לא תגנובו מאחר׃ כתיב במתן תורה לא תענה
וכתיב במעשה בראשית נעשה אדם בצלמנו כדמותנו
מי שהוא בצלם ודמות לא תעיד בו עדות שקר שכל המעיד
בו שקר כאלו מעיד למעלה׃ כתיב במתן תורה לא תחמוד
וכתיב במעשה בראשית ויאמר יי' אלהים לא טוב היות האדם
לבדו אעשה לו עזר כנגדו הנה בת זוגך לא תחמוד אשת
רעך הא לך עשרה מאמרות למעשה בראשית ועשרה
מאמרות למתן תורה עשרה הכף בשקל הקדש הם
שקולים יחד וכל המקיים אלו כאלו מקיים מעשה בראשית
שנברא בעשרה מאמרות ועל הדרך הזה מעשה בראשית
כלל ופרט יוכיח על מציאות העולם ואצילות הספירות
ויציאתם מן הכח אל הפועל כולם רמוזים על דרך כלל
ופרט׃ בראשית חכמה ברא עתיק יומין׃ אלהים בינה
דכתי' ונהר יוצא מעדן היינו חכמה נהר בינה' נהר
אשר לא יכזבו מימיו את כלל ימין ושמאל חסד גבורה'
השמים רחמים׃ ואת כלל ימין ושמאל' נצח הוד ואת
היינו יסוד עולם הארץ היינו כנסת ישראל הרי לך דק

כלל׳ ויאמר אלהים יהי אור פרט׳ יהי אור כנגד חסד כנגדו אנכי
מצות עשה בשביל כך מנין מצות עשה רמ״ח כמנין אברהם
שירש לחלקו מדת החסד ומצוה ראשונה שנצטוה מצות עשה
דכתי׳ לך לך׳ ויאמר אלהים יהי רקיע כנגד מדת הגבורה
מדת יצחק כנגדו במתן תורה לא יהיה לך ומצוה ראשונה
שנצטוה מצות לא תעשה דכתי׳ אל תרד מצרימה ומנין
מצות לא תעשה במנין שס״ה ימי החמה שהוא מאיר מצד
הגבורה׳ ויאמר אלהים יקוו המים כנגד קו האמצעי מדת
יעקב כנגדו לא תשא את שם ה׳ אלהיך לשוא והיא כלולה
ממצות עשה ולא תעשה כמו יעקב איש תם ישב אהלים
כלול מחסד וגבורה גם כן לא תשא שהיא כנגד מדתו
כשם שהוא אסור כשהוא נשבע לשקר עובר בלא תעשה
הכי נמי הוא מצות עשה כשהוא נשבע באמת דכתיב
ונשבעת חי ה׳ באמת חותמא דגושפנקא׳ ויאמר
אלהים תדשא הארץ כנגד זכור את יום השבת כנגד
צדיק חי העולמים והוא כל ומדת צדיק היא מדת יוסף
וגם כן שבת כלול ממצות עשה ומצות לא תעשה
כמו יעקב׳ ויאמר אלהים יהי מאורות כנגד מלכות
בית דוד סיהדא דלא נהרא׳ ויאמר אלהים ישרצו

המים כנגד נצח׃ ויאמר אלהים תוצא הארץ כנגד הוד
נעשה אדם בינה׃ הנה נתתי לכם את כל עשב כנגד
כתר׃ בראשית כנגד חכמה עד כאן ובדרך הפרט
התחיל מספירת חסד יהי אור כי היא ראש הבנין אמרתי
עולם חסד יבנה והיא מדת אברהם ואחר כך רמז למדת
יצחק ואחר כך למדת יעקב׃ ואחר כך למדת יוסף ודמות
דיוקנו של יעקב כו בן זקונים הוא לו בר חכים הוא ליה ומקבל
ממנו דרך ישר ואחר כך בכנסת ישראל המושפעת מתפארת
ישראל על ידי צדיק יסוד עולם ואחר כך חזר לרמוז השלש
עליונות עולם העליון׃

אחר כך מצאתי במדרש הנעלם בפרשת ויקרא שדורש
אותם כך ממש ומשום יגדיל תורה ויאדיר אכתוב אותן
כה וזה לשונו. ואם זבח שלמים קרבנו וגומר רבי
שמעון אמר כתיב עשרה עשרה הכף בשקל הקדש
עשרה עשרה למאי אתא אלא עשרה למעשה בראשית
עשרה למתן תורה עשרה מאמרות במעשה בראשית
עשרה מאמרות במתן תורה מאי קא מיירי בגין דעלמא
לא אתברי אלא בגין אוריתא דכל זימנא דישראל מתעסקי
באוריתא עלמא מתקיימא׃ וכל זימנא דישראל מתבטלי

מאוריתא מה כתיב אם לא בריתי יומם ולילה וגומר תא חזי
עשרה מאמרות למעשה בראשית. כד תנינן בעשרה מאמרות
נברא העולם׳ עשרה מאמרות למתן תורה כתיב אנכי יוי
אלהיך כתיב במעשה בראשית יהי אור ויהי אור דא הוא
מהימנותא דקודשא בריך הוא אור אקרי דכתי׳ ה׳ אורי וישעי
ממי אירא כתיב לא יהיה לך אלהים אחרים על פני
וכתיב במעשה בראשית. יהי רקיע בתוך המים ויהי
מבדיל בין מים למים׳ יהי רקיע אילין ישראל דאינון
חולקא דקודשא בריך הוא דאחידן בההוא אתר דאקרי
שמים והיינו דזמנא חדא אשלח רבי ייסא סבא לרבי
אלעאי אמר הא כל שאר עמין יהיב לון קודשא בריך
הוא לרברבין ממנן שולטנין לישראל באן אתר יהיב לון
שלח ליה ויתן אותם אלהים ברקיע השמים ושפיר
שלח ליה בתוך המים בין מילי דאוריתא׳ ויהי מבדיל בין
מים למים בין קודשא בריך הוא דאיהו באר מים חיים
ובין עבודה זרה דאיהן בורות נשברים וגומר דאינון מים
סרוחים מכונסין ועל דא ישראל קדישין מבדילין בין
מים למים׳ כתיב לא תשא את שם יוי אלהיך
לשוא׳ וכתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד

תא חזי כל מאן דאומי בשמא קדישא לשקרא כאילו פריש
אימא מאתריה לעילא וכתרין קדישין לא מתישבין בדוכתיהו
כמא דאת אמר ונרגן מפריד אלוף ואין אלוף אלא קודשא ב׳
בריך הוא וכתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד
לא תשוי פירודא בגין אומאה דשקרא אל מקום אחד פרקא
חזי באתריה דקשוט ולא באתר אחרא דשקרא ומאי שקרא
הוא דאזלין מיא לאתר אוחרא דלאו הוא דיליה׳ כתיב
זכור את יום השבת לקדשו וכתיב במעשה בראשית תדשא
הארץ דשא אימתי אתרביאת ארעא קדישא ואתעטרת
בעטרהא הוי אימא ביום השבת׳ דהא כדין אתחברת כלה
במלכא לאפקא דשאין וברכאן לעלמא׳ כתיב כבד את אביך
ואת אמך וכתיב במעשה בראשית יהי מאורות ברקיע
השמים מאי קא מיירי אלא אילין מאורות דא הוא אביך
ואמך׳ אביך דא שמשא אמך דא סיהרא׳ ואין שמשא
אלא קודשא בריך הוא דכתי׳ כי שמש ומגן יוי צבאות
ולית סיהרא אלא כנסת ישראל דכתי׳ וירחך לא יאסף
ועל דא כלא חד׳ כתיב לא תרצח וכתיב במעשה בראש
ישרצו המים שרץ נפש חיה ואנת לא תקטול בר נש
דאקרי הכי דכתי׳ ויהי האדם לנפש חיה ולא תהי כרגים

הללו דרברבי בלעי לזוטרי כתיב לא תנאף וכתיב במעשה
בראשית תוצא הארץ נפש חיה למינה דלא ישקר בר נש
לאנתו אחרא דלאו הוא בתו זוגו ועל דא כתיב תוצא הארץ
נפש חיה למינה דלא תוליד אתתא אלא מזינה ומאן
הוא מינה דא בן זוגה כתיב לא תגנוב וכתיב במעשה
בראשית ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זורע
זרע מה דיהבית לכו ואפקרית לכו יהא לכו ולא תגנובו
מה דהוא מאחרא כתיב לא תענה ברעך עד שקר וכתיב
במעשה בראשית ויאמר אלהים נעשה אדם מאן דהוא
בדיוקנא דמלכא לא תסהיד ביה שקר ומאן דאסהיד
שקר בחבריה כאלו אסהיד לעילא כתיב לא תחמוד
אשת רעך כתיב במעשה בראשית לא טוב היות האדם
לבדו הא בת זוגך לקבלך ועל דא לא תחמוד אשת רעך
והיינו עשרה מאמרות למעשה בראשית ועשרה מאמרות
למתן תורה והיינו עשרה עשרה בשקל הקדש בשקל הקדש
אתקלו כחדא בשקולא חדא ובגיני כך קאים עלמא וכ'
וישתבח ביה שלמא ועל דא ואם זבח שלמים קרבנן
לקיימא עלמא בשלמא ע"כ
הרי מבואר איך
עשרה מאמרות שבהם נברא העולם הם כנגד עשר
ספירות

ספירות וכנגד עשרת הדברות והכל רמוז בקרית שמע כי
כתר עליון כנגדו לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר
כנגדו וידוע כי סוד אדם בתפארת כמא דאתאמר בתפארת
אדם לשבת בית ולא טוב היות האדם הידוע לבדו אלא לעלות
לקבל שפע מכתר עליון ולהשפיע אל הכלה עטרת תפארת
ישראל ולשום כתר מלכות בראשה זהו לשבת בית כי מלכות
נקראת בית כמא דאתאמר מושיבי עקרת הבית׃ זהו אעשה
לו עזר כנגדו וכנגדו בעשרת הדברות לא תחמוד אשת ונועם
הומיה היא וסוררת כנגדו בקרית שמע וכתבתם על מזוזות
ביתך ביתך ולא בית רעך ובשעריך זה השער לויי שער הפונה
קדימה שער היסוד שער השמים׳ ולא שער סדום שער
הקוסים שער האשפות שער צפון שכל אלה הם שעדימות
וספירת חכמה כנגד מאמר הנה נתתי לכם את כל עשב
זורע זרע לפי שהיא ראשית האצילות וממנה כל השאר
ולכן נרמזת בתיבת בראשית כדכתי׳ ראשית חכמה יראת
יוי וכנגדה עשרת הדברות לא הגנוב תחשוב חם ושלום
שהחכמה ראשית הכל שאין למעלה הימנה להיות הכתר
נעלם בתכלית ההעלם ווהו מה שאמ׳ בספר יצירה עשר
ולא תשע וכנגדו בקרית שמע וקשרתם לאות על ידך כרי

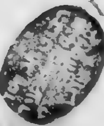
שלא תגנוב וספירת בינה כנגד מאמר נעשה אדם בצלמנו
הוא הבינה וכנגדה בעשרת הדברות לא תענה ברעך עד
שקר כי היא מקבלת גם כן מכתר עליון ומקבלת מחכמה
ולכן לא תענה ברעך היא החכמה עד שקר לומר שאינה
יונקת ממנה אלא מכתר לבד וכנגדן בקריית שמע והיו
לטוטפות בין עיניך במקום שמוח תינוק דופק וספירת
חסד כנגדה מאמר יהי אור כי משם האור יוצא לעולם וכנגדה
בעשרת הדברות אנכי ה' אלהיך כי הוא אור עולם כדכתי'
ה' אורי וישעי והיה לך ה' לאור עולם וכנגדן בקריית שמע
שמע ישראל ה' אלהינו וספירת גבורה כנגדה מאמר
יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים וידוע
כי המים באים מצד הגבורה וכמו שאמרו ז"ל מזכירין
גבורות גשמים ובעשרת הדברות כנגדה לא יהיה לך אלהים
אחרים שהם כחות הטומאה שהם מצד הגבורה ובקריית
שמע כנגדן ה' אחד ולא אחר וספירת תפארת כנגדה
מאמר יקוו המים כי שם נקוים מי החסד מקוה ישראל
ה' מושיעו ובעשרת הדברות כנגדה לא תשא את שם ה'
אלהיך לשוא ובקריית שמע כנגדן ואהבת את ה' אלהיך
וידוע כי שם ההויה הוא בתפארת וספירת נצח כנגדה

מאמר

מאמר ישרצו המים לפי שמי החסד ומי התפארת שורצים
במדת נצח כי היא מקבלת משתיהן מחסד ומתפארת ולכן
כתיב ישרצו המים ובעשרת הדברות כנגדן לא תרצח שהוא
כנגד ישרצו המים שרץ נפש חיה וכנגד פרו ורבו ומלאו
את הארץ ובקרית שמע ובלכתך בדרך הוא כנגדן כי רוב
הדרכים בחזקת סכנה הם וספירת הוד כנגדה מאמר תוצא
הארץ נפש חיה למינה כי הוד מקבלת מצד הגבורה המשפעת
בארץ ולכן כתיב תוצא הארץ׳ ובעשרת הדברות כנגדה
לא תנאף כי תדבק בבת זוגך ובק׳ שמע כנגדן כתיב ובשכבך
כי בשכיבת האדם עם בת זוגו הרמוזה בארץ מוציאה נפש
חיה למינה עם בת זוגו וספירת יסוד כנגדה מאמר תדשא
הארץ דשא עשב מזריע זרע מזריע זרע למינה ועץ עושה
פרי וגומר כי צדיק יסוד עולם הוא נושא משך הזרע ומתפארת
ונקרא אות ברית קדש וכנגדו בעשרת דברות׳ זכור את יום
השבת כי הוא וזכר את יום השבת היא ספירת מלכות
ובקרית שמע כנגדן והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך
היום וכתיב שבת היום וביום השבת נתנה תורה והזהירה
על מה שאמ׳ שבת היום׳ וספירת מלכות כנגדה מאמ׳
יהי מאורות מארת כתיב סיהרא דלא נהרא ובעשרת דברות

קמור כ׳ונס
[illegible]

כנגדן כבד את אביך ואת אמך אביך זה הקב"ה אמך זו כנסת
ישראל וכמו שאמר רשב"י ע"ה שפסוק ישמח אביך ותגל יולדתך
ובקרית שמע כנגדן למען ירבו ימיכם הוא אריכות הימים
הנזכר הנה לך עשרה מאמרות שבהם נברא העולם ועשרת
הדברות ועשר ספירות ועשרה ענינים שבקרית שמע
בכולם זה כנגד זה ועם היות שאינם מכוונים כסדרן׳

כף

וכל עשרה מהם הם חמשה כנגד
חמשה כמו העשרת הדברות שהיו חמשה בלוח אחד וחמשה
בלוח שני׳ החמשה שבלוח ראשון הוו כלם רוחניות אנכי
לא יהיה לך לא תשא זכור כבד׳ וחמשה שבלוח שני
הם חומריות לא תרצח לא תנאף לא תגנוב לא תענה לא
תחמוד ואלה החמשה החומריות הם כנגד חמשה חושים
חוש הראות וחוש השמע וחוש הריח וחוש הטעם וחוש
המשוש׳ וכנגדם חמשה מיני מנחות מנחת סלת
ומנחת מאפה תנור ומנחת מחבת ומנחת מרחשת מנחת
בכורים והם כנגד חמשה חושים הנזכרים אשר שלשה
מהם יותר דקים ופנימיים מהשנים והם חוש הראות וחוש
השמע וחוש הריח והשנים האחרים והם חוש הטעם וחוש
המשש אינם כל כך דקים כמו השלשה הנזכרים וכלם

הם

הס כלים ושערים אל הנפש השכלית ואמרו חכמי המחקר
כי נתיסדן באדם בחכמה ובהשגחה עליונה בסדור נפלאי
כי חוש הטעם אינו מתפשט בכל הגוף רק בפה לבד וחוש
המשוש מתפשט בכל הגוף וחוש הריח מתפשט חוץ לגוף
וחוש השמע מתפשט יותר כפי מה שיצטרך לו האדם יותר
וחוש הריאות מתפשט יותר מן השמע כי האדם יצטרך לו
יותר והם כנגד חמשה חומשי תורה והבן מה שמצינו בפרק
המנחות והנסכים׳ אמר ר׳ יצחק מה נשתנה מנחה שנאמ׳
בה חמשה מיני טיגון הללו למלך בשר ודם שעשה לו אוהבו
סעודה ויודע בן שהוא אוהבו ואמר ליה עשה לי חמשה מיני
טיגון כדי שאהנה ממך׳ הרי מבואר ממאמר ר׳
יצחק שמי שמביא מנחה הוא ודאי אהובו של הקב״ה ושהקב״ה
יודע בן שהוא אהובו וראה שהאוהב התחיל מעצמו לעשות
סעודה למלך ואז המלך אמר לו שיעשה לו חמשה מיני טיגון
השלם
וצריך לעיין איך המשל דומה לנמשל אלא ודאי האדם
שלא חטא כלל במעשה ואם חטא במחשבה שב מיד
אל קונו והעלה עולה ועמה תקן העולה היא למעלה
היא נפשו הטהורה זה ודאי הוא אהובו של מלך מלכי המלכים
הקדוש ברוך הוא וכיון שלא חטא בכלי המעשה ועשה

סעודה למלך במה שהעלה עולות מספר כל חלקי נפשו שהם
נפש רוח ונשמה כי אמר איוב אולי חטא בחטא אחת מהם:
או בחטא הכולל שלשתם ולכן הביא עולות מספר כלם כרב'
אם עולה קרבנו מן הבקר וכו' וכתיב ואם מן הצאן עולה קרבנו
וכו' הרי שלשה מיני עולה בקר וצאן ועוף במספר חלקי
נפשו ובם כנ"ן יכון לאל חי בנפש רוח נשמה ובזה ידע
המלך ודאי שהוא אהובו ואח' לו עשה לי חמשה מיני טיגון
כדי שאהנה ממך פירוש הסעודה שעשית היתה להנאתך
ולטובתך לכפר על חטא המחשבה עתה הבא לי חמשה
מיני טיגון שאינם באים לכפר על המקריב על שום חטא
אלא באים מנחה לריח ניחח רוקא ועתה יתישב למה סדר
הכתוב המנחה אחר העולה כי כיון שהאדם יחטא ואשם
במחשבה בדבור במעשה והעולה באה לכפר על חטא ה
המחשבה היה מן הראוי להביא אחר העולה הקרבנות
המכפרים חטא הדבור והמעשה ואחר כך לסדר סדר
המנחות שאין באות לכפרת שום חטא או להביא סדר
המנחות קודם שאינם באים על חטא ואחר כך יסדר סדר
העולה והחטאת הבאים לכפר על המחשבה והמעשה'
אבל עם המשל של ר' יצחק יתישב כי הודיענו הכתוב כי

וכתי' ואם מן העוף
עולה קרבנו וכו'

האיש הזה החושש על חטא קל גומל נפשו איש חסד הוא אהובו
של מלך והמלך חפץ ביקרו ואומר לו שעשה לו סעודה שרוצה
ליהנות ממנו ולא דישהוא ראוי לבא בהכלי מלך אלא שהמלך
יהיה קרוא עמו בסעודה והבן שבקרבן העולה התחיל ואמר
אדם כי יקריב מכם קרבן ליי׳ מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן
תקריבו את קרבנכם אם עולה קרבנו וכולו׳ ובקרבן המנחות
כתיב ונפש כי תקריב קרבן מנחה׳ לומר כי השלם הוא הנקרא
אדם כרכתי׳ אדם אתם׳ ורמוז בפסוק על בשר אדם לא ייסך
וכמו שכתבתי באורך בספרי ספר דרך עץ החיים׳ זה השלם
הנקרא בשם אדם על שם הנשמה שנופחה בו ולא על בשר
גופו וחומרו כרכתי׳ עור ובשר תלבישני ובעצמות וגדי[redacted]
תסוככני וכתיב על בשר אדם לא יסך הרי מה שנקרא אדם
אינו הבשר אלא מה שבתוך הבשר היא הנשמה הטהורה
הבעל נפש המביא עולות מספר שלשה חלקי נפשו שהם
נפש רוח נשמה׳ הוא אוהבי וחפצי הוא שעשה לי חמשה
מיני טיגון כנגד חמשה שמות שיש לנפשו והם נפש רוח
נשמה חיה יחידה כמו שאמ׳ ז״ל כיון שהוא בעל נפש ועובד
את בוראו בחמשה חושין ולכן מתחיל ונפש כי תקריב קרבן
מנחה ולא כתיב אדם כי יקריב קרבן מנחה להודות על חיותו

בעל נפש נקובה בחמשה שמות׳ ואם זונה שמעה ואת

גרסינן כרתנא דבי אליהו מה בין מחבת
למרחשת מרחשת יש לה כסוי מחבת אין לה כסוי דברי ר׳
יוסי הגלילי׳ חנניא בן גמליאל אומר מרחשת עמוקה
ומעשיה רוחשין מחבת צפה ומעשיה קשין והיא משנה
בפרק כל המנחות באות מצה׳ וגרסינן בגמרא מאי
טעמא דר׳ יוסי אילימא מרחשת דאתיא ארחשושי הלב א
פרכתי׳ לחש לבי דבר טוב ומחבת דאתיא אמחבואי הפה
כדאמרי אנשי מנכח נכוחי אימא איפכא מחבת דאתיא
אמחבואי הלב דכתי׳ למה נחבאת לברוח מרחשת דאתיא
ארחשושי כדאמרי אינשי הוה מרחשן שפותיה אלא
גמרא גמיר לה ע״כ ובתורת כהנים גרסינן מרחשת
עמוקה ומעשיה רוחשין כיצד יש בן אדם דברי תורה
יהא זהיר בעצמו שלא יבא לידי עבירה ולידי דבר מכוער על
ויעלה על דעתו ויאמר אלך ואביא מנחה שמא בא
על ידי עוון וחטא אמר ליה הקב״ה בני למה כללת
מעשיך בשמן ואין שמן אלא תורה ומעשים טובים
שנ׳ לריח שמניך טובים׳ מחבת צפה ומעשיה קשים
כיצד יש בן אדם דברי תורה יהא זהיר בעצמו שלא

יבא

57

יבא לידי עברה ולא לידי דבר מכוער ויעלה על דעתו ויאמר
אלך ואביא מנחה על אהבתי שאהבני את המקום׳ מת׳ליה
הקב״ה בנ׳ ברוך אתה תהא לך תורת רוח בעולם ויטמנו
דברי תורה במך לעולם עלין הוא אומר [redacted]
מים עמוקים עצה בלב איש ואומ׳ ממעמקים קראתיך
עד כאן׳ ואם יש׳ שכל יש לך תראה בילא כחלקו
רבי יוסי ורבי חנינא בצורת המחבת והמרחשת דוקא
אלא על מה רומזות וזהו המשלים שמביא בתולת פה עם
והוא ששתי מנחות אלו רומזות לשני בעלי תורה מנחת
מחבת כמו לתלמיד חכם שתוכו כברו שאין לו כמו׳ אחד
בפה ואחר בלב כמו שהמחבת אין לה כסוי ומה שבתוכה
גלוי לעין כל וזהו מה שאומ׳ בגמרא מחבת דאתיא אמחבואי
הפה ופירש״י אמחבואי הפה לשון עבית שהוא בגלות
מרחשת שיש לה כסוי כמו לתלמיד חכם שאין תוכו כברו
ומדבר אחר בפה ואחר בלב מרחשת דאתי ארחשושי הלב
כדכתי׳ רחש לבי דבר טוב ופירשו רחושי הלב הדהורי
עברה וזהו הפרוש אשר קבל ר׳ יוסי בפרוש מחבת ומרחשת
וכן נאמ׳ כי מחבת כמו להתלמיד חכם שהכל נהנים
מתורתו שלומד ומלמד כמו שהמחבת אין לה כסוי ומה

שבתוכה נראה לכל כן תורת החכם גלויה ומפורסמת
לכל שדורש טוב לעמו דברי תורה ומוסר וחיים הם למוצאהם
אל תקרי למוצאהם אלא למוציאיהם בפה׳ ומרחשת שיש
לה כסוי רמז לתלמיד חכם שאין תורתו נגלית ואין אדם
יודע חכמתו וידיעתו מה היא לפי שהוא מכוסה בלבו
ואין בפיהו תורת אמת ללמדה את בנ׳ ישראל ואין נהנין
מתורתו וזהו מה שגלה לנו ר׳ יוסי בהפרש המחבת מן
מרחשת ור׳ חנינא רמז לנו דבר אחר והוא זה שמרחשת
שהיא עמוקה ומעשיה רוחשין היא רמז לתלמיד חכם
שהוא עמוק בתורה בעיון׳ אמנם במעשה מעשיו רוחשין
אי זה הרהור עון שאינו גלוי לכל וזהו רוחשים מלשון רחש
לבי דבר טוב כמו שאומר בגמרא ומחבת שהיא צפה׳
ומעשיה קשים רמז לתלמיד חכם שמעשיו גלויים לכל
וקשים נגד יצר הרע ולא רוחשים פעם כוצה פעם
מגוצת ולכן תמצא בפרש בנמשל המחבת מן נמשל
המרחשת׳ שנמשל המרחשת אמר אלך ואביא מנחה
על אהבתי את המקום גם הפרש אחר כי במרחשת
אומר אמר ליה הקב״ה בני למה לא כללת מעשיך בשמן
וגומר׳ ובמחבת אומר אמר ליה בני ברוך אתה וכולי׳

58

וזהו מה שאמ׳ הכתוב במנחת מחבת סלת בשמן ולא כתיב
בלולת כי לא כלל מעשין בשמן התורה ולכן אמר ליה הה״ק
ב״ה בנ׳ למה כללת מעשיך בשמן התורה׃ וקשה איך אמר
במנחה מרחשת למה לא כללת מעשיך בשמן מעין לו זה
אם לפי שלא נאמ׳ בה בלולה בשמן כמו במחבת׳ והלא
כל המנחות למדות ממנחת מחבת שטעונות לוג שמן
לכל עשרון ויציקה ובלילה׳ ׃ כדגרסינן פרק כל המנחות
וכן כתב הרמב״ם ז״ל הלכות מעשה הקרבנות פרק י״ג והלוג
שמן היה נותן בכלי תחלה ואחר כך היה נותן הסולת ואחר
כך נותן שמן אחר על הסולת ובולל ואחר כך נותנו בכלי
שרת אם מחבת ואם מרחשת ונותן בו שמן ושמן שנתן
תחלה ושמן הבלול ושמן שיוצק באחרונה הכל לוג אחר
ואופה אותה במחבת או במרחשת ויש לומר כי המחבת
היה כלי שאין לו שפה ולכן כשהיה בולל אותה מנחה בשמן
היה צריך לבלול אותה היטב כדי שיהיה נבלע השמן
בסולת ויעשה בצק קשה כדי שלא יתפשט השמן והסולת
מכאן ומכאן ויפול מהמחבת אמנם המרחשת היא כלי
שיש לה שפה וזהו דתנן אומר ובל נעשה במרחשת ועל מחבת
אלמא על שום הכלים נקראו ופירש רש״י רז״ו צפה וזו עמוקה.

והמנחה הנעשות במרחשת לא היתה צריכה בלילה כל כך
כי לא היתה יכולה להתפשט ולצאת חוץ לכלי מפני השפה
ולכן היתה רבה כדתנן מרחשת מעשיה רוחשין רכין ולכן
כשהיה משים מותר השמן בכלי לאטותה היה השמן במקום
אחד והיה רוחש וכמו שכתב רש"י רוחשין שהכלי עמוק
והיה כל השמן במקום אחד וכשמניח אדם אצבעו על
המנחה ונד השמן בתוכה מרחשת לשון רמש דמתרגמין
ריחשא צפה שאינה עמוקה אלא שוליה צפין אצל אוגנה
ומתפזר השמן באוגני הכלי ואהכי קשה וכמו צף על פני המים
עד כאן לשון רש"י ז"ל והרמב"ם בפ' הנזכר כתב מה
בין מחבת למרחשת מרחשת יש לה שפה והבצק שאופין
אותו עליה רך שהרי יש לה שפה ואינו יוצא ומחבת אין
לה שפה והבצק שאופין אותו בה קשה כדי שלא יצא
מכאן ומכאן עד כאן הרי רש"י והרמב"ם ז"ל פירשו טעם
היות מנחת מחבת בלילתה קשה ומנחת מרחשת בלילתה
רכה ורוחשת כי היה צריך לבלול מנחת מחבת יותר
כדי שיתקשה הבצק ולא יפול מכאן ומכאן ולכן כתיב
במנחת מחבת סלת בלולה בשמן ולא כתב כן בשאר
מנחות להיות שמנחת מחבת צריכה בלילה יותר ולכן

אמר

54

אמר בתורת כהנים בנ׳ למה לא כללת מעשיך בשמן ·
במשל מנחת המרחשת׳ ועתה נבקש איך חמשה מנחות
אלו הם כנגד החמשה חושים ומאמר פי׳ מנחת מחבת רמז
לחוש הראות המתפשט יותר מחוש השמע וזהו שאמ׳ במשל
עלין הוא אומר מים עמוקים עצה בלב איש ששורייני ועיא
בלבא תלו׳ ומנחה מרחשת רמז לחוש השמע העמוק ומעשין
רוחשין׳ ומנחת בכורים רמז לחוש הריח שהוא רומז לבעל
מצוה והמנחה בעצמה לחכם לכן אמרו בתנא רבי אליהו
ואם תקריב מנחת בכורים כתיב וייצר יי׳ אלהים את האדם
עפר מן האדמה ואומר מזבח אדמה תעשה לי אדם במקום
כפרתו נברא כל זמן שבית המקדש קיים מזבח שבו כפרה
לישראל׳ בחוצה לארץ חכמים ותלמידיהם כפרה לישראל׳
שנ׳ ואם תקריב מנחת בכורים ואומר ואיש בא מבעל שלישה
ויבא לאיש האלהים לחם בכורים וגומר׳ והלא אין שם
לא ירושלם ולא בית המקדש אלא אלישע הנביא ותלמידיו
הא למדת שכל הנזקק לחכמים ותלמידיהם מעלה עלין
כאלו עושה רצון אבין שבשמים ע״כ פי׳ ה׳ בכורים
נקראו ראשית שנ׳ ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה׳
אלהיך והתורה נקראת ראשית שנ׳ ראשית חכמת יראת

ה׳ ולכן כמו שהמזבח כפרה לישראל והבגדים כפרה לישראל
בזמן שבית המקדש קיים כן בזמן שאין בית המקדש
קיים החכמים ותלמידיהם כפרה לישראל להיות ישראל
נזקקים לחכמים הנקראים בכורים ראשית תבואתן בעבור
התורה הנקראת ראשית ולכן הנזקק לחכמים כאלו מקריב
בכורים כדברי המאמר· הרי שלשה חושים אמורים כנגד
שלשה מנחות נשארו חוש הטעם וחוש המשוש שאינם
כל כך דקים ופנימיים כמו שאר השלשה חושים אחרים
והם כנגד מנחת סלת ומנחת מאפה תנור ולהבדיל ביניהם
ובין השלשה שהם יותר דקים שם בראשונה וכתב לשון
וכי תקריב· ובשלשה היותר דקים ומעולים כתב לשון ואם
תקריב וכלם כנגד החמשה דברות החומריות כמו שאמרנו
וכנגד החמשה דברות הרוחניות שבלוח ראשון הם חמשה
חושים פנימיים רוחניים· וכנגדם כתב ביום ראשון של
מעשה בראשית חמשה פעמים אור· וכן מצינו במדרש
אמ׳ ר׳ סימון חמשה פעמים כתיב כאן אורה כנגד חמשה
חומשי תורה· יהי אור כנגד ספר בראשית שבו נתעסק הקב״ה
וברא עולמו· ויהי אור כנגד ואלה שמות שבו נגאלו ישראל
ממצרים ויצאו מאפלה וכתיב ביה ולכל בני ישראל היה

אור

אור במושבותם׳ וירא אלהים את האור כי טוב כנגד ספר
ויקרא שהוא מלא הלכות הרבה׳ ויבדל אלהים בין האור
ובין החשך כנגד ספר במדבר סיני שבו נבדלו ישראל בין
יוצאי מצרים לבאי הארץ׳ ויקרא אלהים לאור יום כנגד
משנה תורה שהוא מלא מצוות הרבה׳ וכתב רבי בחיי
ביאור המדרש הזה בחמשה אורים הללו׳ הראשון אור
בריאת העולם והשני אור הגאולה השלישי אור התשובה
בית
שהמביא קרבן שב בתשובה ומתורה עליו׳ הרביעי אור
המקדש החמישי אור התורה והמצות עד כאן׳ הרי שנבי
סימון אומר בפרוש שהחמשה אורות רומזות לחמשה חומשי
תורה אם כן בטוב נוכל ליחסם גם כן לחמשה דברות ראשונות
יהי אור כנגד אנכי ייי אלהיך אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה
בראתי ספר בראשית ויהי אור לצאת מחשך העבודה זרה
לא יהיה לך אלהים אחרים על פני ולכל בני ישראל היה אור
במושבותם ובמושבות השכל הפך ואחר הדלת והמזוזה
שמת זכרונך וירא אלהים את האור כי טוב אור ההנהגה
כבד את אביך ואת אמך׳ ואל תטוש תורת אמך והבדיל
בין הטמא ובין הטהור׳ ויבדל אלהים בין האור ובין החשך
בין האמת והשקר בין טוען ונטען שבועת ייי תהיה בין

שנהם׃ לא תשא את שם יי׳ אלהיך לשוא ולא בשאר
האומות והעממים שילכו איש בשם אלהיו ואנחנו בשם יי׳
אלהינו נזכיר׳ ספר במדבר סיני שבו נבדלו יוצאי מ׳
מצרים מבאי הארץ ויקרא אלהים לאור יום ולחשך
קרא לילה כנגד אור יום השבת כלל הששת ימים כנגד
משנה תורה שהוא כל ארבעה ספרים׃

וכן מצאתי בספר הנפש והנהגותיה שאומ׳ במשלי חמשה
אורות כנגד החמשה שבספר בראשית׃ ואני מצאתי שהם
ששה האחד ואורח צדיקים כאור נוגה׳ השני כי נר
מצוה ותורה אור׳ השלישי אור צדיקים ישמח׳ הרביעי
מאור עינים ישמח לב׳ החמישי באור פני מלך חיים
השישי רש ואיש תככים נפגשו מאיר עיני שניהם
יי׳ ונראה לי שאין לחשוב מאיר עיני שניהם יי׳ לפי
שאינו שם אלא פועל והוא אינו חושב כי אם ה׳ כמו
שהחמשה אורות שבפרשה לראשונה של בראשית
הם שם׳ וכנגדם חמשה אורות לעתיד לבא׳
קומי אורי אחד השני כי בא אורך השלישי והלכו
גוים לאורך הרביעי והיה לך יי׳ לאור עולם ומונה פה
קומי אורי לפי שאינו פועל שהאיר לאחרים אלא שהיא

בעצמה תהיה מלאה אורה והוא כמו שם ובנגדם אמר
רוח ה׳ פעמים מלך הכבוד במזמור לה׳ הארץ ומלאה
המרבה ביצירה וכן אמר שלמה במשלי חמשה פעמים
מתק האחד ומתק שפתים יוסיף לקח׳ השני מתוק לנפש
ומרפא לעצם השלישי ונופת מתוק אל חכך׳ הרביעי ונפש
רעבה כל מר מתוק׳ החמישי ומתק רעהו מעצת נפש
ואין לחשוב מים גנובים ימתקו שהוא כמו פועל ולא שם
וזהו שפירש באחר מהם׳ ואמר אכול בני דבש כי טוב ונפת
מתוק אל חכך כן דעה חכמה לנפשך אם מצאת ויש
אחרית ותקותך לא תכרת׳ פרוש אכול בני דבש כי טוב
והטוביות שלו אינו נכר אלא כשהוא בפה ונוגע בחיך׳
זהו ונופת מתוק אל חכך כן הם דברי תורה המתוקים מדבש
ונופת צופים אין מתיקותם אלא כשיהיו בחכך שתוציאם
בפה כמו שדרשו ז״ל כי חיים הם למוצאיהם למוציאיהם
בפה זהו אומרו כן דעה חכמה כמו הדבש והנפש שהמתיקות
שלהם אל חכך כן מתיקות חכמה חמשה חומשי תורה
יהיה בהיותם בפיך להוציאם מן הכח אל הפועל גם לפרשם
הטיב ולא להבליעם כמו שנפרש סימן כ״ז בע״ה׳ ולכן כתב
דעה בהא ולא כתב דע לרמוז לחמשה חומשי תורה דעב

חכמת חמשה חומשי תורה רע חכמת. חמשה חומשי תורה
לנפשך הנקובה בחמשה שמות. אם מצאת יגעת ומצאת
החכמה דע בוראי שתשיג התכלית כי אחר השגת החכמה
הוא התכלית. ומהו התכלית יש שלמות של אורה ותענוג
שהם בעולם הבא שנאמ׳ להנחיל אהבי יש כל זה רמז
באמרו ויש אחרית אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק
תבונה ואם יגעת ולא מצאת עם כל זה תקותך לא תכרת
אותה התקוה שהיה לך לא תכרת. ונאמן הוא בעל מלאכתך
שישלם לך שכר פעולתיך או יהיה תקותך מלשון תקות
חוט השני ויאמר אם מצאת חכמה והשגת אותה ויש
אחרית תשיג התכלית. כמו שאמרנו ואם יגעת ולא מצאת
עם היות שלא תשיג התכלית תהיה בטוח שתקותך שהוא
הרוח העולה היא למעלה לא תכרת לחשאר עם הנפש
בעולם הזה אלא הרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה
וכמו שאבאר בעז׳ הא׳ל בחלק הג׳ כל אלה החמישיות
הנזכרות הם כנגד ה׳ דברות הרוחניות וכנגד החמשה
החומריות נכתב חמשה פעמים מים ביום שני והם
כנגד חמשה חושים רוחניים וחמשה פעמיים וכנגד
החוש המשותף המבדיל ביניהם נכתב ה׳ פעמים רקיע

ביום

ביום שני המבדיל בין מים למים ואם הנפש הנקובה בחמשה
שמות לא זכרה אחריתה ואת בריתו חמשה חומשי תורתו
אלהיה שכחה ונתרחקה ממקור החיים מה היא תקנתה לשוב
מיד אל ה' אלהיה כי חנון ורחום הוא כי אל רחום ה' אלהיך
ולכן מצינו שנכתב ה' המיוחד ה' פעמים אצל תשובה האחד
שובה ישראל עד ה' אלהיך אל תקרי עד בפתח אלא עד
בצירי כי הוא עד אם התשובה כראוי אם לאו השני
ושבת עד ה' אלהיך השלישי ושובו אל ה' הרביעי ושבת
עד ה' החמישי ונשובה אל ה' וכנגדם אמר דוד חמשה
לשונות של כפרה ורפואה ותענוג לנפש שנ' הסולח לכל
עונכי הרופא לכל תחלואיכי הגואל משחת חייכי המעטרכי
חסד ורחמים המשביע בטוב עדייך ועם זה הרי אתה
כאלו באותה שעה נולדת כמו שאמרו ז"ל על פסוק לעם נולד
כי עשה זהו אומרו תתחדש כנשר נעוריכי והזהר לשוב
בתשובה כדי שתתכפר שאם לא כן יש לך חמשה שמעידים
עליך ומענישין אותך ליום הדין והם אלה כי אבן מקיר
תזעק וכפיס מעץ יעננה ירדין ואבריו דכתי' ביד כל
אדם יחתום הנשמה דכתי' משוכבת חיקך שמור פתחי
פיך המלאכים המלוים אותו לשמור כל אורחותיו דכתי'

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך והקדוש ב"ה על כלם
ובפקודא להעיר עדות מצאתי שמונה אותם באופן אחר
וזה לשונו מי מעיד על האדם מאי קורות ביתו אינון קורות
דליבא ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ואוקמוה רבנן שהתפלל
מקירות לבו אנשי ביתו מאי אנשי ביתו אילין רמ"ח איברים
דיליה דהכי אוקמוה מארי מתניתין רשע עונותיו חקוקים לו
על עצמותיו והכי צדיקים זכיותיו חקוקין לו על עצמותיו
וכו' ועוד קודשא בריך הוא ושכינתיה סהדין על בר נש הדא
הוא דכתי' העדותי בכם היום את השמים ואת הארץ את
השמים ההוא דאתמר ביה ואתה תשמע השמים ואת הארץ
ההיא דאתמר ביה והארץ הדום רגלי ועוד תרין סהדין
עמודא דאמצעיתא וצדיק אינון ע"ד משמע אחד עד מן
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ע"כ וידוע כי שמים וארץ
הם תפארת ומלכות ועמודא דאמצעיתא וצדיק הם
תפארת יסוד נמצא שהחמשה עדים הם קורות לבו ורמ"ח
איברין ותפארת יסוד ומלכות שהנשמה עוברת בהם
כשבאה בזה העולם והם שני עדים על הגוף ושלשה על
הנפש ועל זה נאמ' על פי שנים עדים או שלשה עדים
יקום דבר שנים עדים של הגוף שלשה של הנפש

ובנגדים

ובנגדם גם כן חמשה מיני קרבנות זאת התורה לעולה למנחה
ולחטאת ולאשם ולמלואים׃ ובזמן שאין בית המקדש קיים
יקרא פרשת הקרבנות עם הכונה הראויה האמורה בחלק
שלישי הנקרא דרך חיים ובדמעות שליש יחשב לו כאלו
הקריב כל הקרבנות כלם דכתי׳ זבחי אלהים רוח נשברה
לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה ואלו הם המכונות
שיש ללב שהם משכן הנפש והרוח החיוני שכלם הם שבורים
ומשועבדים לבורא יתברך לעובדו בכל לבו ובכל נפשו
בכל חלקיה ובכל שמותיה שהם חמשה נפש חיה יחידה
רוח נשמה כנגד חמשה חומשי תורה שנתנו בחמשה קולות
וכנגד׳ אמר דוד ע״ה חמשה פעמים ברכי נפשי את ה׳
וכנגד ה׳ עולמות שדר בהם כדגרסינן פרקא קמא דברכות

כ״א

אמר ר׳ יוחנן משום ר׳ שמעון
בן יוחאי מאי דכתי׳ פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על
לשונה כנגד מי אמר שלמה פסוק זה לא אמרו אלא כנגד
דוד שדר בחמשה עולמות ואמר שירה׃ דר במעי אמו
יצא לאויר העולם׃ ינק משדי אמו׃ ראה במפלתן של
רשעים נסתכל ביום המיתה׃ ובמדרש מביאם בסדר
אחר והוא זה דר במעי אמו׃ ינק משדי אמו׃ יצא לאויר

העולם נסתכל ביום המיתה ראה במפלתן של רשעים והטעם
של שינוי סדר זה הוא כי המדרש סדרם כפי סדר הפסוקים
וסדר הפסוקים הוא כפי סדר מציאות האדם בחמשה עולמות
והתלמוד סדרם כפי מעלת השבח שראוי לשבח לבורא
יתברך עליהם ולכן התחיל המאמר בפסוק פיה פתחה בחכמ'
כי צריך חכמה לסדר השבח כראוי ראשונה נתן שבח
על התהלתו ומציאותו אחר כך כשראה הכוכבים והמזלות
שהם סבות קודמות למציאותו ולהוויתו יאמר שירה אחר
כך כשינק שדי אמו שהם סבת קיום מציאותו וראה
שפרנסתו במקום משונה מכל הבהמות והחיות רמז לו
שלא יסתכל בערוה ויתרחק מכל חטא גם יפריש עצמו
ממקום הטנופת הרמז שישמור שלא יינק ממקום ה'
הטומאה ואמר שירה ואם אינו נזהר בשע' דברים אלו
ראוי ליענש ועונש הרשעים הוא סבה שיהיה ה' יתברך
יראוי ולהיות האדם עובד את בוראו ולכן כשראה מפלתן
של רשעים אמר שירה ולפי שתכלית שכר כל פעולתו
הוא אחר המות כדכתי' יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי
ערב וכדברי ר' מאיר והנה טוב מאד טוב מות' וכתיב

פי' מלה זו
אולי שיהיה יראתו
על הבריות

טוב

טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו וכמשל שתי ספינות
שהמשילו ז"ל לכן נסתכל ביום המיתה אמר שירה ולא אמר יום
המיתה אלא נסתכל כי זה צריך הסתכלות גדול להבין כי
יום המיתה טוב לטובים ולישרים בליבותם לקבל שכרם ולמטים
עקלקלותם כי שם רשעים חדלו רוגז ושם ינוחו יגיעי כח אחר
אשר יקבלו עונשם וכל זה רמוז בפסוקים כמבואר והבן
דברי רשי ז"ל שכתב ואמר שירה כנגד כלם לכששרתה רוח
הקדש עליו כי אחרי היותו חכם ומדבר ברוח הקדש הכיר
מעלת העולמות האלו ואמר שירה או על מעלתם לא על
המצאותם לבד׳ כ"ב ולכן נמצא במסכת
חמשה ונפשי וסימנם נפשי תדוה ותשבח בעובדי ידהא
והם אלה ונפשי נבהלה מאד׳ ונפשי תגיל ביני תרננה שפתי
כי אזמרה לך ונפשי אשר פדית אודך על כי נוראות נפלאתי
נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד ונפשי אשים בכפי כנגד
החמשה עולמות וכנגד חמשה ומעם העוברים על הארם
כנודע לבעלי הדרש ועליך לכוין אותם כמו שעשיתי אני
בדרשותי׳ עוד דרש ר׳ יהושע כי החמשה ברכי נפשי א
אמרם דוד כנגד חמשה דמויים שיש לנשמה עם הקדוש
ב"ה והם אלה מה הקדוש ב"ה מלוא כל הארץ כבודו העולם

אף הנשמה ממלאה כל הגוף מה הקדוש ב"ה רואה ואינו נראה
אף הנשמה מה הקב"ה זן כל העולם אף הנשמה זנה כל
הגוף מה הקב"ה טהור אף הנשמה מה הקב"ה יושב בחדרי
חדרים אף הנשמה תבא הנפש שיש בה חמשה דברים
הללו ותשבח למי שיש לו חמשה דברים הללו המאמר
הזה גדול הערך מאד וכבר כתבתי עליו דבר יפה מאד
בספר נשמת חיים שחברתי על ענין הנשמה ולא אכתוב
פה אלא רמז אחד מחודש העולה לכן מחמשה דמויים אלו
ואומר כי דבר מבואר הוא בשכל ובחוש שכלי אחד או מקום
אחד שהוא מלא מאי זה דבר שיהיה אין דבר אחר יכול
ליכנס בו עד אשר יצא ממנו הדבר הראשון שהיה בו מקודם
ואם כן הקדוש ב"ה שהכתוב מעיד עליו שמלא כל הארץ
כבודו אם כן אנה יש מקום בעולם לעמוד כל הנמצאים
כלם אין מציאות זה אלא באחד משני פנים כמו שהוא
האמת והוסכם מהכל בשנאמר שהקב"ה אינו גוף ולא
כח בגוף לשיצטרך אל מקום ויכנס במקום ושהמקום
יקיף ויקומם אותו או שנאמר כשברא הקב"ה העולם
יצא ממקומו כדי שהעולם והנמצאים בו יכנסו באותו
מקום וזו החלוקה בטלה ואי אפשר לאומרה כי כיון

שיש

65

שיש לנו אמונה שלימה שהקדוש ב"ה ברא העולם מהאפס
המחלט והעולם הזאת המקום אם כן הקדוש ב"ה לא היה בעולם
ולא במקום והוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו כמו
שדרשו ז"ל על פסוק מעונה אלהי קדם· והבן מה שאמרו מה
הקב"ה מלא כל העולם וכו ולא אמרו מה הקב"ה ממלא כל
העולם כו לרמוז לנו סוד זה כי הקב"ה מלא העולם פירוש כמו
מלא כל הארץ כבודו וריצה מלא כבודו כל הארץ שכל הארץ
היא בו יתברך והוא מלא מכל הארץ ומכל העולם· כן
הנשמה מלאה כל הגוף היא מלאה מכל הגוף וזהו סוד
וכבוד יי' מלא את המשכן מילא לא כתיב אלא מלא דאתמליא
מכלא וכו' נמצא שהקב"ה מקומו של עולם ואין העולם
מקומו כן הנשמה מקום הגוף וקיומו ואין הגוף מקום הנשמה
וכמו שהמקום סובל הדבר המתקומם בו ולכן נקרא מקום
כן הקדוש ב"ה סובל כל העולם ולכן נקרא מקומו של עולם
וכן הנשמה סובלת את הגוף ולכן תקרא מקום הגוף ואין
הנפש בזה היות הדבר הסובל מבחוץ או היותו מבפנים
שכיון שסובל אותו ומקיימו נקרא מקומו· וזהו מה שאמרו
במדרש מה הקב"ה סובל עולמו אף הנפש סובלת את הגוף
נמצא שהקדוש ב"ה איננו גוף ולא כח בגוף והוא המציא

העולם ומובל אותו ומקיימו וכן הנשמה לגוף ואם כן כמו
שמציאותו יתברך הוא חוץ מן העולם כן מציאות הנשמה
הוא חוץ מהגוף אם כן על כרחנו יש לנו להודות בהשארות
הנפש ושרואה ואינה נראית כי העין הגשמי אין לו כח
לראות הדבר הרוחני כרכתי כי לא יראני האדם וחי ואם
כן הדבר הרוחני הוא הוא המקיים הדבר הגשמי כמו שה'
קדוש ב"ה הוא מקיים העולם כלו וזן אותו בחסדו כן
הנשמה היא מקיימת וזנה את הגוף וכיון שהיא רוחנית
היא טהורה כי אין טומאה אלא בחומר ולפי שאינה מושגת
לחוש הריאות נאמר בה שיושבת בחדרי חדרים כמו שנ'
בהקדוש ב"ה עם היות שאין חדר ולא מקום שיכילנו
להיותו הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו כמו
שאמרנו וכתי' הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וכו'
נמצא שמידעת הקדוש ב"ה אנו יודעים מהות נפשנו
דכתי' חלקי אמרה נפשי ומידיעת מהות נפשינו המקיימה
בשר גופנו אנחנו מכירים את בוראינו כמו שאמר
הכתוב ומבשרי אחזה אלוה' ואלה השתי ידיעות
הם האחת ידיעת הסבה מן המסובב והשני ידיעת
המסובב מן הסבה ולכן מצינו הפרש בלשון המאמר

הן'

מן התלמוד אל המדרש כי בתלמוד אומר מה הקדוש ב״ה
כך אף הנשמה ובמדרש אומר בהפך מה הנפש כך אף
הקדוש ב״ה וכו׳ והטעם הוא כי התלמוד לוקח ידיעה המאוחר
מהקודם היא ידיעה המסובב מן הסבה׃ והמדרש לוקח ידיעת
הקודם מן המאוחר היא ידיעת הסבה מן המסובב וזהו מה
שראיתי לכתוב על מאמר זה לפי ענ״נו פה ומה ששייך
למקום זה לעניננו׳ .... כ״ג
עוד צריך לכוין שיש בפרשת שמע עד ובשעריך מ״ב תיבות
והם כנגד שם הגבורה שם של ארבעים ושתים שבו נבראו
שמים וארץ והכוונה הזאת היא לכלול השמאל בימין כ׳
למען תהיה הימין שולטת וזה כי הפרשה עצמה של ואהבת
היא הימין ומנין תיבותיה שהם מ״ב בשם הגבורה היא השמאל
נמצא שהימין נגלה והשמאל נסתר במנין התיבות ולכן
המדקדקים בשעת קריאת פרשת ואהבת משימים יד
שמאל תוך יד ימין לרמוז כי הימין שולטת על השמאל
והרחמים כובשין את הכעס כשעושין רצונו של מקום
ועובדים מאהבה וכונה זו נמצאת בספר הזוהר בכמה
מקומות ועוד צריך לכוין שיש בפרשת ואהבת שישים
אותיות מאותיות שם הוי״ה אשר הם כנגד השישים

גבורים הרמוזים בפסוק הנה מטתו שלשלמה כמו שנאמ׳
בעץ האל׳   והמכוין בהם זכות אבות מגין עלין ובאר׳
יתנשא על כל המזיקין וזה רמוז בפסוק וזכרתי את בריתי
יעקוב וכו׳ שיש בו ששים אותיות ויוצא ממנו עשרים שמות
כל אחד משלשה אותיות והוא מקובל לזכירה והשם האחרון
איר   בצרופו ארי והוא גבור כארי עמו גבור בגימטריא
ארי והעושים גבורים מתגברים בכח ארי זה וארי הוא
אריה העולה ר״ן והוא סוד ע״ב שמות המפורשים היוצאים
משלשה פסוקים ויסע ויבא ויט שיש בהם ר״ן אותיות
סוד ויעבור יי׳ על פניו ויעבור עם ר״ן הוא סוד חבור ויהוה
חסד עם גבורה ימין ושמאל חסד עולה ע״ב גבורה עולה
ר״ן הרי סוד ויעבור הוא סוד יי׳ העולה ע״ב י׳ יה׳ יהו׳ יהוה
הרי ע״ב או בזה האופן יוד הי ויו הי הרי בשני פעם שם
יהוה עולה ע״ב וכן עולה ר״ן בזה האופן שני מספרים
הנזכרים שכל אחד מהם עולה ע״ב הרי קמ״ד ועוד
יש בו מספר שלישי והוא יוד הא ואו הא עולה מ״ה הרי
ג׳ המספרים קפ״ט ועוד מספר רביעי והוא מספרו כפשוטו
שהוא כ״ו הרי ארבע המספרים עולה רט״ו והשם עצמו
אחר הרי ר״ן זהו ויעבור יי׳ ע״ב ר״ן הוא יי׳ וכל זה רמוז

בשושנים

67

בשישים אותיות שבפרשת ואהבת׳ והם כנגד שישים רבוא
יוצאי מצרים ושישים ריבוא נשיקות שהקדוש ב״ה משק
לגופו של משה רבינו ע״ה כמו שמקובל ליודעים חן ויכוין
שבקריאת פרשה זו על הכוונה הזאת ישמור אותו הקדוש
ב״ה הצד שבפנים והם הפנים והחזה והלב והאסטומכא
וקרביים והבני מעים שהוא הצד היותר מעולה מכל
יש
צדדים האדם ולכן יכוין בקריאת פרשת ואהבת בשוש
אותיות שם ההויה שבה שישמרהו האל מצד הפנים משישים
מלאכי חבלה השולטים בלילה עם לילית כמו שנאמ׳ בע״ה
כ״ד
עוד נמצא בפרשה זו עשר מצות
עשה קבועות בה אחת קבלת עול מלכות שמים שנאמ׳
ה׳ אלהינו שנית יחוד השם שנאמ׳ יוי אחד שלישית אהבת
השם שנאמ׳ ואהבת את יוי׳ רביעית תלמוד תורה שנאמ׳
ודברת בם חמישית למור בנים שנ׳ ושננתם לבניך
שישית ושביעית לקרוא קרית שמע ערבית ושחרית
ובשכבך ובקומך שמינית ותשיעית תפילין של יד
ושל ראש שנ׳ וקשרתם לאות על ידך ולטוטפות בין
עיניך עשירית מזוזה דכתיב וכתבתם על מזוזות
ביתך ובשעריך׳ עוד תמצא ראשי אברי הגוף

נזכרים בפרשה זו שמע לאזנים טוטפות לעינים ודברת
ללשון ושננתם לשנים וקשרתם וכתבתם לידים ימין
ושמאל ובלכתך לרגלים והלב והנפש ובכלל הנפש
האף שבו משיב הרוח ומזהרה מיצר הרע שנ' בביתך
ולא בבית רעך· הרי בפרשה זו רמוזים שלש מצות
במחשבה קבלת עול מלכות שמים יחוד השם אהבת
השם וארבע מצות בדבור תלמוד תורה למוד בנים
קרית שמע ערבית ושחרית ושלש מצות במעשה
תפילין של יד ראש ושל מזוזה ואלה כוללות כל ה'
האמונה כמו שמבואר ליודע קבלתם וסודם כמו שחברתי
בספר דרך עץ החיים בחלק הצנע לכת שהוא חלק טעמי
המצות על דרך האמת מכל מה שכתבתי יבין וידע האדם
כמה צריך שיהיה זריז וזהיר בקריאת שמע בנקיון כפים
ובכונת הלב ובמבטא שפתים לדקדק בתיבותיה ובאותיותיה
כדי שלא יבליע שום אות או שלא יקרא אותה שלא
כתקנה כדי שלא יחטיא הכונה בהם· וכן אמרינן
בברכות פרק היה קורא כל הקורא קרית שמע באותיותיה
מצננין לו גיהנם שנאמ' בפרש שדי מלכים בה
תשלג בצלמון אל תקרי בסין אלא בשין אל תקרי בצלמון אלא בצלמות

אלא בצל מות ופירש רשי ז"ל בפרש שרי אם תפגש ותבדיל
תיבות של מלכות שוים מלכים בה התורה אשר מלכים
ימלוכו תשלג ותכנן לך את צל המות עד כאן
וראיתי להביא פה ענין אחר שראיתי
כ"ה
כתוב בענין פירוש פסוק זה ומה צל מות לא ידעתי ממי
מקדושים וזה לשונו . תניא ר' אליעזר אומר
שלש משמרות הוי הלילה ועל כל משמר ומשמר יושב
הקדוש ב"ה ושואג כארי. שנ' יי' ממרום ישאג ממעון קדשו
יתן קולו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו וסימן לדבר משמרת
ראשונה חמור נוער שניה כלבים צועקים שלישית תינוק
יונק משדי אמו ואשה מספרת עם בעלה. תנא ארבע
רוחות נבראו בעולם רוח פנת המזרח רוח פנת המערב
רוח פנת צפון רוח פנת דרום ולארבע פינות הללו ברא
הקדוש ב"ה ארבעה מלאכים שממונים עליהם ביום
ובלילה מיכאל שר החסד הוא ממונה על רוח מזרחית
עד חצי היום ומחצי היום עד הלילה רפאל הוא ממונה
על רוח מערבית והוא גם כן מצד החסד ועליהם כתיב
חסד אל כל היום וכתיב יומם יצוה יי' חסדו ובתחלת
הלילה גבריאל שר הגבורה והדין הוא ממונה עד חצי

הלילה עם רוח צפונית ושתי כחות של דין יש בעולם וכ׳
וכשמתחברים כועלים דין חזקיהם נקראים שור וחמור
ועליהם רמזה התורה באומרה לא תחרוש בשור ובחמור
יחדין ומדת השור שולטת ביום והיא כבושה תחת מדת
החסד השולט ביום ובלילה שהיא זמן מדת הדין מדת
החמור שולטת ומקטרגת ובמשמרה ראשונה החמור
הזה נוער ואומר הב הב וכשהחמורים השפלים החומריים
שמעים קולן צועקים ונוערים גם הם ובאותה שעה
שמעים כל המזיקים קול החמור ובאים עם זו המדה
ואלו הם נקראים קטב מרירי וזהו שאמר הכתוב מדבר
באופל יהלוך מקטב ישוד צהרים׳
משמרה שניה
כלבים צועקים והוא זה כשברא הקב״ה האדם נתן לו שני
מלאכים אחד של רחמים ואחד של דין כדי לשומרו כד׳
כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך׳ ובכל לילה
ולילה אותם המלאכים מעלין הנשמה לפני הקב״ה
ושואבת חיים לגוף ואומרת לפני הקב״ה רבונו של עולם
הגוף שהכנסתני בו כך וכך עשה כך וכך דבר
והמלאכים שעולים עמה מעידים שנ׳ ואתם עדי נאם יי׳
ואני אל׳ וכשאדם נפטר המלאכים הולכים עם הנשמה

69

עד מהלך שלש מאות שנה שכך שנו רבותינו מן השמים
ועד הארץ חמש מאות שנה ומשם הם עולים לשמי מרום
ואומרים אם יש זכות לנשמה היא תעלה ואם לאו מיד חוזרים אלף
מניחים אותה במקום שיש שם שלשים ושתים רבבות
נתיבות מהם ישרים ומהם עקלקלות וכלם נקראו
מוקשי מות דרכי שאול ובכל נתיב וכתיב אש אוכלה
והם אומרים אחד אל אחד אם תראה שום נשמה שתכנס
בשום דרך מהדרכים הללו אמור לי ויש שם דרך אחד
ובאותו דרך מרה אחת כמו כלב ובזמן שהנשמה באים
נתיב מנתיבות אלו הכלב רואה אותה ומיד צועק וכששומעין
המזיקין ומלאכי חבלה את קולו יודעים שיש שם נשמה
מיד הם באים ותופסין אותה וקולעין אותה דכתי' ואת נפש
אויבך יקלענה בתוך כף הקלע עד שמשליכין אותה
לגיהנם ועל זה התפלל דוד הצילה מחרב נפשי מיד כלב
יחידתי מן המרה הזאת הנקראת כלב ועל זה נאמ' ולכל
בנ' ישראל לא יחרץ כלב לשונו ובין הנתיבות והדרכים
ההם יש דרך אחד שנקרא ארח חיים ועלין כתיב אורח
חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה אורח
חיים שומר מוסר ועוזב תוכחת מתעה פירוש מתעה הנתיבות

שאמרנו ואותו הנתיב שנקרא ארח חיים יש בו מהלך שלשה
ימים חשך ואש ומשם ואילך כלו אור וכל שאר הנתיבות
כלם אש וחשך ואפלה מגורה ונקראים עמקי שאול ואותו
מקום של חשך שבארח חיים נקרא גי צלמות ועליו אמר
דוד גם כי אלך בגי צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי
והקוראים קרית שמע על מטתם כתקנה כשעוברים
דרך אורח חיים ארון ברית יי' נוסע לפניהם דרך שלשת
ימים לתור להם מנוחה ומצנן לפניהם אותו האש: כמאמ'
ז"ל כל הקורא קרית שמע על מטתו מצננין לו גיהנם
שנא' בפרש שדי מלכים בה תשלג בצלמון אל תקרי
בצלמון אלא בצל מות וניצול מדין גבריאל השולט
עד חצי הלילה שהיא תוקף אותה המדה בחצי הלילה
מפני שהקדוש ב"ה משתעשע עם הצדיקים בגן עדן
ובאותה שעה מתעורר המלאך נוריאל עם רוח דרומית
ואומר עורי צפון ובואי תימן וכולי עורי צפון זה גבריאל
עם רוח צפונית שהוא ממונה עליו' ובואי תימן זה רוח
דרומית עם נוריאל הממונה עליו' הפיחי גני יזלו בשמיו
לעדן נפשות הצדיקים שבגן עדן יבא דודי לגנו זה
הקב"ה ויאכל פרי מגדיו אלו מעשיהן של צדיקים ודוד

המלך שהיה יודע סוד זה היה קם בחצי הלילה דכתי' חצות
לילה אקום להודות לך' כנור היה תלוי למעלה מראשותיו
וכשהיה רוח צפונית מנשבת היה הכנור מנגן מאליו על
ידי גבריאל הממונה על רוח צפונית ועל זה נאמ' מה רב
טובך אשר צפנת ליריאיך' פעלת לחוסים בך וג' עד כאן'
מה שאומ' במאמר זה שרוח צפון מנשב מראש הלילה
עד חצות הוא הפך דברי ר' שמעון בן יוחאי שכתבתי לשל
בסימן ג' הרי מבואר כמה הוא שכר הקורא קרית שמע
כתקנה ומפרש כל תיבה ותיבה וכל אות ואות באר היטב
ולכן צריך לבאר כל המקומות אשר צריך להפריש ביניהם
וליתן רוח בין הדבקים בכל הקרית שמע עם היות שאין
חיוב קריאת כלה על המטה כי אם פרשה ראשונה'
להיות תועלת רב למי שיקרא בספר זה להיות בקי בקריאתה
ואשלים לכתוב פרשת ואהבת עם פסק המקום אשר צריך
ליתן ריוח בין הדבקים של כל הפרשיות כדי שלא יטעה
הקורא בה ויקרא לה כהלכתה. ויבין מקומות הריוח באר היטב'
כן' והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום
על לבבך ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך וקשרתם לאות

על ידך והיו לטוטפת בין תיבות פרשה זו והם מ״ב כנגד שם
עיניך׳ וכתבתם על של מ״ב הידוע שם אב״ג והוא
מזוזת ביתך ובשעריך׳ שם של גבורה וכשהאדם
מיחד שמו של הקב״ה בי״ב צרופין עם י״ב תיבות שבפסוק
שמע ובשכמל״ו שם מ״ב שהוא שם הגבורה הוא נכלל
בימין בחסד מדת האהבה ולכן יש בפרשת ואהבת מ״ב
תיבות לרמוז זה׳ וכן אמרו בספר הזוהר פרשת אחרי
מות פתח ההוא ינוקא ואמ׳ עמי מה עשיתי לך ומה
הלאיתיך ענה בי׳ קודשא בריך הוא בחביבותא דאית
ליה עם ישראל קרא לון עמי מה עשיתי לך למה עשיתי
לך מה אלא דתזלון לבתי כנסיות ולבתי מדרשות
ותסהירון בי דאנא אחד׳ הדא הוא דכתי׳ שמע ישראל
ה׳ אלהינו ה׳ אחד תסהירו דאנא חד ואתעלה על שמא
ד מ״ב תיבין דאינון בפרשת קרית שמע מן ואהבת עד
והיה אם שמע ותעבידון לי חד עלייהו ואיהו שמא דא
בדוגמא שמא דמ״ב שמהן ובשמא דע״ב תיבין דאית
בפרשת קרית שמע מן והיה אם שמע עד ושמתם
את דברי אלה׳ ובשמא דחמשין תיבין בחושבן
חמשין שערי בינה ובשמא דע״ב מן ויאמר עד סוף

כל

כל הפרשה ואינון ארבע פרשיין עם י״ב תיבין דאית בקרית
שמע עילאין אתעבירן כולהון מאתן וארבעין ותמניא כחושבן
רמ״ח אברים וכל אנש דאקרי קרית שמע כדקא יאות כל
תיבה ותיבה משפיע בכל אבר ואבר דיליה ואם אנש לא
אקרי קרית שמע ביממא ובליליא כל אבר ואבר דיליה
מלי מרוח רעה ומכל מרעין בישין דעלמא׳ אמר ינוקא
תלת תיבין אינון חסרין מן קרית שמע מן רמ״ח תיבין
אמר ובמה אשתלימון א״ל אנא שמענא מאבא עם ה׳
אלהיכם אמת׳ פירשו מה עשיתי לך מ״ב תיבות שבפרשה
ושלשה שמות ה׳ אלהינו ה׳ הם מ״ה מה עשיתי לך ומה הלאיתיך
שתלך בכל יום לקרא קרית שמע ליחד שמי ה׳ אלהינו ה׳
על מ״ב תיבות שבפרשה לכן ענה כי תעיד בכל יום שמי
אחד ומיוחד על המ״ב שהוא רמז לשם של מ״ב עד כאן׳
וכן נמצא בספר שקל הקדש וזה לשונו ע
ועניינם
עכשיו יש לפרש מהו סוד פרשיות של שמע ותכונתם קרית
אשר רז״ל תקנו בקרית שמע ובחרו אותו מכל התורה
מיוחדות בסודותם כי הם סדר פרשיות נכונות מיוחדות
על סדר אופן אמיתי ובכאן תמצא ארבע פרשיות
ובקרית שמע חוץ פרשת ציצית שהיא מתקשרת בהם

והם סוד התפילין ופרשת ציצית היא רביעית דוגמא קשר של
תפלין דכתי' וראית את אחורי ובכאן וראיתם אותו' פרשה
ראשונה סוד פרשת היחוד כפי אשר התעוררנו' פרשה
שניה ואהבת עד ובשעריך ויש בה תיבות ארבעים
ושתים כנגד סוד שם המיוחד על ארבעים ושתים שהוא
סוד השם הקדוש' ומפני רום מעלתו וגובה קדושתו
כל הקורא פרשה זו על מטתו כאלו אוחז חרב פיפיות בידו
מפני קדושת המעלה שאין כל בריה יכולה לעמוד
מפנה ועל כן סוד הפרשה הזאת מיוחדת במעלתה וכפי
הסוד הזה אשר התעוררנו' פרשה שלישית והיה
אם שמע עד ושמתם את דברי אלה והיינו סוד פרשה
גדולה ונפלאת ברום מעלתה ויש בה שבעים ושתים
תיבות כמעין סוד שם המפורש של שבעים ושתים
שהוא סוד שם המרכבה העליונה אמנם כי היא פרשה
נבונה בסודותיה ועניניה' אשרי אדם מצא חכמה ואדם
יפיק תבונה פרשת רביעית מן ושמתם את דברי אלה
ואעפ שתיבה זו ושמתם הוא ממנין הראשון ומשם יש
בפרשת הזאת חמשים תיבות עד על הארץ והם
כנגד חמשים שערי בינה ועל כן היא אזהרה העולה

עולי'

על הכל׳ ואמנם כי סוד הדברים ותוכן הפרשיות האלה
מיוחדים על האופן האמיתי ועל כן הפרשיות האלה הם
פרשיות מיוחדות בסוד מעלתן כל פרשה ופרשה בסוד עניין
אמיתי ופרשת ציצית נקשרת עמהם ונכללת מהם
להיותה כלולה מסודות ומעלות ושמות תהומות במעלה
עליונה׳ מפני כך תקנו פרשיות הללו ואמנם כי בהתיחד
הפרשיות בסוד מעלתם וסוד פרשת ציצית תמצא כי סוד
כל קריאת שמע הוא בנין אדם והוא סוד רמ״ח אברים
שבאדם ועל כן תמצא בכל הפרשיות כלם סוד רמ״ח תיבות
להיות בנין האדם שלם בכל תכונו ובכל עניינו ואמרו
במדרש ירושלמי והא מאתים וארבעים וחמש תיבות אמרן
שליח ציבור חוזר ג׳ תיבות ומאן אינהו ה׳ אלהיכם אמת
שהם שלשה תיבות להשלים כל האברים והחזן משלים
האיברים לכלם באותם השלש תיבות אשר הוא חוזר
ומקשה לשם ואומר ודתנן חוזר ואומר אמת או אינו חוזר
ואומר אמת וודאי אינו חוזר ואומר אמת ואמרו כיון
דאינו חוזר ואומר אמת היאך יכול שליח ציבור לחזור
שלש תיבות הללו דהא כבר אמרו אמת והשתא היאך
יכול לומר ולחזור אמת כמתחלה ומתרץ תנן מי שהתפלל

אל יחזור ויתפלל פעם שנית משום דמחזי כשתי רשויות
שליח ציבור אע״פי שהתפלל חוזר ואומר תפלתו כדי להוציא
את מי שאינו יודע ידי חובתו ומה להוציא את מי שאינו
יודע חוזר ומתפלל להשלים לבעין האדם ולהשלים לכל
קהל לא כל שכן וודאי חוזר ואומר שליח ציבור עד כאן
ראיתי ואני תמה על אותם שהין קדמונים בתחלה היאך ענ׳ אל מלך נאמן
לא הגיע לידם זה הענין כי שמעתי אומרים שהיתה
ביניהם מחלוקת עד שהסכימו לומר אל מלך נאמן
בתחלה והענין אינו נכון כי אין צריך להפסיק ולומר
שום דבר בין גמרת אהבה לשמע דכיון שיגיע אדם הבוחר
בעמו ישראל באהבה. שמע ישראל מיד ואין כשורה
להפסיק ולהוסיף בנתים שום דבר כי מים רבים לא
יוכלו להפסיק את האהבה ועוד גם אמנם אינו מתקשר
אל מלך נאמן עם שמע ישראל ועל כן אין הדבר
נכון כדבריהם וכבר פירשנו בכאן כל הצורך ואין
צריך להאריך והכל סוד נכון למבין עד כאן הוא׳ נ״ב
רמז עקר גדול כפי אשר פירשנו והתעוררנו בסוד הדרכים
הללו ועדיין נפרש עקר סוד הייחוד ליחד כל הדברים
בעקר אמתו ברמז מועט נכון למוצאי דעת עד כאן

בספר

ש

בספר שקל הקדש שחבר הרב ר' משה די ליאון וכתב בפירו'
כי השליח צבור חוזר שלשה תיבות ה' אלהיכם אמת ולא
אל מלך נאמן וכן כתוב בתקון יא וזה לשונו
ואיהי בלילא מארבע פרשיין דקרית שמע באינון רמ"ח
עם אל מלך נאמן ובגין דלא עברין הפסקה תקינו לאחזרה
שליחא דצבורא ה' אלהיכם אמת וכו' וכיון שאני בדרוש
זה אכתוב פה מה שפסקתי על ענין חזרת השליח צבור
שלשה תיבות אלו שהם ה' אלהיכם אמת וזה הוא'

גרסינן בברכות פרק היה קורא אמר ר' אבהו אמר ר'
יוחנן הלכה כרבי יהודה דאמר בין אלהיכם לאמת לא
יפסיק אמ' ר' אבהו אמ' ר' יוחנן מאי טעמיה דר' יהודה דכ'
ויוי אלהיכם אמת חוזר ואומר אמת או אינו חוזר ואומר
אמת אמר ר' אבהו אמ' ר' יוחנן חוזר ואומ' אמת רבה אמר
אינו חוזר ואומ' אמת ההוא דנחית קמיה דרבא שמעיה
רבה דאמ' אמת אמת תרי זמני אמר רבה כל אמת אמת
תפסיה להאי בפירוש השאלה הזאת לא מצאתי
לרש"י ולא לתוספות ולא למפרש אחר שיפרש בה
שום דבר ונראה לי שעל כרחך הכי פירושה חייב לחזור
ולאמר אמת או אינו חייב לומר אמת ר' יוחנן אמר חוזר

שני עולים אחר זה
הביא פי' רש"י ז"ל
פי' רש"י דיהטא של[illegible]
אמת תפסתן להו
בהדיא תשמע דהאי
לישנא שלא היה
מדבר עמו אלא היה
מדבר עם אחרים
ממנו ובעל הספר הזה
אמ' אני הכי לא השתי'
דבא ולאכעם עליו ולא
דבר לו אלא לעומדים
לפניו

ואומר אמת רוצה לומר חייב לחזור ולאמר אמת רבה אמר אינו
חייב לחזור ולאמר אמת והכי משמע לישנא דחוזר ואומר
או אינו חוזר ואומר דאי תימא דשאי ואינו רשאי קא מבעיא
ליה לא הוה לי למימר חוזר ואומר אלא לפרושי ולמימר
יכול לחזור אמת או אינו יכול ועוד שהיה דאוי שיאמרו
האומר אמת אמת משתקין אותו כמו שאומר בשמע שמע
ובמודים מודים ולא מצינו כן בשום מקום אותו שמע
שמע או מודים מודים מאי טעמא משתקין אותו משום
דמחזי כשתי רשויות שאומ' לכל אחד שמע או לכל אחד
מודים ובאמת ליכא האי טעמא דהא תאמר גם כן אמת
מחזי כשתי רשויות שאומ' לכל אחד אמת אחד זה אינו
מחוור שאם כן ויציב הוא כמו אמת ולמה תקנו אותו
ועוד בתלמוד ירושלמי לא מצינו שיאמר שאינו חוזר
ואומר אמת כלל גם הרמב"ם ובעל המנהיג וסמ"ק
לא הביאוהו ואם המחלוקת של ר' יוחנן ורבה הוה
כשאים אינו רשאי והיה אסור ברבק היה ראוי שיביאוהו
כדין שמע שמע או מודים מודים ואלא שמע מונה
שאין חולקים באמונה אלא בצריך ואינו צריך ועוד אין
איסור פליגי ר' יוחנן דקאמר חוזר מאי טעמא לא פליג

שבא
דאשמועינן
מונה
שאין חולקים
באמת ואמונה
אלא

בשמע

פי' המדרש
בין מילתא
דקריאת
שמע

או שאם

דין מלה מחוקגור
שלשה דרכים
אלא שמע מונה
אין חולקים כבאמת
ואמונה
באמונה אולא בצריך
או אינו צריך

בשמע שמע מודים מודים כי היכי דפליג באמת אמת
אלא שמע מיכה לא רמו אהדדי דאי רמו אהדדי מבעיא
כמי לא הוה בעי לה תלמודא כי הכי דלא בעי בשמע שמע
ובמודים מודים אלא ודאי בצריך ואינו צריך קא מפלגי
כדאמרינן והכי אמר הטור בפירוש והמנהיג ואדם וחוה ז״ל ר׳ יעקב
אלא שיש הפרש ביניהם של דעת הטור ואדם וחוה ה׳
השאלה היתה אם שהה ואחר הרבה אחר אמרו יי׳ אלהיכם
אמת אם צריך לחזור אמת אם לא ולדעת המנהיג ופירוש
אחר שיש לי על מסכת ברכות ולא ארע ממי מקרושים
כי חקרים שנים או שלשה עלים מהתחלת הספר לדעתם
השאלה היא כשלא שהה וזה לשונם לשון הטור אם אמר
יי׳ אלהיכם אמת כדי שלא להפסיק ושהה אחר כך הרבה
אין צריך לחזור ולומ׳ אמת׳ וזה לשון רבינו ירוחם פירוש בכאן תמצא
שעה תשובה לדברי
אם שהה בנתים כגון דאמר יי׳ אלהיכם אמת ושהה ואחר המכחישים זה
עכ טועים
אינו חוזר ואומר פעם אחרת אמת אלא מתחיל ויציב ובזה העניין
כמה אנשים שאומרים בצבור כשקורים קרית שמע בלחש
עד אמת ובשלית ציבור אומר אמת ויציב חוזרים ואומרים
אמת פעם אחרת וטעות הוא בידם כי כשלא שהה בשיטא כשלא שהה
דאין אומרים שני פעמים כמו שאין אומרים מודים מודים שני׳

פעמים עד כאן דברין משמע כשהוא אומר בלי שהייה כלל לא
בזמן ולא בדבור שני פעמים אמת אז הוא כמו מודים מודים
אבל עם שהייה אינו כמו מודים מודים ובזה מדבר השואל
והמשיב וזה לשון המנהיג ובין ויאמר לאמת לא יפסיק דכתי'
ויי' אלהים אמת ואין צריך לחזור אמת נראה מדבריו שהשאלה
היא בשלא שהה וזה לשון המפרש חוזר ואומר אמת פעם אחרת
כגון דאמר יי' אלהיכם אמת ויציב וכו' אני הוא יי' ואמת אנ'
עד כאן הרי בפי' שסובר שמדבר בשלא שהה מיהו שמעינן
מינהו דבצריך ואינו צריך פליגי ולדברי כולם ההוא דנחית
קמיה דרבא ואמר אמת אמת תרי זימני סמוכים אמרם
בלי שום הפסק כלל כמו שנראה מדברי המפרשים הנזכרים
ומלשון אמת אמת תרי זימני ולא קאמר אמת תרי זימני שהיה
לשון יותר מרווח שרוצה לומר שאמת אמת שני פעמים
ולשון אמת אמת תרי זימני משמע שאמ' אמת אמת שני
פעמים ואם כן הם ארבעה פעמים וזה שקר אם כן לא אמר
זה הלשון אלא להורות שאמר שני פעמים אמת זה אחר זה
בלי הפסק כלל כגון שאמ' אמת אמת ויציב וכו' וראיה לזה
שבפרק אין עומדין אומר האומ' שמע שמע האומר מודים
מודים משתקין אותו ולא קאמר האומר שמע שמע תרי

זימני

זימני מודים מודים תרי זימני ובברייתא אחרת אומר האומר
שמע תרי זימני הרי זה מגונה שמ' שלא אמר כי אם פעם אחת
שמע אמר תרי זימני הר"י שמה שאמ' פה אמת אמת תרי זימני
לרמוז שאומרם בלי הפסק ואלו היה אומר שמעיה דאמר אמת
תרי זימני אי נמי דאמר אמת אמת ולא קאמר תרי זמני הוה משמע
נמי דאמר אפי' בהפסק אבל השתא משמע בלא הפסק בכל ואפילו
הכי לא השתיקו רבא ולא כעס עליו ולא דבר לו דבר אלא לשמרים
לפניו אמר כל אמת אמת תפסיה להאי פירש רש"י ליהטה של אמת
אמת תפסתו לזה בהריא משמע מהאי לישנא שלא היה מדבר
עמו אלא היה מדבר עם אחרים מתנו ואם היה איסור בדבר כמו
בשמע שמע במודים מודים היה לו להוכיחו כמו שעשה ר' ח'
חנינא לההיא דנחית קמיה וכן כי סיים אמר סיימתינהו לכולהו
שבחי דמרך או היה לו להשתיקו ועוד למה יהיה אסור משום
דמחזי כשתי רשויות לשומע כמו שמע שמע מודים הכא ליכא
למיחש להא דהא בלחש קאמ' ליה וליכא למיחש למידי אפילו
אי הוה אמר אמת אמת בלא הפסק כל שכן דקאמר ליה בהפסק
דהא קאמר יי' אלהיכם בין אמת לאמת והכי משמע בהדיא
בירושלמי פרק אין עומדין דקאמר מודים מודים משתקין אותו
אמ' ר' שמואל בר ר' יצחק כי יסכל פי רובבי שקל הדא דתימא

פי' מה שאמ' רבא כו'
אמת תפסיה בהאי

בצבור אבל ביחיד תתנעם הם הרי בהדיא שאפילו מורים שאפילו
דמפסקא הלכתא לכולי עלמא דמשתקין ליה אפילו הכי ביחיד
שפיר דמי וכן פסק ספר מצות גדול וכל שכן אמת דאין שום איסור
כלל לאומרו השליח ציבור בלחש ולחזור לאומרו בקול רם
ארבה נראה דצריך לומ׳ אותו לדברי הכל בלחש כדי שלא
להפסיק בין אלהיכם לאמת כמו שאסור לכל יחיד ויחיד
להפסיק כן אסור לשליח ציבור ולא מפני שיתקן לקהל וישלים
להם רמ״ח תיבות נאמ׳ שיקולקל הוא בעשות איסור ומאי שנא
אמת מיני אלהיכם שחוזר אותם כלם שמותיו של הקדוש ב״ה הם
כל שכן וכל שכן שאם לא היה אומר אותו בלחש הוא והקהל
כלם היו נשארים בקלקולם ולא היה מתקן דבר כי בפרשה ראשונה
של קרית שמע יש חמשים וארבעה תיבות עם ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד בפרשת והיה מאה ועשרים ושתים ובפר׳
ויאמר עד אמת שש׳ם ותשע סך הכל רמ״ח ואמת שאומרים
הקהל בלחש אינו מהמעין אלא כדי לסמוך אלהיכם לאמת
כמו שמפורש בתלמוד דאי תימא שהוא מן המעין אם כן אינם
חסרים אלא שתי תיבות ולמה אמרו שחסרים שלשה תיבות
ושתקנו שיהיה שליח ציבור חוזר שלשה תיבות להשלימם
הא אינם חסרים כי אם שנים אלא על כרחך אמת אינו

מהמעין

מהמעין ואם השליח ציבור לא היה חוזר תיבת אמת נמצא
שעדיין הקהל והוא חסרים תיבה אחת מה תאמר שאותם שאומר
השליח ציבור בקול רם הוא גם כן משלים   יקשה ה' אלהיכם
למה תקנו שיחזור אותם אפילו בלא חזרה נמי יגביה השליח
ציבור קולו ביני אלהיכם וישמעו הקהל ובזה ישלמו כל רמ"ח
תיבות כמו שעושים מתיבת אמת'   אלא מה אית לך
למימר שאם לא היה חוזר אותם לא היו עולים למעין ותשלום
הקהל   דאמרינן לגופה אצטריך הכא נמי באמת אם לא היה
חוזר אותן לא היה עולה לתשלום רמ"ח דלגופה אצטריך לתחלת
ברכת אמת ויציב דהשתא ומה ה' אלהיכם שהם משן הקריאת
שמע עצמה אם לא בחזרה אינם עולים אמת שאינו מהקריאת
שמע על אחת כמה וכמה אלא ודאי אומר אותן בלחש
כדי שלא להפסיק בין אלהיכם לאמת וחוזר אותו בקול רם ביני
להשלים לרמ"ח תיבות לקהל באופן שהוא והם מתוקנים
והמשלים הוא שלם ואינו חסר ועתה לישנא דחוזר דייקא
וכן גמרא במדרש רות פתח ר' יהודה ואמר   רפאות
תהי לשרך ושקוי לעצמותיך התורה היא רפואה לאדם לגוף
ולעצמות לעולם הזה ולעולם הבא דאמ' ר' נהוראי אמר
ר' נחמיה אסוותא היא לברנש בהאי עלמא בכל יומא

ומאן דקרי קרית שמע על תיקונה דאמר ר׳ נהוראי אמר ר׳
נחמיה בקרית שמע יש רמ״ח תיבות כמנין איברין של אדם
והקורא קרית שמע כתיקונה כל אבר ואבר נוטל תיבה
אחת ומתרפא בו ודא הוא רפאות תהי לשרך ארהכי מטא
ההוא ינוקא לאי מתרחא ויתיב קמיה| שמע אלין מילין
קם על רגלוי ואמר והלא בקרית שמע אין שם כי אם רמ״ה
תיבות אמר ליה ר׳ חייא תיב ברי תיב יתיב אמ׳ ליה שמעת
בהאי מידי אמ׳ ליה כך שמעתי מאבא בקרית שמע יש
רמ״ה תיבות חסר תלת למנין איברין של אדם מאי תקנתיה
תקנו שיהא שליח ציבור חוזר שלשה תיבות ומאי נינהו
ה׳ אלהיכם אמת כדי להשלים רמ״ח תיבות על הקהל וכדי
שלא להפסיק לאמת לא פחות משלשה ולא יותר משלושה
ארהכי אתא ר׳ יהודה בריה דרבי פנחס ויתיב לגביהו ואמ׳
ליה במאי עסקיתו אמר ליה במילי דקרית שמע דהכי והכי
אמר האי ינוקא אמר ודאי הכי הוא והכי אמר ר׳ יוחנן בן נורי
אמר ר׳ יוסי בן דורמסקית משמיה דרבי עקיבא חסידים
הראשונים תקנו קרית שמע כנגד עשרת הדברות וכנגד
מנין איברין של אדם והא חסרן מהם שלשה למנין איברין
של אדם שליח ציבור תקנו שיהא חוזר ומשלים אותם

ומאן

ומאן עניהו ה' אלהיכם אמת בתפלה תקנו שלש ראשונות ושלש
אחרונות בקרית שמע שלש שמות בראשונה ה' אלהינו ה'
שלש באחרונה ה' אלהיכם אמת וכל האומר קרית שמע בי האי
גוונא בידוע שאינו עזוק כל אותו היום וכל האומ' קרית שמע
שלא עם הצבור אינו משלים אברין מפני שחסרון השלש תיבות
ששליח ציבור חוזר וכו' הרי בשלשה או ארבעה מקומות מה המאמר
מורה בפירוש ששליח ציבור אומר אמת בלחש ואומר אותו
בקול רם ובפרט במה שאומרים כדי לתשלום רמ"ח תיבות על
הקהל כדי שלא יפסיק לאמת שאם לא היה אומר אותו בלחש
מאי כדי שלא יפסיק לאמת אם מה שאומ' בקול רם פשיטא
שלא היה לו להפסיק שלא היה לו במה להפסיק ולא שייך
שם תקנה כלל ועוד שהאמת שאומ' בקול רם מוכרח הוא לאומרו
שהוא תחלת ברכה אחרונה של קרית שמע ואם כן איכו אומר
אותו כדי שלא להפסיק וכן מה שאמר לא פחות משלשה
ולא יתר משלשה יראה ששלשתן חוזר והאמר שאמר בקול
רם הוא כדי להשלים רמ"ח על הקהל והאמת שאמר בלחש
הוא כדי שלא להפסיק לאמת׃ זהו הנראה לעניות דעתי
עד יבא דבר מרוני ויורה כגשם לנו כמלקוש יורה ארץ כל ימי
נהגתי לאומרו והמנהג עמוד גדול בהוראה ועל זה חותם שמו.

אלו הם החותמים
שמם בשולי האגרת
על ראיית ה' אלהי'
אמת מפי רבותם

אליעזר השמעוני

כמו שהחולי המתמיד
ראוי להחמיר ולדקדק בכפואתו כן הדבר התדיר קודם בהנהגתו
ותקונו להנהיגו במה שהורגל בו ועם שהחכם המפואר הכותב
יצ"ו הוציא מכח פלפולו הלכה וראוי להחזיק לו טובה כי מלפניו
יצא משפט אמת גם בלא זה למה נ"ל בתר אפכא ואין לחלוק
על מנהג רוב ישראל בלא ראיה כל שכן שאנו מחויבים ללכת
אחר כל מנהג קדום אפילו נגד הלכה כמו ששנינו מתקנת
רבן גמליאל הזקן שיהיו מהלכים אלפים אמה לכל רוח ורוח
ואין יכולת ביד שום חכם לבטלו כמו שאמרו ביבמות פרק
מצות חליצה ובמנחות פרק הקומץ רבה אמר רבה אמר ר'
כהנא אמר רב אם יבא אליהו ויאמר חולצין במנעל שומעין
לו אין חולצין בסנדל אין שומעין לו לשנות מנהג העם המפורסם
ומנהג אבותינו תורה היא ואם אינם נביאים בני נביאים
הם וזה המנהג קבוע ופשוט ושנעשה על ידי ותיקין כמו
שכתוב במרדכי בריש הפועלים דאיתא בירושלמי ועוד שאין
ההלכה נקבעת אלא שיהא מנהג ותיקין ודייקינן מנה
אפי' לעניין אסורא מנהג מבטל הלכה ראוי לענין ממונא
אפילו מנהג חמרים אין מפנים כדאיתא פ' הגוזל בתרא
ושורת הדין נותנת להאמין המריבים בנדון הזה כי שאלנו

כי

78

כי כל החונים הקבועים גם אנשים גדולים בעלי מעשה יראי
אלהים אוהבי אמת שונאי בצע המחלוקת והעירו לנו כי הבפל
יעשה להשלים החסרון ומה לנו לספק והערות נתונה מהמאמר
הנשוש גם בתקונין שלו ובפרוש התורה ודין האמת שלא תסור
במחלוקת ולא יעלה על לב אפשרות התורה ולא יתכן שיהיה
בחלוף מה שהאמכנן בה שלמה קבליר
אנ החותם משולל מכל מושכל במצות החברה
הקדושה אמרתי כי לפעמים ימים ירבו ומעגלם ושעם קדמונות
נשכנע בארצנו מנהג קדום לומר שליח ציבור בלחש יי' אלהיכם
אמת כדי שלא להפסיק בין אלהיכם לאמת ולחזור בקול
רם כדי להשלים לרמ"ח ודבר ברור אצלנו כפי השרשים ה'
התלמודיים אם הלכה רופפת בידך זיל פוק חזי מה עמא
דבר שמואל בן באן בנשפטי פיון שאמרו
בירושלמי אם הלכה רופפת בידיך פוק חזי מה עמא דבר כל
שכן הכא שנתלין באילן גדול ובפרט טענות החכם השלם
יצו זעירא משושתנא בכמה"ר יוסף שמריליין ז"ל שלמה
גם כי טענות החכם המעיין מקובלות אצל כל
מעיין ונוסף גם הוא המנהג הקדום ולא מיחו בו קדמונינו
ולכך אין ראוי להשיב עליו צ'נ'ל צעיר בן רב שמואל בן

משיח היה כתוב

למורנו החכם הכולל הה״ר יואל ן׳ שועיב זלה״ה

משיב לפי תום דבר ההלכה לשונ צלת רכב על
דבר אמת כי שבת שלי היתה גם בחרתי חלקי אחחן להקרא
המצוה על שם גומרה העבר הקטן יצחק בכמ״ הרר יוסף יעבץ
הדורש נצב״ה׳
וכל החזעם אשר הין

ביומים ההם בשילוניקי העירו כי כך היה מנהגם בפע חכמי
דורם ואלה שמותם הנבונים הנבון הה״ ר׳ יצחק חסן והנבון
הה״ ר׳ יום טוב בן מנסה והחכם הה״ ר׳ אברהם ערמה׳
והנבון הה׳ ר׳ שמואל עלי והנבון ר׳ גדליה ויליסיר והנבון
ה׳ ר׳ יצחק בן פלח והנבון הרב ר׳ שלמה שאעש והנבון הר׳ יונה
אורה בואינה והנבון הה״ר יוסף ליאון והה״ר יוסף בה״ר יעקב תירם
והנבון הה״ר יהודה צרפתי כל אלה חברו אל עמק האמת שנהגו
בפע חכמי דורם בקהלותיהם ואלה שמותם החכם השלם
המקובל הה׳ ר׳ משה ן׳ צור מרביץ תורה בק״ק ניליא ליאון
והחכם השלם הה״ר ברוך וכל חכמי ק״ק אלקלא והחכם השלם
מהר״ר יעקב ן׳ חביב ומהר״ר יוסף פאסי ומהרר שלמה טיטצק
ומהר משה ריקואילייך ומהרר מאיר ערמא ומהרר משה
אלבילדא והחכם השלם הה״ר יעקב אחיו׳ וכן העירו בשם
חזעם אחדים גדולי הדורי

וכחזור

ונחזור לענייננו בחיוב קריאת שמע
של לילה לדברי הכל אינו אלא פרשה ראשונה עד ובשעריך
והמקומות שבה שצריך האדם לתת ריוח בין הדבקים הם
מועטים ומבוארים אמנם נכתוב פה אותם עם מקומות
שאר הפרשיות לסבה שאמרנו׳ והפסקות פסוק שמע הם ד׳
הראשונה בין שמע לישראל כדי שלא יראה כאומר שמישראל
תיבה אחת וכן בין ישראל ליי׳ כדי שלא יראה כאומר ישראל
דוני תיבה אחת וכן בין יי׳ אלהינו שלא יראה כאומר אדנ׳ ליהינו
תיבה אחת וכן בין יי׳ אחד כדי שלא יראה כאומר אדנ׳חד
תיבה אחת שאר הפסקות הם נחלקות לשלשה מינים
המין האחר כל שתי תיבות הסמוכות אשר סוף האחת וראש
השנית אות אחת והם שמונה בכל לבבך על לבבך בכל
לבבכם עשב בשדך ואבדתם מהרה על לבבכם הכנף
פתיל אתכם מארץ זהו המין הראשון׳ והמין השני הוא כל
תיבה שתחלתה אלף ואפשר שלא ירגישנה במבטא והם
תשעה ושלשים והם ששה עשר של שתי תיבות הסמוכות
שהראשונה מסיימת במם והשנית מתחלת באלף והם אלה
ועבדתם אלהים אחרים׳ ושמתם את׳ וקשרתם אתם׳ ולמדתם
אותם את׳ וראיתם אותו׳ וזכרתם את ועשיתם אותם׳ ע׳.

שעיבם אשר זונים אחריהם׳ ועשיתם אותם׳ אלהיכם אני
אלהיכם. אשר לאלהים אני אלהיכם אמת׳ נשארו עשרים
ושלש והם אלו יוי אלהינו׳ שלא [illegible]ה כאומר ארץ לדנו׳
וכן יוי אחר שלא יראה. כאומר ארע חרי ואלה השנים כבר
מנגו אותם עם הפסוק עצמו וכן את יוי שלא יראה כאומר
את רוע יוי אלהיך שלא יראה כאומר ארפ לדעך׳ אשר אנכי
שלא יראה כאומר אשר גבי מצותי אשר׳ אשר אנכי׳ את יוי
אלהיכם מטר ארצכם וחרה אף יוי שלא יראה כאומר וחרה
אפרוני׳ ועצר את׳ שלא יראה כאומר ועצרת׳ אשר יוי רברי אלה
נשבע יוי ויאמר יוי אל דבל אל שלא יראה כאומר ודבר ׳
מצות יוי׳ אשר אתם יוי אלהיכם׳ והמין השלושי
הוא שוש שע פעמים ברוך ובשכבך וצריך להפסיק
ביניהם שלא יראה כאומר כדרכו בשכבך וכן בין נמשפב
וקשרתם שלא יראה כאומר נפשכ מוקשרתם וכן בין הדברים
האלה שלא יראה כאומר הדברים מאלה׳ וכן וכתבתם
על שלא יראה כאומר וכתבתמל [illegible]ה וכן ראוי
ליזהר להטעים עין דנשבע׳ כדאיתא בירושלמי כדי שלא
יהא נראה בהא וכן ראוי לדקדק ביוד של יהיה יפתה ירבו
ודומיהן שלא יראה כאלו מתחלת התיבה באלף איהיה

היפתח

איפתח אירבו׳ וכן יצריך להפסיק בין היום לעל לבבך שלא
יראה היום על לבבך שלא יראה היום על לבבך ולא למחר
על לבבך׳ וכן בין היום לאהבה שלא יראה היום לאהבה ולא
למחר לאהבה׳ אלה הם המקומות אשר ראוי לקורא קריאת
שמע בקר וערב לדקדק בכל הפרשיות ובפרשה ראשונה
כשהולך לשכב על מטתו והם ששים מקומות ועליהם רמז
גם כן הכתוב ששים גבורים סביב לה כמו שכתוב בתקון ד׳
וזה לשונו וסליק בעשרה שית׳ זמנין עשר עד
וסליק לששים ואינון אתוון הדבקות בקריאת שמע ובגיניהו
אתמר כל המשים ריוח בין הדבקים מצננין לו גיהנם ושלמה
עלייהו אמר בספרו הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים
סביב לה ואינון כתרין ערסיה ולקבליהו שישים המה מלאכות
אילין דכרין ואילין נוקבין אילין דקריאת שמע דכרין אילין
דתקין משה אילין דתקין שלמה נוקבין ואילין בית קיבול
לאילין דרגין דשלמה אינון בית קיבול לדרגין דמשה וכד
מתחבר כלא חד שלמה אתהפך למשה עד כאן׳
פירוש כי אותיות שלמה הם אותיות למשה בצירוף׳
וכן ראוי ליזהר בכל תפלה ובקשה
כ״ג
שהאדם מתפלל לדקדק בכל התיבות והאותיות וכן בכל

התיבות והאותיות וכן בכל קריאה שקורא בתורה׳ וכן כתב
בחבורא קדמאה פתח רעיא מהימנא ואמר כתיב ושפתותינו
שבח כמרחבי הרקיע שבעה רקיעין אינון וילון רקיע שחקים
זבול מעון מכון ערבות שחקים בהון ריחים הטוחנות מן
לצדיקים ואינון שחקים על שם ושחקת ממנה הדק ואינון
נצח והוד עלייהו אתמר ושחקים יזלו צדק דא שכינתא
תתאה דאיהי וילון וכולי עד ובגין דא נצח והוד טוחנין מן
לצדיקים דאינון מסטרא דצדיק יסוד עולם דאיהו בניהן
ובגין דא אתקריאן טוחנות ומסטרא דשטן שטו העם
ולקטו אינון לקוטות דפסקות דמתעתין וטחנו ברחים
מהכא מאן דאפיק מילין דאוריתא בעי למטחן לון בשיניהון
לאפקא לון מילין שלמים ואילין מילין אתקריאן שלמים
ואחרנין דאינון שטיין דאכלין מילין בהלעטה ולא טחנין
לון בטוחנות דילהון ובשינים מה כתיב בהון הבשר עודנו
בין שיניהם ואף יי׳ חרה בעם דאינון מגזעא דההוא דאתמר
ביה הלעיטני נא׳ אמנם לא הזהירו בהם חכמים ז״ל
כמו שהזכירו בפרשיות קרית שמע לפי שבקרית שמע
יש רמ״ח תיבות במנין רמ״ח אברין של אדם וכמו שהאדם
אוכל ושותה ליתן מזון לכל אברין שני פעמים ביום כן בקראן

רמ"ח תיבות שבקריאת שמע עם הכונה הראויה פעמים ביום
מכין ומזון לכל רמ"ח איברין וכמו שהאברים הנפרדים שיש כראוי
לו לאדם אם היו קצתם מחוברים לא היה משתמש בהם
גם לא היה המזון בא אליהם כראוי כמו אצבעות הידים שאלו בידין
היו קצתם מחוברים זה עם זה לא היה האדם משתמש האדם
כראוי כך תיבות הקריאת שמע שהם כנגד האיברים אם
לא יתן ריוח בין הדבקים אין אברין נזונים כראוי ולכן חז"ל
הזהירו אזהרה זו בקריאת שמע יותר מן התפלה ומקריאה
אחרת וזולת זה שאמרנו יש סוד אחר גדול מאד כמו שכתבתי
בספרי בחלק טעמי המצות׳

כ"ח

ובענין פירוש הפרשה ראיתי לכתוב בה מה שכתוב
בס' הזוהר פרשת ואתחנן וזה לשונו׳ עוד פתח ואמר ושננתם
לבניך כמא דאתאמר חציך שנונים דבעי בר נש לחדדא
מלה דאורייתא לגבית כחרבא דאיהי שננא בתרי סטרוי
בגין דיעול ליה חדודא באורייתא ולא ישתכח לגביה בטפשותא
ודברת בם כל מילין די באורייתא כל חד וחד אורחא ליה
בלחודוי ודברת ותדבר מבעי ליה אלא בעי בר נש לאנהגא
גרמיה בהו ולאנהגא גרמיה דלא יסטי לימינא ולשמאלא
בשבתך בביתך לאנהגא גרמיה בביתיה באורח תיקונא

דילפין מינה בני ביתיה למנהגא גרמיה עמהון בנחת בחדו
לא יפיל דחילו בבני ביתיה יתיר וכל עובדוי בביתיה באורח
תיקונא ובלכתך בדרך למנהגא במילי דאורייתא ולהתקנא
גרמיה בהון במה דאצטריך ולדברא גרמיה באורחי דאורייתא
ומאי איהו בגוה דיעקב לדורון לקרבא לצלותא וצלותא בעי במה
לצלאה למאריה נשילא תינהון מילי דאורייתא׳ ובשכבך
לדברא גרמיה בדחילו דמאריה בקדושה בענוה דלא אשתכח
חציף לקבליה דמאריה ובקומך למיהב תושבחאן למאריה
דאתיב ליה נשמתיה דהא בכמה חיובין אשתכחת קמיה מאריה
וקודשא בריך הוא עבד שמיה חסד ואתיב לה לגופיה׳ וקשרתם
לאות על ידכה הא אוקמוה על יד כהה ודא היא שמאלא
ובספרא דאגדתא אמר על יד כה כמא דאתאמר כה יהיה
זרעך עד כאן כל זה ראיתי להאריך בענין סוד קרית שמע
מן הפרשה ראשונה של קרית שמע שעל המטה וצריך
שיכוין שעם קריאה זו ישמרהו הבורא יתברך מצר הפגע
ממין אחר מן המזיקין הנזכרים׳

כט

יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן אומר לה׳
מחסי ומצודתי אלהי אבטח בו׳

אחר

אחר קריאת פרשת ואהבת יאמר מיד שיר של פגעים דגרסי׳
פרק שני דשבועות תנו רבנן שיר של תורה בכנורות ובנבלים
ובצלצלים על כל פנה ופנה ועל כל אבן ואבן גדולה שבירושלם
אומר ארוממך ה׳ כי דליתני וגומר ושיר של פגעים ויש אומ׳
שיר של נגעים מאן דאמר דנגעים דכתי׳ ונגע לא יקרב
באהליך׳ ומאן דאמר פגעים דכתי׳ יפול מצדך אלף ב׳
בכנורות ובנבלים ובהונים אומר יושב בסתר עליון עד כי
אתה ה׳ מחסי וחוזר ואומר ה׳ מה רבו צרי עד לה׳ הישועה ע״כ
ופי׳ רשי ז״ל שיר של פגעים יושב בסתר עליון ולפי שאמרו
משה רבינו ע״ה בהקמת המשכן דכתי׳ ויברך אותם משה
ומה ברכה ברכן יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם
ויהי נועם ה׳ אלהינו עלינו הכי איתא בתורת כוהנים והוא
באחד מהמזמורים שאמר משה בספר תהלים תפלה למשה
עד סוף מזמור לתורה פגעים מזיקים שפוגעין בבני אדם
להזיק ע״כ׳ והר״ן ז״ל פי׳ שיר של פגעים וכולי׳ פי׳ כשקדש
עזרא את ירושלם היו הולכים סביבות העיר ואומרים שיר
זה להכרית הפגעים והמזיקים והיו אומרים אותו בשמחה
ובשירים ומפרש ואזיל שאותו שיר של פגעים הוא יושב
בסתר עליון ולא גרסינן ואומר אלא אומר דפרושי קא מפרש

מהו שיר של פגעים עד כאן לשונו׳ וגרסי׳ בגמרא התם
ר׳ יהושע בן לוי אמר להו להני קראי וגני היכי עביד הכי והא
אמר ר׳ יהושע בן לוי אסור להתרפאות בדברי תורה להגן
שאני ופי׳ רש״י ז״ל דהני קראי שיר של פגעים וגני כשהוא
הולך לישן בלילה עד כאן ולי נראה שחוזר גם כן למזמור
ה׳ מה רבו צרי והיינו דגרסינן בירושלמי דרבי יהושע בן לוי
קורא מזמורים בתורה כד לקמן ומזמורים לשון רבים שיר
של פגעים ומזמור ה׳ מה רבו צרי וכן פסק הריא״ף ושאר
הפוסקים שיש לאומרו׳ וכמו שאמר עזרא שיר של פגעים
כשקדש את ירושלם כדי להכרית את המזיקין כן תקנו
אנשי כנסת הגדולה לאומרו בכל מוצאי שבת כדי להכרית
המזיקין לפי שבערב שבת כשקדש היום באת שבת באת
מנוחה לעולם וכל המזיקין בדלים ממנו ולכן אנו אומרים
ופרוש עלינו סוכת שלומך וגומ׳ ברוך אתה ה׳ הפורש
סכת שלום עלינו׳ כנשר על גוזלין ירחף ומיד
במוצאי שבת כל המזיקין חוזרים לשוט בעולם ואנחנו
צריכין שמירה גדולה ולכן אנו אומרים שיר של פגעים
להכרית המזיקין מעלינו׳ ל׳
וששה מיני מזיקים הם המזיקין שנבראו בע׳ שבת בין השמשות

המזיקין

והמזיקין שהוליד אדם הראשון במאה ושלשים שנה שעמד
בלא אשה והמזיקין הנולדים בכל זמן וזמן מכל איש ואיש
מן הקרי הרואה בלילות והמזיקין שנולדו מעזא ועזאל ש
שהולידו מן נעמה והמזיקים שנעשים מנפשות הרשעים
אחרי מותם והמזיקין הנולדים מבני נעמה המזדווגים עם
הנשים בחלום חזיון לילה וכמו שנמצא כל זה באר היטב
בספר הזהר וזה לשונו אשר ברא אלהים
לעשות לשכללא ולאתקנא כלא כל יומא ויומא ולאפקא
רוחין ונשמתין קדישין בעלמא ואפילו רוחין ושדין ואי תימא
דלאו אינון תקונא דעלמא לאו הכי דהא אינון תקונא
דעלמא הוו ולאלקאה בהו חייבי ארעא ואינון לקיבליהון
לאוכחא בהו מאן דאזיל בשמאלא אתאחיד בשמאלא
לגבייהו בגיני כך לתקונא דעלמא הווי תא חזי מה כתיב
בשלמה והוכחתיו בשבט אנשים ובנגעי בני אדם אילין
אינון מזיקין תא חזי בשעתא דאתבריאו אתקדש יומא
ואשתארו רוחא בלא גופא ואילין אינון בריין דלא אשתכללו
ומסטרא שמאלא אינון זוהמא דדהבא ועל דא בגין דלא
אשתכללו ואינון פגימין שמא קדישא לא שריא באתר
פגים ותא חזי בר נש דאתפגים ולא שביק בר בהאי

עלמא כד נפיק מניה לא אתדבק בשמא קדישא ולא
אעלין ליה לפרגודא בגין דאיהו פגים ולא אשתלים ואילנא
דאתעקר בעיא נטיעא זימנא אחרא בגין דשמא קדישא
אשתלים בכל סטרין. תא חזי הני בריאן פגימין
אינון מעילא ומתתא בגין כך לא מתדבקן לעילא ולא
מתדבקן לתתא ואשר ברא אלהים לעשות דלא
אשתלימו לעילא ותתא ואי תימא והא רוחין אינון אמאי
לא אשתלימו לעילא אלא כיון דלא אשתלימו לתתא
בארעא לא אשתלימו לעילא וכלהו מסטר שמאלא קא
אתיין ומתכסיין מעינא דבני נשא וקיימן לקבלייהו לאבאשא
לון תלת לון במלאכי קדישין ותלת לון בבני נשא והא
אוקמוה. בתר דאתבריאו רוחין אשתבקו אינון רוחין דבתר
ריחמא בנוקבא דתהומא רבא ליליא דשבתא ויומא דשבתא
כיון דנפק קדושא דיומא ולא אשתלימו נפקו לעלמא
ושטאן לכל סטרין ובעי עלמא בעיין לאתנטרא מנייהו
דהא כדין כל סטר שמאלא אתער ונורא דגיהנם מלהטאן
וכל אינון דבסטר שמאלא אזלין ושטאן בעלמא ובעאן
ובעאן לאתלבשא בגופא ולא יכלין כדין בעינן לאסתמרא
מנייהו ואתקינו שיר דפגעים בכל שעתא דדחילו דילהון

שעייא

8

שריא בעלמא׳
ותא חזי כד אתקדש יומא במעלי שבתא סוכת שלום שריא
ואתפרישת בעלמא מאן סוכת שלום דא שבת וכל רוחין
ועלעולין ושדין וכל סטרא דמסאבא כולהו טמירין ועאלין
בריחייא דנוקבא דתהומא רבא דהא כיון דאתער קדושתא
על עלמא רוח מסאבא לא אתער בהדיה ודא ערק מקמיה
ודא וכדין עלמא בנטירו עילאה ולא בעינן לצלאה על
נטירו כגון שומר עמו ישראל לעד דהא דא ביומי החול ׳
אתתקן דעלמא בעי נטירו אבל שבת סוכת שלום אתפרשא
על עלמא ואתנטיר בכל סטרין ואפי׳ חייבי דגיהנם נטירין
איכון וכולא בשלמא אשתכחו עילאין ותתאין בגין כן בקדושא
ביומא מברכין הפורש סוכת שלום עלינו ועל עמו ישראל
ועל ירושלם אמאי על ירושלם אלא דא היא מדורא דההיא
סוכה ובעינן אנן לזמנא לההוא סוכה דיתפרסא עלנא למשרי
עמנא ולמהוי מגינא עלנא כאמא דשריא על בנין ובנין לא
דחלין מכל סטרין ובגין דא הפורס סוכת שלום עלינו ועל
עמו ישראל ועל ירושלם׃ תא חזי בשעתא דישראל מברכין
מזמנין להאי סוכת שלום אושפיזא קדישא ואמרי הפורש
סוכת שלום כדין קדושתא עילאה נחתת ופרישת גדפהא.

עליהו דישראל ומכסייא לון כאמה על בניא וכל זיינין בישין
אתכנשו מעלמא ויתבי ישראל תחות קורשא דמאריהון
וכדין האי סוכת שלום יהיבת נשמתין חדתין לבנהא מאי
טעמא דכדין זמן זווגהא ונטלא נשמתין ובה שריין ומנהא
נפקין וכיון דשריא פרישת גדפהא על בנהא כדין אריקת
נשמתין לכל חד וחד״ אמר ר׳ שמעון על דא תנינן
שבת דוגמא דעלמא דאתי הכי הוא ודאי ועל דא שמטה
ויובל דוגמא דא דדא ושבת נעלמא דאתי הכי הוא וההוא
תוספת דנשמתא מדוא דזכוכ קא אתי ועל האי סכת שלום
דנטיל מעלמא דאתי דא תוספת חיבה לעמא קדישא
ובההוא תוספת חדאן ויתנשו מניהו כל מיני דחילו וכל
צערין וכל עאקין כמא דאת אמר ביום הניח יוי לך מעצבך
ומרגזך ומן העבודה הקשה׳
ועוד כתיב בספר הזוהר פרשת ויקהל וזה לשונו׳ כד נפיק
שבתא צריכין ישראל דלתתא לאתעכבא דהא יומא דבא
עילאה איהו ואצטריך לאתעכבא דהאי יומא אושפיזא
דבא ויקירא קא שריא עליה בגין כך בעי לאתעכבא
לאתחזאה דלא דחקין באושפיזא קדישא׳ כדין פתחי ישראל
ואמרי והוא רחום יכפר עון דתקונא שפירא איהו בהאי

ליליא

וכמותו

ליליא כיון דדינא מתהדר לאתריה׃ מה דלא אתחזי כד עייל
שבתא דדינא אסתלק ולא אשתכח בשעתא דפתחי ישראל
ויהי נועם קדושתא לסדרא כל אינון חייבין דגיהנם פתחי
ואמרי זכאין אתון עמא קדישא זכאין צדיקייא דנטרי
פקודי אורייתא׃ ווי לון דלא זכו למנטר אורייתא כדין
דומה קדים וכרוזא אתער כדין כדין ואמר ישובו רשעים
לשאולה כל גויים שכחי אלהים וכל אינון חבילי טהירין
טרדין לון בגיהנם ולית מאן דמרחמו עליהון זכאין אינון
כל נטורי שבתא בהאי שבתא וקא מענגי להאוא עונג
ושריא מלעילא כדקא אמרן׃ האי מאן דשרי ההוא
רוחא עילאה קדישא דאצטריך לאתענגא ולא אתענג
והדי ההוא ממנא דקיימא על מאן דשרי בתעניתא ומנגריה
שמיה וסלקין קמי מלכא קדישא ומתעדי עליה דחלין מונה
ועדקין קמיה תא חזי והיה שמא קדישא מתחת לעילא ועל
דא שדי אתגרשום מלבר לקבלי שמא דא והיה מלגאו שדי
מלבר למהוי נטיר ברנש מכל סטרין מלבר ומלגאו אמר ר׳ אבא
כמה חיילין קדישין זמינין בההיא שעתא דאנח ברנש מזוזה
לתרעיה כלהו מכרזי ואמרי זה השער ליי צדיקים יבאו
בו זכאה חולקיהון דישראל כדין אשתמודען ישראל דאינון

בני מלכא קדישא דהא כלהו אתרשימון מיניה אתרשימון בגופיהון
ברשימא קדישא אתרשימו בלבושיהו בעטופא דמצוה
אתרשימו ברישיהו בבתי דתפלי׳ בשמא דמאריהון אתרשימו
בידייהו ברצועה דקדשא אתרשימו במסעיהו במסנא
דמצוה אתרשימו לבר בזריעא בחקלא אתרשימו בבתיהון
בכלא רשימין באינון בני מלכא עילאה זכאה חולקהון ע״כ

וקבלתי ממקובל אחר שצריך לתגן שם שדי בי״ב
תגין בזה האופן שלשה תגין על הראש הראשון של השין
ושני תגין על הראש השני ושלשה תגין על הראש השלישי
ושני תגין על הדלת ושני תגין על היוד מלבד קוצו של יוד
הנה י״ב תגין כנגד י״ב צרופים של . והיה הכתוב
מבפנים כנגד שם של שדי אמכם בספת לבנת הספיר
מצאתי כתוב שצריך לתגנו בתשעה תגין לא יותר וזה
לשונו . סוד שדי הנכתב במזוזה צריך לכתוב
אותו מבחוץ כנגד והיה שהוא בפנים שזה כנגד זה
וצריך לתגנו בתשעה תגין כנגד תשעה דרגין עילאין
דנהרין לשם שדי׳ והכותב מזוזה ומכוין בזה ובשמות
שבה לכותבן לשמן ומשים אותה על מזוזת ביתו זז
מות מההוא תרעא וכו׳ עד כאן לשונו ואלו ואלו דברי

אלהים

אלהים חיים כי שם שדי רומז לעשירית ומקבלת מה תשע
ספירות שעליה ולכן יתגן שם שדי בתשעה תגינים בזה
שדי וזו סברת לבנת הספיר ולפי מה שקבלתי רומזים
התגינים שהם י"ב לחבור חתן וכלה הוא השפעת שם יהוה
שהוא בספירת תפארת והוא רמוז בתיבת והיה משפיע בספירת
מלכות הנקראת שדי ולכן שם שדי כתוב כנגד והיה
הרי שמירת המזוזה שבפתח הבית ולאותם שבבית הכסא
ושכבור לא הוזכר בו שום תקון גם אני לא שמעתי עד היום ושלשה
גם אומר טעם למה השדים יש להם שלשה כבני אדם הם
כמלאכי השרת גם מודיע לנו שבני נעמה שנולדו מאדם ומולידים
הם המתחממים עם הנשים בחלום ומתעברות מהם אלפירויאה
שדים ורוחין בישין ומגלה סוד מיתת הקטנים מחולי
וכן סוד האנשים שיש להם בחדוש הלבנה חולי הנופלי'
וכמה צריך ליזהר האדם החולם שמזדווג עם אשה
ונעור משנתו עם אותה תאוה שלא יזדווג אז עם אשתו
מפני סכנת הוולד אם תתעבר אשתו אז או אם היא מעוברת
שודאי יזיק לולד גם סוד השלשה מלאכים שמנה הקדוש
ב"ה עם לילית ואני קבלתי פה אל פה שהם סנוי סנסנוי
סמנגלף ואחר כך זכני השם לראות אותם כתובים

בספר והם מסוגלים בקמיע לשמירת הנערים ליודעים סודם
ובוונתם וכתיבתם בקמיע בזמן ושעתן עם חותמותיהם ובסוי
הקמיע ואז יועיל הרי כתבנו כל סוד ששה מיני מזיקין ה׳
הנקראים נגעי בני אדם ושכלם רמוזים בפסוק לא תאונה
אליך רעה היא נעמה או לילית ונגע לא יקרב באהלך
אלה נגעים בני אדם ואם תאמר כיון שכל הן מיני מזיקים
אלו נרמזים בזה הפסוק למה אם כן לא תקנו לומר כל המזמור
כלו או למעט עד סוף פסוק זה לא תאונה אליך רעה
ונגע לא יקרב באהליך אלא תקנו לומ׳ עד כי אתה יי׳
מחסי גם קשה למה תקנו שלא ישלים הפסוק עליון
שמת מעונך אלא שיפסיק באמצע הפסוק.

לג׳

לא תירא מפחד לילה מחץ
יעוף יומם מדבר באופל יהלוך מקטב ישוד צה
צהרים יפול מצדך אלף ורבבה מימינך אליך
לא יגש רק בעיניך תביט ושלומת רשעים תראה
כי אתה ה׳ מחסי

יש לדעת כי הטעם
הוא לסוד נעלם והוא שצריך שיזכיר ששים תיבות מ׳
מהמזמור ולא יותר כנגד ששים אותיות של שם ההויה
שיש בפרשת ואהבת כמו שאמרנו ולסוד כל שאר מספר

הששים

הששים שנאמר בעז׳ האל וטעם מספר הששים הוא למספר
שש קצוות וכל קצה וקצה כלול ומושפע מהעשר ספירות.
הרי ששים וצריך שיכוין כי עם קריאת ששים תיבות מזה
המזמור שהם יושב בסתר עליון עד כי אתה יי׳ מחסי
והיה נשמר מן המזיקים מצד ימינו הרי שהוא נשמר משש׳
צדדים בקריאת שמע וברוך שם ופרשת ואהבת שבה ס׳
אותיות ההויה נשמר מצד הפעם ממין אחר מהמזיקים
ונגעי בני אדם ובקריאת שיר של פגעים ניצול מצד
הימין ממין אחר מהמזיקים הנזכרים׳ שמאל

ה׳ מה רבו צרי רבים קמים עלי רבים
אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים סלה ואתה ה׳
מגן בעדי כבודי ומרים ראשי קולי אל ה׳ אקרא ויענני
מהר קדשו סלה׳ אני שכבתי ואישנה הקיצותי כי ה׳ יסמכני
לא אירא מרבבות עם אשר סביב שתו עלי קומה ה׳ הושיעני
אלהי כי הכית את כל אויבי לחי שני רשעים שברת
לה׳ הישועה׳ אחר כך יאמר מזמור יי׳

מה רבו צרי כולו עד לה׳ הישועה ולא ישלים הפסוק על עמך
ברכתך סלה כמו שלא השלים מזמור יושב בסתר עליון
עד סופו לפי שעד ליי׳ הישועה הם ששים תיבות והם כנגד

העשוים תיבות של יושב בסתר עליון וכנגד ששים אותיות
של שם ההויה שבפרשת ואהבת והכוונה שהם ישמרו אותו
מצד שמאל מן המין הג׳ מהמזיקים הנזכרים אשר עליהם
אמר יי׳ מה רבו צרי המצרים את האדם ומזיקים אותו והם
נגעי בע אדם והם המתדבקים עם נפש האדם אחרי מותו
כמו שאמרנו כי בדרך שהאדם רוצה בה מוליכין אותו אם
בקדושה בקדושה של׳ והתקדישתם והייתם קדושים אם בטומאה
בטומאה ש׳נ׳ וטמא טמא יקרא לכן אמר רבים אומרים לנפשי
אין ישועתה לו וקראם רבים לאלה המזיקים הצרים אותו
ואת נפשו להיותם מיעם רבים כמו שאמרנו שהן עשה מינים
ועם פסוקי דרחמי ניצול מהם ומגועם עליו ש׳נ׳ ואתה יי׳
מגן בעדי כבודי ומרים ראשי על דרך אמתו יי׳ צנפה מגן
הוא לכל החוסים בו שכתבתי לעיל ומתחיל ביור ומסיים
בהא והוא שם יה העולה במילואו עשרים ושש כשם
ההויה חציו בכלו והוא מדת רחמים החומלת עליו ושומרת
אותו מהמזיקים אשר עומדים עליו על שמאלו לשטנו
כדכתי׳ יפול מצדך אלף הם אלף שטנים ומלאכי חבלה
העומדים תחת ממשלת היצר הרע והם המין השלישי
מהמזיקים הצרים אותו ולפעמים אדם שוכב על מטתו

לישן

לישן וכשהוא נעור בכאב לב ובחלאים רעים ולפעמים קם
מחולין ולפעמים אינו קם ולפעמים אינו נגער משנתו אלא
נשאר מת לכן אמר אני שכבתי ואישנה הקיצותי ולא נשארתי
מת ולא הקיצותי בחלאים רעים והטעם כי יי' יסמכני מדת
רחמים סומכת אותי ולכן לא אירא מרבבות עם ולא מהמזיקים
אשר סביב שתו עלי ולכן במלת הקיצותי יש אתנח אחורי'
יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניו אליך
לח
ויחונך' ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום'
אחר כך אומר ברכת כהנים יברכך ה' וישמרך ג'
פעמים יאר ה' פניו אליך ויחנך ג' פעמים ישא יי' פניו אליך
וישם לך שלום ג' פעמים ואחר כך יחזור כל הג' פסוקים
יחד ג' פעמים והג' פסוקים רומזים לג' ספירות מלכות ותפארת
ובינה' יברכך יי' וישמרך רמז לספירת מלכות הכלה הכלולה
מהכל הצריכה שמירה גדולה שלא תינק מכחות הטומאה
יאר יי' פניו אליך רמז לפנים המאירים רמז לספירת תפארת
ישא יי' רמז לנשיאות הפנים אל התשובה היא הבינה ויש
בג' פסוקים אלו טו' תיבות כנגד שם יה ובשלשתם ג' שמות
ההויה הוצא שלשה שמות ההויה מהם נשארו יב' תיבות
כנגד יב' אותיות שבג' שמות שם אהיה ושם יהוה ושם אדני

וכן כנגד ג׳ שמות ההויה שבשלשת הפסוקים וכנגד שנים
עשר צירופים שיש לשם ההויה לא פחות ולא יתר ובשנים עשר
תיבות יש מ״ה אותיות כנגד מ״ח אותיות שבשנים עשר צרופי
שם ההויה אשרין ואשרי יולדתו של היודע סודין אשר מ״חז״ה
שדי יחזה מ״ה מעלות שהתורה נקנית בהם וכנגד מ״ה מחנות
שכינה וכנגדן היו מ״ה קרשים במשכן ולא היה מען מ״ה
הקרשים במקדה יותר מלה או נ׳ מען אחר׳ והעוסק בתורה
ובמצות ראוי לשמירה ושכינה שורה עלין ומשמרתו דכתי׳
חונה מלאך יי׳ סביב ליריאין ויחלצם ומלאך יי׳ סה רומז ל׳
לשכינה כמו שכתב ר׳ שמעון בן יוחאי עליו השלום׳ ובפסוק
ראשון יש בו שלש תיבות כנגד תורה נביאים וכתובים
וכנגד שלשה שמות הנזכרים וכנגדם עולים שלשה לקרא
בתורה בימי החול ובשבת במנחה ויש בו חמשה עשר
אותיות כנגד שם יה ובפסוק השני יש בו חמשה תיבות
כנגד חמשה חומשי תורה וכנגדן קורין בתורה בכפור
חמשה ויש בו עשרים אותיות ועם הפסוק לאחר הם עשרים
ואחד כנגד שם אהיה ובפסוק השלישי יש בו שבעה תיבות
כנגד התורה שנחלקת לשבעה ספרים בחשבון פסוקי
ויהי בנסוע הארון וכו׳ ובנחה יאמר וכו׳ לספר אחד כמאמר

חז״ל

חז״ל וכנגדן קורין בתורה בשבת שבעה וכנגד שבעה קולות
שבמתן תורה ושבעה קולות שבמזמור הבו ליי׳ בני אלים׃
ויש בו עשרים וחמשה אותיות ועם הפסוק לאחר הם עשרים
וששה כנגד שם ההויה ועוד ירמוז מענין תיבות השלשה פסוקים
לשלשה ענינים שיש בענין נתינת התורה מספר השבעה
תיבות שבפסוק שלישי ירמוז לשבעה קולות שאמרנו׳
מספר החמשה תיבות שבפסוק שני ירמוז לחמשה דברות
שבכל לוח ולוח ומספר הג׳ תיבות שבפסוק ראשון ירמוז לחודש
השלישי שבו נתנה התורה ועוד ירמוז לדבר אחד יותר נעלם
כי מספר השלש תיבות שבפסוק ראשון ירמוז לשלש ספירות
עליונות או לשלש ספירות הכוללות כל העשר והם רמז להיה
והוה ויהיה אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים׳
ראש תוך סוף סוד כתר עליון והם כתר תפארת מלכות
ומספר החמשה תיבות שבפסוק שני ירמוז לחמשה דברות
התחתונות שהם כנגד החמשה עליונות כמו שהיו הדברות
ה׳ כנגד ה׳ ומספר הז׳ תיבות שבפסוק ג׳ ירמוז לז׳ ספירות
שהם מספירת חסד ולמטה שהם בנין העולם כמו דאת אמר
אמרתי עולם חסד יבנה ואותיות הג׳ פסוקים הם ס׳ לא פחות
ולא יותר כנגדן ס׳ מסכתות של תורה שבעל פה וכנגדם כן.

מנין אותיות ראשונות שבתחלת הג׳ פסוקים וג׳ שמות הויה שבהם
שהם נ׳ יודין העגולים ס׳ וכן רמז לכל השעיות אשר אמרתי
ובאמור האדם הג׳ פסוקים כסדר שאמרתי שקבלתי מהמדקדקים
נמצא שאומר כל פסוק ופסוק ששה פעמים להיות לו ברכה
מכל צד להיות נשמר מן המזיקים מכל שש צדדין פנים
ואחור וימין ושמאל מעלה ומטה אמנם עקר הכונה בפסוקים
אלו היא לכוין בהם להיות נשמר מאחור מצד האחורים ששם
צריך שמירת ה׳ יתברך לפי שהאדם אינו יכול לעשות שם
שום שמירה לא בדיבור ולא במעשה ושם השדרא שהיא
בנין האדם וקיומו כי ת׳ חוליות השדרה ושם המוח ויופי הגוף
ועצם השכל ועם הכוונה הזאת בג׳ פסוקים אלו תחול
שכינת האל על ראשו מצד האחוריים ששם השכל וחסדו
ואמתו המה ינחוהו כל אותה הלילה וכל היום הבא אחריה
בזכות קרית שמע כהלכתה עם היותו משורר שירת הפסוקים
של תורה שקורא אחריה כמו שאמ׳ הכתוב יומם יצוה יי׳
חסדו ובלילה שירה עמי וגו׳ וגרסינן במסכת חגיגה פרק
אין דורשין אמר ריש לקיש כל העוסק בתורה בלילה הקדוש
ב״ה מושך עליו חוט של חסד ביום שנאמ׳ יומם יצוה יי׳ חסדו
מה טעם יצוה יי׳ חסדו משום דבלילה שירה עמי׃

תיבת

איבא דאמרי אמר ריש לקיש כל העוסק בתורה בעולם הזה
שדומה ללילה הקדוש ב"ה מושך עליו חוט של חסד לעולם
הבא שדומה ליום שנאמ' יומם יצוה יי' חסדו וג' וכן איתא
בפרקא קמא דעבודה זרה הרי המאמר הראשון לריש לקיש
הוא כפשוטו ומוכן ויש אומרים העמיקו יותר ואמרו כי ריש לקיש
העמיק ופירש היום והלילה שהם רומזים לעולם הזה ולעולם
הבא' גם אנו נפרש כונת דברין כי עולם הבא רמז לספירה
בינה שנקראת עולם הבא אימא עילאה ועולם הזה רומז
לספירה מלכות שהיא אימא תתאה והכונה כי העוסק בתורה
בלילה פירוש שמיחד תורה שבכתב היא תפארת ישראל
עם תורה שבעל פה היא ספירת מלכות הנקראת לילה
הקדוש ב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום כי כשנשמתו תשוב
אל האלהים אשר נתנה היא ספירת בינה תעלה מצד ימין
דרך החסד או ירמוז כי הוא סבה להמשיך חוט של חסד
הבא על ספירת תפארת להמשיך אותו לבדו על ספירת
מלכות וחוט של גבורה הבא לתפארת אינו נמשך אל
ספירת מלכות ולכן הקדוש ב"ה שומר אותו מדין המזיקין
ביום ובלילה וזו כוונת הפסוק יומם יצוה יי' חסדו ויצא
יי' הרומז לתפארת ישראל מצוה וממשיך חסדו פירוש

החסד שקבל מספירת חסד זהו חסדו צכנוי החסד המיוחד
לספירת
לו או חסרון חסר ו׳ הרומזת לספירת תפארת ובלילה שירה
עמי בזכות שבלילה היא ספירת מלכות שורהא עמו היא
תמשה תומשי תורה׳ ראש לט׳
הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי
ישראל כלם אחוזי חרב מלומדי מלחמה איש חרבו על
ירכו מפחד בלילות׳ ואחר כך יאמר מיד
פסוק הנה מטתו שלשלמה וגו׳ שדרשו ז״ל במדרש שרומז
לברכת כהנים וזה לשון המדרש הנה מטתו שלשלמה
ששים גבורים סביב לה ר׳ יצחק בשם ר׳ אלעזר ברבי
יוסי פתח קרא׳ה בברכת כהנים הנה מטתו הנה מטותיו
ושבטיו הא מה דאת אמר שבעה מטות שלשלמה
של מלך שהשלום שלו ששים גבורים סביב לה
אלו ששים אותיות שבברכת כהנים מגבורי ישראל
שהם מגבירין את ישראל כלם אחוזי חרב אמר ר׳
עזריה דברים מבורכין בגבורה ואחר כך יאמר יהי ישא
יאר מלומדי מלחמה שהם נלחמין בכל מיני פורענות
שיש בעולם איש חרבו על ירכו מפחד בלילות שאפילו
אדם רואה בחלומו חרב מתהפכת צריכין מה יעשה

ילך

ילך לבית הכנסת ויקרא קרית שמע ויתפלל תפלתו
וישמע ברכת כהנים ויענה אחריהם אמן ואין דבר רע
מזיקו לפיכך מזהיר את בני אהרן ואומר להם כה תברכו
את בני ישראל עד כאן במדרש׳ כמה הפליג ר׳ ינסי
להודיענו סוד פסוק זה ומעלת ישראל לפני הקב״ה שהם
מטה עוז מקל תפארת ומלאכין יצוה להם לשמרם
מכל דבר רע הם שישים גבורים שישים אותיות שבברכת
כהנים שהם מגבירין את ישראל כאלו כולם אחוזי חרב
מגבורי ישראל אל תקרי מגבורי אלא מגברי מלומדי
מלחמה שהם נלחמים בכל מיני פורעניות שיש בעולם
ואפילו מפחד החלומות רעות יצילנו יי׳ בזכות הקרית
שמע ותפלה וברכת כהנים ועוד יש בו סוד גדול כי המדרש
עשה מטתו מלשון מטה שבט ואני נפרש אותו כפשוטו
ממש לשון מטה ידוע כי המטה רמז לשכינת עוזו של
הקב״ה מלך שהשלום שלו כמו שמצינו בספר הזוהר
פרשת ואלה שמות וזה לשונו׳
ר׳ יורא פתח הנה מטתו שלשלמה וגומר הנה מטתו זו
שכינה שלשלמה מלך שהשלום שלו שישים גבורים
סביב לה אלו שישים רבוא של מלאכי השרת שהם מחיל

השכינה שירדו עם ישראל למצרים מגבורי ישראל יעל
דלעילא הדא הוא דכתיב שמות בני ישראל הבאים מצרימה
איש וביתו באו אינון נשמותיהון עד כאן הרי שהפסוק רומז
למלאכים ששלח הקב"ה מחיל השכינה לשמור את ישראל
במצרים גם ששים גבורים ירמוז כל שאר העשיות
שאמרנו׳ ועוד אמר ר׳ שמעון בן יוחאי
שרומז לשש מעלות שירדו עם יעקב למצרים וזה לשונו
בפרשת עצמה פתח ר׳ שמעון פומיה ואמר שש מעלות
ירדו עם יעקב למצרים וכל אחת ואחת עשרה אלפים
רבוא וכנגדם שש מעלות לישראל וכנגדם שש
מעלות למעלה וכנגדם שש מעלות לכסא של מעלה
וכנגדם שש מעלות לכסא של מטה דכתי׳ שש מעלות
לכסא הדא הוא דכתי׳ רבבה כצמח השדה נתתיך ותרבי
ותגדלי ותבאי בעדי עדיים שדים נכונו ושערך צמח
הרי שיתא וכנגדם כתיב ובני ישראל פרו וישרצו וירבו
ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם׳ תא חזי
כל חד סליק לעשרה והוו שיתין אינון שיתין גובקין
דסהדין שכינתא ואינון שיתין רבוא דנפקו עם ישראל
מגלותא ודעאלו עם יעקב בגלותא אמר ליה רבי חייא

והא

והא חזינא שבעה וסלקין לשבעים אמר ליה ר׳ שמעון לא
מהכא ואי סלקא דעתך שבעה הא כתיב ששה קנים מ׳
משוקדים בקנה האחד וקנה האחר לא בחושבנא דכתי׳
אל מול פני המנורה יאירו עד כאן ר׳ שמעון רמז עור
ידוע
לשש מעלות של מעלה שיש לכסא של מעלה והכסא
שהוא שכינת עזו והשש מעלות שיש לו הם השש ספירות
שעליה הם ששת הימים הקודמים ליום השבת ומטעם
בעד השבת והם מספירת חסד ולמטה עד היסוד ועד
בכלל אמרתי עולם חסד יבנה ועם היות שעם הכסא
היא השביעית הם שבעה מען השש ראוי למנות ולא שבע
כי השש משפיעות לשביעית והיא מקבלת שפע ואורה מן
השש ולכן המשילם לששה קנה המנורה ואמר אל מול
פני המנורה יאירו הרי ששים גבורים הם רומזים לשש
ספירות שכל אחת כלולה מעשר שהם סובבים המטה
היא השכינה להאיר ולהשפיע בה שפע וברכה ולהגין
שלא יבא בה ערל וטמא׳ גם הששים גבורים יהיו רמז
לששים אותיות של שם ההויה שבפרשת ואהבת כמו
שאמרנו וזהו מגבורי ישראל ישראל סבא הנזכר בפסוק
שמע ישראל כלם אחוזי חרב על שם רוממות אל בגרונם

וחרב פיפיות בידם · מלומדי מלחמה כדי להכרית המזיקים
איש חרבו על ירכו פה רמז סוד גדול חרבו עולה רי"ן כמספ
רי"ן אותיות שבשבעים ושתים שמות היוצאים משלשה
פסוקים ויסע ויבא ויט וירכו עם ארבע אותיות התיבה עולה
ר"מ כי רם יי ושפל וראה להגין עלין בכל ארבעה צדדין
בעבור ארבעה פעמים ששים שהזכיר שעולים ר"מ
והם פרשת ואהבת שיש בה ששים אותיות הויה׃
וששים תיבות [illegible] של שיר של פגעים וששים תיבות של מזמור
יי מה רבו צרי · וששים אותיות שבברכת כהנים · הרי
ארבעה פעמים ששים העולה ר"מ ולזה כוון הפסוק
איש חרבו על ירכו פירוש כל איש ואיש יאמר השלשה
פסוקים של ויסע ויבא ויט אשר בהם יוצאים שבעים
ושתים שמות שיש בהם רי"ן אותיות כמנין חרבו · על
ירכו פירוש על הארבעה פעמים ששים שכבר הזכיר
שעולים ר"מ כמנין ירכו עם ד' אותיותיו וזהו איש חרבו
על ירכו מפחד בלילות הם המזיקים השולטים בלילה
כדכתי' תשת חשך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער
והם לילית ומחנותיה וזהו מפחד בלילות אל תקרי
בלילות אלא בלילית ומכלם יצילנו יי בשמו הגדול

כי

כי הציע מטתו בהצעות טובות מהשושיות שהזכיר ס׳
וזהו שרמז הכתו׳ מרבדים רבדתי ערשי חטובות אטון מצרים
אטון חסר כתי׳ אטן ועולה שושים ופרושו מרבדים ם
נכרתי
רבדתי ערשי מפסוקי דרחמי של מעין ששים שבהם
כל המצרים והמשקים שהם המזיקים ועם היות פשטן
הכתוב נראה הפך כוונה זו לפי שהם דברי יצר הרע-
אין חשש בזה כי התורה נדרשת במ״ט פנים טהור ובמ״ט
פנים טמא ולאיתן לשלם מ״ט לצריך להיות צריך מ״ט לפני
רשע אשריו ואשרי חלקו המכוון לבו לשמים שמיכאל
הכהן הגדול העומד לפני יוי לשרתו צבא ולוקח דברין ותפלתו
ומקריבם לפני הקדוש ב״ה לריח ניחח לרצון לו לפני יוי
וזה רמוז בפסוק ולקח הכהן הטנא מידך והניחו לפני מזבח
יוי אלהיך יקח סוד הטנא העולה שושים הם סוד השושים
שהזכיר והניחו לפני מזבח יוי אלהיך לקרבן אשה ריח נ׳
ניחח ליוי ובפסוק זה שמזכיר ששים גבורים יכוין שיצילנו
השם מהמזיקין מצד הראש מהמין החמשי מן המזיקים
הנזכרים על ידי השכינה מטתו של המלך שלמה מלך
שהשלום שלו שהיא על ראשו שכל טוב אדוניו בידו
ומקבלת שמע כל הברכות וההשפעות כדי להשפיעם

למטה ועל הארץ התחתונה יריקו כל הספירות השפעתם
על ידי ספירת המלכות מטרוניתא דמלכא כמו שמבואר
בספר הזוהר פרשת אחרי מות וזה לשונו׳

ר׳ שמעון פתח כל הנחלים הולכים אל הים
והים איננו מלא אל מקום שהנחלים הולכים שם הם
שבים ללכת׳ אמר ר׳ שמעון תווהנא על בנ׳ עלמא
דהא לית להון עיינין למחזי וליבא לאשגחא ולא ידעין
ולא שוין ליביהו לאסתכלא ברעותא דמאריהון היך
עימין ולא אתערי משנתיהו עד לא ייתי ומאי דחפי
עליהון חשוכא וקבלא ויתבע ההוא מארי דפקדונא
חושבנא מניהו כרוזא קרי בכל יומא עלייהו נשמתהון
אסהידת בהון כל יומא ולוליא אוריתא דמתקלין לכל
עבר מכרזת ואומרת עד מתי פתאים תאהבו פתי׳
מי פתי יסור הנה וכו לכו לחמו בלחמי וכו׳ וליח מאן
דירכין אודנה ולית מאן דיתער לביה תא חזי הני דדי
בתראי דייתון דיתנשי מינהון אוריתא וחכימי לבא
יתכנשון לאתרא קדישא ולא אשתכח מאן דפתח
וסגיר ווי ליה להוא דרא ומכאן ולההוא דרא לא יהא
כדרא דא עד דייתי משיחא ומנדעא יתער בעלמא

אולי איתר

דכתי׳

דכתי' כי כלם ידעו אותי מקטנם ועד גדולם תא חזי כתי'
ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ותענן מה שמיה דההוא
נהרא הא אוקימנא יובל שמיה דכתי' ועל יובל ישלח שרשיו
ובספרא דרב המנונא סבא חיים שמיה דמתמן נפקין חיים
לעלמא ואינון איקרון חיי מלכא והא אוקימנא ההוא אילנא
רבא ותקיף דמזון לכלא ביה אקרי עץ חיים אילנא דנטע
שרשיה באינון חיים וכלא הוא שפיר ותנא ההוא נהרא
אפיק נחלין עמיקין במעשה רבות לאשקאה לגנתא ולרווי ה'
אילנין ונטעין דכתי' ישבעו עצי יי' ארזי לבנון אשר נטע
ואינון נחלין נגדין ואתמשכן ומתכנשין בתרין קיימין סמכין
ובאינון ברייתא קראן להו יכין ובועז ושפיר ומתמן נפקין
כל אינון נחלין ושריאן ליה בחד דרגא דאקרי צדיק דכתי'
וצדיק יסוד עולם וכלם אזלין ומתכנשין לההוא אתר
דאקרי ים יי' והוא ימא דחכמתא הדא הוא דכתי' כל הנחלים
הולכים אל הים והים איננו מלא ואי תימא דהא מטון לאתר
דא ופסקין ולא תייבין לבתר כתיב אל מקום שהנחלים
הולכים שם הם שבים ללכת בגין דההוא נהרא לא פסק
לעלמין הם שבים לאן אתר אינון שבים לאינון תרין
קיימין נצח והוד ללכת בהאי צדיק לאשתכחא ברכתא

וחרו והיינו רזא דתנינן לויתן זה יצרת לשחק בו ועל דא
כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו ממן עהו עתו דצדיק
דא מטרוניתא דאתקרי עתו דצדיק ובגין כך כלהו מחכאן
להאי עתו כלהו תתאי מאתברא אתוכו ורזא דא אוקימנא
עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו
כמא דאוקימנא. תא חזי בשעתא דהאי כל מכסם לעתו
ומתברכאן מינה כלהו עלמין כחדו כלהן עלמין בברכאן
כדין שלמא אשתכח בעילאי ובתתאי וכד גרמין חייבי
עלמא ותמן לא אשתכחו ברכאן דאינון נחלי וינקא מסטרא
אחרא כדין דינין מתערין בעלמא ולית שלמא אשתכח
וכד בעאן בני עלמא לאתברכא לא יכלין אלא על ידכהנא
בגין דיתער בתרא דיליה ואתבריך מטרוניתא ואשתכחו
ברכאן בכלהן עלמין. תאנא בההוא שעתא דבעא משה
רבינו ע״ה קמי קודשא בריך הוא מלה דא אמר ליה אי
בני עלמא יתובון קמך על ידא דמאן מתברכאן אמר
ליה קודשא ב״ה ולי את אמרת דבר אל אהרן אחיך
דהא בידיה מסרית ברכאן לעילא ותתא ויאמר יי׳ אל
משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש
אמר ר׳ אבא זמנין אית קמיה קב״ה לאשכח דעוון

ולאשכחא

ולאשכחא ברכאן ולמתבע בעותיה וזמנין דרעווא לא משתכחין
וברכאן לא מזדמנין ודינין קשין מתערין בעלמא וזמנין
דדינא תליא תא חזי זמנין אית בשתא דרעווא אשתכח
וזמנין אית בשתא דדינא אשתכחו ותליין וזמנין אית בירחא
דרעווא אשתכח בהו וזמנין אית בירחא דדינין אשתכחו
ותליין על כלא וזמנין אית בשבי' דרעווא משתכחין בעלמא
וזמנין אית בשביל דדינין משתכחין בעלמא וזמנא אית
ביומא דרעוון משתכחין ועלמא מתבסמא וזמנין אית
ביומי דדינין תליין ומשתכחין ואפילו בשעתי' ועל דא כתיב
לכל זמן ועת לכל חפץ וכתיב ואני תפלתי לך יוי עת
רצון אלהים ברוב חסדך וכתי' למה יוי תעמוד ברחוק
תעלים לעתות בצרה וכתי' מרחוק יוי נראה לי ומען דאיהו
קריב וכתי' דרשו יוי בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב וכתיב
קרוב יוי לכל קוראיו בגין כך ואל יבא בכל עת אל הקדש
ר' שמעון אמר דא אוקימנא מילי בעתן והכי הוא ודאי והכא
אתא קב"ה לאזהרא לאהרן דלא יטעי בההוא חובה דטעו
בנוהי דהא האי עת ידיעה בגין כך לא יטעה לחברא עת
אחרא לגבי מלכא הדא הוא דכתי' ואל יבא בכל עת אל
הקדש כלומ' אף על גב דיחמי עידן דיתמסר בידא

אחרא לאתנהגא עלמא ויתמסר בידוי לא יחיר ביה לקרבא
ליה לקבה דהא האי עת ידיעה בגין כך אל יבא בכל עת אל
הקדש ואי בעי למנדע במאי ייעול בזאת יבא אהרן אל
הקדש דהאי הוא עת ואחידא בשמיה בהאי רשימא
בשמא ייעול אל הקדש אבל אל יבא בכל עת אל הקדש
תאנא אמ׳ ר׳ יוסי כתיב את הכל עשה יפה בעתו
האי מלה אוקמוה בוצינא קדישא הכי הוה דתנינן את
הכל עשה יפה בעתו האי מלה אוקמוה והכי ודאי את הכל
ודאי עשה יפה בעתו דא ברא ולא אתעבדן אחרנין בעיהו
בעתו ממש ולא באחרא בגין כך אזהרותא לאהרן ואל יבא
בכל עת אל הקדש אבל במה ייעול בזאת כמא דאוקימנא
דכתי׳ בזאת יבא אהרן אל הקדש עד כאן במאמר זה
מבואר כי החיים וכל הטוב מושפע ממקור הבינה הוא
הנהר יוצא מעדן ומשם באה ההשפעה אל שוקתות המים
ארזי לבנון הם נצח והוד ומהם אל צדיק יסוד עולם
רוצה לומר אל ספירת יסוד הנקרא צדיק והוא יסוד עולם
סוד המלכות הנקראת עולם עלמא תתאה או יסוד
התפארת הנקרא עולם עלמא עלאה וצדיק זה נקרא
כל ועל ידו כל הנחלים הולכים מן הנהר הגדול הוא

טנה הנלכים אל הים היא ספירת מלכות הנקראת עץ חיים
אילן הנטוע בבינה הנקראת חיים והים איננו מלא ולמה
איננו מלא לפי שהוא משפיע תדיר לעולם התחתון מה
שמקבל מעולם העליון וזהו אומרו אל מקום שהנחלים
הולכים שהוא הים שם הם שבים ללכת להשפיע עוד
אל הים כי איננו מלא שמה שקבל נתן וזהו שמפרש שר
בפרשת בשלח וזה לשונו:

ר' חייא פתח היתה כאניות סוחר ממרחק
תביא לחמה כמא דאת אמר הנה שם בא ממרחק'
תביא לחמה בחד דרגא דשארי עלה ובה אתמשכן כל
אינון נחלין ומבועין דאזלין לימא כמה דאתאמר כל
הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא אל מקום
שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת אף על גב דכלהו
נחלין אתמשכן בההוא דרגא וההוא דרגא נגיד לון לההוא
ימא לא תימא דהא אריך לון והא לא שריין ביה אחרנין
לא נגדין ביה כמלקדמין אהדר ואמר אל מקום שהנחלים
הולכים שם הם שבים ללכת אל מקום דההוא דרגא
דנחליא אזלי זימנא חדא שם הם שבים ללכת תמן
אינון תייבין מההוא אתר עילאה ולא פסקין לעלמין

ומתכנשין כלהו בההוא אתר ולמה ללכת למהך לההוא
אתר כמא דאת אמר מה שמיה דההוא דרגא צדיין אקרי
עד כאן ומבואר וכמו שכל הטובות והשפעות
מברכת הבאות בזה העולם כלם הם על יד המטרוניתא
כמו שאמרנו כן כל הגזרות הקשות והפורעניות נמשכים
ממנה וכל כלי מלחמותיו של הקב"ה וכל כלי זיין שלו
הם בידה כמו שכתב ר' יהודה בפרשת עצמה וזה לשונו
ר' יהודה אמר כתיב שם אניות יהלכון
לויתן זה יצרת לשחק בו שם אניות יהלכון בההוא ימא
דאזלין ושאטין עד דאתיין לאתחברא בההוא דינא כדין
כתיב לויתן זה יצרת לשחק בו ר' יצחק אומר לעילא יתיר
איה והאי אחרא דשריא בחביבות ולא מתפרש לעלמין
אמר רבי יהודה מאן זכי לההוא אתר אמר ליה מאן דאית ליה
חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי בעלמא דאתי ודקא
אמ' ליה מהכא אוליפנא דכתי' לויתן זה יצרת לשחק
בו זה וזה וזאת ידיעין אינון אמר ר' אבא תלוייכו שפיר
קאמריתון והא ר' יהודה שפיר דייקא וכלא זמין קב"ה
לאתענגא בהו לצדיקייא הדא הוא דכתי' אז התענג
על יי' וגומר אמר רבי אבא כמה אלפין וכמה

רבוון

רבוון דמשריין קדישין אית ליה לקב״ה. מארי דמגנן עילאין
מארי דעיינין מארי דיבבא מארי דיללה מארי דרחמין
מארי דדינא ועילא מנייהו אפקיד למטרוניתא לשמשא
בהיכלא קמיה לקביל אילין אית ליה למטרוניתא משריין
בשיתין אנפין משתבחי מזיינן וכלהו תגיראן חרבא בסוחרנהא
קמה נפקין קמה עיילין בשית גרפין טאסין כל עלמא קמה
כל חד גומלין דנור דליק לבושוי מתלהטא אשתא בגבוי שיננא
בחרבא מתלהטא בכל עלמא לנטרא קמה הדא הוא דכתי׳
ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים׳
מאן דרך עץ החיים דא מטרוניתא רבא דהיא אורחא לההוא
אילנא דרבא ותקיף אילנא דחיי׳ וכתיב הנה מטתו שלשלמה
וגומר׳ מגבורי ישראל ישראל דלעילא׳ כלם אחוזי חרב
כד נטלא מטרוניתא כלהו נטלין בהדה׳ הדא הוא דכתי׳ ויסע
מלאך האלהים ופי מלאך האלהים אתקרי אלא מטרוניתא
אתקרי מלאך האלהים אמר ר׳ אבא אין
תא חזי הכי אמר ר׳ שמעון אתקין קב״ה קמיה היכלא קדישא
עילאה קרתא עילאה ירושלם עיר הקדש אקרי מאן דעאל
למלכא לא עאל אלא מההיא קרתא קדישא נטיל אורחא
למלכא דאורחא מהכא אתקין הה״ד זה השער ליי׳ כל

שליחותא דבעי מלכא מבי מטרוניתא נפקא כל שליחותא
דבעי מלכא מבי מטרוניתא עייל בקדמיתא ומתמן לעילא
אשתכח דמטרוניתא היא שליחא דכלא מעילא לתתא
ומתתא לעילא ועל דא שליחא דכלא היא הדא הוא דכתי'
ויסע מלאך האלהים וגו' מחנה ישראל דלעילא
מלאך האלהים הדא הוא דכתי' ביה וה' הולך כמא דאוקימנא
וכי יקרא הוא דמלכא דמטרוניתא תזיל והיא תגח קרבא
והיא אזלא שליחא למלכא דאזדווג במטרוניתא עילאה
קמיה מלכא יקירו דילה על כל שאר מטרוניתא דעלמא'
אמר כלהו משתבחי בחיותא לקביל האי מטרוניתא דילי
היא סלקא על כלא מה אעביד לה אלא הא כל ביתא
דילי בידהא אפיק מלכא כרוזא מהכא כל מלין דמלכא
בידא דמטרוניתא אתמסרן מה עבד אפקיד מלכא בידהא
כל זיינין דיליה כל אינון מארי מגיחי קרבא כל אינון
אבנין יקירין דמלכא כל איגנזיא דמלכא אמר מהכא
כל מאן דיצטריך לי לא יכיל למללא עמי עד דאודע
לה למטרוניתא כך קב"ה מסגיאות רחימותא דיליה
בכנסת ישראל אפקיד כלא ברשותה אמר הא כל שאר
לא משתבחי כלום לגבהא אמר ששים המה מלכות וג'

אחת

אחת היא יונתי תמתי מה אעביד לה אלא הא כל ביתא
דילי בידהא אפקיד בידהא כל זיינין דיליה רומחין וסייפין
קשתין וחצין בלסטראין קטפירין אבנין כל אינון מארי
מגיחי קרבא הדא הוא דכתי' הנה מטתו שלשלמה וג' כלם
אחוזי חרב וג' אמר מלכא מכאן ולהלא קרבא דילי בידך
אתמסר בידך זיינין דילי מארי מגיחי קרבא מכאן ולהלא
את הוי נטיר לון הדא הוא דכתי' שומר ישראל מכאן ולהלא
מאן דיצטריך לי לא יכיל למללא עמי עד דאודע למטרוניתא
הדא הוא דכתי' בזאת יבוא אהרן אל הקדש שליחא דמלכא
דבלא כמא דאוקימנא אשתכח דכלא יקרא הוא דמטרוניתא
עד כאן ובפרשת ויקרא כמצא
מאמר אחר כולל כל מה שאמרנו וזה לשונו רבי שמעון
פתח ואמר הנה מטתו שלשלמה וכולי כלם אחוזי חרב וכו
הנה מטתו מאי מטתו דא כורסייא יקרא דמלכא דכתי' בטח
בה לב בעלה וגו' שלשלמה מלכא דשלמא כלא דיליה ששים
גבורים סביב לה מגבורי ישראל דאתאחדן בסטרא דדינא
קשיא ואקרון שתין פולסי דנורא דההוא נער אתלבש בהו
מימינה שננא דחרבא תקיפא משמאליה גומרי דנורא
תקיפא דמתאחדאן בקלפוי בשבעים אלף להטי נורא דאכלא

ואיכון שתין מזב זיונין קשיין מאינון גבוראן תקיפין
דא הוא גבורה עילאה דקב״ה הדה הוא דכתי׳ מגבורי ישראל
והאנאי האי ענם מה כתיב ביה ותקם בעוד לילה כד ינקא
במטרא דדינא ותתן טרף לביתה מאי טרף כמא דאתאמר
טרף ואין מציל היינו דכתי׳ כלם אחוזי חרב מלומדי מלחמה
זמינין בכל אתר למעבד דיקרון מארי דיבבא ויללא
איש חרבו על ירכו כמא דאתאמר חגור חרבך על ירך
גבור׳ מפחד בלילות והא אוקימנא מפחדה של גיהנם
וכו׳ אבל מפחד בלילות כלומ׳ כל דא מאן אתר כטלין וא
מפחד מההוא אתר דאקרי פחד כמא דאת אמר ופחד
יצחק היה לי וישבע יעקב בפחד אביו יצחק בלילות
בזמנא דאינון מתפקדין למעבד דינא ותאנא כתיב
זממה שדה ותקחהו הדה הוא דכתי׳ וכל חית השדה
ישחקו שם ועל דא כתיב זה הים גדול ורחב ידים וגו׳
שם אניות יהלכון כמא דאתאמר היתה כאניות סוחר
ממרחק תביא לחמה על ידא דצריך מזדווגין כחד
כדין חדו בכלא הדא הוא דכתי׳ לויתן זה יצרת לשחק בו
ותאנא אלף וחמש מאות תריסין תלי׳ דשולטנותא
אתאחדן מאינון סטרא דאינון גבלין בידוי דההוא דאקרי

נער

נשא היך אחידא דאת בכל אלה והיאך מתמן הג"ו כלאינון
חילין ואחירן בפולחנה לאתפרעא מן חייביא מיד יביגו
לאחריתם ויתכשרון לעובדיהון ולא יתובון קמי מלכא קדישא
אמר ר' שמעון כל ברנש דזכי למילף אוריתא ונטיל לה
הא אתנטיר ליה לברנש וגזר עמיה קיימא על קיימא דיליה ולוה
דלא אתעדון מיעה ומן בנוהי עד עלמין הדא הוא דכתי' ואני
זאת בריתי אתם וגומר עד כאן   המאמר הזה צריך
ביאור ארוך ולא יבין אותו כי אם מי שקרא ספרים רבים
מזאת החכמה כי בזה סוד כל דינים של מעלה וסוד הנער
מטטרון וארבע חיות המרכבה וסוד צד שמאל צד הטומאה
והכל רמוז בפסוק הנה מטתו שלשלמה כו' היא ע"ש בזל
למי שאינו עוסק בתורה ובמצוות והוא שוכב על ע"שדני
ויאחזנו רע"ש כי כמו שער בנפשו כן הוא ובהיות האדם
מתדבק בתורה ובמצוות מוצא מנוחה בה כדכתי' אף
ערשנו רעננה הרי סוד הפסוק שרומז אל השכינה ולהיות
שהיא כלולה מחשש ספירות שעליה מעשר למטה וכל
אחת כלולה מעשר לכן כתיב בה ששים גבורים סביב
לה מגבורי ישראל ואפשר גם כן שרומז לששים פנלסי
דנורא כמבואר שם'   ואחר זה יאמר מיד פסוקי

ויסע ה.א ויט כמספר איש חרבו על ירכו שכתבתי למעלה
והם רומזים גם כן ע״ל השכינה הנקראת מלאך האלהים
ורומזים לג׳ אבות׳
מ״א
ויסע מלאך האלהים ההולך לפני
מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן
מפניהם ויעמוד מאחריהם ואומר אותו ג׳ פעמים
ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי
הענן והחשך ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה
כל הלילה ואומר אותו שלשה פעמים
ויט משה
את ידו על הים ויולך ה׳ את הים ברוח קדים עזה
כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים׃
ואומר אותו שלשה פעמים׳
פסוק ויסע הוא כנגד
אברהם איש החסד ויש בו ע״ב אותיות כמנין חסד׳
פסוק שני יש בו גם כן ע״ב אותיות והוא כנגד יצחק
מדת הגבורה פסוק שלישי יש בו גם כן ע״ב אותיות
והוא כנגד יעקב מדת התפארת ויוצאים מהם שבעים
ושתים שמות מפורשים כל שם ושם משלשה אותיות
השם הראשון הוא והו האות הראשונה שהיא ואו היא
אות ראשונה של פסוק ויסע והאות האמצעית שהוא

הא

הא היא אות אחרונה של פסוק ויבא שמסים הלילה
והאות השלישית שהיא ואו היא אות ראשונה של פסוק
ויט וכן יוצאים כל שאר השמות בזה האופן האות
ראשונה והאות אחרונה של שם יוצאות מפסוק ראשון
ושלישי דרך ישר למי שרומזים לאברהם וליעקב חסד
ומים והאות האמצעית של שם יוצא מפסוק שני לאחור
ולא לפנים מתחילים מאות אחרונה של פסוק למי שרומזת
ליצחק מדת הגבורה מדת הדין הקשה ולכן הם מסודרות
אותיות פסוק זה בשמות למפרע מסוף הפסוק לתחילתו
וסוד שלשה פסוקים אלו והשמות היוצאין מהם וסגולותיהם
מבואר בספ׳ הפליאה ומה שכתב בספר הזוהר פרשת בשלח
הוא זה ׳ ויסע מלאך האלהים וכו׳ כמא דאתמר
וילך מאחריהם מאי טעמא מאחריהם בגין דישתכחן לגבהא
מארי מגיחי קרבא מארי בלסטראות מארי רומחין וסייפין
ואתגליין קמהא דהא הוו אתיין משריין אחרנין לאגחא
קרבא בישראל מלעילא ותנינן בההיא שעתא רברבא
שלטנין דממנן על מצראי וכניש שית מאה רתיכין
מקטרגין ועל כל רתיכא ורתיכא שית מאה שלטנין
ממנן קטיגורין הדא הוא דכתי׳ ויקח שש מאות רכב בחור

וכי שש מאות רכב לא הוו מצרים מאי טעמא וכל רכב מצרים
אלא הכי הוה סמאל אוזיף ליה שית מאה רכובין מקטרגין
לסייעא ליה הדא הוא דכתי' ויקח שש מאות רכב בחור
אימתי אשלים ליה קב"ה לסמאל בקרבא דסיסרא דעקר
קב"ה לכל אינון רתיכין ואתמסרו בידא דמטרוניתא הדא
הוא דכתי' נחל קישון גרפם נחל קדומים ולזימנא דאתי
יתמסרון כלהון הדא הוא דכתי' מי זה בא מאדום וגו' ועל
דא וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן מפניהם וג' מאן
עמוד הענן דא ר' יוסי אומר ההוא ענגא דיתחזי תדיר עם
שכינתא ודא הוא ענגא דעאל משה בגויה ר' אבא אמר
כתיב וי"י הולך לפניהם יומם אלא סיועא דצדיק הוא
ופרישו דרשימן דיליה ועל דא אזיל האי ענן יומם וכתיב
יומם יצוה י"י חסדו ומסטרא דחסד אתאחדא ודא חסד
אקרי ועננא אחראה אזיל בלילא ואתקרי עמוד אש'
ר' שמעון אמר עמוד הענן יומם דא אברהם ועמוד האש
לילה דא יצחק ותרוייהו אשתכחו בשכינתא ומה דאמר
ר' אבא הכי הוא דבהאי דרגא אשתכחו והאי ויסע מלאך
האלהים וגו' וילך מאחריהם ויסע דנטיל מסטרא דחסד
ואדבק בסטרא דגבורה בגין דהא מתעטרן לאתלבשא

בדינא

ברינא תא חזי בההיא שעתא אשתלים סיהרא מכלא
וירתא שבעין שמהן קדישין בתלת סטרין. סטרא חדא
אתלבש בעטרוי דחסד עילאה בשבעין גליפין דנהירו
דאבא עילאה דנהיר לה סטרא תנינא אתלבש ברומחי
דגבורה בשיתין פולסין דנורא ועשרה דיליה דנחתו מאימא
עילאה בנימוסין גליפין סטרא תליתאה אתלבשת בלבושוי
ארגוונא דלביש מלכא קדישא דאקרון תפארת דיליה דירית
ברא קדישא דאקרון תפארת בשבעין עטרין עילאין מסטרא
דאבא ואמא והוא כליל להאי סטרא ולהאי סטרא ותניינן
מסטרא דחסד שבעין ותרין סהדין מסטרא דגבורה שבעין
ותרין סנפרים. מסטרא דתפארת שבעין ותרין גוונין לאתפארא
והאי אתר אתגליף חד בחד ואסתליק שמא קדישא רזא
דתיכא והכא אתגליפו לאתחברא בחד והוא שמא קדישא
גליפא באתווי צרופא דאתוון אילין אתוון קדמאי רשימין
בסדרן באורח מישר בגין דכלהו אתוון קדמאי אשתכחו
בחסד למהך באורח מישר מסדורא מתקן אתוון תניינ
רשימן בגלגולא למפרע בגין דכלהו אתוון תניני משתכחי
בגבורה לגלאה דינין וזיינין דאתיין מסטרא דגבורה אתוון
תליתאי אינון אתוון רשימן לאחזאה גוונין לאתעטרא ב

במלכא קדישא וכלא ביה מתחברן ומתקשרן והוא אתעטר
בעטרוי בארח מישר ורשים להאי סטרא ולהאי סטרא
כמא דמתעטר בכלא דהכא אתרשים שמא קדישא גליפא
בעב אתוון דמתעטר באבהתא דהיכי קדישי עילאי ואם תאמר
הני אתוון תליתאי לאו אינון כתיבו מנהון באורח מישר
בפרורן ומנהון למפרע הא תנינן אתה כוננת מישרים
לישרא דהאי סטרא קב"ה עביד מישרים לתרי סטרי וכתיב
והבריח התיכון בתוך הקרשים וגו' דא קב"ה ר' יצחק אמר
דא יעקב וכלא חד אלא למלכא דאיהו שלים מכלא מה
אורחיה דההוא מלכא אנפוי נהירין בשמשא בגין דאיהו
שליס ועל דא בעי לאסתמרא מינה מאן דאיהו חכימא
חמי אנפי מלכא נהירין אמר ודאי מלכא שלים הוא מכללא
דעתיה שלים אנא חמי דבההוא נהירו דינא יתיב ואתכסיא
אף על גב דלא אתחזי אלא דאי לאו הכי לא הוי מלכא שלים
ועל דא בעי לאסתמרא מן קב"ה תדיר בהאי [illegible]ובהאי
גוונא אבל לא אתחזייא אלא בנהירו דאנפין ובגיני כך
אינון טפשין חייבין לא אסתמרן מיני' חכימין וכאין אמרי ה
מלכא שלים הוא אף על גב דאנפוהי אתחזיין נהירין
דינא אתכסיא בגויה בעי לאסתמרא מינה א"ר יהודה

מהסא

מהכא אני יוילא שנתי לא[ב]ליגנא לאתרא אחרא בי אתכליל
כללא הע תרתי גווני כי כלילו בגיע כך כלא באורחא מישר אתחזיא
ומח על גב דאתוון אחירן להאי סטרא ולהאי סטרא בסדורא [בגיבין]
ויסע מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם
ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם עד כאן סטרא חד
חסר לאברהם אמ' ר' שמעון בן אלעזר תא חזי רזא דא כד עתיקא
קדישא אנהיר למלכא אתסין ליה בכתרין קדישין עילאין כד
מטון לגביה מתעטרי אבהתא בשעתא דאברהם מתעטרי כדין
הוא שלימו דכלא כדין מטרונתא כטלא במטלנהא בהאי שלימו
דאבהתא וכד מתעטרי
מכלהון בדין אתברכא ורשותא
דכלא בידהא דא בגוונא קדיש(א)
גליפא באתווי רשימין ברתיכ(א)
עילאה קדישא עטורא דאבהן
חס עלפהן

ו	א	ל	ש	א	ע	מ	מ
י	ל	פ	ר	ח	ע	פ	ר
ס	ה	נ	א	ל	מ	ג	מ
ע	י	י	ל	ו	ו	י	א
מ	ס	מ	ו	ה	ר	ה	ח
ל	ה	ת	י	ס	ה	ס	ר
א	ה	נ	ל	ו	ע	ו	ל
ך	ל	ה	ר	י	ע	י	ה
ה	ד	י	מ	ס	ז	ע	ם

עד כאן אתקיימן עורים בפרודן ברזא חסר לאסטמן לימינא ושמאלא

ה	ל	ו	א	נ	ר	ב	ח					ו	ד	ו	ה	י	י	ה	י
ל	א	ה	י	ע	ש	ו	מ					י	ו	ל	י	ס	ל	י	ב
י	ה	ל	ו	ה	י	ס	ג					ט	ע	ר	ס	ע	ה	ס	ק
ל	נ	י	ר	י	ה	י	ר					מ	ל	י	ב	ז	ו	ל	ע
ה	ב	ל	ש	ה	נ	ל	ב					ש	ה	ה	ל	ה	י	ח	ו
ל	ר	ה	ח	י	ח	צ	א					ה	י	ו	ו	כ	ש	ל	ה
כ	ק	ת	ה	ו	מ	מ	ב					א	ס	ה	ח	ל	ס	ב	מ
ה	א	א	ו	ל	ז	ה	י					ת	ו	א	ק	ה	א	ה	י
ז	ל	ר	ו	א	י	נ	ז					י	י	ת	ד	ל	ת	ו	ס

עד כאן אתקינו טורים למפרע
ברזא דגבורה כלהו שמאלא
כלילי בימינא״

עד כאן אתקשורי מלתא
בתפארת וכלא כלילן ביה
לבתר מתחברי אבהן בחד
ואתעבירו שמא קדישא״

והו ילי סיט עלם מהש ללה
אכא כהת הזי אלד לאו ההע אכא
יזל מבה הרי הקם לאו כלי
לוו פהל נלך ייי מלה חהו
נתה האא ירת שאה ריי אום
לכב ושר יחו להח כוק מנד לכב

אני

103

אנ͏י חעם להע ייז ההה מיכ

ווֹל ילה סאל ערי עשל מיה

והו דני החש עמם ננא ניתה

מבה פוי נמם ייל הרח מצר

ומב יהה ענו מחי דמב מנק ומב

איע חבו ראה יבם היי מום

אמר ר׳ יוסי אשכחנא ברזא בתיקונא דרב בבכל תלת ובכן ובכן ובכן לקבל הני תלת וכך הוא סדורא אמר ר׳ יוסי כל י׳ אתכליל בהאי שליחא קדישא ואסתיים ביה אשתכח דשלימו דרתיכא קדישא אית ביה · אמר ר׳ שמעון האי איהו שמא קדישא עיטורא דאבהן ומתעטרי בגליפיהו בחבורא כחדא ואתכליל בארבעין ותמניא תיבותא דהוא שלים בכלא ועקרא דשרשין · תא חזי גופא דאילנא אני אלף נון יוד רישא דכל ענפי אילנא והו והו והא אתערן חבריא כללא דענפין [illegible] גופא ושרשא במה תיבין והוא אדשים בתלת עלמין [illegible]אין בתלת עלמין תתאין לקבלי קדוש קדוש קדוש · קדוש לעילא קדוש באמצעיתא קדוש לתתא קדוש חסד קדוש גבולה קדוש תפארת וכלא בשבעין ותרי אתגליפו כמא דאתאמר ברוך הוא ברוך שמיה לעלם

לעלמי עלמיא   תא חזי בשעתא דשארו ישראל על ימא
חמו לכמה אכלוסין לכמה חיילין לכמה משריין לעילא
וכלהו בכנופא עלייהו שריאו בצלו מגו עקו דידהו ביה
שעתא אתגלי עתיקא קדישא ואשתכח רעוא בכלהו
עלמין עילאין כדין נהירו דכלא אתנהיר אמר ר' יצחק
ביה שעתא חמו ישראל עקו מכל סטרין ימא בגלוהי
דנפקאן קמיהו בתרייהו כל אינון אוכלוסין כל אינון
משריין דמצרים לעילא עלייהו כמה קטיגורין שריאו
צווחין לקב"ה כדין כתיב ויאמר יי' אל משה מה תצעק
אלי בסכרא דיצעותא אלי דווקא בעתיקא תליא כלא
כדין נהיר כלא כחדא ועבד ימא נמוסין עילאין אתמסרן
בידוי עילאין ותתאין ובגין כך קשיא קמי קב"ה כלא כקריעת
ים סוף וכלא הכי אוקמוה מאי טעמא בגין דקריעת ים סוף
בעתיקא תליא אמר ר' שמעון חד אילתא אית בארעא
וקב"ה עביד סגי בגינה בשעתא דהיא צווחת קב"ה שמע
עאקו דילה וקביל קלא הדא הוא דכתי' כאיל תערוג על
אפיקי מים' וכד בעא לאולדא היא סתימאה מכל סטרין
כדין אתיא ושוי רישא בין ברכהא וצווחת וראמת קלין
וקב"ה חיים עליה שמין לקבלה חד נחש ונשיך בעדיהא   תר רחם ערי

ופתח

ופתח ליה נקרע ליה לההוא אתר ואולידת מיד ואמר ר׳ שמעון
בהאי מלה לא תשאל ולא תנסה את יי׳ והכי דייק ויושע יי׳
ביום ההוא וג׳ עד כאן כלל המאמר להודיענו סוד ג׳ פסוקים
ויסע ויבא ויט שהם כנגד חסד גבורה תפארת אברהם
יצחק ויעקב ובכל פסוק ופסוק יש ע״ב אותיות ומהם נעשו
ע״ב שמות כל אחד ואחד משלשה אותיות האות הראשונה
מהפסוק הראשון דרך ישר והיא ממדת חסד והשנית מ׳
מהפסוק השני דרך הפוך למפרע והיא ממדת הגבורה
האות האחרונה מהפסוק והאות השלישית היא מהפסוק
השלישי דרך ישר האות הראשונה מהפסוק והיא ממדת
התפארת מדת רחמים וכן כל השמות יוצאים בזה האופן
נמצאת מדת הגבורה כבושה בין מדת חסד ומדת רחמים
וזהו סוד כן יכבשו רחמיך את כעסיך וסוד עקידת יצחק
ומקשה במאמר קושיא אחת והיא שכוון שיעקב שהוא
נרמז בפסוק השלש והוא תפארת ישראל מקבל מחסד
ומגבורה היה ראוי להיות בשמות חצי אותיות הפסוק
השלישי דרך ישר כנגד אברהם מדת החסד וחציים למפרע
כנגד יצחק מדת הגבורה ומשיב עם משל נאה והוא כי מלך
בשר ודם שלימותו הוא להיות לעולם בפעם צהובות מ׳

זין כתוב מל׳ צ׳
כזכיו הת עמון
שבניבה

מאירות כשמש ועם כל זה הוא בעל דין לדון למי שצריך ולכן
האנשים שהם בני דעת הם נשמרים ממנו באומרם אף על
פי שפני המלך מאירים הכעס והדין מכוסה בהם והטפשים
אינם משגיחים אלא לפנים ולא במה שנעלם ומכוסה בהם
כן כביכול הב"ה פניו מאירים ומורים חסד ורחמים והם
פסוקי ויסע ויבא אות ראשונה ואחרונה שבכל שם ושם שהן
דרך ישר והכעס והדין הנרמז בפסוק אמצעי שהוא ויט
אות אמצעית שבכל שם הוא נעלם ומכוסה והוא למפרע
עוד הודיענו כי שלשה פעמים ובכן שאנחנו אומרים
בראש השנה הם כנגד שלשה פסוקים אלו וכן סוד הקדושה
שלשה פעמים קדוש׳
עוד נמצא ב
בזוהר בפ׳ בהעלותך על סוד שלשה פסוקים אלו וזה לשונו
באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם באר דא כנסת
ישראל חפרוה שרים אילין אבא ואימא דאולידו לה כרוה
נדיבי העם אילין אבהן דכת׳ נדיבי עמים נאספו עם אלהי
אברהם וגו׳ בגין לאתברכא מנהון על ידא דדרגא חד דקאים
עליה ומנו צדיק ועל דא כד האי נטלא בסיועא דאבהן
נטלא ואקרי באר ואקרים אקרי באר בשעתא דיצחק נפיק
מזיינא מסטרא דאימא ואתי למשכא אבתרה דרא ומלי

ויסע
ויט
ויבא

לה כדין אקרי באר דיצחק באר דמים הא אוקמוה ים כד
אתנהרא מנהרא עילאה דאבא כדין אקרי ים נחליא אזלין
לגבה כמא דאתאמר כל הנחלים הולכים אל הים והים
איננו מלא ומיומא דאתגליא כנסת ישראל בגלותא כתיב
אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש אזלו מים מני ים דא כנסת
ישראל ונהר יחרב ויבש דא צדיק ועל דא כתיב הצדיק אבד
דהוא הוה נהר עילאה עיקרא דהווה עייל לגווה והוא כניש כל
אינון נהרין ונחלין דנגדין מנגידו דההוא נהר עילאה דלאת
פסקין לעלמא מימוי דנגיד ונפיק מעידן שלאה והוא עייל
לגווה ומלי אגמהא ומתמן יתזין עלמין כלהון ברכאן בכלא

תא חזי בשעתא דאתברכא כנסת ישראל עלמין כלהון
אתברכאן וישראל לתתא ינקין ומתברכן מינה והא אוקימנא
דהיא אגנא עליהו דישראל כמה דאתמר דכתי' ויסע מלאך
האלהים ההולך לפני מחנה ישראל מלאך האלהים דא כנסת
ישראל והא אוקימנא וההיא שעתא בסיועא דאבהן נטלא
וכד אינון משתכחין לגבה כלא משתכחי ובגין כך אתמסר
באילין קראי שמא קדישא דכליל בהון אבהתא כמא דאוקימנא
חד קדמא בסדרא וחד למפרע וחד כסדרא ויסע מלאך האלהים
ההולך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד

הענן מפניהם ויעמוד מאחריהם דא בסדרא בגין דאברהם דא
אשתכח הכא ונפל איגון דאתו מסטריה ועל דא בסדרא ובגוונא

ו י ס ע מ ל א ך — הכא אתעטר אברהם בעטרוי
ה א ל ה י ם ה ה — ואעטר לה לכנסת ישראל
ל ך ל פ נ י מ ח — ואילין אתוון כלהון באורח
נ ה י ש ר א ל ו — מישר למיהך ביממא בהא
י ל ך מ א ת ר י — דאת אחר יומם יצוה יי׳ חסדו
ה ם ו י ס ע ע מ — ועל דא כתיב ויסע אימתי
ו ד ה ע נ ן מ פ — נטלין במטלנון כלא הוה
נ י ה ם ו י ע מ — ביממא כד נהיר שמשא
ד מ א ח ר י ה ם — ודא חד קרא דאיהו שבעין
ותרין אתוון ואשתכח
בחסד לגבי כנסת ישראל קרא תניינא נמי איהו שבעין
ותרין אתוון ואשתכח בדינא לגבי כנסת ישראל ועל דא
כתיב ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל לקביל
אילין ולקביל אילין ויהי הענן והחשך דהכי הוא יומא
דיצחק עיבא הוי וחשוכא מיעה הוה ובגין כך סדורא
למפרע באורח עקימא ולא באורח מישר בגוונא דא

ה׳ ועל׳

ה ל י ל ה ל כ ה ועל דא אתוון כלא למפרע
ז ל א ה ז ב ר ק דכתי' ויהי הענן והחשך דכיון
א ל ו ה ל י ל ה דעאל יצחק בדינוי ולא קרב
ת א ר א ז ו ך ש זה אל זה כתיב זה אל זה
ח ה ו נ נ ע ה י איכון דאתו מסטרא דאברהם
ה י ו ל א ר ש י לא קריבו דא ברא דהא לא
ה נ ח מ ן י ב ו יכלין בגין דהאי באר אתדבקא
פ ו ר צ מ ה נ ח ביצחק כמא דאת אמר
מ ן י ב א ב י ו ויאר את הלילה דבר אחמליא
לאתחברא ביצחק ולא קרב

ולא קרב זה אל זה ולא יכיל לאתקרבא עד דאתא יעקב וא
ואתחבר באברהם ונטיל ליצחק ושרי ליה באמציעיתא כדין
אתקשר מהימנותא דא ברא ודא ברא ואשתזיבן ישראל
ותענן באתר דאבהתנא משתכחי שאר צדיקייא משתכחי
גביהון ועל דא שמא דא סליק לסטרין אחרנין מתפרשין
אף על גב דכלהו נפקין לארחא חד כד נהרא האי באר
מסטרא דיצחק ואתקשר ביה אתעביד ימא רבא וגלגלין
תקיפין סלקין ונחתין בזעף ורוגזא בתקיפו לשלא סליק
ונחות לתתא אברהם אתי לקבליה ושגו רוגזא וזעפא

ואמתא ותקיפא זה אל זה לא הוו מתקרבין עד דאתא יעקב ושביך רוגזהא ומאיך ותבר גלגליימא הדא הוא דכתי' ויט משה את ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה מאי ברוח קדים עזה תקיף לקבלה לתברא מרוגזה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים אדיך ימא מחימי רוגזין ויתפלגו מיא לסטרא דאברהם ולסטרא דיעקב הדא הוא דכתי' ויבקעו המים לסטרא דא ולסטרא דא ועל דא אתוון כלהן בארח מישר כדקא יאות בגוונא דא'

ו י ט מ ש ה א ת
י ד ו ע ל ה י ם
ו י ו ל ך י ה ו אילין אתוון בארח מישר
ה א ת ה י ם ב ר מסטרא דיעקב וכל איכון
ו ח ק ד י ם ע ז דאתי מסטריה ועל דא
ה כ ל ה ל י ל ה עוברא כתקונא דשמא
ו י ש ם א ת ה י קדישא בזווגא דאבהן
ם ל ח ר ב ה ו י אשתמודע דבהן קשורא
ב[illegible] ק ע ו ה מ י ם חד קשורא מהימנא
למהוי רתיכא שלימא

ובזווגא דאבהן כחדא אתעביד כלא וידעין חברייא למהך

באורח

בארת מושך לאתתקנא עוברין פרקא יאות ובשמא דא
קשורא דאבהן אשתכחו אורחין לדינא ולרחמי לסיועא ל
לחסד לדחילו ולאורייתא לחיי למותא לטב ולביש זכאין
איכון צדיקייא דבעיין אורחוי דאורייתא וידעין למיהך באורח
מלכא קדישא זכאין איכון בעלמא דין ובעלמא דאתי׳

והו ילי סיט עלם מהש ללה אכא כהת
הזי אלד לאו ההע יזל מבה הרי הקם
לאו כלי לוו פהל נלך ייי מלה חהו
נתה האא ירת שאה ריי אום לכב ושר
יחו להח כוק מנד אני חעם רהע ייז
ההה מיכ וול ילה סאל ערי עשל מיה
והו דני החש עמם ננא נית מבה פוי
נמם ייל הרח מצר ומב יהה ענו מחי
דמב מנק איע חבו ראה יבם היי מום׳

הא אבהן במטליהון בעובדהון בקשרין דמתקשרי דא
בדא וכד מתחברן כחדא לית מאן דיקום קמיהון שבעה
קשורין איכון דמתקשרן בהו תלתא אבהן וארבע אחרנין

רישא ואמצעיתא בקשורא חדא ואילין אינון דחפרו בירא
דמיא תניינא זה אל זה ואינון קשורא חדא בתלת יודין
תליתאה שלימו דכל מהימנותא רביעאה תרי קיימין דגוף א
קיימא עליהון חמישאה טב וביש נהרא דנפיק אילנא
דחיי ומותא עמיקתא דכלא שתיתאה דינא ברחמי
שביעאה בקדמיתא אתמר בההוא רישא דאמרן בגין
דהוא אמצעיתא דכלא ובגין דהוא אמצעיתא דכלא
אקרי אני קיומא דכל ענפין דמתאחרין מסחרעה שבעה
דרגין אילין מדרגא חדא לדרגא אחרא אשתמודעא דתיכא
חדא בכל אינון דמתאחדן ביה וכן מדרגא לדרגא וכלא
אתנהגן אבתריה דההוא דרגא דאתפקדא עלייהו והא
אוקימנא מילי תא חזי בשעתא דאילין דרגין משתכחי
כל מהימנותא אשתכח ואילין שבעה ענפין דאסהדו
להו לישראל בגין כך כד נטלא שכינתא באבהתא
נטלא וכד אילין נטלין כלהו דרגין אחרנין נטלין בהן
וכדין מתעטרא כנסת ישראל כדקא יאות
וסוד שלש פסוקים אלו גם כן הם סוד עקירת יצחק
שהוא קשור ועקור בין חסד ואמת אברהם ויעקב אב
ובן יכבד את אבין ועושה ציוין ומרחם על בנו לעשות

חפצו

חפצו ורצונו ובהם גבר חסדו על יראיו על הים ועברו
בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה אל תקרי
חומה אלא חמה המים הזועם מימינם ומשמאלם שהם
שרי ישמעאל ושרי עשו הקליפות שיש להם אחיזה
מה בימין ושמאל וישראל עושה חיל שוררו שירה חדשה
ויאמרו לאמר אשירה ליי כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה
בים ואומר כל פסוק ופסוק שלש פעמים בפני עצמו
ואחר כך כל השלשה פסוקים יחד שלשה פעמים וזה
סוד גדול כי הפעם הראשונה שאומ' פסוק ויסע יכוין
למדת חסד לאברהם ואומר אותו שלשה פעמים לסוד
השלישיות ולחזוק הענין החוט המשולש לא במהרה
ינתק וכשאומר פסוק ויבא יכוין למדת פחד יצחק ואומ'
אותו שלשה פעמים לסוד הנזכר וכשאומר פסוק ויט
יכוין למדת אמת ליעקב היא ספירת תפארת ואומ' אותו
שלשה פעמים לסוד הנזכר· וכשאומ' פסוק ויט יכוין
למדת אמת ליעקב היא ספירת תפארת ואומר אותו ג
פעמים לסוד הנזכר וכשחוזר לאומרם יחד שלשה
פעמים הוא כולל שלשתם כאחד וכובש הדין בין החסד
והרחמים ושכב ואין מחריד מכל שש צרדין כי כל פסוק

גם כן על כתב
דפוס היה כמו
פסוק ויט

ופסוק נאמר ששה פעמים כנגד ששה רוחות׃
מטה
השכיבנו אבינו לשלום והעמידנו
מלכנו לחיים טובים לשלום ופרוס עלינו סוכת שלומך
והקננו בעצה טובה מלפניך והושיענו מהרה למען
שמך והגן בעדנו והסר מעלינו אויב דבר חרב צרה
רעה רעב ויגון ומשחית ומגפה שבור והסר שטן מלפנינו
ומאחרינו ובצל כנפיך תסתירנו ושמור צאתנו ובואנו
לחיים טובים ולשלום מעתה ועד עולם כי אל שומרינו
ומצילנו אתה מכל דבר רע ומפחד לילה
אחר זה יאמר השכיבנו אבינו לשלום ויכוין להיות
נשמר מצד המטה ממין השישי מן המזיקין עם שישים תיבות
שיש בו עד ומפחד לילה ולא יחתום מתפלל לשי׳ ושכיבהו
לשלום ויעמידהו לחיים טובים ולשלום ויפרוש עלין סכת
שלומו רמז לכלה הכלולה מהכל כשהיא מחוברת עם אות
בריה קדש ברית שלום צדיק יסוד עולם זהו אומרו ופרוש
עלינו סכת שלומך כי היא סובבת על ישראל ושומרת אותם
מעין הרע של המזיקים שלא תהיה שולטת בהם כמו
שדרשו ז״ל על פסוק ואחר נגש יוסף ורחל כדי שלא
תשלוט עינו של עשו הרשע על רחל עבר יוסף לפניה

ויוסף

ויוסף הוא השליט על הארץ יוסף הצדיק צדיק יסוד עולם
היא מרהו וכן דרש ר׳ שמעון בן יוחאי על פסוק ותהי עלין
רוח אלהים עלין דישראל כדי לשמרם מאיש רע עין הגבר
סתום העין בלעם הרשע מסטרא דנחש וילך לקראת נחשים
ועקרבים מסטרא דקין ומה שאמר והקנכו בעצה טובה מלפניך
רומז למקום העצה היעוצה על כל הארץ והושיענו מהרה
למען שמך יהיה רומז לשם העצם באופן שבתפלה הוא עולה
ממטה למעלה ומיד אחר שעלה עד הקו האמצעי מדת רחמים
מיד מתפלל והגן בעדינו רמז להצלה והגנה מן המזיקים הנזכרים
לעיל וזהו אומרו שבור והסר שטן מלפנינו ומאחרינו לרמוז
פנים ואחור ובצל כנפיך תסתירנו לרמוז לשמירת הראש
ושמור צאתנו ובואינו לרמוז לימין ושמאל כי אל שומרנו
ומצילנו אתה רומז לשמירת המטה הרי שמירה מכל הצדדין
מכל דבר רע ומפחד לילה רמז ללילית ולששה מיני מזיקים
שכתבנו הנמצאים ברוב בלילה ומיד יאמר פסוק ויאמר יוי
אל השטן״ מ״ג ויאמר ה׳ אל השטן
יגער ה׳ בך השטן ויגער ה׳ בך הבוחר בירושלם הלא
זה אוד מוצל מאש כו׳ כי הוא שטן הוא
מלאך המות הוא יצר הרע המחזר תמיד אחר האדם להכשילו

מדרך הטוב לשטן לו וללמד עליו חובה על מחשבתו ודבורו
ומעשיו ולקחת רשות להמיתו ולהחזירו לעפרו וי״ח חוליותיו
לנחש כי נדבק בצד הטומאה צד הנחש ואין נחש ממית
אלא חטא ממית חטא בגימטריא י״ח שגורם שי״ח חוליותיו
שהם בנין כל גופו ועל ידם האדם חי ועל ידי החטא שהוא
מצד הנחש יתהפכו נחש ולכן יש בפסוק זה י״ח תיבות לרמוז
סוד זה ובזכות פסוקי ורחמי וקרית שמע שקרא עם הכוונה
הרצויה יפלטהו יי׳ כי הוא יושב בסתר עליון ובצל שדי יתלונן
ולכן אומר מיד פסוק אתה סתר לי מצר תצרני הוא הצר
הצורר היצר הרע השטן גם המזיק יהיה מאי זה מין שיהיה
מכל השש מינים הנזכרים אומר פסוק זה׳

מ״ד אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט ת
תסובבני סלה׳ סלה תסובבני פלט רני תצרני
מצר לי סתר אתה׳ ישר והפוך והכל משמעות
אחד ולכן יש בו סגולה נוראה לאומרו ישר והפוך וכן לכל
הכתובים שהם כמוהו וקבלתי שיוצא מהכן שם מסוגל
להסתר מפועלי און וישובו אויבין אחור המה יכשלו ויאבדו
והוא ידוע למי שחננו הש״י חן ושכל טוב בעיני אלהים
ואדם׳ ובספר הזוהר פרשת וישלח פתח

יהוה נתן
יהוה לקח
כי עפר מכן
חים בארץ
[illegible]

רבי

רבי יוסי ואמר אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני
סלה אתה סתר לי דא קב״ה דאיהי סתרא ומגן לבר נש ויאזיל
באורח אוריתא ואיהו מסתתר בסתרא דגדפוי דלא יכלין לאבאשא
ליה מצר תצרני מעילא לתתא לעילא אית לה לבר נש מארי
דבבן לתתא אוף הכי נמי ומאן איהו דא יצר הרע דאיהו צר
לעילא וצר לתתא ואלמלא יצר הרע לא אשתכח מארי דבבן
לבר נש בעלמא בגין כך מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה
ימובבוני מבעי ליה מאי תסובבני אלא אילין שירין דאית בהון
דרגין להצלה תסובבני בהו לשזבא לי באורחא והאי קרא איהו
כסדרן ואיהו למפרע מהאי גיסא הא חזי באילין שירין ותושבחן
דקאמר דוד אית בהון רזין עילאין ומילין שלאין ברזי דחכמתא
אתאמרו׳ פתח ר׳ אלעזר ואמר דחה דחיתני לנפול
ויי׳ עזרני דחה דחוני מבעי ליה מאי דחה דחיתני אלא דא
סטרא אחרא דדחיא ליה לבר נש תדיר ובעי לדחיא ליה ול
ולאסטאה ליה מעם קב״ה ודא הוא יצר הרע דאשתכח לגבי
דבר נש תדיר ולקבליה אהדר דוד ואמר דחה דחיתני לנפול
ויי׳ עזרני בגין דאיהו הוה משתדל לגביה בכל אינון עקתין
ויי׳ עזרני בגין דאיהו הוה משתדל לגביה בכל אינון עקתין
לאסטאה ליה מעם קב״ה ועליה אמר דחה דחיתני לנפול ויי׳

עורע דלא אתמסרנא בירך ועל דא אית ליה לבר נש לאזדהרא
מיניה בגין דלא ישלוט עליה וקב״ה כרין נטיר ליה בכל אורחוי
דכתי׳ אז תלך לבטח דרכך ורגלך לא תגוף בלכתך לא יצר
צעדך ואם תרוץ לא תכשל וכתיב ואור צדיקים כאור נוגה
הולך ואור עד נכון היום׳ אמר ר׳ יהודה זכאין אינון ישראל
דקב״ה נטיר לון בהאי עלמא ובעלמא דאתי דכתיב ועמך
כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ׳ אלהי בהדי סור פסוק זה למה
נאמר ישר והפוך ושנינל מה צד הצורר ומפגע רע והשם
צבאות וכל צבא המרום בשמירת האיש הזה מכל שטן רע
ומכל פגע רע ולכן אומר מיד׳
מ״ה
יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה יאמר אותו ג׳
פעמים׳ יי צבאות אשרי אדם בטח בך ואומר אותו ג׳
פעמים׳ יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו ואומ׳ אותו
ג׳ פעמ׳ אומר כל פסוק בפנ׳ עצמו ג׳ פעמים ואחר כך
יאמר שלשתם יחד שלשה פעמ׳ לסור השש קצוות כנזכר
בפסוקי ויסע ויבא ויט ובפסוק יי הושיעה המלך יעננו ביום
קראינו יכוין בראשי תיבותיו שיוצאים ממנו שני שמות והם
יהה הוא ראשי תיבות יי הושיעה המלך והשם השני הוא
יבק והוא ראשי תיבות יעננו ביום קראינו ושם זה עולה

הדיא
ר״ל פירוש

קיב וכן עולים שלשה שמות אהיה יהוה אדני והם כוללים
כל האילן הטהור מראש ועד סוף וזה השם עם הכונה הנזכרת
עוד את יעקב אבינו כשעבר את מעבר יבק וזה נרמז ג״ב
בישעיה פרשת כרם היה לידידי באומרו וגם יקב חצב בו
ושלשה פסוקים אלו הם כנגד שלשה אבות ה׳ צבאות עמנו
משגב לנו אלהי יעקב סלה הוא כנגד יעקב. ה׳ צבאות אשרי
אדם בוטח בך הוא כנגד יצחק שהוא מדת הדין וכשצרה באה
על האדם צריך שלא יסיר בטחונו מהשם ית׳ אלא יבטח בה׳
וישען באלהיו המוכיחו והמיסרו לטובתו לזכותו לחיי העולם
הבא כדכ׳ ודרך חיים תוכחות מוסר והולך מטה למעלה בפסו׳
וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי
אברהם אזכור ופסוק׳ יי׳ הושיעה המלך יעננו ביום קראינו
הוא כנגד אברהם מדת החסד המושיע בחסדו ושומר אותנו
למען שמו מעפ׳ שלא נהיה כאוים לכן מיד אחר ג׳ פסו׳ אלו אומ׳
מ״ז שמרני כאישון בת עין
בצל כנפיך תסתירני
בזכות כנפי הציצית שהם בבגדו כנפי יונה נחפה בכסף
ויש בפסוק ז׳ תיבות כנגד ז׳ ימים ז׳ כוכבי לכת ז׳ משרתי׳
וז׳ ספרי תורה עם ספר ויהי בנסוע והוא מספר שלם כמו

שכתבו בעלי המספר לפי שלא נמצא היקף עגול שיהיה
שלם מספרו כי אם כשיהיה רוחב העגול שבעה מפני שכל
עגול יהיה היקפו מספר שלם שלשה פעמים כמספר רחבו
ועוד חלק אחד משבעה יותר ולכן כשיהיה רוחב העגול שבעה
יעלה היקפו מספר שלם כיצד שלשה פעמים ז' הם כ"א תוסף
עליהם חלק אחד מז' הם כ"ב שלימים בלי יתרון ובלי חסרון
מה שאין כן בשאר המספרים כי אם יהיה רוחב העגול ששה
והריצה לדעת היקפו תאמר שלשה פעמים ששה הנה י"ח
תוסיף עליהם חלק שביעית מששה שהם שש שביעיות
נמצא שאינם י"ט שלימות לשיקרא מספר שלם וכן אם יהיה
רחב העגול ח' הם כ"ד וחלק שביעי משמנה הוא חלק א'
מז' ואחד יותר נמצא שאינו מספר שלם וכן יעלו כל שאר
המספרים או יתר או חסר חוץ ממספר שבעה ולזה נקרא
מספר שלם שהוא שלם ונגמר בעניינו במספרו בהיקף
העגול ענין שני שמספר השבעה הוא מורכב מתחלה
לזוגות עם שני לנפרדים ומתחלה לנפרדים עם שני
לזוגות כי כשנחבר ראשון הנפרדים שהוא מספר השלשה
עם שני מהזוגות והוא מספר הד' יעלה ז' וכן כשנחבר
הראשון מהזוגות והוא מספר השנים עם שני מהנפרדים

והוא

והוא מספר ה׳ יעלה ז׳ וזה היחס לא ימצא בכל מערכות המספר
רק במספר השבעה ולכן נקרא מספר שלם וזה סוד גדול מ׳
מסודות המציאות. וזה שהנמצא יחלק לשנים מושכל ומוחש
שהוא ראשון לזוגות גם בבחינה שנית אל חמשה שהוא שני
למספר נפרד והם החמשה כוללים הסוג המין ההבדל הסגולה
המקרה והו האופן הראשון שהוא ראשון לזוגות שני לנפרדים
והאופן השני הוא כי העולם יחלק אל שלשה שהוא ראשון לנפרדים
והם מלאך גלגל יסוד ובכל אחד מהם הארבע סבות חומר צורה
פועל תכלית או מה שילך מהלכם כי אף שלא ימצא החומר
בכל אחד מהם ימצא דבר שילך מהלכו ויעמוד במדרגתו
ומספר הד׳ הוא שני למספר הזוג גם בהתחלת המין האנושי
מהפן האחר שהוא תחלה לזוגות שני לנפרדים אדם וחוה ראשון
לזוגות קין ותאומתו ושת הרי חמשה שהוא שני לנפרדים הרי
שבעה ומהפן השני היו האבות והאמהות כי האבות הם
שלשה תחלה לנפרדים והאמהות ארבע הם שני לזווגות
והם שבעה הרי שלמות העולם בכללו ושלימות המין
האנושי בהתחלתו ושלימות התחלת האומה הישראלית
הכל הולך על מספר השבעה להיותו מספר שלם כמו שאמרנו
וגם התורה והתכלית של האומה הישראלית שהיא התורה

חצבה עמודיה שבעה והולכת גם כן על סוד מספר זה שהיא
מחוברת מתחלה לזוגות שהם תורה שבכתב ותורה שבעל פה
ומשני לנפרדים שהן חמשה חומשי תורה וגם היא מחוברת
מראשון לנפרדים שהוא מקרא משנה תלמוד עם שני לזוגות
שהם הארבעה ספרים כי אלה הדברים הוא משנה תורה
או שני לזוגות רומז כי התורה מתפרשת בדרך פשט או רמז
או דרש או סוד וזהו פרדס החכמה פשט רמז דרש סוד ראשי
תיבות פרדס׳ הרי מספר השבעה ולכן נתנה התורה בז׳
קולות והסוד הנעלם רומז לשבעה ימי בראשית הם הם שבע
ספירות מתחלת הבנין ולמטה אמרתי עולם חסד יבנה
והולכים על זה הדרך תחלה לזוגות הם דו פרצופין ושני
לנפרדים הם החמשה ספירות האחרות המקיפות אותן
או מתחלה לנפרדים חסד גבורה תפארת ג׳ אבות העולם
ושני לזוגות הם הד׳ ספירות הנמשכות מהן והן יכין ובועז
וצדיק ושכינת עוזו וגם יש לתורתינו הקדושה הסגולה
הראשונה שיש למספר אשר בעבורו נקרא מספר שלם
והוא כי ההקף העגול שמספרו שבעה הוא מספר שלם
כמו שאמרנו וכן תורתינו הקדושה נחלקת לשבעה ספרים
וכשנאמר ג׳ פעמים ז׳ הם כ״א וחלק ראשון מג׳ הרי כ״ב והם

כ״ב אותיות האלפא ביתא אשר התורה מחוברת מהן הרי רוחב
העגול הוא ז׳ ספרי תורה והקיפו שהוא ג׳ פעמים ז׳ וחלק א׳ מז׳
יותר הוא כ״ב והוא מספר שלם והם כ״ב אותיות האלפא ביתא
ולרמוז הסוד הגדול הזה נהגו כל ישראל ביום שמחה תורה
בתשלום התורה ובסיום רגן פרשיות להתחיל מיד פרשת
בראשית ולקרא עד סוף ויכולו אשר ברא אלהים לעשות עיין
כל ז׳ הימים לעשות התורה הקף עגול ממספר השבעה על
הסוד הנזכר וזה סוד כל השביעיות טובים ורעים כי כל העוסק
בשביעיות הטובים ניצול מהשביעיות הרעים ואם לאו הוא
יפול ברע השביעיות הרשם לענש העתן השביעיות הטובים
וזהו סוד והכתי אתכם גם אני שבע על חטאתיכם וכן המקיים
שבועתו ניצול מהשביעיות הרעים והעובר על שבועתו עיין
בהם כי שבועה נגזר מלשון שבעה והעובר על השבועה
מעיר על עצמו שיצא מכלל השבעה של קדוש׳ ונכנס׳
בשבע כתות של טומאה ונידון בז׳ מדורות של גיהנם
וכמו שכתב סוד זה רבינו בחיי פרשת יתרו ז״ל ואל הסוד
הזה רמזו חכמי האמת במדרשם והוא שאמ׳ השבעתי
אתכם בנות ירושלם בצבאות אם זכיתם הרי אתם כצבא
של מעלה ואם לאו הרי אתם כצבא של מטה עד כאן

במדרש וביאור זה כי מלת השבעתי כלומר הריני נותן לפניכם
שבעה אלו או שבעה אלו והרשות נתונה בידכם שתהיו כשתי
צבאות או של מטה אם תהיו זוכים תהיו בשבעה רקיעים
בתוך אותם שבעה הנקראים צרור החיים ואם אין אתם
זוכים תהיו כצבא מטה להיות נדונים בשבעה מדורין שבגיהנם
וזה ביאור אם זכיתם הרי אתם כצבא של מעלה ואם לאו
הרי אתם כצבא של מטה הקב"ה יצילנו מן העונש ויסתירנו
בצל כנפיו וישים חלקנו עם הצדיקים הבוטחים בו אמן
עד כאן לשונו וכל השביעיות ובריאת העולם הכל היה
לתכלית קיום התורה ולכן תמצא כי כנגד הי"ב מזלות
והשבעה כוכבי לכת שהקב"ה מסר הנהגת העולם בידם כנגדן
י"ב תיבות בפסוק ולכל היד החזקה ה' תיבות בפסוק בראשית
ברא וכנגדם י"ב תיבות בפסוק ויהי בנסוע הארון וז' תיבות
בפרשת ובנחה יאמר הרי סוד השבעה ולכן היו הימים
שבעה ושבעה כוכבי לכת שבעה ושבעה עיני יי' אלה
משוטטות בכל הארץ ומכלם יצילנו יי' ולא יפחד בזכות
שהוא בכלל השביעיות הטובים וכי יפול לא יוטל כי יי'
סומך ידו ושבע יפול צדיק וקם ושכב ואין מחריד ולכן
אומר תמיד אם תשכב לא תפחד׃

אס

אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתיך'
בפסוק זה גם כן יש בו שבעה תיבות כי הקף השבע הרוחני
שאמרנו שומר אותו ומציל אותו מהיקף השבע הרע השולטת
בעולם הגשמי הזה ואחר זה יתן שבח והודאה לבורא יתעלה
דמצילו ויאמר פסוק ברוך יי' בקום ברוך יי' וכו'

מ"ז ברוך יי ביום ברוך יי
בלילה ברוך יי בשכבנו ברוך יי בקומנו'

בנוסח זה י"ב תיבות כנגד י"ב מזלות שהאדם מושל עליהם
בכח שם יהוה וי"ב צרופיו והוא ירכיבהו על במותי ארץ הם
י"ב מזלות ויאכל תנובות שדי אל תקרי שדי אלא שדי
והוא שורר המערכות בשבילו והיה שדי בצריך ויש בפסוק
ד' פעמים ברוך וד' פעמים שם יי ושתי ומעם יום ולילה
הנחלקים לארבעה חלקים מתחלת הלילה ועד חציה חלק
אחד והוא דין ונקראת ליל פלהא מחצי הלילה ועד אור
הבקר חלק אחד והוא רחמים ונקראת לילה בהא כמו שכתבנו
לעיל מאור הבקר ועד חצי היום הוא חלק ראשון מן היום
והוא גם כן רחמים דכתי' ואורח צדיקים כאור נוגה הולך
ואור עד נכון היום ומחצי היום עד שתחשך חלק שני
מהיום והוא דין כדכתי' אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי

ערב הרי שתי הזמנים יום ולילה שנחלק לד׳ חלקים ד׳ עתות
שתי עתות של דין ושתים של רחמים ביום עת א׳ של רחמים
ועת אחר של דין ובלילה עת א׳ של דין ועת א׳ של רחמים
להיות דין כלול ברחמים ורחמים כלול בדין כי זהו היחוד האמתי
אמנם עת רחמים שהיא בלילה אינה רחמים גמורים כמו העת
של רחמים שיש ביום לפי שהיא כלולה בזמן הדין שהיא הלילה
וכן העת של דין שהיא ביום אינה דין גמור כמו העת של דין
שיש בלילה לפי שהיא כלולה בזמן הרחמים שהוא היום נמצא
שבעה ימים ארבע עתים בכל יום הם עשרים ושמונה
עתים לשבעה הימים והם כנגד שבעה פסוקים שאמ׳ שלמה
המלך שבכל אחד מהם ארבעה עתים שנים לטובה ושנים
לרעה אחד של טובה ואחד של רעה סמוך לה כמו שהם
ביום ואחד של טובה ואחד של רעה סמוך לה כמו שהם
בלילה ובין כלם הם כ״ח עתים י״ד לטובה וי״ד לרעה וכמו
שכתבנו הסוד בפסוק שמע ישראל לעיל בסימן ה׳
ומצאתי בספר לבנת הספיר בשם
הזוהר שבכ״ח עתים אלו כלול כל מה שיש מבריאת העול׳
עד אחר ביאת משיחנו וזה לשונו
עת ללדת כד
אתברי עלמא ואתברי בר נש ועת למות כד לא נטיר

לז

האי עת אתגזר עליה מיתה דאזלין בתר שינויין ואשתכחו כמא
דאתאמר האלהים עשה את הארם ישר והמה בקשו חשבונו[ב]
רבים עת לנטוע בדור המבול דאתנטעו בעלמא בכל טב
כמא דאתאמר בתיהם שלום מפחד ועת לעקור נטוע כד
אתעקרו בטופנא עת להרוג בדורו של נמרוד דהוו דור הפלגה מבול
ועת לרפא כד אתא אברהם ואתרבק בקב״ה אתסי כל עלמא
עת להרוס כד אתא עשו ופרץ פרצת דעלמא ואתרבק בארח[א]
דנחש הקדמוני דגרם מיתה לעלמא והוא עבר פרצה בזרעיה
דאברהם ונפק מכללא ועת לבנות כד אתא יעקב ובנה
ביה בית יעקב אקרי ביתא דכל עלמא אתקיים ביה האי מן
ונפק מכללא והאי בנה ביתא לחכמה עת לבכות כד נחתו
ישראל לגלותא דמצרים כמא דאת אמר מלאכי שלום מר
יבכיון ועת לשחוק כד נפקו מגלותא וקבילו אוריתא[משחקת]
לפניו בכל עת עת ספוד כד עברו עגלא ושלחו מרגלים
ואתגזר עליהון גלותא כמא דאתאמר ותשא כל העדה[ויתנו]
את קולם כמא דאתאמר כי קול נהי נשמע וגומר ועת
רקוד כד עאלו לארעא קדישא ועת להשליך אבנים
כד גלו מתמן כמא דאתאמר תשתפכנה אבני קדש ועת
כנוס אבנים כמא דאתאמר לך כנוס את כל היהודים

עת לחבוק כד תבו ביומי עזרא כמא דאתאמר ואקבצם אל
הנהר הבא אל ועת לרחוק מחבק כד נחלקו מלכי בית
חשמונאי זה על זה עת לבקש חכמה ביומי הלל הזקן ורבי
עקיבא ועת לאבד כד נפלו בגלות אדום עת לשמור התורה
בשמדות וגזרות שגזרו עליהם ועמדו קיימים ועת להשליך
ששכחו אותה אחר כך בכובד הגלות ולא היו יכולין לעמוד
בנסיון כראשונה עת לקרוע על אוריתא דאתקלנא בין
ערלין מסאבין ועת לתפור כד אתגיירו אנקלוס וכמה
גיורין עת להשוות בזימנא דרוגזא בעלמא ודומו סלה
ועת לדבר כד אתעבד עת רצון כדין איהלין פתחון פה קמי
כלא עת לאהוב את יעקב כמא דאתאמר אהבתי אתכם
אמר יי על כן נסיתי אתכם בכל הנסיונות הללו כמא דאת
אמר כי את אשר יאהב יי יוכיח ועת לשנא את עשו
על כל בישין דעבד לזרעא קדישא כמא דאתאמר ואת
עשו שנאתי וכתיב ולא יהיה שריד לבית עשו עת מלחמה
כמא דאתאמר ואספתי את כל הגוים אל ירושלם למלחמה
דא בסוף יומיא ועת שלום כד ישתיצון קמיה משיח בן דוד
וכדין ודבר שלום לגוים ומשלו מים עד ים וכדין אשתלים
עלמא כד כל איכון עתין יעברו יתער עת עילאה ותתחבר

בשלום ש׳

בשלום וכרין נהירן דסיהרא בנהירו דשמשא כמא דאתאמר
כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה
עומדים לפני נאם יוי כן יעמד זרעכם ושמכם והכל ביד
הבורא ית׳ במאמ׳ דוד. בידך עתותי וגומר ביד ימין יש י״ד ר׳
קשרים והם כנגד י״ד עתים טובים [redacted] וביד
שמאל גם כן י״ד קשרים והם כנגד י״ד עתים רעים וירמוז גם כן
הפסוק שיהיה דברי הקב״ה ויאמר לאדם בידך הם עתותי
כי כפי המעשה שתעשה בידך כן יהיו עתותי עמך אם תבחר
השביעית הקדושות עתותי הטובות יהיו עמך ותהיה בתוך
שבע חופות של צדיקים׳ ואם תצא משבע הקדושה והטהרה
בחוץ תעמוד עם שבע כתות הטומאה ועתות הרעה יבעתוך
ומרחוק יוי נראה לי ואולת אדם תסלף דרכו ועל יוי יזעף לבו
ואומר למה יי תעמוד ברחוק תעלים לעתות בצרה׳ אמנם
השלם כתוב בו ויהי יוי משגב לדך משגב לעתות בצרה. כי
זה נקרא בן בית כמו שכתב בתיקונין וזה. לשונו
איכא דלא פתחין לון תרעין ואתמר בהון בחוץ תעמוד
וממלל מלכא בהון מלבר ויהיב לון שאלתהון מלבר ואזלין
לון דלאו כלהו עאלין לבי מלכא אלא אילין מארי רביתא
דאתמר בהון ילדים אשר אין בהם כל מום בצלותיהון ו׳

ולא בגשמתיהון ושובי מראה בכל עובריהון ומשכילים בכל
חכמה שפירן למיחזי דעלייהו אתמר הראיני את מראיך
השמיעיני את קולך כי קולך ערב ומראך נאוה ויודעי דעת
ומביני מדע דידעין בחכמה ותבונה ודעת׳ ואין דורשין
במעשה בראשית אלא אם כן חכם בחכמה ומבין בבינה
ויודע בדעת ואשר כח בהם לעמוד דא שכינתא עילאה
דאיהי כ״א אתוון דעובדא דבראשית לעמר בכלהו בעמידא
דצלותא אילין ועלון להיכלא דמלכא דאינון צדיקים
גמורים וכולי׳ אלה הם העוסקים בעתותין יתעלה או הם
דברי דוד המלך וכל אשר יאחז צריך דכן ואומר לשם
יתעלה בידך עתותי׳ ירצה ביד׳ עתים טובים שהם שלך
של מדת רחמים יהיו עתותי׳ ולא בעתות של צרה הרי
כל העתים הם ביד האדם ולכן יש בה י״ד קשרים לרמוז
לזה וגם בם ביד האדם רמז למספר השלם מספר השבעה
ראשון לזוגים הם שני קשרים שבגודל שני׳ לנפרדים הם
חמשה אצבעות הרי ז׳ או ראשון לנפרדים הם שלשה
קשרים שבכל אצבע ואצבע שני לזוגות הם מ״ח אצבעות
שבכל אחד מהם שלשה קשרים הרי לך שבעה והוא
מספר שלם׳
מ״ז
ולכן יש בנוסח

זה

זה ארבע פעמים השם וארבע פעמים ברוך כי הוא יתברך
מברך הארבע עתות שביום ובלילה ומספר השביעי רמז
למלכות הנקרא בת שבע כמו שכתבתי והיא המטרוניתא
שהכל מסור בידה לקבל ולהשפיע טוב ורע ועתות הטוב
והרע כלם בה ולכן נאמ׳ ואל יבא בכל עת אל הקדש בזאת
יבא ככתוב בספר הזוהר פרשת אחרי מות רבי שמעון פתח
כל הנחלים הולכים אל הים וכו׳ ככתוב לעיל סימן לט׳ ובידו
נפש כל חי ורוח כל בשר איש ולכן אומר מיד פסוק בידך נפשות

מ״ט בידך נפשות החיים והמתים

אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש
החיים והמתים והם י״ג תיבות כנגד י״ג עקרים כי כשיאמין ש׳
שביד השם יתעלה נפשות החיים והמתים ונפש כל חי ורוח
כל בשר איש הכולל לכל הנבראים בודאי הנמצא כזה איש
אשר רוח אלהים בקרבו להאמין בשלש עשרה עקרים
בשלימות והוא ראוי לתת פקדונו ביד השם יתעלה ולומ׳ לו

ס׳ בידך אפקיד רוחי פדית אותי יי אל אמת

בידך אפקיד רוחי פדית אותי ואמר פדית [illegible] במקום עתיד
כי היה ראוי לומ׳ תפדה אותי כיון שאומ׳ אפקיד רוחי או נאמ׳
שדוד המלך אמ׳ פסוק זה על שעת המיתה או על שעת השינה

שהיא א״ משושים במיתה אם אמר כן על שעת המיתה יאמר
בידך אפקיד רוחי ולא ביד סטרא אחרא כי אתה פדית אותי
עם התורה אמת שנתת לי ואם על עת השינה אמר כן
יאמר בידך אפקיד רוחי ולא אפחד מהמזיקי׳ ונגעי בנ״א דם
לפי שכבר פדית אותי בזכות הקרית שמע ופסוקי דרחמי
שאמרתי ועוד יש בזה סוד גדול למה אמ׳ פדית אותי לשון
עבר גם למה לא כתב בידך ה׳ אפקיד רוחי פדית אותי אל
אמת או לכתוב ה׳ בידך אפקיד רוחי פדית אותי אל אמת

רע שכתב בספר הזוהר פרשת במדבר סיני
וזה לשונו כתיב בידך אפקיד רוחי פדית אותי ה׳ אל אמת
אמ׳ ר׳ אלעזר האי קרא אית לאסתכלא ביה חמיתון מאן דאפקיד
בידא דמלכא מידי אלא ודאי זכאה איהו בר נש דאזיל באורחוי
דמלכא קדישא ולא חטי קמיה׳ תא חזי כיון דעאל ליליה
אילנא דמותא שליט ביה בעלמא ואילנא דחיי אסתלק
לעילא לעלא וכיון דאילנא דמותא שליט בלחודוי כל
בנ׳ עלמא טעמין טעמא דמותא מאי טעמא בגין דההוא
אילנא גרים ובר נש בעי לאקדמא ולמפקד בידיה פקדונא
דנפשיה כפקדונא דבר נש דיהיב פקדונא לאוחרא׳א ע׳ גב
דאיהו אתחייב לגביה יתיר מההוא פקדונא לאו כדאי

לאתבאה

לאתאחרא ביה הואיל ופקדונא אתמסר בידיה ואי יקרב ביה
בודאי נבדוק אבתריה דלא מזרעא קדישא איהו ולאו מבני
ישראל מבני מהימנותא׃ כך ההוא אילנא בני נשא אקדימון
ויהבו לון פקדונא נפשייהו וכל נשמתין דבני נשא נטיל וכלהו
טעמין טעמא דמותא בגין דהאי אילנא דמותא הוא ובגין
דכל אינון נשמתין אע״ג דכלהון אתחייבו לגביה כיון דכלהו
אתמסרו ליה בפקדונא אתיב כל פקדונין למאריהון׃
תא חזי לאו כדאי הוא האי אילנא לאתבא פקדונא לגביה
דברנש אלא בשעתא דאילנא דחיי אתער לעלמא ואימתי
אתער ההוא אילנא בשעתא דסליק צפרא וכדין כיון דהאי
אתער בעלמא כל בני עלמא חיין ושביק ההוא אילנא דמותא
כל פקדונין דאתפקדו גביה ואזיל לה מאי טעמא בגין דההוא
אילנא דחיי גריס ואי תימא הא בני נשא סגיאין אינון דמתעדי
בלילא בעוד דאילנא דמותא שליט אלא ודאי ההוא אילנא
דמותא קא עביד מאי טעמא בגין דכתי׳ לראות היש משכיל
דנדע את אלהים ולא יהא ליה לברנש פתחון פה דיימא ׳
אלמלא שליטנא בנפשאי בליליא אשתדל באוריתא
אמ׳ ר׳ יהודה האי בישראל והכי הוא אומות העולם דהמונא
בהאי גוונא מאי טעמא אמ׳ ליה ודאי שפיר הוא דקאמרת.

פתח ואמר מה אקוב לא קבה אל תא חזי בגוונא דאית
לעילא אית לתתא אית ימינא ואית שמאלא ישראל נשאל
עמין ישראל לימינא קדושא דמלכא קדישא שאר עמין
לסמאלא בסיטרא דמסאבא וכלהו לתתא מכלהו דרגין ש
דשמאלא וכלהו דרגין אחיראן דא בוא עד דתליין מן רישא
ובגוונא דרישא נטיל זנבא דאיהו תתאה מאי טעמא בגין
דאחיד ביה ובגין כך שאר עמין בההוא סטר מסאב דילהון
הכי אתרבר בלעם הוה משתמש בכלהו בתלין תתאין
והוא הוה חמי בהאי תתאה דאיהו זנבא לא יכיל לאתרבגא
ברישא בגין כך אמר מה אקוב לא קבה אל דאיהו רישא וכו'
הרי המאמר הזה גלה לנו סוד פסוק בידך אפקיד רוחי ולמה
נתקן לאומרו בלילה עם הקרית שמע שעל המטה ולמה
אינו אומר הפסוק ה' בידך אפקיד רוחי או בידך ה' אפקיד
רוחי לפי שבידך אפקיד רוחי חוזר לאילנא ~~דמותא~~ דחיי שאלין
נושא את נפשו כדי שתהיה פקדון בידו ולא יוכל לעכב
אותה בעבור חובו ואחר כך אומ' פדית אותי ה' אל אמת
כי אילנא דחיי ה' מדת רחמים הוא סבה להחזירה אל גופו
ולכן אנו מברכים בכל יום ברוך א' ה' [illegible] המחזיר
נשמות לפגרים מתים·
ועוד הובא מאמר

תיק החלב נקרא
נדנה

זה

זה פרשת ואתחנן הפרש במועט ועוד כתוב בספר הזוהר וזה
לשונו בחבורא קדמאה אתמר הכי דאנת רבי דהוית סליק
מקפוטיא ללוד וכו'   כדאמרינן התם אמ' ר' פינחס
מסתכל הוינא בתחיית המתים עד נפקודתך שמרה רוחי
ורזא דמלה כל נפשות דצדיקייא גנזין וטמירין תחות כורסייא דכתי'
דמלכא דאיהי נטרא לון לאתבא לון לדוכתייהו הדא הוא
ופקודתך שמרה רוחי דא מטרונתא דכל רוחין איכון פקדונין
בידהא הדא הוא דכתי' בידך אפקיד רוחי ואיהי נטירת לון בגין
דא שמרה נפשי כי חסיד אני   אמר רעיא מהימנא ווי לון
לבני נשא דאיכון אטומין לבא סתימין עיינן דלא ידעין
דכד אתי ליליא תרעי דגיהנם אתפתחו דאיהו מרה ועשנן
דיליה דמתפשטין וסלקין עד מוחא וכמה חיילין דיצר הרע
מתפשטים בכל איברים דגופא ותרעין דגן עדן דאיהו לבא
מסתתמין ולא מתפתחין דכל נהורין דעינין מלכא נפקי
ותרעין דלבא אינון שינן מסתתמין בגין דלא מסתכלין
באילין מזיקין דאינון לילות ולא שלטין בנהורין דלבא
דאינון מלאכי' דמתפשטין בכל איברים בענפין דאילנא
לכל סטרא בההוא זימנא אינון כלהו נהורין סתימין בלבא
ומתכנשין לגביה כיונים אל ארובותיהם בנה ואתיתיה

וכל מין ומין דעאלו עמיה בתיבה ומזיקין דמתגברין על
איברים דגופא במיטופנא גברו עליה חמש עשרה אמה
בגין דחב ביה ואסתלק יה מן גופא ואשתאר אלם בלא
ראיה ושמיעה וריחא ודבור ודא דמלה נאלמתי דומיה דום
יה בההוא זימנא חמש עשרה אמה גברו מזיקין על גופא
ואינון כי פבו סלתא לאוגיא ובגוונא דא נח שלח את
היונה בשילוחתיה אוף הכי נשמתא שלח אדם רוחא ב׳
בשלוחתיה ובגין דא צריך ברנש לפקדא לה במטרוניתא
הדא הוא דכתי׳ בידך אפקיד רוחי ואם היא אסירא בחובוי
דגופא בידא דחיילין דיצר הרע מה כתיב בידך אפקיד
רוחי פדית אותי ה׳ אל אמת עד כאן הרי במאמר הזה
פירש רעיא מהימנא כל סוד ענין האדם בשהוא ישן
ופירש פסוק בידך אפקיד רוחי שחוזר אל השכינה השומרת
נפשות הצדיקים שלא יבואו בידי המזיקים׃
ועוד בספר הזהר פרשת לך לך על ענין זה וזה לשונו
ר׳ שמעון הוה אזיל באורחא והוו עמיה ר׳ אלעזר
בריה ור׳ אלעזר ור׳ יצחק ור׳ יהודה עד דהוו אזלי אמר ר׳
שמעון תווהנא היך בני עלמא לא משגיחין למנדע
מילי אוריתא ועל מה קיימין פתח ואמר נפשי אויתיך בלילה

ע״ע

וגומר

תיה

וגומר האי קרא אוקמוה ואוקימנא ליה אבל תא חזי נשמ
דברנש כד איהו סליק לערסיה נפקת מיניה וסלקת לעילא
ואי תימא דכלהו סלקן לאו כל חד וחד זכי למחמי אפי
מלכא אלא נפשא נפקת ולא אשתארא בהדי גופא בר
חד רשימו דקסטו דחיותא דליבא ונפשא אזלת ובעיא
לסלקא וכמה דרגין לדרגין לסלקא שטאת והיא איערעת
בהני קומרין טהירין דסטר רוח מסאבותא אי איהי דכיאת
דלא אסתאבת ביומא סלקא לעילא ואי לא אסתאבת
ביניהו ואתדבקת בהו ולא סלקת יתיר ותמן מודעין לה
מילין ואיהי אדבקת מאינון מילין דזמן קריב ולזמנין
דחייכאן ומודעין לה כדיבאן וכדין אזלת בי האי גוונא כל
ליליא עד דאתער ברנש ותבת לאתרה. וכאין אינון צדיקייא
דגלי לון קודשא בריך הוא רזין דיליה בחלמא בגין דיסתמרון
מן דינא ווי לאינון חייבי עלמא דמסאבין גרמייהו ונפשייהו
תא חזי כל אינון דלא מסתאבן כד סליקו לערסייהו
נפשייהו סליקת לעילא בין כל הני דרגין בקדמיתא וסליקת
ולא אתדבקת בהו ולבתר אזלת ושטאת בטוס אורחאי ה
ההיא נפשא דזכאת לסלקא אתחזיאת קמי סבר אפי יומין
ואתדבקת ברעותא לאתחזאה בתיאובתא עילאה למיחזי

בנועם מלכא ולבקרא בהיכליה ודא הא בר נש דאית ליה
חולקא תדיר בעלמא דאתי ודא היא נפשא דכיסופא דילה
כד סלקא בקודשא ב״ה
ולא אתדבק בהע זינין טהירין צ׳
אחרנין והיא אזלת בתר זינא קדישא בתר אתרא דנפקת מתמן
ובגין כך כתי׳ נפשי אויתיך בלילה׃ בגין למרדף בתרך ולא
לאתפתא בתר זינא אחרא נוכראה׳ תא חזי נפש בלילה
דאיהי שלטא בלילה ולמרדף בתר דרגא דיליה. רוח ביום דכ׳
נפשי אויתיך בלילה אף רוחי בקרבי אשחריך דא רוח דאיהי
שלטא ביממא ואי תימא דתרין דרגין איגון בפירודא לאו
הכי דהא דרגא חד איגון ואיגון תרין בחבורא חד וחד עילאה
דשלטא עלייהו ואתדבקת בהו ואיגון בה ואתקרי נשמה
וכלהו דרגין סלקין ברזא דחכמתא דכד מסתכלין אילין דרגין
יסתכל בר נש בחכמה עלאה והאי נשמה עייל בהו ואדבקן
בה וכד האי שלטא כדין אקרי ההוא בר נש קדוש שלים
בכלא רעותא חדא לגבי קדושא ב״ה נפש איהי אתערותא
תתאה ודא סמיכא בגופא וזנת ליה גופא אחיד בה ואיהי
אתאחדת בגופא לבתר אתתקנת ואתעבידת כורסיא לאשראה
עלה האי רוח באתתערותא דנפש דאתאחידת בגופא כמא
דכתי׳ עד יערה עלינו רוח ממרום לבתר דאתתקנו תרוויהון

ומיען

זמינן לקבלא האי נשמה איהי סתימא עילאה על כלא טמירא
לכל טמירין אשתכח דאית כורסיא לכורסיא וכורסיא לגבי
עילאה דעליהון וכד תסתכל בדרגין תשכח רוח דחכמתא
בהני מילין וכלא הוא חכמתא לארבקא בהאי גוונא מילין
סתימין   תא חזי נפש דאיהי אתערותא תתאה לאתרבקית
ביה בגופא בגוונא דנהורה דבוצינא דנהורה תתאה דאיהי
אוכמא דאתדבקית בפתילה ולא אתפרש מינה ולא אתקנת
אלא בה וכד אתקנת בפתילה אתעבידת כורסיא לההוא
נהורה חיוורא דשריא על ההוא נהורא אוכמא לבתר כד
מתקנן תרוייהו אתעביד ההוא נהורא חיורא כורסיא
לההוא נהורא סתימא דלא אתחזי ולא אתידע מה דשרא
על ההוא נהורא חיורא וכדין נהורא שלים כך הוא ברנש
דאיהו שלים בכלא וכדין אקרי קדוש כמא דאתאמר
לקדושים אשר בארץ המה וגו׳ בגוונא דא ברזא עילאה
תא חזי בשעתא דעאל אברהם לארעא אתחזי ליה
קודשא בריך הוא כמא דאת אמר ליוי הנראה אלין
וקביל תמן נפש ובנה תמן מזבח לההוא דרגא לבתר
הלך ונסע הנגבה דקביל ביה רוח לבתר סליק לאת
דבקא גו נשמה כדין ויבן שם מזבח ליוי   סתם

דא היא נשמתא סתימא דכל סתימין לבתר ידע דבעי לצרפא
ולאתעטרא בדרגין מיד ויִדראברם מצרימה ואשתזיב מהמן
ולא אתפתא גו אינון טהירין ואצטריף ותב לאתריה כיון
דנחת ואצטריף מיד ויעל אברם ממצרים סליק ודאיותב
לאתריה ואתדבקא במהימנותא עילאה דכתיב הנגבה
מכאן ולהלא ידע אברהם חכמתא עילאה ואתדבק ביה
בקודשא ב״ה ואתעביד ימינא דעלמא כדין ואברם כבד מאד
במקנה בכסף ובזהב כבד מאד מסטרא דמזרח במקנה
בסטרא דמערב בכסף בסטרא דדרום ובזהב בסטרא
דצפון אתו׳ ר׳ אלעזר ור׳ אבא וכלהו חברייא ונשקו ידוי
בכה ר׳ אבא ואמר ווי כד תסתלק מעלמא מאן ינהיר נהורין
דאוריתא זכאה חולקיהון דחבריא דשמעין מילי אוריתא
מפומך עד כאן והוא מבואר וזכור ואל תשכח משל הנר
שעושלה פתילה היא דמיון הגוף וסביב הפתילה אש שחור
הדבק בפתילה הוא דמיון הנפש החיוניות הדבקה בגוף
ומאירה וזנה אותו ועל האש השחור וסביבו להב אש לבן
הוא דמיון הרוח השורה על הנפש וסביב אש הלבן יש
להב אש יותר רק שאינו נראה כי אם בהסתכלות רב וזהו
דמיון הנשמה השורה על הרוח נמצא הנפש כסא לרוח

ורוח

שכז

ורוח כמו לנשמה · ובאור הנר תראה אור נר ראשי תיבות
נשמה רוח גם תבין סוד פסוק נר יי' נשמת אדם ·
בפרשת אחרי מות כתוב וזה לשונו ר' חייא פתח
נפשי אויתיך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך נפשי אויתיך
בלילה מבעי ליה מאי נפשי אויתיך אף רוחי בקרבי ישחרך
מבעי ליה אלא הכי תנא קודשא בריך הוא רוחא ונפשא
דכלא וישראל אמרי נפשי ורוחי אנת בגיני כך אויתיך לאתדבקא
בך ואשחריך לאשכחא רעותך רבי יוסי אמר תא חזי בשעתא
דברנש נאים על ערסיה נפשיה נפקא וסלקא ואסתהידת
ביה בברנש על כל מאי דעביד בכל יומא גופא אמר לנפשא
אויתיך בלילה ע"כ הרי מבואר מעשה הנפש בלילה בעוד
הגוף ישן וכמה סכנות יש לה מהמזיקים ולכן צריך להפקידה
ביד השכינה כדי שתהיה נשמרת ואחר אשר כבר התפלל
לשם יתעלה על נפשו מתחנן למען שיענהו משמי קדשו
ואומר · בקראי ענני אלהי צדקי נ"א
כל המזמור כלו ומתחיל בבית ומסיים ביוד כנגד יב מזלות
וכנגד יב הויות וכנגד יב אותיות שבג השמות הידועים
ויש בו עב תיבות כנגד עב שמות היוצאים מויסע ויבא
ויט וכנגד שם ההויה העולה עב כפי המספר המקובל ה

זה לשונו קהילות
[illegible]

הנקרא מספר הקדמי והאחר שהוא יותר הוא כנגד השם
העולה ע״ב כמו שאמרנו ואמר בצר הרחבת לי כנגד המזיקין
שאין צר צורר האדם יותר גדול מהם אויבים במסתרי להרוג
ע״ע ומבין לטובות כל ישרי דרך ודעו כי הפלא ה׳ חסיד לו
במה שאין המזיקין קרבין אליו כלל כי חונה מלאך ה׳ סביב
ליראיו ויחלצם מכל דבר רע שבמקום השכינה אין שטן
ואין פגע רע ככתוב לא יגורך רע רגזו ואל תחטאו אמרו
בלבבכם על משכבכם ודומו סלה׃ אמרינן
בירושלמי שרבי זעירא הוה קרי קרית שמע וחוזר וקורא
וחוזר וקורא עד דהוה שקע מיעה גו שינתיה מאי טעמא
רבי אחא ור׳ תחליפא חמוי בשם ר׳ שמואל בר נחמן רגזו ואל
תחטאו אמרו בלבבכם קרית שמע שכתוב בו בשכבך
ומיד ודומו סלה דומו בשינה ולא תרברן מילתיה דר׳ יהושע
בן לוי פליגא דר׳ יהושע בן לוי קרי מזמורים אבתרה
לכן תקנו מזמור זה בקרית שמע של לילה מפני פסוק אמרו
בלבבכם על משכבכם ומפני פסוק בשלום יחדו אשכבה
ואישן וג׳ ומאי יחדו לשון רבים ומאי אשכבה ואישן לשון יחיד
אלא בשלום יחדו הגוף והנפש בשלום שעהם יחדו אשכבה
ואישן ולא איכא ולא אפחד מן המזיקין למה לפי שאתה

לבדד

לבדר בעשר אספקלריאות שלך לבטח תושבני׳
אחר שקרא ק״ש כתקנה עם פסוקי
נ״ב
דרחמי והתחנן לפני קונו יענהו משמי קרשו וכבר נפלו חבלי
שינה על עינין שהם א׳ מששים במיתה יתודה כארם הנרון
במיתא׳ בפקורין פקורא להקריב בכל יום תמירי
כתב וזה לשונו וצריך ברנש בכל ליליא לקרבא קרבן נפשא
ורוחא ונשמתא בעירן קדם ה׳ ויתודה בכמה ויוּוין ויסלק
לון במחשבתיה קרבנא קדם ה׳ לאפקא לון בקריאת שמע בלב
אחר בלב אחר קמיה קודשא בריך הוא ויפוק רוחיה דדפיק
בעריקין דלבא וכו׳ וכדי שהשם יתברך יכפר וימחול חטאתיו
ועונותיו ופשעיו ימחול לכל מי שחטא ופשע כנגדו כמו שאמר
הכתוב נושא עון ועובר על פשע למי נושא עוון למי שעובר
על פשע וכמו שהיה אומ׳ מק[illegible] זוטרא חמרא שרי ליה
למאן דמצערן לי וישן מיד ואם אינו יכול לישן מיד יקרא
פרשת קריאת שמע עד אשר ישן או יאמר פסוק תורה צוה לנו
משה מורשה קהלת יעקב כדי שיישן מתוך דברי תורה זהו
סדר הקריאת שמע הסדור על דרך האמת ועם הכוונה הנכונה
האדם ישן על מטתו והשכינה שומרת אותו כביכול כמלך
שישן ובני ביתו שומרים אותו כן שומר ישראל לא ינום ולא

ישן ופורס עלין סכת שלומו להצילו מכל רע כמו שאמר
הכתוב ושבע ילין בל יפקד רע פירוש מי שלן שבע מקרית
שמע ובפסוקי דרחמי בל יפקד רע מחלומות רעות ומזיקים
וכתיב בשכבך תשמור עליך וכתי' וישנת וערבה שנתיך
אשרי העם שככה לו ותחת המלך שככה מעלין אשרי העם
שה' אלהיו ובוטח בה' ישוגב והבוטח בה' חסד יסובבנהו ·
בע ידידי אהובי נפשי זהו מה שראיתי
לכתוב להקנותכם יראת שמים ואהבת השם ונפש יתירה
ורוח יתירה ונשמה יתירה להעלותכם מבור שאון מטיט
היון ולא תאבדו מתוך הקהל ויהיו לכם מהלכים בין העומדים
ואם יזכה השם יתברך ותהיו מבני עליה מזכירים את ה'
אל דמי לכם מהגות בתורה יומם ולילה חברים מקשיבי'
לקול החכמים עבדי יי' ודרקתם זאת עשו וחיו חיים
נצחיים ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים תדבקו בעץ חיים
והזהרו במה שכתבתי בחבור זה גם תקראו בספרי אשר
חברתי בבחורותי על ענין מהות הנפש והרוח והנשמה
מקורותם ויסודותם מוצאם ומובאם ועמידתם ותקומותם
וקיומם ותענוגיהם כפי אמונתינו אכן בע אל חי כפי מה
שקבצתי מספרי הקדש ביגיעה רבה לפי שהספרים לא

היין

היין כמוצאים אתי וקראתין נשמת חיים תקראו בו ותתענג
בדשן נפשכם וכשתשלימו כגשיותיכם עם הצבור באופן
אשר כתבתי בחלק השלישי אם יהיה לכם זמן עברו הפרשה
בפי׳ רש״י שנה אחת רצופה ושנה אחרת פי׳ הרמב״ן ושנה
אחרת פי׳ הבחיי וכדומה באופן שיהיה לכם היקף במפרשים
שמה שחסר זה גלה זה ואחזו דרך זה וגם מזה הדרך של דינים
אל תניחו ידיכם ללכת אחר הרא״ש ז״ל באסור והתר ואחר
הרמב״ם ז״ל בדיני ממונות אלה יהיו היסוד ושאר הפוסקים
לפרפראות לראות אם מחדשים אי זה חדוש על הדין או אם
מחלקים שום חלוק וזה בעיון ובהמתנה כמאמר התנא
הוו מתונים בדין וכמאמר הכתוב כי אקח מועד אני מישרים
אשפט כי ענין הדינים צריך שכל רחב זה הים גדול ורחב
ידים ואם תעיינו בספר הדינים שחברתי על סדר התלמוד
יאורו עיניכם ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק כי בם הרמתי
מכשול מדרך השכל וסקלתי הדרך לפניכם למבוא דברי
חכם בלי חפוש לב עם המורה מקום שבו ועם היות שטרדות
הזמן הבהילוני והטרידוני עד שעדיין לא השלמתיו ואם
השי״ת יגזור בחיים אשלים אותו בעזרת העוזר האמיתי ית׳
שמו ואם לא אזכה ותזכו אתם לשם עולם הנה הדרך

מוכן לפניכם שבמעט טורח תוכלו אתם להשלים אותו
גם בפסקי הגאון מורי כמה"ר אליה המזרחי ובפסקי תמצאו
דינים מחודשים והרבה כללים והלכות על דינים· ואם
תזכו ליהנות מזיו השכינה בחייכם תקראו ותבינו במקרא
אשר בנתי לי על עיון הקבלה קראתיו דרך עץ החיים
וחלקתיו לשלשה חלקים חלק ראשון עשות משפט ומדבר
בקשור שלשה עולמות חלק שני אהבת חסד ומדבר
בכל הענינים והדרושים הנופלים על עשר ספירות
חלק שלישי הצנע לכת ומדבר בטעמי המצוות על
דרך האמת הרי שולחן ערוך לפניכם טבחתי טבחי
מסכתי ייני אף ערכתי שולחני אכלו רעים שתו ושכרו
דודים ועל הכל יהיה משאכ' ומתנכ' באמונה עם
הבריות ומאד מאד הוו שפלי רוח שתקות אנוש רמה
והש"י יטע בינכם אהבה וכו' ולא תעלה על לבבכם
קנאת אדם כי רקב עצמות קנאה ופותה תמית קנאה
ותהיו שמחים בחלקכם כי אי זהו חכם השמח בחלקו השם
חלקנו בחיים לא יתן למוט רגליכם לא יתן לעולם
מוט לצדיק וצדיקים יירשו ארץ וישכנו לעד עליה· וכתיב
ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה
ידי להתפאר··

תם

זו היא קש

של לילה והפסוקים הנלוים עמה
הכל בסדר באר הטבי

באיני אתה המפיל חבלי שינה על עיני ותנומה על עפעפי ומאיר לאישון בת עין יהי רצון מלפניך יוי אלהי שתשכיבני לשלום והעמידני לחיים ולשלום ותן חלקי בתורתיך ותרגילני לדבר מצוה ואל תרגילני לדבר עבירה ואל תביאני לידי חטא ולא לידי נסיון ולא לידי בזיון וישלוט בי יצר הטוב ואל ישלוט בי הרע ותצילני מיצר רע ומחלאים רעים ואל יבהלוני חלומות רעים והרהורים רעים ותהא מטתי שלמה לפניך והאר עיני פן אישן המות באיני המאיר לעולם כלו בכבודו

שמע ישראל יוי אלהינו יוי אחד: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: ואהבת את יוי אלהיך וכולי עד וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך: יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן: אומר ליוי מחסי וכולי. עד כי אתה ה' מחסי: יוי מה רבו צרי רבים קמים עלי רבים אומ' לנפשי וג' עד שיני רשעים שברת לה' הישועה:

יברכך ה' וישמרך שלשה פעמים. יאר ה' פניו אליך ויחונך שלשה פעמים. ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום שלשה פעמים ואחר כך יחזור כל השלשה פסוקים יחד ג' פעמ'

אלו השני מזמורים
אינן משלים
אותם מראשון
אלא כמו שיש
כתוב כאן ואינן
מוסיף כלום

הנה מטתו שלשלמה שישים גבורים סביב לה מגבורי ישראל כלם אחוזי חרב מלומדי מלחמה איש חרבו על ירכו מפחד בלילות׃
ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם שלשה פעמים׃
ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה כל הלילה׃ שלשה פעמים׃
ויט משה את ידו על הים ויולך ה׳ את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים׃ שלשה פעמים׃ ואחר כך יחזור כל השלשה פסוקים יחד ג׳ פעמים׃
השכיבנו אבינו לשלום והעמידנו מלכנו לחיים טובים ולשלום ופרוס עלינו סכת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך והושיענו מהרה למען שמך והגן בעדנו והסר מעלינו אויב דבר חרב צרה רעה רעב ויגון ומשחית ומגפה שבור והסר שטן מלפנינו ומאחרינו ובצל כנפיך תסתירנו ושמור צאתנו ובואנו לחיים טובים ולשלום מעתה ועד עולם כי אל שומרנו ומצילנו אתה מכל דבר רע ומפחד לילה׃
אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני

סלה

סלה   סלה תסובבני פלט רני תצר מיצר לי סתר אתה׳
יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה ג׳ פעמ׳
יי צבאות אשרי אדם בוטח בך ג׳ פעמ׳   יי הושיעה
המלך יעננו ביום קראנו שלשה פעמ׳ וחוזר הג׳ פסוקים
יחד ג׳ פעמים׳   שמרני כאישון בת עין בצל כנפיך
תסתירני׳   אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך
ברוך יי ביום ברוך יי בלילה ברוך יי בשכבנו ברוך יי בקומנו
בידך נפשות החיים והמתים אשר בידו נפש כל חי ורוח
כל בשר איש בידך אפקיד רוחי פדית אותי ה׳ אל אמת׳
בקראי ענני אלהי צדקי בצר הרחבת לי חנני
ושמע תפלתי׳ בני איש וג׳ עד בשלום יחדו אשכבה ואישן
כי אתה יי לבדד לבטח תושיבני׳   אלהינו ואלהי אבותינו
תבא לפניך תפלתינו ואל תתעלם מתחנתנו שאין אנו עזי
פנים וקשי עורף לומ׳ לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים
אנחנו ולא חטאנו׳ אבל חטאנו אשמנו בגדנו גזלנו
דברנו דופי העוינו והרשענו זדנו חמסנו טפלנו שקר
יעצנו עצות רעות כזבנו לצנו מרדנו נאצנו סררנו
עוינו פשענו צררנו קשינו עורף רשענו שיחתנו תעינו
תעבנו ותעתענו וסרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים

ולא שוה לנו ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית
ואנחנו הרשענו׳ שרי ליה מאריה למאן דמצערן לי
תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב ואומ׳ פסוק זה
הרבה פעמים עד שישן מתוך הפסוק׳ זהו הסדר אשר ראוי נאוי
ונכון לאומרו ואשרי העם שככה לו והבוטח ביי' חסד יסובב

מפתחות הספר בהיות מפתחות הספר למצוא דברי חפץ
ולצאת ולבא לכונן מחשבותינו ולעיוננו בדבר נעלם פירח
יכון עולם והמפתחות אשר נדפסו בראשית החלקים לא
כוננו יחדו עם החלקים למצוא מצפוננו ועיונן נידיחן
סוגרת ומסוגרת אין יוצא ואין בא לדעת מקום ספירי פענין
הסכמתי להדפיס באחרית הספר מפתחות אלה והחכם
עיניו בראשו יראה וישמח ויגיל כי טוב אחרית דבר מראשיתו

א׳ בהקדמה הראשונה יבאר כי אהבתו ית׳ רמוז בפ׳ בראשית
ובשמע ובשושנה ושהנהגתו ית׳ את עולמו רמוז בשושנה
וסוד הקרבן והתענית סוד היחוד נרמז בשלהבת הקשורה
בגחלת והוא סוד פסוק ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם ומביא
פ׳ מאמרי הזהר על דרוש זה׳ ב׳ בהקדמה השנית
יבאר כל עניני גשמות הנמצאים בתורה בכתובים בנביאים
ובדברי רז״ל באי זה צד נאמרים מביא מאמר ספר הבהיר
על פסוק ותמונת ה׳ יביט ופסוק כי לא ראיתם כל תמונה
ומפרש אותו באר היטב ומאמ׳ הזוהר על זה ועל פסוק קול
דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואים והפרש קול
בואו או חסר ואו וסוד פסוק והקול נשמע בית פרעה

הוא סוד קול ברמה נשמע וכולי ומקשה שאם כן היה ראוי
להיות שניהם מלאים בואו או שניהם חסרים ואנו מוצינן
קול ברמה נשמע מלא ובפסוק והקול נשמע בית פרעה
חסר ומשיב ביופי ומפרש המסדה ואומר כי ג' ספירות
נקראו תמונה סוד ודבר יי' אל משה פנים אל פנים סוד
אני אעביר כל טובי על פניך שיש שבע צורות באדם
כנגד ז' צורות עליונות קדושות למה בזרע יוסף אינן
שולטת עין הרע וסוד פסוק בן פורת יוסף ובפסוק טוב עין
הוא יבורך וכו' משל נאה בענין הדברים המורים גשמות'

ג' בהקדמה השלישית יבאר כי כמו
שהשפע העליון עובר בעשרת ספירות רוחניות קודם
שהעולם השפל יהיה נזון כן להיות אברי הגוף עולם
קטן נזונים צריך שיעבור המזון בעשרה מקומות כמו
שדרשו ז"ל על פסוק מעשרה שליטים אשר היו בעיר'

ד' בקיון הגוף קודם אכילה ומאמ' הזוהר על דבר
זה סוד מים אחרונים חובה ולמה לא יברך עליהם ע"נ וטעם
השלחן במקדש וסוד לחם הפנים ובענין זה שולחנו של אדם

ה' עשרה דברים הצריכים לעשות בסעודה
קודם ברכת מזון אחר תיקון השלחן מאמר קשין מזונותיו

על'

על ארס כקריעת ים סוף והטעם וטעם וישב הים לפנות
בקר לאיתנו׃ מה טעם לפנות בקר מאמר קשין מזונות
של אדם יותר מן הגאולה עם קושיא ותירוץ עלין מאמר
הזוהר ומודיע מהו מזון המלאכים ונשמות הצדיקים בגן
עדן וסוד פסוק והיה מדי חדש בחדשו וכן יבא כל בשר כל
רוח או כל נשמה מבעי ליה. וסוד פסוק ויתרון ארץ בכל הוא
עוד מביא מאמר אחד מהזוהר להורות כי השלחן עקר
יותר מהלחם וסוד לקיחת לחם הפנים משבת לשבת
ולמה השלחן בצפון סוד נטילת ידים שהשמאל השמש
לימין׃ ו׳ נטילת ידים מפרש מאמ׳ כל האוכל
לחם בלא נטילה כאלו בא על אשה זונה וכל המזלזל
בנטילת ידים נעקר מן העולם ומשל הענ׳ שנתארח
אצל המזלזל בנטילת ידים׳ ז׳ שע׳ שיעור הנטילה
היא י״ד פרקים שבחמשה אצבעות הם עשרה אצבעות
וכ״ח פרקים כנגד י׳ מאמרות וכ״ח אותיות שבפסוק בראשית
ולכן המזלזל בנטילת ידים נעקר מן העולם שלישי
ליטול ימין בשמאל וסימן ועבד הלוי ומפרש מאמר אחד
עמוק לרב המכונא מבא סוד פסוק כל הנחלים הלכים
אל הים׳ ח׳ רביעי שצריך להגביה ידין במים

ראשונים ומפרש רמז הארבעה אצבעות שבהם י״ד פרקים
והגודל שבו שני פרקים ולמה אין בו כי אם שני פרקים ולמה
אינו בסדר שאר האצבעות׳ ט׳ חמישי שצריך לברך
על נטילת ידים ולנגבם היטב לסוד גדול׳ י׳ שישי לתת
מלחמו לדל טעמו וסודו סוד בעל הבית בוצע ואורח מברך׳
סוד הלא פרוס לרעב לחמך׳ וזכות המארח עני בביתו ועל
שלחנו ופורש לו מפה ולחם ועל זה מביא מאמר הזוהר שעל
פסוק יש רעה חולה ראיתי תחת השמש וסוד פסוק עושר
שמור לבעליו לרעתו על הקמצן בצדקה׳
י״א שביעי לברך ברכת המוציא סוד המוציא ולא מוציא
בורא השמים ולא הבורא עושה ארץ ולא העושה סוד ואכלת
לפני ה׳ אלהיך וסוד הלעיטהו גבי מאן דאמר מוציא הכי זה
בור וכיון דבמוציא כולי עלמא לא פליגי דלהכי משמע למה
נפסקה ההלכה המוציא׳ סוד העשרה תיבות שבנוסח ברכת
המוציא והארבעים אותיות שבה ושצריך לקחת הלחם בשתי
ידיו טעם למה מצוה לבצוע על ככר שלם מאמ׳ הזוהר
על פסוק ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם להורות
על מעלת הארץ ומעלת ישראל ושהם נזונים תחלה׳
י״ב שמיני שלא יהיה גרגרן סוד לעלוקה שתי בנות

הב הב פי׳ מאמ׳ בשלשה דברים אני אוהב את הפרסיים צנועים
באכילתם וכו׳ מאמ׳ הזוהר על הפסוק הנזכר ומפרש השתי
בנות סוד פסוק ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו
וכו׳ מפרש שסימני קנה וושט הם סוד העולם הזה והעולם
הבא סוד שטן העם ולקטן שטן אותיות ושט והוא סוד שטן
בהאריך הואן וסוד שוטה ימית פתאום ומביא מאמ׳ רעיא מהימנא ח״ל׳
על סוד זה סוד המקום הראוי לשחיטה בוושט ובקנה ששיעלו
יג׳ תשועי להיות דברי תורה על שלחנו כדי שיהיה
חבור הימין עם השמאל יחד תורה בימין שלחן בשמאל מאמ׳
רעיא מהימנא על זה ומאמ׳ ספר הזוהר על פסוק ועשית שלחן
עצי שיטים ושאין לברך על שלחן ריקם סוד פסוק כי כל שלחנו׳
מלאו קיא הוא שולחן של יצר הטומאה׳ יד׳ עשירי
סוד מים אחרונים חובה ואיך נוטלין ובמה סוד ויאכל בועז
וישת וייטב לבו ושמי שאכל דבר שאינו מזהם ידיו טוב
שלא יטול מים אחרונים ברכת המזון אם היא בשלשה טעונה
כוס ולא בפחות משלשה ועשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה׳
טו׳ מפרש העשרה דברים שנאמרו בכוס
של ברכה ואלו הן שטיפה והדחה לשני טעמים להסיר כחות
הטומאה מכנסת ישראל המתחה בכוס ולרמוז שצריך האדם

להיות נקי כפים ובר לבב תוכו כברו זהו סוד וטהרו וקדשו
סוד מאמר ר׳ יוחנן מאי דכתי׳ כי האדם עץ השדה וכי אדם
ע״ע עץ השדה הוא וכו׳ קושיא ותירוץ יפה על המאמ׳ ומאמ׳ הסבה
על פסוק זה יפה מאד עם מעשה גדול הערך מהעופות
והאילנות ועין המים ופי׳ פסוק מעין גנים וכו׳ ופסוק כי תצור
אל עיר ימים רבים להלחם עליה וכו׳ ושאר הפסוקים דרך
סוד ומסיבות פסוק כי אם בתורת ה׳ חפצו עם והיה כעץ שתול׳
סוד לא עשה כן לכל גוי כן בגימטריא יין סוד ה׳ ליראיו סוד
קנקן חדש של יין כסף צריך שלשה פע׳ הדחה הן כל אלה
יפעל אל פעמים שלש עם גבר סוד יין קנקני ראשית דרכו וקנני לשון קנקן׳
י״ו שע׳ ח״י הרומז לעשירית המקבלה
מהשמינית וסוד הבית ה׳ בית שלישי מלא סוד פסוק ומלא
ברכת ה׳ ים ודרום ירשה עטור סוד אומרם מעטר בתלמידים
חמישי עטוף סודו וסוד עוטה אור כשלמה׳
י״ז ששי נוטלו בשתי ידין רמז לזרועות עולם׳ שביעי מגביהו
טפח מעל השולחן להגביה השכינה וכו׳ ובר״מ מהימנא
נוטלו בשתי ידין רמז לשתי לוחות וכו׳ ומעתו בידימין כלוחות
שני לוחות אבנים הוריד בידו ולא בידין מימינו אש דת למו
וכו׳ שמיני נותן עיניו בו לסוד תמיד עיני ה׳ אלהיך בה

תשועי

תשיעי משגרו לבע' ביתו בשמחה ובמתנה מאמ' הזוהר על פסוק
עבדו את ה' בשמחה בואו לפני ברננה מהו הפרש השמחה
מהרננה' ׃ מאמ' התיקונים בסוד השלחן והעשרה דברים
של כוס של ברכה שהם כנגד עשר ספירות וטעם למה אין אנו
נוהגין עכשיו אלא בארבעה שסימנם חמשה או שמחה שצריך
ליתן מעט מים בכוס בתחלת הברכה לסוד ולמזוג אותו
י"ח מביא נוסח ברכת
היטב בברכת הארץ'
הזן ובה כ"ו תיבות כנגד כ"ו פסוקים שבהלל הגדול שבסופו
נותן לחם לכל בשר ומאמ' הזוהר על פסוק זה סוד פסוק
ולבע' ברזילי הגלעדי תעשה חסד זכו' סוד ג' אברים ראשיים
מוח לב וכבד מה רומזים למעלה ואופן הנהגת האדם ומפרש
סוד הברכה על דרך האמת וסוד התוספת הנהוג לאומרו
בברכה וכאמור פותח את ידיך וכולי כתב הכל בו שאין לאומרו
והרב ר' אליהו כתב שיש לאומרו ודחה דברי האומ' שאין לאומרו'
י"ט ברכת נודה לך מפרש אותה על דרך
האמת וסוד מספר תיבותיה סוד תמרה טובה ורחבה טעם
למה נתקן פסוק ואכלת ושבעת וכולי בברכה זו וטעם שנ'
תמצא בס' הזוהר וסוד ומשביע לכל חי רצון וממנו נלמוד כי
כ' סוד ברית
כל הדברים הולכים אחר הכוונה'

ותורה וחיים ומזון שצריך שיאמר גם כן על בריתך שחתמת
בבשרנו ועל תורתך שלמדתנו וכו׳ ומוכיח כן מן ההלכה ושזו
נוסחת הגאונים והתוספות׳

כ״א וטעם יפה למה
צריך להקדים ברית לתורה וטעם היות מעלת הברית גדולה
ממעלת התורה בהיות מצוה אחת לבד טעם למה התורה
נתנה בג׳ כריתות ומצות הברית בי״ג כריתות סור מספר מצותיה
שהם ס״א׳

כ״ב ברכת רחם הבותיה ס״ה גם כן
מפרש אם יתחיל עלינו ועל ישראל עמך ואחר כך ועל
ירושלם עירך אז יתחיל בעל ירושלם וכו׳ טעם למה מתחלת
הברכה ברחם צריך שיאמר רענו בשבת הדיש ולא בחולם
ופי׳ רעה אותנו ובחו׳ הריש פי׳ רעה שלנו והברכה היא בקשה
ולא תואר ומביא ראיות על זה מדברי האחרונים גם מהירושלמי
ואומר זוכנו בשורק הזין ולא בחולם׳

כ״ג ברכה ד׳ ואומר
בה מעין המאורע ובשבת אומר רצה והחליצנו וכולי׳ אל תהי
צרה ויגון ביום מנוחתנו והיה ראוי לומ׳ ואל נהא בצרה ויגון
ביום מנחתנו ובה תשובת הרב ר׳ אליהו ומקשה על תשובתו
ואומר תשובה אחרת׳

כ״ד אומר הברכה אומר הברכה
רביעית כנגד דוד רגל רביעי במרכבה כי השלשה שהם של
תורה הם כנגד שלשה אבות׳

כ״ה אם האוכלים הם

שלשה

שלשה חייבים בברכת זימון טעם למה אינה בפחות משלשה
וטעונה כוס ופחות משלשה אינה טעונה כוס וצריך ליטול
הכוס בשתי ידיו ולהניחו בימין וסוד הכוס למה רומז סוד פסוק
כוס ישועות אשא וכו׳ וכוס מלא ברכת יי׳
כו׳ צריך המברך ליתן עינו בכוס של ברכה ואומ׳ נברך שאכלנו
משלו ולא יותר ועונין אחרין ברוך שאכלנו משלו ובטובו
חיינו והמברך חוזר ואומ׳ ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו
ועונין בקריאת ספר תורה סוד ובטובו חיינו ולא מטובו חיינו
וטעם אומרו שאכלנו משלו ולא למי שאכלנו משלו וסוד
נברך שאכלנו משלו שלשה תיבות י״ד אותיות וכנגדם כ״ח
אותיות וסוד פסוק מה תתהלל ברעה הגבור חסד אל כל
היום׳ כ״ז יתחיל המברך ברוך הוא וברוך שמו וברוך
זכרו לעולמי עד כשהם ג׳ וכתב הרב ר׳ אליהו שיאמר גם כן
ברוך משביע רעבים ברוך משקה צמאים׳
כ״ח המברך כראוי גורם ברכה לכל העולמות והוא מתברך
תחלה׳ כל המברך על כוס מלא זוכה לנחלה בלא מיצרים וכו׳
אף נוחל שני עולמים סודו וסוד אין נותנין כוס של ברכה
אלא לטוב עין שנ׳ טוב עין הוא יברך כתי׳ וקרי׳ בורך לסוד
הנזכר ולכן הוא קרי וכתב סוד המסרת שכתב כי ארבעת
בתיבות חסרים יברך וסוד פסוק בכל המקום א׳ אש נפש ביאם בזאת י״ה

מפתחות החלק השני

א׳ בהקדמה יבאר איך העולם הזה נקרא לילה והרשעים
חיות היער שמדת הדין שולטת בלילה סוד פסוק ותקם בעוד
לילה ותתן טרף לביתה ופסוק עשיתי לי שרים ושרות ופסוק
שיר השירים וסוד פסוק חברים מקשיבים לקולך שעקר
רנה של תורה בלילה ומתכות ולמעלה׳

ב׳ מאמר הזוהר על פסוק למנצח על אילת השחר ועל מזמור
הנה ברכו את ה׳ כל עבדי ה׳ העומדים בבית ה׳ בלילות להגיד
שכר המשכימים ללמוד תורה ולמה שוככים על ענין זה
מביא מאמר אחר מלבנת הספיר על פסוק קומי רני בלילה
וכו׳ ועל פסוק הבקר אור והאנשים שלחו המה וחמוריהם נשה שלשה
משמרות רמוזות בג׳ תיבות אלו והאנשים שלחו המה וחמוריהם
ומאמ׳ אחר מהזוהר מפרש שלשה משמרות הלילה והמשמרה
ראשונה אומרת ומזמרת מזמור לדוד ליי הארץ ומלואה
וכולי בארבע שעות ראשונות וטעם למה משוררת מזמור
זה׳ משמרה שני׳ אומרת בשתי שעות עד חצי הלילה על
נהרות בבל וכו׳ ומסיימים זכור יי לבני אדום את יום ירושלם
ואז הקדוש ב״ה נכנס בגן עדן להשתעשע בנשמות הצדיקים
וסוד קריאת התרנגול והמלאכים והצדיקים שבגן עדן
אומרים שאו שערים ראשיכם וכו׳ משמרה שלישית משוררים

מזמור

מזמור הנה ברכו את ה' כל עבדי יי' העומדים בבית יי' בלילות
כל עבדי יי' כולל הצדיקים שבגן עדן והעוסק בתורה בלילה
בעולם הזה שאין ליצאת בזמן הרבה חוץ מן הבית. טעם למה
בערב סמוך לחשכה מאיר ובבקר סמוך לאור הבקר משחיר
מאמר אחר מהזוהר על ההשגה שמשיגות נשמות הצדיקים
בחצי הלילה כשנכנס הקב"ה בגן עדן סוד פסוק כי על אודות
שלך סוד לעלוקה שתי בנות הב הב'

ג' למה הקרית שמע עם הפסוקים הנמשכים עמה תקנו
לאומרם על מטתו סוד פסוק רוממות אל בגרונם וכו' ויאמר
הזוהר למה נאמ' אילת השחר וסוד נשמות הצדיקים והמשכימים
ללמוד בחצי הלילה נשכבם בגן עדן ושנקראים אחים ורעים
וחברים להקב"ה ופי' המאמר מדברי לבנת הספיר ומפרש פסוק
יעלזו חסידים בכבוד וכו' פי' נאה ופסוק ויהי נועם ופסוק קומי
רוני בלילה ושאי אליו כפיך ופי' אחר על פסוק ותתן טרף לביתה
וסוד חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך'
טעם למה עיון תורה שבעל פה הוא יותר טוב בלילה מביום
מאמר הזוהר על פסוק ולא אמר איה אלוה עושי וכו' על
סוד קריאת הגבר בחצי הלילה להעיר האנשים ולמה
נקרא שכוי וגבר' ולמה אמר עושי ולא עושני או עושה

לי׳ ומשיב כמו ישמח ישראל בעושיו׳ וסוד שם אל וה׳
סוד פסוק עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט מקשה כיון
דרוח דרום שהוא ימין שולט מתחלת הלילה למה המזיקין
שולטין במשמרה ראשונה ובחצי הלילה שרוח צפון מנעדר
למה המזיקין באים בנוקבא דתהומה רבה היה ראוי להיות
בהפך ומשיב ביופי מפנש שעלשה משמרות של מלאכים
טהורים יש כנגד שלשה משמרות של רוח הטומאה ושיר
של פגעים הוא יושב בסתר עליון ולמה נקרא כן להכרית
הפגעים ומקשה והאמר ר׳ יהושע בן לוי אסור להתרפות
בדברי תורה וכו׳ ולמה איננו מקשה כן בקריאת קרית שמע
פי׳ הן עם כלביא יקום על ענין קרית שמע סדר הקדושת שמע
של לילה והדברים הנלוים אליה׳
ר׳ ברכת המפיל שינה נסחה ופי׳ וטעמה׳ ה׳ שמע ישראל
וסוד פסוק שאו מרום עיניכם לקבל עול מלכות שמים סוד
עין של שמע ודלת של אחד מאותיות גדולות להיות עד
בשמע ואחד נרמז שהמיחד שמו ית׳ כראוי ינצל מהאש
כחנניה מישאל ועזריה ודניאל מגוב האריות והסור אנכי
אשמח ביוי׳
ו׳ סוד ו׳ תיבות שבפסוק שמע ישראל
זולת תיבת אחד למה רומזים והעשה עם תיבת אחד מה

רומזים

רומזים סוד פסוק ויקח דוד חמשה חלוקי אבנים מן הנחל
וסוד חמשה קשרים של ציצית וי״ג חוליות הכל נרמז בפסו׳
של שמע וכו׳ ז׳ סוד שלשה שמות יוי אלהינו יוי
שיש בהם י״ד אותיות הם כנגד יד ימין ונקראים היד הגדולה
ושלשה שמות היוצאים מהם בחלוף אותיות אב גד בהם י״ד
אותיות כנגד יד שמאל ונקראים יד החזקה יד כותבת יד חותמות
דורף
והם סוד ועתה יגדל נא כח יוי ופסוק וילכו בלא כח לפני
וסוד כח מעשיו הגיד לעמו והענוה אמן יהא שמיה רבא
בכל כחו והם כנגד כ״ח פרקי הידים והם סוד כ״ח מלאכים
היוצאים מהנקודות התשע שבהם כ״ח אותיות הם כנגד
כח כחות מצד הטומאה הרמוזים בכח תיבות שבפסוק
וישלח מלאכים אל בלעם וכו׳ ומה טעם נקרא שם המקום
סתור׳ ח׳ והם כנגד כ״ה עתים שאמר שלמה המלך
ע״ה בשבעה פסוקים י״ד טובים וי״ד רעים ימין ושמאל כנגד
ז׳ ימי השבוע שבהם כ״ה זמנים וכ״ה ימי הלבנה יד שלמים
וי״ד חסרים והנולד בימי המלוי או בימי החסרון ומה שנאמ׳
לר׳ פדת אי בעית דאחריביה לעלמא וכו׳ פי׳ קשין מזונותיו
של אדם כקריעת ים סוף סוף פסוק עת לעשות לה׳ ופסוק
אני ה׳ בעתה אחישנה בעתה ופסוק נאלמתי רומיה סוד הגאולה

בששת ימי השבוע רמוז ובפסוק בשנת שש מאות שנה לחיי
נח והוא סוד וזכרתי את בריתי יעקוב מלא׳

ט׳ מאמר הזוהר על פסוק עת לעשות לה׳ שהיה ראוי לכתוב
יש לעשות מאי עת ועוד לעשות לה׳ לעשות לפני ה׳ מבעי
ליה ומשיב שיש עת ויש עת שסוד היחוד בפסוק ואני תפלתי
לך ה׳ עת רצון ומפסוק זה למדנו שאין לשאול שאלה אלא
בעת רצון למה נתקן פסוק זה לאומרו בשבת במנחה למה
אסור לקבוע למוד בשעת מנחה בשבת למה נתקנו השלשה
פסוקי צדקתך במנחה בשבת׳ — ע״ל פסוק צדקתך

י׳ סוד פסוק לכל
זמן ועת לכל חפץ ופסוק את הכל עשה יפה בעתו וסוד
פסוק כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו סוד פסוק
והיה אמונת עתך חוסן ישועות על שיתא סדרי ושש
ספירות וסוד פסוק ומבני יששכר יודעי בינה לעתים וסוד
ושלח אתו ביד איש עתי המדברה וסוד בלעם סתום העין
וישת אל המדבר פניו וכח העין הרע סוד פסוק בראשית
שבו שבעה תיבות וכח אותיות וכן בפסוק וידבר אלהים
את כל הדברים האלה לאמר שהוא קודם העשרת דברות
יא

יא׳ סוד פסוק ועתה יגדל נא כח ה׳
כאשר דברת לאמר׳ ופסוק כל אשר תמצא ידך לעשות

בכחך

עשה הסמוך לפסוק ראה חיים עם אשה אשר אהבת וכי הותרה
רצונה לעשות כל מה שורצה ומשיב בינופי מבוא המדרש
שעל פסוק קטון וגדול שם הוא ומפרש אותו הטוב מה טעם
דרשן הדרש ההוא בג׳ הפסוקים קטון וגדול׳ וכי לכלב חי וכו׳
ומעוות לא יוכל לתקון ולמה המשיל העולם הזה לערב שבת
וליבשה ולישוב ועולם הבא לשבת ולים ולמדבר עוד מביא
מאמ׳ הזוהר על פסוק כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה
עם פי׳ אחר וסור הענה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו ובפסוק
זה סור מחשבה ודבור ומעשה והרמז שאפילו צדיקים גמורים
יורדים לגיהנם ולמה יורדים לזכות את הרשעים ולהוציאם
משם אותם שהרהרו תשובה בעולם הזה ולא יכלו לעשותה
שעם ההויה מלא באותיותיו הם כ״ה אותיות ועולה מ״ח וזהו
חכמה כח מ״ה אותיות פסוק שמע ביה כה יהיה זרעך׳ סוד
פסוק התרפית ביום צרה צר כחכה כח כ״ה מביא מאמר אחר
מהזוהר על פסוק זה המתחיל טוב ה׳ למעוז ביום צרה
ומפרש סוד פסוק אם יש עליו מלאך מליץ אחת מני אלף
וכי לא אתגלי כלא קמיה קודשא בריך הוא סוד יצר הטוב
ויצר הרע מדת כ״ה היא שעמדה לאבותינו ולכן י״ד אותיות
שבשלשה השמות ומעין אחד עולה כ״ז כמעין אותיות האלפא

ביתא גם שם ה׳ לברו רומז לכ״ב אותיות מאמר אחר מהזוהר
מפרש סוד פסוק הנה מה טוב ומה נעים וכו׳ וסוד פסוק ואיש
אשר י את אחותו וסוד פסוק כשמן הטוב על הראש
ופסוק שמן וקטרת ישמח לב שצריך להפסיק שלשה הפסקות
בפסוק שמע׳

י״ב סוד בשכמלו ששה תיבות

סוד למה בפרשת בראשית י״ג פעמים גן ובפרש׳ ואתחנן
י״ג פעמים אש סוד פסוק שמע הוא יחוד עליון ובשכמלו
סוד יחוד תחתון פי׳ משל לבת מלך שהיתה ציקיקרדה
וכו׳ סוד למה נתיחדו ששה תיבות של בשכמלו ליחוד
תחתון צריך לומ׳ פסוק שמע בקול רם ובשכמלו בלחש
וסוד ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד על ששה תיבות
של שמע נאמ׳ כי עוף השמים יוליך את הקול ועל הששה
שבבשכמלו נאמ׳ ובעל הכנפים יגיד דבר ועל כלם נאמר
שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד

י״ג בבשכמלו יש ארבעה ועשרים אותיות

והנוסח כלו תמנה לאחד הם כ״ה כה תברכו ויפן כה וכה
רמז לשמע וברוך שם או לשמע של שחרית וערבית ומט
אותיות שבשמע וברוך שם למה רומזים׳ שם אחד העולה
י״ג רומז לי״ג דברים שבמשכן ולעשרת הדברות והתורה

נביאים

נביאים וכתובים וה׳ אחד רמז לי״ב אבעס ולי״ג דברים ש׳
שבמשכן׳ סוד פסוק ויקרא אל משה ומ״ט פעם טהור מ״ט
פעם טמא שהיה דורש ר׳ עקיבא׃ י״ד סוד פסוק
צדיק מ״ט לפנ׳ רשע ופסוק וישאוהו במוט בשנים ופסוק
לא יתן לעולם מוט לצדיק׳ סוד פסוק ואת המטה הזה תקח
בידך וכן יחוד של שחרית מ״ט אותיות ושל ערבית מ״ט הם
מאה פחות שנים סוד התרומה תרומה אותיות תורה מ׳ סוד
מחלוקת שמאי והלל בקימה ושכיבה׃
ט״ו סוד פרשה ואהבת חמשה פסוקים מתחילים בוא״ו ומסיימי״ם
בכף הוא סוד הנה י״י רוכב על עב קל סוד נשקו בר סוד גם
י״י העביר חטאתך אהבת הבורא בלב ונפש ומאד וב׳ ג׳
אלה כלולות כל המצות בכל לבבך שנ׳ יצריך שנ׳ ביתין
הם שנ׳ יצרים והם סוד פסוק זובח תודה יכבדנני בשנ׳ נוני״ן
וסוד תלות תורה עשרה חמץ מעשרה עשרונים ושלשים
מצה מעשרה עשרונים והכל במאמר הזוהר על פסוק
אודה י״י בכל לבב ושצריך להתודות לפנ׳ י״י עם היות
הכל גלוי לפניו יתברך מאמר אחד מהזוהר על הפסו׳ הנזכר
וכו׳ שכר המשכימים ללמוד כמה גדול הוא וסוד ישרים
ועדה מבואר במאמר אחר גם סוד פסוק אודך בכל לבי

נגד אלהיך אומרך מאמ׳ הזוהר על פסוק וידעת היום והשבות
אל לבבך כי יי׳ הוא האלהים הכי איבעי ליה למימר וידעת
היום כי יי׳ הוא האלהים והשבות אל לבבך סוד בכל לבבך
ובכל נפשך ובכל מאדך מאי בכל בכל י׳ פירו׳ והלא במאמר
אחר יכול להבראות סוד האהבה האמיתית סוד פסוק
אתה הראית לדעת מאי הראית ואהיה אצלו אמון מאי
אצלו שה עוסק בתורה מקיים העולם׳ כל באי עולם
קודם בואם עומדים בצורתם ממש באוצר אחר למעלה
ובשעת בואם לעולם השבועה שמשביעים לכל אחד
ואחד לכל זה רמז פסוק אתה הראית לדעת סוד יי׳ הוא
האלהים׳ יו״ד
י״ו בנפשות ואהבת יש י״ג מצות
כמנין אחד׳ פירוש אחר מה כולל בכל לבבך ובכל נפשך
ובכל מאדך מקשה איך אפשר לעבוד הבורא ביצר
הרע בהיות הוא המקטרג בעבודתנו ית׳ ומשיב עם משל
נאה של בן המלך והזונה וזהו והנה טוב זה מלאך חיים
מאד זה מלאך המות׳ י״ז שיצון הבורא לעשות
לפי׳ ואהבת חמשה זכרונות בכל יום מבאר שהעשרת
דברות נכללות בקריית שמע מביא מאמר מורה גודל
מעלת התפלה על מעלת הקרבן׳ י״ח מפרש׳

כ׳

כי מב׳ או ג׳ מאמרים נראה שהעבודה מעולה מהתפלה
ומשיב שבצד מה העבודה מעולה ובצד מה התפלה מעולה
יש ראיה למה שאומרים ברכת כהנים קודם הקרבנות׳
יט׳ מפרש כי בפרשת ואהבת לבדה נכללות העשרת
דברות׳ מפרש שהעשרה מאמרות הם כנגד עשרת הדברות
ושהם כנגד עשר ספירות ממש׳
כ׳ שכל העשיריות הנזכרות הם ה׳ כנגד ה׳ והם כנגד ה׳ חושים
פנימיים וחמשה חיצונים מבאר מאמ׳ ר׳ יצחק מה נשתנה
מנחה שנאמ׳ בה חמשה מיני טיגון ולמה הם ג׳ מיני עולה
הם כנגד נפש רוח נשמה, וטעם למה סדר הכתוב המנחה
אחר העולה כי היה ראוי להיות המנחה קודמת או מאוחרת
לכל הקרבנות כיון שלא היתה באה על חטא למה כתיב
ונפש כי תקריב קרבן מנחה ולא כתב אדם כי יקריב קרבן
מנחה מפר׳ כי חמשה מיני טיגון הם כנגד הנפש הנקובה
בחמשה שמות מפרש מאמר תנא ר׳ אליהו מה בין מחבת
למרחשת אלא שזה שניה בפר׳ כל המנחות ובתורת כהנים
ומפרש שמחבת ומרחשת למון לשע תלמידי חכמים
אחד תוכו כברו וא׳ שאינו כברו או א׳ שהבריות נהנין מתורתו
ואחד שאין נהנין מתורתו ומקשה קצת קושיות על המאמר

ומשיב ביומי מפרש איך החמשה מיני טיגון הם כנגד חמש
חושים חמשה פעמים אור הכתובים ביום ראשון הם כנגד
ה' חושים פעמיים מאמ' ל' סימון שהחמשה אותות הם כנגד
ה' חומשי תורה וה' אגרות במשלי וחמשה לעתיד לבא וה' פע'
אמר דוד המלך ע"ה מלך הכבוד במזמור לה' הארץ ומלואה
וה' פעמ' אמר שלמה מתק ומפרש פסוקי אכול בני דבש כי
טוב וכו' כן דעה חכמה לנפשך וכו' כנגד החמשה דברות
החומריות כתוב ה' פעמ' מים ביום השני וה' פעמים רקיע
להודות על החוש המשותף' ולכן נכתב ה' פעמ' תשובה
אצל השם המיוחד וכנגדם אמר דוד המלך ע"ה ה' לשונות
של כפרה ורפואה לנפש' סוד חמשה עדים המעידים
על האדם על מעשיו וחמשה חמשי תורה וחמשה עולמות
שדר בהם האדם' כ"א מפרש החמשה
עולמות שכנגדם אמר דוד חמשה פעמים ברכי נפשי ושעם
השינוי שיש בין התלמוד והמדרש בסדר חמשה עולמות
אלו ופירושם' כ"ב מפרש מספרת חמשה ונפשי
כנגד ה' דברים שהנשמה דומה להקדוש ב"ה והתועלת
המגיע לנו מזה ומה טעם אמרו מה הקדוש ב"ה מלא כל
העולם אף הנשמה וכו' ולא אמרו מה הב"ה ממלא כל

העולם

העולם וכו' לרמוז לנו עקרים גדולי הערך מאד ומפרש טעם
המדרש ששינה מהתלמוד שהתלמוד אומ' מה הב"ה כך הנשמה
והמדרש אומ' מה הנשמה וכו' כך הב"ה׃ כ"ג סוד מ"ב
תיבות שבפרשת ואהבת וששים אותות מאותיות שם ההויה
וששים אותיות בפסו' וזכרתי את בריתי וג' ומפרש איך שם
יי' עולה ע"ב ודי"ו סוד ויעבור ועולה ארבעים וחמשה׃

כ"ד שיש בפרשת ואהבת עשר מצות עשה תלוים
במחשבה בדבור במעשה וראשי אברי הגוף נזכרים בה
שיש לדקדק באותיותיה׃ כ"ה מאמר גדול על פסוק
בפרש שדי מלכים וכו' וסוד שלשה משמרות הלילה ובפרט
חמור נוער וכלבים צועקים וסוד פסוק מיר כלב יחידתי
ולכל בנ' ישראל לא יחרץ כלב לשנו וארבעה רוחות שנבראו
בעולם׃ כ"ו מ"ב תיבות שבפרשת ואהבת הם כנגד
שם של מ"ב ומאמ' הזוהר בענין זה על פסוק עמי מה
עשיתי לך ומה הלאיתיך וכו' מה הם מ"ב תיבות ושלשה
שמות יי' אלהינו יי' סוד פרשיות הקרית שמע תיבות כל
פרשה ופרשה מה רומזים וסוד רמ"ח תיבות כנגד רמ"ח אברים
נשלמים עם יי' אלהיכם אמת שעליה צבור חוזר ושצריך
שיאמר אמת בלחש קודם שיחזור יי' אלהיכם אמת׃

וראיות גדולות על זה פלפול הסוגיא המקומות שצריך ליתן
ריוח בין הדבקים בקריאת שמע הם שישים ועליהם נאמר ששים
גבורים סביב לה ששים המה מלכות׃ כ״ז שבכל
תפלה וקריאה צריך לחתוך האותיות ולתת ריוח בין הדבקים
ועל זה מביא מאמר הזוהר על פסוק ושפתותינו שבח במרחבי
הרקיע וסוד פסוק שטו העם ולקטו וסוד הבשר עודנו בין
שיניהם׳ כ״ה מפרש פרשת ואהבת כלה מהזוהר׳
כ״ט מזמור יושב בסתר עליון ולמה נקרא שיר של
פגעים ולמה נתקן לאומרו במוצאי שבת׃
ל׳ שיש ששה מיני מזיקין וכלן נקראו נגעי בני אדם אחד
אותן שנבראו ערב שבת בין השמשות׃ שני הנולדים מהאיש
הרואה קרי בחלום שלישי אותן שהוליד אדם הראשון במאה
ושלשים שנה אשר עמד בלא אשה רביעי הנולדים מבני
נעמה המזדווגים עם הנשים בחלום חמישי אותן שנולדו
מן נעמה מן עזא ועזאל׳ שישי הנעשים מנפשות הרשעים
אחרי מותם סוד פסוק והוכחתיו בשבט אנשים ובנגעי
בני אדם עונש הנפטר בלא בנים׳ ל״א למה בחול
תקנו שומר את עמו ישראל לעד ובשבת הפורס סוכת
שלום עלינו וסוד והוא רחום וחדרת רשעים בגהינם במוצאי

שבת

ב

שבת שצריך להתעכב במוצאי שבת מלהעת השבת׳ סוד היוש

בתענית בשבת ושצריך להתענות יום אחד בשבוע וסוד ויהי

נועם במוצאי שבת׳ ・ לב׳ המין השני הנקרא נגעי

בני אדם וטעם היותם נקראים כן והמין השלישי ומאמ׳ הזוהר

על פסוק לא תאונה אליך רעה סוד פסוק אחור וקדם צרתני ע״ע

על אדם ואשתו והריגת קין להבל על ידו נשיכין וסוד נעמה׳

ולילית אסכרת התינוקות והמין הרביעי וחמישי מהמזיקין

שעזה ועזאל פטעו אחרי נעמה׳ לג׳ המין השישי

מהמזיקין בדרך שאדם רוצה בה מוליכין אותו אחרי מותו׳

לד׳ המזיקין שהוליד אדם בק״ל שנה שפירש מאשתו

מזיקין את הבריות בפתח הבית ובבור ובבית הכסא׳ למה יש

לרוחות שלשה כבני אדם ושלשה כמלאכי השרת סוד ויראו בני

האלהים את בנות האדם מקום דירת נעמה והרואים קרי

בחלום הם מסביתה ומתעברת מאותה תאוה ומולידה מזיקין ע״ע

סוד הילדים המתים בהאלפיריזיאה ותרופתם והאנשים・

שיש להם חולי הנופל סוד פסוק לא תאונה אליך רעה

כי מלאכיו יצוה לך על המלאכים שהם טובים לשמירת

הקטנים והחולם שבא על אשה ונעור עם אותה התאוה

צריך ליזהר מאד שלא יזדווג לאשתו עד שיעבור זעם

התאוה ההיא׃
לה׳ שצריך ליזהר מאד
מהמזיק העומד בפתח הבית׃
לו׳ סוד המזוזה ושם שדי
הכתוב כנגד והיה וסוד תגיען׳ סוד פסוק ה׳ ישמור צאתך ובואך
עונשו מי שאין מזוזה בפתחו סוד שמות השלשה מלאכים
הממונים עם לילית ולמה אינו די בכתיבת שם שדי לבד בפתח׃
לז׳ כיון שכל השעה מיני מזיקים רמוזים בפסוק
לא תאונה אליך רעה למה לא תקנו לאומרו בויהי נועם אלא
עד כי אתה ה׳ מחסי ואפילו הפסוק אינו משלים לומר עליון
שמת מעונך׳ יאמר מזמור ה׳ מה רבו צרי עד לה׳ הישועה
ומפרש המזמור׃
לח׳ סוד יברכך יאר ישא תיבותיהם
ואותיותיהם׃ סוד פסוק יומם יצוה ה׳ חסדו עם מה שדרשו
עליו בחגיגה׃
לט׳ סוד פסוק הנה מטתו שלשלמה
עם מה שדרשו עליו במדרש רב ביבי פתח קרייא בברכת
כהנים׳ ר׳ יודאי פתח ליה בשכינה וכו׳ וכוונת רשב״י בו
סוד גדול באיש חרבו על ירכו סוד פסוק מרבדים רבדתי
ערשי חטובות אטון מצרים׃ סוד נלקח הכהן הטנא מידך
סוד פסוק ונהר יוצא מעדן סוד פסוק כל הנחלים הולכים
אל הים וכו׳ סוד לויתן זה יצרת לשחק בו פסוק כלם אליך
ישברון לתת אכלם בעתו ועני כל אליך ישברו ואתה נותן

להם

להם את אכלם בעתו׳ סוד לכל זמן ועת לכל חפץ ואני תפלתי
לך ה׳ עת רצון ואת הכל עשה יפה בעתו סוד פסוק היתה
כאניות סוחר ופסוק כל הנחלים הולכים אלהים הכל ביד
ספירת המלכות׳ סוד לויתן זה יצרת לשחק בו סוד פסוק
הכה מטתו שלשלמה סוד שיתין פולסי דנורא׳ סוד ותקם
בעוד לילה ותתן טרף לביתה סוד וישלח יהושע בן נון מן
השטים שנים אנשים מרגלים ופסוק ויראו בני האלהים
את בנות האדם ואז תבואנה שתים נשים זונות סוד לו
חכמו ישכילו זאת יבינו וכו׳ ל׳ סוד פסוקי ויסע
ויבא ויט הרמוזים לשלשה אבות ואיך יוצא מהם שם המפורש
וסגולתו וסוד שלשה פעמים ובכן בראש השנה ובכפור ומכאן
ראיה שאין לומר ובכן יתקדש שאינם כי אם שלשה ובכן
ולא יותר וסוד הקדושה וסוד מה תצעק אלי אלי דייקא
וסוד כן יכבשו רחמיך את כעסך סוד העקידה ופי׳ מאמר
הזוהר על זה פירוש נאה עם משל נאה׃
מ״א סוד פסוק באר חפרוה שרים. וכו׳ ושהעטרה נקראת
באר וים ומתי נקרא באר ומתי ים וסוד פסוק אזלו מים
מני ים וכו׳ פי׳ פסוקי ויסע ויבא ויט כוונת הפסוקים׃
מ״ב אומר השכיבנו פירושו על דרך סוד וסוד ואחד